

ព្រះ
ច្បាប់ជីវិតធារថ្មី

និង

សេចក្តីប្រាប់ជាភាសាខ្មែរ

អតិថិជនប្រជីវិត

បណ្ឌិត តតិយភាគ

៧

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ស្ថាប័នជាតិសិក្សា

ភ្នំពេញ ២៥១០

អភិធម្មបិដក
 បដ្ឋានស្ស តតិយោ ភាគោ
 វិបាកត្ថិកំ
 បដិប្បវិពោ

(១) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិ-
 ត្តុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ បេ ។
 ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច
 លេវិចារកណវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 វិចារកោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុ-
 ណោ វិចារកោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច កាដត្តារូបំ ។ វិចារកំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច លេវិចារកណវិចារកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិចារកំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិសន្ធិ-
 ត្តុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 កាដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កាដត្តា ច
 រូបំ ។

អភិធម្មបិដក
 បដ្ឋាន តតិយភាគ
 វិបាកត្ថិកៈ
 បដិប្បវិពៈ

(១) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ ពា អាស្រ័យវិបាកក្នុងខ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ខន្ធ ពា អាស្រ័យវិបាកក្នុងខ ក្នុងខណៈវៃនបដិសន្ធិ ។ បេ ។
 ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្ត-
 សមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយ កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
 ទាំងឡាយ ក្នុងខណៈវៃនបដិសន្ធិ ។ វិបាកក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យវិបាកក្នុង ខ
 ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ពា ក្តី កដត្តារូបក្តី
 អាស្រ័យវិបាកក្នុង ខ ក្នុងខណៈវៃនបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២] វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ ច លេវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[៣] លេវិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា លេវិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ លេវិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារកោ ខន្ធោ ។

[២] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាន្ត ឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៣] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខត ៣ ឡាយ ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។

លេវវិបាកលវិបាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិបាកោ ច លេវ-
វិបាកលវិបាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប-
ទ្ធករណា បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិបាកោ ទ្វា
មហាក្កតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៤] វិបាកករណ៍ លេវវិបាកលវិបាកធម្មធម្មករណ៍ ធម្មំ
បដិច្ច វិបាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទ្ធករណា
បដិសន្ធិក្កុណោ វិបាកំ ឯកំ ទ្វករណ៍ វត្ថុករណ៍ បដិច្ច
ករណ៍ ទ្វា ទ្វេ ទ្វេ ច វត្ថុករណ៍ បដិច្ច ទ្វេ
ទ្វា ។ វិបាកករណ៍ លេវវិបាកលវិបាកធម្មធម្មករណ៍ ធម្មំ
បដិច្ច លេវវិបាកលវិបាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប-
ទ្ធករណា វិបាកោ ទ្វេ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច
ចិត្តសមុប្បាទំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ វិបាកោ ទ្វេ
ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ វិបាកករណ៍
លេវវិបាកលវិបាកធម្មធម្មករណ៍ ធម្មំ បដិច្ច វិបាកោ ច
លេវវិបាកលវិបាកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុ-
ប្បទ្ធករណា បដិសន្ធិក្កុណោ វិបាកំ ឯកំ ទ្វករណ៍ វត្ថុករណ៍
បដិច្ច ករណ៍ ទ្វា ទ្វេ ទ្វេ ច វត្ថុករណ៍ បដិច្ច ទ្វេ ទ្វា
វិបាកោ ទ្វេ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

វិបាកធម្មិក្កំ ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្កំ អាស្រ័យ
ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បទ្ធករណា គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាក្កតទាំងឡាយ ។

[៤] វិបាកធម្មិ អាស្រ័យវិបាកធម្មិផង ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិន
មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធករណា គឺ
ទ្វករណ៍ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទ្វករណ៍
អាស្រ័យទ្វករណ៍ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
ជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម្មិផង ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធករណា គឺ ចិត្តសមុប្បាទរូប
អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្កតទាំងឡាយផង កដត្តារូប
អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្កតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ។ វិបាកធម្មិក្កំ ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
ប្រក្រតីក្កំ អាស្រ័យវិបាកធម្មិផង ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្ធករណា គឺ ទ្វករណ៍ អាស្រ័យ
វិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទ្វករណ៍ អាស្រ័យ
ទ្វករណ៍ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហា-
ក្កតទាំងឡាយផង ។

[៥] វិចារកធម្មធម្មញ្ញ លេវិចារកធម្មធម្ម-
ធម្មញ្ញ ធម្មំ បដិច្ច លេវិចារកធម្មធម្មធម្មធម្ម ឧប្ប-
ដ្ឋានិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្ម ខន្ធ ច មហា-
ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ វ្រប់ ។

[៦] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្ប-
ដ្ឋានិ អារម្មណប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធ បដិសន្ធិ-
ក្កុលោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទេ
ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធ ។

[៧] វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ
ឧប្បដ្ឋានិ អារម្មណប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ
ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ
ខន្ធ ។

[៨] លេវិចារកធម្មធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវិចារក-
ធម្មធម្មធម្មោ ឧប្បដ្ឋានិ អារម្មណប្បច្ចយា លេវិចារ-
កធម្មធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធ ។ លេវិចារកធម្មធម្ម-
ធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋានិ អារម្មណប្ប-
ច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារកា ខន្ធ ។

[៩] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
ប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យខន្ធាន្តរាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្ខត
តាំងឡាយផង ។

[១០] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ។

[១១] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[១២] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជា
វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ វិបាកធម៌
អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើត
ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងតាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ
ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ។

វិញ្ញាណក្ខណៈ បដិព្វាហ

[៧] វិចារកញ្ច លេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាវម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធា វត្តញ្ច វត្តញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[៨០] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធា បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មនម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិ- បតិប្បច្ចយា វិចារកោ ខន្ធា បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច លេវវិចារកនវិចារក- ធម្មនម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធា បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ វិចារកនម្មនម្មំ បដិច្ច តិណិ ។

[៨១] លេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មំ បដិច្ច លេវវិចារ- កនវិចារកនម្មនម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា លេវ- វិចារកនវិចារកនម្មនម្មំ ឯកំ ខន្ធា បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តស- មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា

វិញ្ញាណក្ខណៈ បដិព្វាហ

[៨] វិចារកមិ អាស្រ័យវិចារកនម្មនម្មំ ធម្មិមិនមែនជាវិចារក មិន មែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអាម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ផង វត្តផង ក្នុងខណៈវែងបដិសន្ធិ ខន្ធា ២ អាស្រ័យខន្ធា ២ ផង វត្តផង ។

[៩០] វិចារកមិ អាស្រ័យវិចារកមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិ- បតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ខន្ធា ២ អាស្រ័យខន្ធា ២ ។ ធម្មិមិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិចារកមិ ទើប កើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានំ អាស្រ័យវិចារកក្នុង តាំងឡាយ ។ វិចារកមិក្តី ធម្មិមិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជា ប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិចារកមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានំ ក្តី អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ខន្ធា ២ ក្តី ចិត្តសមុ- ដ្ឋានំ ក្តី អាស្រ័យខន្ធា ២ ខន្ធា ៣ អាស្រ័យធម្មិមិនមែនវិចារកជាប្រក្រតី ។

[៩១] ធម្មិមិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម្មិមិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ អធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានំ ក្តី អាស្រ័យខន្ធា ១ ដែល ជាធម្មិមិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ខន្ធា ២ ក្តី ចិត្ត- សមុដ្ឋានំ ក្តី អាស្រ័យខន្ធា ២ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១

អភិធម្មបិដក អដ្ឋកថាបិដក

មហាក្សត្រ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(១២) វិចារកញ្ច លេវិចារកលវិចារកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច លេវិចារកលវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកេ ខន្ធ ច មហាក្សត្រ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(១៣) វិចារកធម្មធម្មញ្ច លេវិចារកលវិចារកធម្ម- ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច លេវិចារកលវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្ម ខន្ធ ច មហាក្សត្រ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(១៤) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរាប្បច្ចយា . . . សមនន្តរាប្បច្ចយា . . . អារម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។ សហជាតាប្បច្ចយា . . . សហជាតំ សព្វំ ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។

(១៥) លេវិចារកលវិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវិ- វិចារកលវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតាប្បច្ចយា តាហិ . . . តាហាសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសច្ចសមុដ្ឋានំ ។ សហជាតេ វេទំ បាណាភរណំ ។

អភិធម្មបិដក អដ្ឋកថាបិដក

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដ្ឋកាប្ប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្សត្រទាំងឡាយ ។

(១២) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ វិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើប កើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង ទាំងឡាយផង មហាក្សត្រទាំងឡាយផង ។

(១៣) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អា- ស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិ- បាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុ- ដ្ឋានរូប អាស្រ័យភ្នកខន្ធ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្សត្រ ទាំងឡាយផង ។

(១៤) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្ត- រាប្បច្ចយ . . . ព្រោះសមនន្តរាប្បច្ចយ . . . ប្រហែលគ្នាទឹងអារម្ម- ណាប្បច្ចយដែរ ។ ព្រោះសហជាតាប្បច្ចយ . . . សហជាតាប្បច្ចយ ទាំងអស់ ប្រហែលគ្នាទឹងហេតុប្បច្ចយដែរ ។

(១៥) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ សហជាតាប្បច្ចយ គឺ តាហិរូប . . . តាហាសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . លេសក្នុងអសត្តាសត្ត ។ ការព្រំឱ្យឡើង ។ គ្នា ទេ ក្នុងសហជាតាប្បច្ចយ ។

វិញ្ញាណប្រវត្តិ បដិច្ចវេទ

(១៦) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិ៍
 ត្រុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវ
 វិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិ៍ត្រុណោ វិចារកោ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ ។ វិចារកំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច លេវវិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ
 ធម្មោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា បដិ-
 សន្ធិ៍ត្រុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា វត្ថុ ច ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វត្ថុ ច ។

(១៧) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

(១៨) លេវវិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវ
 វិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយា លេវវិចារកំ ធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ពាហិរ
 . . . អាហារសម្ពុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសម្ពុដ្ឋានំ . . .

វិញ្ញាណប្រវត្តិ បដិច្ចវេទ

(១៦) វិចារកំ ធម្មំ អស្រ័យវិចារកំ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ អស្រ័យវិចារកំ ខន្ធ ៦ អស្រ័យខន្ធ ៦
 ខន្ធ ៧ អស្រ័យវិចារកំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ៍ ខន្ធ ៦ អស្រ័យ
 ខន្ធ ៦ ។ ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនមានវិចារកំជាប្រក្រតី អស្រ័យ
 វិចារកំ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ វត្ថុ អស្រ័យ
 វិចារកំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ៍ ។ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មំ
 មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនមានវិចារកំជាប្រក្រតី អស្រ័យវិចារកំ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ ក្នុង វត្ថុ អស្រ័យ
 វិចារកំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ៍ ខន្ធ ៦ ក្នុង វត្ថុ អស្រ័យខន្ធ ៦ ។

(១៧) ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ អស្រ័យធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ អស្រ័យខន្ធ ១
 ដែលជាធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ ខន្ធ ៦ អស្រ័យខន្ធ ៦ ។

(១៨) ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនមានវិចារកំជាប្រក្រតី អស្រ័យ
 ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនមានវិចារកំជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ អស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ
 មិនមែនមានវិចារកំជាប្រក្រតី មហាក្ខត ១ . . . ពាហិរ . . .
 អាហារសម្ពុដ្ឋាន . . . ឧត្តសម្ពុដ្ឋាន . . . (មហាក្ខត ៧

អភិធម្មបិដកេ អនុណោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ ។ លេវិចារិកា-
នវិចារិកាធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារិកា
ទន្ធា ។

(១៧) វិចារិកាញ លេវិចារិកានវិចារិកាធម្មធម្មញ្ញា
ធម្មំ បដិច្ច វិចារិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញាមញ្ញា-
ប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារិកំ ឯកំ ទន្ធា
វត្ថុញ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុញ
បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។

(២០) វិចារិកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារិកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ វិស្សយប្បច្ចយា ។ សន្ធិត្ថំ ។ ឧប-
វិស្សយប្បច្ចយា មុរោជាតប្បច្ចយា ។

(២១) វិចារិកាធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារិកាធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា វិចារិកាធម្មធម្មំ ឯកំ ទន្ធា
បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។

(២២) លេវិចារិកានវិចារិកាធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវិ-
ចារិកានវិចារិកាធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា
លេវិចារិកានវិចារិកាធម្មធម្មំ ឯកំ ទន្ធា បដិច្ច តយោ
ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។

អភិធម្មបិដកេ អនុណោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អាស្រ័យមហាក្កត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងខ្លាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ។

(១៧) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

(២០) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ព្រោះឧបវិស្សយប្បច្ច័យ ព្រោះ
មុរោជាតប្បច្ច័យ ។

(២១) ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(២២) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជា
វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២៣] វិញ្ញាណប្បវេណី ធម្មំ បដិច្ច វិញ្ញាណោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ កក្កប្បច្ចយោ ។ សន្តិភ័ក្តំ ។ វិញ្ញាណប្បវេណី
ភិណ្ឌំ ។

[២៤] លេវិញ្ញាណប្បវេណីធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវិញ្ញាណ
ប្បវេណីធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិញ្ញាណប្បវេណី ឯកំ
មហាក្កតំ បដិច្ច កយោ មហាក្កតា មហាក្កតោ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដក្ការូបំ ឧបាទារូបំ ។ លេវិញ្ញាណ
ប្បវេណីធម្មធម្មធម្មំ បដិច្ច វិញ្ញាណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
វិញ្ញាណប្បវេណី បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិញ្ញាណ
ទត្ថា ។ លេវិញ្ញាណប្បវេណីធម្មធម្មធម្មំ បដិច្ច វិញ្ញាណោ
ច លេវិញ្ញាណប្បវេណីធម្មធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
វិញ្ញាណប្បវេណី បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិញ្ញាណ
ទត្ថា មហាក្កតោ បដិច្ច កដក្ការូបំ ។

[២៥] វិញ្ញាណប្បវេណី លេវិញ្ញាណប្បវេណីធម្មធម្មត្ថា
ធម្មំ បដិច្ច វិញ្ញាណោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិញ្ញាណប្បវេណី
។ បេ ។ លេវិញ្ញាណប្បវេណីធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិញ្ញាណ
ប្បវេណី ។ បេ ។ វិញ្ញាណោ ច លេវិញ្ញាណប្បវេណី
ធម្មធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិញ្ញាណប្បវេណី ។

[២៦] វិញ្ញាណប្បវេណី អស្រ័យវិញ្ញាណប្បវេណី ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្ម-
ប្បវេណី ។ សេចក្តីបំប្រញា ។ ព្រោះវិញ្ញាណប្បវេណី មានវេទ ។

[២៧] ធម្មិមិនមែនជាវិញ្ញាណ មិនមែនមានវិញ្ញាណជាប្រក្រតី អស្រ័យ
ធម្មិមិនមែនជាវិញ្ញាណ មិនមែនមានវិញ្ញាណជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិញ្ញាណប្បវេណី គឺ មហាក្កត ៣ អស្រ័យមហាក្កត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
កដក្ការូប ឧបាទារូប អស្រ័យមហាក្កតទាំងឡាយ ។ វិញ្ញាណប្បវេណី
អស្រ័យធម្មិមិនមែនជាវិញ្ញាណ មិនមែនមានវិញ្ញាណជាប្រក្រតី ទើបកើត
ឡើង ព្រោះវិញ្ញាណប្បវេណី គឺ វិញ្ញាណក្នុងទាំងឡាយ អស្រ័យវត្ថុ ក្នុង
ខណៈវេទបដិសន្ធិ ។ វិញ្ញាណប្បវេណី ធម្មិមិនមែនជាវិញ្ញាណ មិនមែនមាន
វិញ្ញាណជាប្រក្រតី អស្រ័យធម្មិមិនមែនជាវិញ្ញាណ មិនមែនមានវិញ្ញាណជា
ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះវិញ្ញាណប្បវេណី គឺ វិញ្ញាណក្នុងទាំងឡាយ
អស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ កដក្ការូប អស្រ័យមហាក្កតទាំង-
ឡាយ ។

[២៨] វិញ្ញាណប្បវេណី អស្រ័យវិញ្ញាណប្បវេណី ធម្មិមិនមែនជាវិញ្ញាណ មិន
មែនមានវិញ្ញាណជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិញ្ញាណប្បវេណី ។ បេ ។
ធម្មិមិនមែនជាវិញ្ញាណ មិនមែនមានវិញ្ញាណជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិញ្ញាណប្បវេណី ។ បេ ។ វិញ្ញាណប្បវេណី ធម្មិមិនមែនជាវិញ្ញាណ មិនមែន
មានវិញ្ញាណជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះវិញ្ញាណប្បវេណី ។

ភពិណ្ណបិណ្ឌ អនុណេមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២៦) វិទាគំ ធម្មំ បដិច្ច វិទាគោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អាហារប្បច្ចយា ។ សន្តិភំ ។ ឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា
 វិតតប្បច្ចយា អវិតតប្បច្ចយា ។

(២៧) ហេតុយា តោស ការម្មណោ បញ្ច
 អធិបតិយា នវ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច
 សហជាតេ តោស អញ្ញមញ្ញោ សត្ត ជិស្សយេ
 តោស ឧបជិស្សយេ បញ្ច បុរេជាតេ តិណិ
 អាសេវេនេ ទ្វេ កម្មេ តោស វិចារកេ នវ អាហារេ
 តោស ឥន្ទ្រិយេ តោស ឈានេ តោស មគ្គេ
 តោស សម្បយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ តោស អត្ថិយា
 តោស នត្ថិយា បញ្ច វិតតេ បញ្ច អវិតតេ តោស ។

(២៨) ហេតុប្បច្ចយា ការម្មណោ បញ្ច ។ បេ ។
 អវិតតេ តោស ។ យថា កុសលត្ថិតស្ស កណាណា
 វវំ កណោតតំ ។

ភពិណ្ណបិណ្ឌ អនុណេមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២៦) វិបាកធមិ អាស្រ័យវិបាកធមិ រើបកើតឡើង ព្រោះអា-
 ហារប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ឈានប្បច្ចយ
 មគ្គប្បច្ចយ សម្បយុត្តប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិប្បច្ចយ នត្ថិប្បច្ចយ
 វិតតប្បច្ចយ និង អវិតតប្បច្ចយ ។

(២៧) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ
 ៥ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ
 ១៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងជិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣
 ក្នុងឧបជិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 អាសេវនេប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងវិបាក-
 ប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្ប-
 ច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ
 ៥ ក្នុងវិតតប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិតតប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ។

(២៨) ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ
 ។ បេ ។ ក្នុងអវិតតប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ។ បណ្ឌិតតប្បកប់ ដូចជាការ
 កប់ នូវកុសលត្ថិតវេរី ។

(២៧) អាសេវនប្បច្ចយា មោគុយា ទ្វេ . . . អារម្ម-

ណោ ទ្វេ អធិបតីយា ទ្វេ អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ

ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញោ ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ

ឧបធិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ កាម្មេ ទ្វេ អា-

ហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មគ្គេ ទ្វេ

សម្មយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្តិយា ទ្វេ ធន្តិយា

ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

(៣០) វិបាកកម្មច្ចយា មោគុយា ធា . . .

អារម្មណោ តីណិ អធិបតីយា បញ្ច អនន្តរេ តីណិ

សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ ធា អញ្ញាមញ្ញោ ធា

ធិស្សយេ ធា ឧបធិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ ឯកំ

កាម្មេ ធា អាហារេ ធា ឥន្ទ្រិយេ ធា ឈានេ ធា

(២៧) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ព្រោះអាសវប្បច្ច័យ . . .

ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុង

អនន្តរប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងសហ-

ជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងធិស្ស-

យប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងបុរេជា-

តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ

មានព័រៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានព័រៈ

២ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុង

វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងធន្តិប្ប-

ច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ

មានព័រៈ ២ ។

(៣០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ . . .

ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអធិបតីប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៥ ក្នុង

អនន្តរប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងស-

ហជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៦ ក្នុងធិស្ស-

យប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងបុរេ-

ជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ

មានព័រៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

មត្តេ លវ សម្បយុត្តេ តិណិ វិប្បយុត្តេ លវ អត្តិយា
លវ នត្តិយា តិណិ វិភតេ តិណិ អវិភតេ លវ ។

អនុលោមតណាតា ធិដ្ឋិកា ។

[៣០] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ឯកោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ វិចារកំ ធម្មំ
បដិច្ច លេវិចារកលវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេ-
តុប្បច្ចយោ អហេតុកវិចារកេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកេ ខន្ធធ្វេ
បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ
ច លេវិចារកលវិចារកធម្មធម្មោ ឬ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ
នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ
វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា
ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ក្នុងមត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ចយ
មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិភតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយ
មានព័រៈ ៧ ។

ចប់អនុលោមតណាតា ។

[៣១] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ វេចកើតឡើង ព្រោះន-
ហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធធ្វេ អាស្រ័យអហេតុកវិបាកក្នុង ខ ខន្ធល អា-
ស្រ័យខន្ធល ខន្ធធ្វេ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ខ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកបដិ-
សន្ធិ ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធធ្វេ ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធល ។ ធម៌នៃ
វែនដវិបាក មិនវែនមានវិបាកជាប្រស្រី អាស្រ័យវិបាកធម៌ វេចកើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ចយ អាស្រ័យអហេតុកវិបាក-
ក្នុងខណៈនៃខន្ធធ្វេ កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងខណៈនៃខន្ធធ្វេ
នហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌នៃវែនដវិបាក មិនវែនមានវិ-
បាកជាប្រស្រីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ វេចកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្ប-
ច្ចយ គឺ ខន្ធធ្វេ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ចយក្តី អាស្រ័យអហេតុកវិបាកក្នុង ខ
ខន្ធល ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ចយក្តី អាស្រ័យខន្ធល ខន្ធធ្វេ ក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យវិបាកក្នុង ខ ក្នុងខណៈនៃនហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធល ក្តី កដត្តា-
ប្បច្ចយក្តី អាស្រ័យខន្ធល ។

[៣២] វិញ្ញាណកម្មធម្មត្ថំ បដិច្ច វិញ្ញាណកម្មធម្មត្ថំ
 ឧប្បជ្ជតិ នៈហតុប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតេ ឧទ្ធចូ-
 សហតតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ ឧទ្ធចូ-
 សហតតោ មោហោ ។

[៣៣] លេវិញ្ញាណកម្មវិញ្ញាណកម្មធម្មត្ថំ បដិច្ច លេវិ-
 ញ្ញាណកម្មវិញ្ញាណកម្មធម្មត្ថំ ឧប្បជ្ជតិ នៈហតុប្បច្ចយា
 អហេតុកំ លេវិញ្ញាណកម្មវិញ្ញាណកម្មធម្មត្ថំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ មហា-
 ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តា-
 រូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរូបំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ លេវិញ្ញាណកម្មវិញ្ញាណកម្ម-
 ធម្មត្ថំ បដិច្ច វិញ្ញាណកម្ម ធម្មត្ថំ ឧប្បជ្ជតិ នៈហ-
 តុប្បច្ចយា អហេតុកម្មសន្និក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច
 វិញ្ញាណកម្ម ខន្ធ ។ លេវិញ្ញាណកម្មវិញ្ញាណកម្មធម្មត្ថំ
 បដិច្ច វិញ្ញាណកម្ម ប លេវិញ្ញាណកម្មវិញ្ញាណកម្មធម្មត្ថំ ប

[៣៤] ធម៌មិនវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិ-
 ក៏ច្នា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូ អាស្រ័យខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិ-
 ក៏ច្នា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូ ។

[៣៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធក្នុង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្នុង អាស្រ័យអហតុកក្នុងខ
 ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្នុង
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្នុង អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១
 មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាក្ខត ៣ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញ-
 សត្វ កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខត ៣ ។ វិបាកធម៌
 អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ វិបាកក្នុងខន្ធានំឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ កដត្តានំនៃ
 នហេតុកម្មសន្និក្ខ ។ វិបាកធម៌ក្នុង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតីក្នុង អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី

ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នរោតុប្បច្ចយា អរោតុកប្បដិសន្ធិ-
កូណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារោ ឧទ្ធា មហាក្ខតេ បដិច្ច
កដត្តារូបំ ។

(៣៤) វិចារកញ្ច លេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នរោតុប្បច្ច-
យា អរោតុកប្បដិសន្ធិកូណោ វិចារកំ ឯកំ ឧទ្ធា
វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ឧទ្ធា ទ្វេ ឧទ្ធា ច វត្ថុញ្ច
បដិច្ច ទ្វេ ឧទ្ធា ។ វិចារកញ្ច លេវិចារកនវិចារកធម្ម-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច លេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈន្តិ នរោតុប្បច្ចយា អរោតុកវិចារកោ ឧទ្ធា ច មហា-
ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អរោតុកប្បដិសន្ធិ-
កូណោ វិចារកោ ឧទ្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
កដត្តារូបំ ។ វិចារកញ្ច លេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច លេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នរោតុប្បច្ចយា អរោតុកប្បដិសន្ធិ-
កូណោ វិចារកំ ឯកំ ឧទ្ធា វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ
ឧទ្ធា ទ្វេ ឧទ្ធា ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ឧទ្ធា វិចារកោ
ឧទ្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

វេបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បច្ចយ គឺ វិចារកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យ
វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអរោតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំង-
ឡាយ ។

(៣៥) វិចារកធមិ អាស្រ័យវិចារកធមិផង ធមិមិនមែនជាវិចារក មិន
មែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង វេបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអរោតុកប្បដិ-
សន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធមិមិនមែនជាវិចារក
មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិចារកធមិផង ធមិមិនមែនជាវិចារក
មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង វេបកើតឡើង ព្រោះនរោតុប្បច្ចយ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអរោតុកវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខត
ទាំងឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខត
ទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃអរោតុកប្បដិសន្ធិ ។ វិចារកធមិក្តី ធមិមិន
មែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិចារកធមិផង ធមិ
មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង វេបកើតឡើង ព្រោះ
នរោតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុង
ខណៈនៃអរោតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តា-
រូប អាស្រ័យវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

(៣៥) វិបាកកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវវិបាកលវិបាក-
 ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មារម្មណាប្បច្ចយា វិបាកេ ខន្ធ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសទ្ធិគូណោ វិបាកេ ខន្ធ
 បដិច្ច កកដន្តារូបំ ។

(៣៦) វិបាកកធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវវិបាកលវិបាក-
 ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មារម្មណាប្បច្ចយា វិបាកកធម្មធម្ម
 ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៣៧) លេវវិបាកលវិបាកកធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវ-
 វិបាកលវិបាកកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មារម្មណាប្បច្ចយា
 លេវវិបាកលវិបាកកធម្មធម្មោ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កកដន្តារូបំ ឧបាទារូបំ
 តាហិវិ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .
 អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កកដន្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(៣៨) វិបាកញ្ច លេវវិបាកលវិបាកកធម្មធម្មញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច លេវវិបាកលវិបាកកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

(៣៩) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យវិបាកធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយ កងតារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
 ទាំងឡាយ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ។

(៤០) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី រើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យក្នុងខ្លួន ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។

(៤១) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី រើបកើតឡើង
 ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខ្លួនទាំងឡាយ
 ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មហាក្ខត ៣
 អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងតារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ
 មហាក្ខតទាំងឡាយ តាហិវិ . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
 ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ រលស់ភ្នំ
 អសញ្ញាសត្ត កងតារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

(៤២) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 វិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង រើប

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

នការម្មណាប្បដ្ឋយា វិចារកេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារកេ
ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច កដន្តារូបំ ។

[៣៧] វិចារកេ ចម្ម ចម្មញ្ញា លេវិចារកេ លវិចារកេ ចម្ម-
ចម្មញ្ញា ចម្មំ បដិច្ច លេវិចារកេ លវិចារកេ ចម្ម ចម្មញ្ញា
ឧប្បជ្ឈតិ នការម្មណាប្បដ្ឋយា វិចារកេ ចម្ម ចម្មញ្ញា ខន្ធ
ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៤០] វិចារកំ ចម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ចម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បដ្ឋយា ។ យថា អនុលោមំ
សហជាតសមិសំ សន្ធិតំ ។

[៤១] វិចារកំ ចម្មំ បដិច្ច លេវិចារកេ លវិចារកេ ចម្ម-
ចម្មញ្ញា ឧប្បជ្ឈតិ នអនន្តរាប្បដ្ឋយា . . . នសមនន្ត-
រាប្បដ្ឋយា នអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា មហាក្កតេ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដន្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរូបំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
សន្តានំ មហាក្កតេ បដិច្ច កដន្តារូបំ ឧបាទារូបំ ឥមំ
តានតំ នអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
ទាំងឡាយផង មហាក្កតទាំងឡាយផង កដន្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
ទាំងឡាយផង មហាក្កតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ។

[៣៧] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនជា
វិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បដ្ឋយា គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌ មានវិបាកជា
ប្រក្រតីផង មហាក្កតទាំងឡាយផង ។

[៤០] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
អធិបតិប្បដ្ឋយា ។ អនុលោម ប្រវេណសន្តានំសហជាតប្បដ្ឋយា តាម
ដែលលោកបំប្រញាញើយ ។

[៤១] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអនន្តរាប្បដ្ឋយា . . . ព្រោះ
នសមនន្តរាប្បដ្ឋយា ព្រោះនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដន្តា-
រូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្កតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អា-
ហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . កដន្តារូប ឧបាទារូប
អាស្រ័យមហាក្កតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ សេចក្តីផ្សេងៗ គ្នា
នេះ ព្រោះនអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយា ព្រោះឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា ។

វិបាកក្តីពេ បដិច្ចវិបាក

(៤២) វិបាកកំ ធម្មំ បដិច្ច វិបាកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អារុហ្ម វិបាកំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធា បដិសន្ធិក្កុណោ វិបាកំ ឯកំ ខន្ធំ ។ សន្ធិក្កំ ។
 វិបាកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា វិបាកោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ ។ សន្ធិក្កំ ។ វិបាកំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិបាកោ ច លេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ
 វិបាកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា ច
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។

(៤៣) វិបាកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិបាកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អារុហ្ម វិបាកធម្មធម្មំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ។ វិបាកធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវិបាកនវិ-
 បាកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា វិបាក-
 ធម្មធម្មោ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

វិបាកក្តីពេ បដិច្ចវិបាក

(៤៤) វិបាកធមិ អាស្រ័យវិបាកធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
 បុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធាន្ទឡាយ) អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ក្នុងខណៈវនៃ
 បដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ធមិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយ ក្នុងខណៈវនៃបដិសន្ធិ ។
 សេចក្តីបំប្រញ ។ វិបាកធមិក្តី ធមិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ក្នុងខណៈវនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៤៥) ធមិមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធមិមានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
 ជាធមិមានវិបាកជាប្រក្រតី ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធមិ
 មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធមិមានវិបាកជា
 ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យខន្ធាន្ទឡាយ ដែលជាធមិមានវិបាកជាប្រក្រតី ។

(៤៤) លេវីវិចារកលវិចារកលធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវីវិ-

ចារកលវិចារកលធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មរេជាតប្បច្ចយា
អារុប្បេ លេវីវិចារកលវិចារកលធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា លេវីវិចារកល-
វិចារកលធម្មធម្មោ ខន្ធទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ
មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ពាហិវិ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ លេវីវិចារកល-
វិចារកលធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្ម-
រេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារកា
ខន្ធា ។ លេវីវិចារកលវិចារកលធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ
ច លេវីវិចារកលវិចារកលធម្មធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ធម្មរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារកា
ខន្ធា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

(៤៥) វិចារកញ្ច លេវីវិចារកលវិចារកលធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មរេជាតប្បច្ចយា

(៤៤) ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី

អាស្រ័យធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធា ដែលជា
ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ក្នុងអប្បកត ខន្ធហ
អាស្រ័យខន្ធហ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធានំឡាយ ដែលជាធម្មិ
មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យ
មហាក្ខត ១ ពាហិវិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តស-
មុដ្ឋានរូប . . . (មហាក្ខត ៣) អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញា-
សត្វ ។ វិបាកធម្មិ អាស្រ័យធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងខន្ធានំឡាយ
អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ។ វិបាកធម្មិក្តី ធម្មិមិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែន
មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺវិបាកក្នុង
ខន្ធានំឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ កងត្តារូប អាស្រ័យ
មហាក្ខតខន្ធានំឡាយ ។

(៤៥) វិបាកធម្មិ អាស្រ័យវិបាកធម្មិផង ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិន
មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ

វិញ្ញាណក្ខណៈ បដិច្ចវាណ

បដិសន្ធិក្លុះលោ វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា វត្តញ្ច បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច វត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ
 ទន្ធា ។ វិចារកញ្ច លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មញ្ច ធម្ម
 បដិច្ច លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មវេ-
 ជាតប្បច្ចយា វិចារកោ ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្លុះលោ វិចារកោ ទន្ធា
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កតត្តារូបំ ។ វិចារកញ្ច
 លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច
 លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មញ្ច ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធម្មវេ-
 ជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្លុះលោ វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា
 វត្តញ្ច បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច វត្តញ្ច
 បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា វិចារកោ ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច កតត្តារូបំ ។

[៤៦] វិចារកធម្មធម្មញ្ច លេវិចារក លវិចារក ធម្ម-
 ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ធម្មវេជាតប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មញ្ច ទន្ធា ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មញ្ច ជាតប្ប-
 ច្ចយា ។ សន្ធិត្តំ ។ . . . ធម្មសេវេធម្មច្ចយោ ។

វិញ្ញាណក្ខណៈ បដិច្ចវាណៈ

គី ខន្ធា អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ផង វត្តផង ក្នុង ១ ណៈវៃនបដិសន្ធិ
 ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធា ២ ផង វត្តផង ។ ធម្មមិនមែនជាវិចារក មិនមែន
 មានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិចារកធម្មផង ធម្មមិនមែនជាវិចារក មិន
 មែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង ទើបភើតឡើង ព្រោះនប្បវេជាតប្បច្ច័យ គឺ
 ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយ
 ផង កតត្តារូប អាស្រ័យវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយ
 ផង ក្នុង ១ ណៈវៃនបដិសន្ធិ ។ វិចារកធម្មិក្ខំ ធម្មមិនមែនជាវិចារក មិន
 មែនមានវិចារកជាប្រក្រតីក្ខំ អាស្រ័យវិចារកធម្មផង ធម្មមិនមែនជាវិចារក
 មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង ទើបភើតឡើង ព្រោះនប្បវេជាតប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធា អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ផង វត្តផង ក្នុង ១ ណៈវៃនបដិសន្ធិ
 ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធា ២ ផង វត្តផង កតត្តារូប អាស្រ័យវិចារកក្នុង
 ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៤៦] ធម្មមិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារក ជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យធម្មមានវិចារកជាប្រក្រតីផង ធម្មមិនមែនជាវិចារក មិនមែនមាន
 វិចារកជាប្រក្រតីផង ទើបភើតឡើង ព្រោះនប្បវេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
 សម្មដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាទាំងឡាយ ដែលជាធម្មមានវិចារកជាប្រក្រតីផង
 មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ វិចារកធម្មិ អាស្រ័យវិចារកធម្មិ ទើបភើតឡើង
 ព្រោះនប្បវេជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ព្រោះនសេវេធម្មច្ច័យ ។

វិហាកន្ទម្មំ បដិច្ច វិហាកន្ទម្មនម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នកម្មប្បច្ចយា វិហាកន្ទម្មនម្មោ ខន្ធ បដិច្ច វិហាក-
នម្មនម្មា ចេតនា ។

(២៧) នេវិហាកនវិហាកនម្មនម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ហាកនវិហាកនម្មនម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា នេវ-
វិហាកនវិហាកនម្មនម្មោ ខន្ធ បដិច្ច នេវិហាកនវិហាក-
នម្មនម្មា ចេតនា ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាកូតំ បដិច្ច តយោ មហាកូតា
មហាកូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ ។

(២៨) វិហាកនម្មនម្មំ បដិច្ច វិហាកនម្មនម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិហាកប្បច្ចយា វិហាកនម្មនម្មំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ ខន្ធ ។
វិហាកនម្មនម្មំ បដិច្ច នេវិហាកនវិហាកនម្មនម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិហាកប្បច្ចយា វិហាកនម្មនម្មោ ខន្ធ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិហាកនម្មនម្មំ បដិច្ច វិហាកនម្ម-
នម្មោ ច នេវិហាកនវិហាកនម្មនម្មោ ច មម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
នវិហាកប្បច្ចយា វិហាកនម្មនម្មំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ

ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី វើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ខន្ធចាំឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។

(២៧) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី វើបកើតឡើង
ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន
វិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យខន្ធចាំឡាយ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ឧបាទារូប
អាស្រ័យមហាកូតចាំឡាយ ។

(២៨) ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
វើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជា
វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
វើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធ
ចាំឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
គឺ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មិន
វិបាកជាប្រក្រតី វើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី

ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

(៤៧) នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មំ បដិច្ច នេវវិ-
ចារកនវិចារកនម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា
នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ
ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧ-
ចានារូបំ ភាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុ-
សមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដន្តារូបំ
ឧចានារូបំ ។

(៤៨) វិចារកនម្មធម្មញ្ច នេវវិចារកនវិចារកនម្ម-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា វិចារកនម្មធម្មោ ខន្ធ ច
មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៤៩) នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មំ បដិច្ច នេវវិចា-
កនវិចារកនម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអាហារប្បច្ចយា ភាហិវំ
. . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .

សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២
ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៤៧) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមានវិបាកជាប្រក្រតី រើបរកើតឡើង ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទាយុ អាស្រ័យមហាក្ខត ទាំងឡាយ ភាហិវរូប . . .
អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យ
មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ កដន្តារូប ឧបាទាយុ អាស្រ័យ
មហាក្ខត ទាំងឡាយ ។

(៤៨) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
ជាប្រក្រតីផង រើបរកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យខន្ធ ទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្ខត
ទាំងឡាយផង ។

(៤៩) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី រើបរកើតឡើង ព្រោះន-
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ភាហិវរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . .

អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កងត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(៥២) នេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មំ បដិច្ច នេវ-
វិចារកនវិចារកនម្មនម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នន្ត្រិយប្បច្ចយា
ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
. . . ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបដិវិវិទ្រិយំ ។

(៥៣) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នយានប្បច្ចយា មក្ខវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធថេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

(៥៤) នេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មំ បដិច្ច នេវវិ-
ចារកនវិចារកនម្មនម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នយានប្បច្ចយា
ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ បេ ។

(៥៥) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នមក្ខប្បច្ចយា អហោតុកំ វិចារកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តិណិ ។

(៥៦) នេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មំ បដិច្ច នេវវិចា-
កនវិចារកនម្មនម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នមក្ខប្បច្ចយា អហោតុកំ

មហាក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត ខ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត កងត្តារូប
ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

(៥២) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នន្ត្រិយប្បច្ចយ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុ-
សមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត ខ រូបដិវិវិទ្រិយ
អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ។

(៥៣) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នយានប្បច្ចយ គឺ ខន្ធព អាស្រ័យខន្ធព ដែលច្រឡំដោយមក្ខវិញ្ញាណ
ខន្ធល អាស្រ័យខន្ធល ។

(៥៤) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នយានប្បច្ចយ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋាន-
រូប . . . មហាក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត ខ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ។ បេ ។

(៥៥) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នមក្ខប្បច្ចយ គឺ ខន្ធព អាស្រ័យអហោតុកវិបាកក្នុង ខ ។

(៥៦) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នមក្ខប្បច្ចយ គឺ ខន្ធព អាស្រ័យខន្ធព ដែលជាអហោតុកៈ

វិបាកក្តី៣ បដិច្ចវា

នេវិចារកនវិចារកនម្មនម្ម ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច ភីណំ ។

(៥៧) វិចារកញ នេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មញ
នម្ម បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ទុប្បន្នតិ នមក្កប្បដ្ឋយា
អហេតុកប្បនិសន្និក្កណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធា វន្តញ
បដិច្ច ភីណំ ។

(៥៨) វិចារកំ នម្ម បដិច្ច នេវិចារកនវិចារក-
នម្មនម្ម ទុប្បន្នតិ នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ទេ ។
វិចារកនម្មនម្ម បដិច្ច នេវិចារកនវិចារកនម្មនម្ម
ទុប្បន្នតិ នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា ទេ ។ នេវិចារកន-
វិចារកនម្មនម្ម បដិច្ច ឯកំ ។

(៥៩) វិចារកំ នម្ម បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
ទុប្បន្នតិ នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អារុប្ប វិចារកំ ឯកំ
ខន្ធ បដិច្ច ភយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធ បដិច្ច ភយោ
ខន្ធា ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធា ។

(៦០) វិចារកនម្មនម្ម បដិច្ច វិចារកនម្មនម្ម
ទុប្បន្នតិ នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អារុប្ប វិចារកនម្មនម្ម
ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច ភយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ
ខន្ធា ។

វិបាកក្តី៣: បដិច្ចវា:

ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ។

(៥៧) វិបាកធម៌ អស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនមក្កប្បដ្ឋយ គឺ
ខន្ធា អស្រ័យវិបាកក្នុងខណ្ឌ ក្នុងខណៈវែងអហេតុកប្បនិសន្និ ។

(៥៨) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អស្រ័យ
វិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ២ ។
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អស្រ័យធម៌មានវិបាក
ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ២ ។
ខន្ធ ១ អស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ។

(៥៩) វិបាកធម៌ អស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា អស្រ័យវិបាកក្នុងខណ្ឌ ក្នុងអប្បេកត ខន្ធា
អស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៦០) ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា អស្រ័យខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ក្នុងអប្បេកត ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៦០] លោកិយាភិក្ខុវិញ្ញាណេន ធម្មតិ បដិច្ច លោកិយាភិក្ខុ-
 វិញ្ញាណេន ធម្មតិ ឧប្បជ្ជតិ លោកិយាយុត្តប្បច្ចយា អាហារម្សេ
 លោកិយាភិក្ខុវិញ្ញាណេន ធម្មតិ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា ទេ ខន្ធា បដិច្ច ទេ ខន្ធា ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ទុក្ខសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 មហាក្ខតេ បដិច្ច កដន្តារូបំ ទុច្ឆានារូបំ ។

[៦២] វិញ្ញាណំ ធម្មតិ បដិច្ច លោកិយាភិក្ខុវិញ្ញាណេន
 ធម្មតិ ឧប្បជ្ជតិ លោកិយាយុត្តប្បច្ចយា . . . លោកិយាភិក្ខុ-
 វិញ្ញាណេន . . . ។

[៦៣] លោកិយាយា ទស ទអារម្មណេ បញ្ច
 ទអធិបតិយា តេរស ទអនន្តរេ បញ្ច ទសមនន្តរេ
 បញ្ច ទអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច ទឧបនិស្សយេ បញ្ច ទបុរេ-
 ជាតេ ប្បទស ទបច្ឆាជាតេ តេរស ទអានេវេន
 តេរស ទកម្មេ ទេ លោកិយាភិក្ខុ បញ្ច ទអហារេ
 ឯកំ ទសត្រ័យេ ឯកំ ទណានេ ទេ ទមត្តេ លោកិយាភិក្ខុ

[៦១] ធម្មិមនៃមនោវិញ្ញាណំ មនៃមនោវិញ្ញាណំ ជាប្រក្រតិ អាស្រ័យ
 ធម្មិមនៃមនោវិញ្ញាណំ មនៃមនោវិញ្ញាណំ ជាប្រក្រតិ ទើបតើកឡើង
 ព្រោះនៃប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម្មិមនៃ
 មនោវិញ្ញាណំ មនៃមនោវិញ្ញាណំ ជាប្រក្រតិ ក្នុងរូបេកត ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ពាហិរូបេ . . . ពហារសមុដ្ឋានរូបេ . . . ទុក្ខស-
 មុដ្ឋានរូបេ . . . មហាក្ខត ៧ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វ កដន្តារូបេ ទុច្ឆានារូបេ អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៦២] ធម្មិមនៃមនោវិញ្ញាណំ មនៃមនោវិញ្ញាណំ ជាប្រក្រតិ អាស្រ័យ
 វិញ្ញាណេន ទើបតើកឡើង ព្រោះនៃភិក្ខុវិញ្ញាណំ . . . លោកិយាភិក្ខុ-
 វិញ្ញាណេន . . . ។

[៦៣] ក្នុងនៃហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនៃអារម្មណប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនៃអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនៃអនន្តរេប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងនៃសមនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនៃអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងនៃឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនៃបុរេជាតិប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១២ ក្នុងនៃបច្ឆាជាតិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនៃអានេវេនប្ប-
 ច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនៃកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនៃវិញ្ញាណប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនៃអហារប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនៃសត្រ័យប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១ ក្នុងនៃណានេប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនៃមត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៥

នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ ដោនត្តិយា

បញ្ច ដោវិកតេ បញ្ច ។

[៦២] នហេតុប្បច្ចយា នអាម្មណោ តីណិ . . .

នអធិបតិយា នស នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ

តីណិ នអញ្ញាមញ្ញោ តីណិ នឧបទិស្សយេ តីណិ

នបុរេជាតេ នស នបច្ឆាជាតេ នស នអាសវនេ

នស នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ ទ្វេ នអាហារេ ឯតំ

នឥន្ទ្រិយេ ឯតំ នណានេ ទ្វេ នបេក្កេ នវ នសម្ប-

យុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ ទ្វេ ដោនត្តិយា តីណិ

ដោវិកតេ តីណិ ។

[៦៣] នហេតុប្បច្ចយា នអាម្មណាប្បច្ចយា

នអធិបតិយា តីណិ . . . នអនន្តរេ តីណិ នសម-

នន្តរេ តីណិ ដោនត្តិយា តីណិ ដោវិកតេ តីណិ ។

ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវាវៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣

ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយ មានវាវៈ ៥ ក្នុងនោវិកតប្បច្ចយ មានវាវៈ ៥ ។

[៦៤] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣ ព្រោះនហេតុ-

ប្បច្ចយ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវាវៈ ១០ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយ

មានវាវៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ

មានវាវៈ ៣ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយ

មានវាវៈ ១០ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវាវៈ ១០ ក្នុងនអាសវនប្បច្ចយ

មានវាវៈ ១០ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ មានវាវៈ ២ ក្នុងនវិចារកប្បច្ចយ មានវាវៈ ២

ក្នុងនអាហារប្បច្ចយ មានវាវៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានវាវៈ ១

ក្នុងនណានប្បច្ចយ មានវាវៈ ២ ក្នុងនបេក្កប្បច្ចយ មានវាវៈ ៨

ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវាវៈ ២

ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣ ក្នុងនោវិកតប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣ ។

[៦៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ

ព្រោះនអាម្មណប្បច្ចយ . . . ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣

ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣

ក្នុងនោវិកតប្បច្ចយ មានវាវៈ ៣ ។

នាយកដ្ឋាន

យថា កុសលត្តិកេ សង្ឃាយមគ្គេន គណិតំ
ឯវំ ឥតាមិ គណេតតំ ។

បច្ចុប្បន្ន ធីត្តិកំ ។

(២៦) ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្ពណេ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា តេស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញាមត្តេ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុ-
រេជាតេ ទ្វាទស នបញ្ញាជាតេ តេស នអាសេវនេ
តេស នកម្មេ ទ្វេ នវិទាតេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ
បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ បោនតិយា បញ្ច បោវិ-
គតេ បញ្ច ។

(២៧) ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្ពណេប្បដ្ឋយា នអធិ-
បតិយា បញ្ច . . . នបុរេជាតេ បញ្ច នបញ្ញាជាតេ
បញ្ច នអាសេវនេ បញ្ច នកម្មេ ទ្វេ នវិទាតេ ទ្វេ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

នាយកដ្ឋាន

បណ្ឌិតប្បិកបំ ក្នុងនាយកដ្ឋាននេះ ដូចជាលោកប្រឹក្សា
ដោយផ្លូវនៃការស្វាគ្រយន៍ ក្នុងកុសលត្តិកេវិវេរ ។
ចប់ បច្ចុប្បន្ន ។

(២៦) ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា . . .
ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ១៣ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥
ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥
ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ១២
ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ១៣ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ១៣
ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ក្នុង
នាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៣
ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ។

(២៧) ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា . . . ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ក្នុង
នាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ៥ ក្នុង
នាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា មានព័រៈ ២ ក្នុងនាយកដ្ឋានប្បដ្ឋយា
មានព័រៈ ៣ ។

[៦៨] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្ពណាប្បដ្ឋយោ អធិប-
តិប្បដ្ឋយោ នបុរេជាតេ តីណិ . . . នបច្ឆាជាតេ
តីណិ នអាសេវនេ តីណិ នកក្ខេ ទ្វេ នវិចារកេ
ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៦៩] ហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្ពណាប្បដ្ឋយោ អធិបតិ-
ប្បដ្ឋយោ អនន្តរាប្បដ្ឋយោ ។ មូលកំ សន្តិកំ ។
បុរេជាតប្បដ្ឋយោ នបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . នអាសេ-
វនេ តីណិ នកក្ខេ ទ្វេ នវិចារកេ ទ្វេ ។ សន្តិកំ ។
យថា កុសលត្តិកេ អនុលោមប្បដ្ឋនិយកណាថា
កណិកា ឃំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋនិយំ និដ្ឋិតំ ។

[៧០] នហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្ពណោ បញ្ច . . .
អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ នស
អញ្ញាមញ្ញោ សត្តំ និស្សយេ នស ទុបនិស្សយេ
បញ្ច បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ ទ្វេ កក្ខេ នស
វិចារកេ នវិ អាហារេ នស ឥន្ទ្រិយេ នស

[៦៨] ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ
ព្រោះអាម្ពណាប្បដ្ឋយោ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយោ . . . ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៣ ក្នុងនកក្ខេប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ២ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ មាន
ព្រះ ៣ ។

[៦៩] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ អាម្ពណាប្បដ្ឋយោ អធិបតិប្បដ្ឋយោ និង
អនន្តរាប្បដ្ឋយោ ។ មូលកៈ លោកវិប្រញាហិយ ។ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ . . . ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៣
ក្នុងនកក្ខេប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ។
សេចក្តីប្រញា ។ បណ្ឌិតតប្បដ្ឋនិយំ ដូចជាភារកំ ខ្ញុំអនុលោមប្បដ្ឋនិយៈ
ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកកថាហិយដែរ ។
ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនិយៈ ។

[៧០] ក្នុងអាម្ពណាប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៥ ព្រោះនហេតុ-
ប្បដ្ឋយោ . . . ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៥ ក្នុងសមនន្តរាប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ៥ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១០ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ៧ ក្នុងនិស្សយេប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១០ ក្នុងទុបនិស្សយេប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយោ
មានព្រះ ២ ក្នុងនកក្ខេប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១០ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៧
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១០ ក្នុងនឥន្ទ្រិយេប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ១០

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ណារេ ទស មក្កេ ឯកំ សម្បយុត្តេ បញ្ច
វិប្បយុត្តេ ទស អត្ថិយា ទស ទត្ថិយា បញ្ច វិគតេ
បញ្ច អវិគតេ ទស ។

[៧០] នហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណាប្បដ្ឋយា
សហជាតេ តីណិ . . . អញ្ញមញ្ញេ ទិស្សយេ
តីណិ កក្កេ តីណិ វិទានេ តីណិ រាហារេ តីណិ
ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ណារេ តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ
អត្ថិយា តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[៧២] នហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណាប្បដ្ឋយា
នអធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរ-
ប្បដ្ឋយា នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា សហជាតេ តីណិ . . .
ទិស្សយេ តីណិ កក្កេ តីណិ វិទានេ តីណិ
រាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ណារេ តីណិ
វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ អវិគតេ តីណិ ។
សម្ព័ត្តំ ។

យថា កុសលត្ថិកេ នហេតុប្បដ្ឋយា កណិកំ
ហំ ករណាតវុំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១០ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១០ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយា
មានវារៈ ១០ ក្នុងទត្ថិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៥
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១០ ។

[៧១] ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
ព្រោះនការម្មណាប្បដ្ឋយា . . . ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុង
ទិស្សយុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាក-
ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្ប-
ដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ។

[៧២] ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា
នការម្មណាប្បដ្ឋយា នអធិបតិប្បដ្ឋយា នអនន្តរប្បដ្ឋយា នសមនន្តរប្បដ្ឋយា
នធិនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា . . . ក្នុងទិស្សយុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហា-
រប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្ប-
ដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

ហត្ថិកត្ថិកប្បដ្ឋយា ដូចនហេតុប្បដ្ឋយា ដែលលោកករហើយ ក្នុង
កុសលត្ថិកវិដា ។

វិបាកត្តិកេ បដិច្ចវាហេ

យថា កុសលត្តិកេ បច្ចុនិយានុលោមំ វិគ្គាវិនំ
ឯវំ ឥមំ វិគ្គាវេតងំ ។

បច្ចុនិយានុលោមំ ។
បដិច្ចវាហេ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតិវារោ

[៧៣] វិចារកំ ធម្មំ សហជាតោ វិចារកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធ
សហជាតា តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ សហជា-
តោ ឯកោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ សហជាតា ទ្វេ
ខន្ធ ។ សន្និទ្ធី ។ ហេតុយា តោស ។ បេ ។
អវិគតេ តោស ។ ធម្មោតុយា ធម្ម ។ បេ ។
ហេវិគតេ បញ្ច ។ ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម្មាម្មណោ
បញ្ច . . . ធម្មយុត្តេ តីណិ ។ ធម្មោតុយា
ធម្មាម្មណោ បញ្ច . . . អវិគតេ តោស ។

សហជាតវាហេ និដ្ឋិតោ ។

បច្ចុយវារោ

[៧៤] វិចារកំ ធម្មំ បច្ចុយា វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចុយា
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បច្ចុយា ឯកោ ខន្ធ
ទ្វេ ខន្ធ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ បដិសន្ធិត្តណោ ។

វិបាកត្តិកេ បដិច្ចវាហេ

វារោនេ បណ្ឌិតតប្បិទ្ធិពិស្តារ ដូចបច្ចុនិយានុលោម កុដ
កុសលត្តិកេ ដែលលោកទ្វេពិស្តារហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចុនិយានុលោម ។
ចប់ បដិច្ចវាហេ ។

សហជាតិវារោ

[៧៣] វិបាកធម៌ កើតជាមួយនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ កើតជាមួយនឹងវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ១ កើត
ជាមួយនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារោ ១៣ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មាន
វារោ ១៣ ។ ក្នុងនេហេតុប្បដ្ឋយ មានវារោ ១៦ ។ បេ ។ ក្នុងនេវិគ-
តប្បដ្ឋយ មានវារោ ៥ ។ ក្នុងនេអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារោ ៥ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនេវិជ្ជាប្បដ្ឋយ មានវារោ ៣ ។ ក្នុង
អារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារោ ៥ ព្រោះនេហេតុប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងអវិគ-
តប្បដ្ឋយ មានវារោ ១៣ ។

ចប់ សហជាតវារោ ។

បច្ចុយវារោ

[៧៤] វិបាកធម៌ តឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ តឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ១ តឹងផ្អែក
នឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ក្នុងធម្មាវន្តបដិសន្ធិ ។

វិចារកំ ធម្មំ បច្ចុយា ទេវវិចារកំ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា វិចារកេ ខន្ធ បច្ចុយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុរណា វិចារកេ ខន្ធ បច្ចុ-
 យា កដត្តារូបំ ។ វិចារកំ ធម្មំ បច្ចុយា វិចារកោ
 ច ទេវវិចារកំ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចុយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចុយា តយោ
 ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ បដិសន្ធិក្កុរណា . . . ។

(៧៥) វិចារកំ ធម្មំ បច្ចុយា វិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា វិចារកំ ធម្មំ ឯកំ ខន្ធ
 បច្ចុយា តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ ។
 វិចារកំ ធម្មំ បច្ចុយា ទេវវិចារកំ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា វិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ ខន្ធ បច្ចុយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកំ ធម្មំ បច្ចុយា វិចារក-
 ធម្មំ ធម្មោ ច ទេវវិចារកំ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មោ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចុយា វិចារកំ ធម្មំ ឯកំ ខន្ធ
 បច្ចុយា តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ ទ្វេ ខន្ធ
 បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ ។

ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនជាវិចារកំ ប្រាកដ តាំងផ្អែកនឹងវិចារកំ
 រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តាំងផ្អែកនឹងវិចារ-
 កំ ខន្ធ ខ្យាយ កដត្តារូប តាំងផ្អែកនឹងវិចារកំ ខន្ធ ខ្យាយ កដត្តារូប វិចារ-
 កំ ធម្មំ ។ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនជាវិចារកំ
 ប្រាកដ តាំងផ្អែកនឹងវិចារកំ រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយា គឺ
 ខន្ធ ក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តាំងផ្អែកនឹងវិចារកំ ខន្ធ ខ ខន្ធ ២ ក្ក ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានក្ក តាំងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ កដត្តារូប វិចារកំ . . . ។

(៧៥) ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ តាំងផ្អែកនឹងធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ
 ប្រាកដ រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយា គឺ ខន្ធ ក្ក តាំងផ្អែកនឹងខន្ធ ខ
 ដែលជាធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ ខន្ធ ២ តាំងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។ ធម្មំ មិនមែន
 ជាវិចារកំ មិនមែនជាវិចារកំ ប្រាកដ តាំងផ្អែកនឹងធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ
 រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តាំងផ្អែកនឹងខន្ធ
 ខ្យាយ ដែលជាធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ ។ ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ ក្ក
 ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនជាវិចារកំ ប្រាកដ តាំងផ្អែកនឹងធម្មំ
 វិចារកំ ប្រាកដ រើបើកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយា គឺ ខន្ធ ក្ក ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានក្ក តាំងផ្អែកនឹងខន្ធ ខ ដែលជាធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ ខន្ធ ២
 ក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក តាំងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[៧៦] លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មំ បច្ចុយា លេវិ-
 ចារក លវិចារក ធម្មធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា លេវិ-
 ចារក លវិចារក ធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា កយោ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ។ បេ ។
 មហាក្ខតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កធន្តារូបំ ឧចា-
 នារូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មំ ខន្ធា ។
 លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធា
 បដិសន្ធិត្តលោ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធា ។
 លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារក ធម្មធម្មំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារក ធម្មធម្មំ
 ខន្ធា ។ លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកោ
 ធម្មោ លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មំ ច ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធា មហាក្ខតេ
 បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តលោ វត្ថុំ បច្ចុយា
 វិចារកា ខន្ធា មហាក្ខតេ បច្ចុយា កធន្តារូបំ ។
 លេវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារក ធម្មធម្មំ ច

[៧៦] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែក
 នឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជា
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (មហាក្ខត ៣) ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ។ បេ ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កធន្តារូប ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតពាំងឡាយ ពួក
 ខន្ធ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ វិបាកក្នុងពាំងឡាយ ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ វិបាកក្នុងពាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។ ធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធពាំងឡាយ ជាធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ វិបាកក្នុង
 ពាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតពាំងឡាយ
 វិបាកក្នុងពាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ កធន្តារូប
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតពាំងឡាយ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ធម៌មិនមែន
 ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

លេខវិចារកាណវិចារកាណធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា វិចារកាណធម្មធម្មា ទន្ធា មហាក្ខតេ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៧) វិចារកាណ លេខវិចារកាណវិចារកាណធម្មធម្មញ្ញ
ធម្មំ បច្ចយា វិចារកាណ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា វត្ថុញ្ញ បច្ចយា តយោ ទន្ធា
ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុញ្ញ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា បដិសន្ធិត្តយោ
វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា វត្ថុញ្ញ បច្ចយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ
ទន្ធា ច វត្ថុញ្ញ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា ។ វិចារកាណ
លេខវិចារកាណវិចារកាណធម្មធម្មញ្ញ ធម្មំ បច្ចយា លេខវិចារ-
កាណវិចារកាណធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកា
ណ ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
បដិសន្ធិត្តយោ វិចារកាណ ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច
បច្ចយា កដត្តារូបំ ។ វិចារកាណ លេខវិចារកាណវិចារ-
កាណធម្មធម្មញ្ញ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកាណ ច លេខវិចារ-
កាណវិចារកាណធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា វត្ថុញ្ញ បច្ចយា តយោ ទន្ធា
ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុញ្ញ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា វិចារកា
ណ ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

មិនមែនហេតុវិចារកាណប្រក្រតី លើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ
ទាំងឡាយ ជាអំណាចវិចារកាណប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ពឹងផ្អែកនឹងហេតុក្នុងទាំងឡាយ ។

(៧៧) វិចារកាណ ពឹងផ្អែកនឹងវិចារកាណធម្មធម្មធម្ម ធម្មមិនមែនជាវិចារ
មិនមែនហេតុវិចារកាណប្រក្រតីលើ លើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិចារកាណ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹង
ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិចារកាណ ១ ផង វត្ថុផង
ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។
ធម្មមិនមែនជាវិចារ មិនមែនមានវិចារកាណប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវិចារកាណ
ផង ធម្មមិនមែនជាវិចារ មិនមែនមានវិចារកាណប្រក្រតីផង លើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងវិចារកាណ
ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង កដត្តារូប ពឹងផ្អែកនឹងវិចារ-
កាណទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។
វិចារកាណ ធម្មមិនមែនជាវិចារ មិនមែនមានវិចារកាណប្រក្រតី ពឹង
ផ្អែកនឹងវិចារកាណធម្មធម្មធម្ម ធម្មមិនមែនជាវិចារ មិនមែនមានវិចារកាណប្រក្រតី
ផង លើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹង
វិចារកាណ ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងវិចារកាណទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង

វិញ្ញាណប្រវត្តិ

បដិសន្ធិក្នុងលោក វិចារកំ ឯកំ ខន្ធកុំ វត្តកុំ បច្ចុយា
តយោ ខន្ធកុំ ទ្រេ ខន្ធកុំ ច វត្តកុំ បច្ចុយា ទ្រេ ខន្ធកុំ
វិចារកេ ខន្ធកុំ ច មហាក្សតេ ច បច្ចុយា កេដត្តារូបំ ។

[៧៨] វិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ លេវិចារកេ លវិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ
ចម្មំ បច្ចុយា វិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចុយា
វិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ ឯកំ ខន្ធកុំ វត្តកុំ បច្ចុយា តយោ
ខន្ធកុំ ទ្រេ ខន្ធកុំ ច វត្តកុំ បច្ចុយា ទ្រេ ខន្ធកុំ ។ វិចារកេ
ចម្មតម្មត្ថំ លេវិចារកេ លវិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ ចម្មំ បច្ចុយា
លេវិចារកេ លវិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចុយា
វិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ ខន្ធកុំ ច មហាក្សតេ ច បច្ចុយា ចិត្តស-
មុច្ឆាឯ រូបំ ។ វិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ លេវិចារកេ លវិចារកេ ចម្ម-
តម្មត្ថំ ចម្មំ បច្ចុយា វិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ ច លេវិចារកេ ល-
វិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ ច ចម្មតម្មត្ថំ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចុយា វិចារ-
កេ ចម្មត្ថំ(*) ឯកំ ខន្ធកុំ វត្តកុំ បច្ចុយា តយោ ខន្ធកុំ
ទ្រេ ខន្ធកុំ ច វត្តកុំ បច្ចុយា ទ្រេ ខន្ធកុំ វិចារកេ ចម្មតម្មត្ថំ
ខន្ធកុំ ច មហាក្សតេ ច បច្ចុយា ចិត្តសមុច្ឆាឯ រូបំ ។

[៧៩] វិចារកំ ចម្មំ បច្ចុយា វិចារកោ ចម្មត្ថំ
ឧប្បជ្ឈតិ អាមេណាប្បច្ចុយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធកុំ បច្ចុយា

១ ឃ. វិចារកេ ចម្មត្ថំ ទិស្សតិ ។

ខន្ធកុំ តាំងផ្អែកនឹងវិចារកុំ ខ ផង វត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធកុំ តាំងផ្អែកនឹងខន្ធកុំ ២ ផង វត្តផង ក្នុងកាល តាំងផ្អែកនឹង
វិចារកុំ តាំងឡាយផង មហាក្សតេ តាំងឡាយផង ។

[៧៨] ធម៌មានវិចារកេ ជាប្រក្រតី តាំងផ្អែកនឹងធម៌មានវិចារកេ ជាប្រក្រ-
តីផង ធម៌មិនមែនជាវិចារកេ មិនមែនមានវិចារកេ ជាប្រក្រតីផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយា គឺ ខន្ធកុំ តាំងផ្អែកនឹងខន្ធកុំ ដែលជាធម៌
មានវិចារកេ ជាប្រក្រតីផង វត្តផង ខន្ធកុំ តាំងផ្អែកនឹងខន្ធកុំ ២ ផង វត្តផង ។
ធម៌មិនមែនជាវិចារកេ មិនមែនមានវិចារកេ ជាប្រក្រតី តាំងផ្អែកនឹងធម៌មាន
វិចារកេ ជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិចារកេ មិនមែនមានវិចារកេ ជាប្រក្រតីផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយា គឺ ចិត្តសមុច្ឆាឯរូប តាំងផ្អែកនឹងខន្ធកុំ
តាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិចារកេ ជាប្រក្រតីផង មហាក្សតេ តាំងឡាយផង ។
ធម៌មានវិចារកេ ជាប្រក្រតីក្តី ធម៌មិនមែនជាវិចារកេ មិនមែនមានវិចារកេ ជា
ប្រក្រតីក្តី តាំងផ្អែកនឹងធម៌មានវិចារកេ ជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិចារកេ
មិនមែនមានវិចារកេ ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយា គឺ
ខន្ធកុំ តាំងផ្អែកនឹងខន្ធកុំ ដែលជាធម៌មានវិចារកេ ជាប្រក្រតីផង វត្តផង
ខន្ធកុំ តាំងផ្អែកនឹងខន្ធកុំ ២ ផង វត្តផង ចិត្តសមុច្ឆាឯរូប តាំងផ្អែកនឹងខន្ធកុំ
តាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិចារកេ ជាប្រក្រតីផង មហាក្សតេ តាំងឡាយផង ។

[៧៩] វិចារកេ ធម៌ តាំងផ្អែកនឹងវិចារកេ ធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអាមេណាប្បច្ចុយា គឺ ខន្ធកុំ តាំងផ្អែកនឹងវិចារកុំ ខ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមនិកាយបិដកេ

តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិ-
ក្កុលោ . . . ។

(៨០) វិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ
បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

(៨១) លេវិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា លេវិចារក-
ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា លេវិចារ-
កធម្មធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា វន្តំ បច្ចយា លេវិចារកធម្មធម្ម-
ធម្មធម្មោ ខន្ធា ។ លេវិចារកធម្មធម្មធម្មំ បច្ចយា
វិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា ចត្តា-
យតនំ បច្ចយា ចត្តាវិញ្ញាណំ សោតាយតនំ បច្ចយា
សោតវិញ្ញាណំ យាធាយតនំ បច្ចយា យាធាវិញ្ញាណំ
ជិក្ខុយតនំ បច្ចយា ជិក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ច-
យា កាយវិញ្ញាណំ វន្តំ បច្ចយា វិចារកា ខន្ធា បដិ-
សន្ធិក្កុលោ វន្តំ បច្ចយា វិចារកា ខន្ធា ។ លេវិចារ-
កធម្មធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អារម្មណាប្បច្ចយា វន្តំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមនិកាយបិដកេ

ខន្ធ ២ ពិន័វដ្តកន័វខន្ធ ២ ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ . . . ។

(៨០) ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពិន័វដ្តកន័វធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពិន័វដ្តកន័វខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ពិន័វដ្តកន័វខន្ធ ២ ។

(៨១) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពិន័វ
ដ្តកន័វធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពិន័វដ្តកន័វខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិន
មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ពិន័វដ្តកន័វខន្ធ ២
ខន្ធាន័វឡាយ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ពិន័វដ្តកន័វវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ ពិន័វដ្តកន័វធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចក្ក-
វិញ្ញាណ ពិន័វដ្តកន័វចតុតាយតនៈ សោតវិញ្ញាណ ពិន័វដ្តកន័វសោតា-
យតនៈ យាធាវិញ្ញាណ ពិន័វដ្តកន័វយាធាយតនៈ ជិក្ខុវិញ្ញាណ ពិន័វ
ដ្តកន័វជិក្ខុយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពិន័វដ្តកន័វកាយាយតនៈ វិបា-
កក្នុងខន្ធាន័វឡាយ ពិន័វដ្តកន័វវត្ថុ វិបាកក្នុងខន្ធាន័វឡាយ ពិន័វដ្តកន័វវត្ថុ
ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពិន័វដ្តកន័វធម៌មិន
មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាន័វឡាយ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពិន័វដ្តក
ន័វវត្ថុ ។

(៧៥) លេខវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ បច្ចុយា លេខវិចារ
 កនវិចារកនធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អនិបតិប្បច្ចុយា លេខ
 វិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ
 ខន្ធា ចិត្តសម្មដ្ឋានពារុ រូបំ ទ្វេ ខន្ធា បច្ចុយា ទ្វេ
 ខន្ធា ចិត្តសម្មដ្ឋានពារុ រូបំ ឯកំ មហាកូតំ បច្ចុយា
 តយោ មហាកូតា មហាកូតេ បច្ចុយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ
 រូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា លេខវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មោ ខន្ធា ។

(៧៦) លេខវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារ
 កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អនិបតិប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា
 វិចារកោ ខន្ធា ។ លេខវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ បច្ចុយា
 វិចារកនធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អនិបតិប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា
 វិចារកនធម្មធម្មោ ខន្ធា ។ លេខវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ
 បច្ចុយា វិចារកោ ច លេខវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អនិបតិប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា
 វិចារកោ ខន្ធា មហាកូតេ បច្ចុយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។
 លេខវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកនធម្មធម្មោ
 ច លេខវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

(៨៥) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹង
 ផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី រើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពាក្យ ចិត្តសម្មដ្ឋានរបូក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
 ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី
 ចិត្តសម្មដ្ឋានរបូក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ មហាកូត ពាក្យ ពឹងផ្អែកនឹង
 មហាកូត ១ ចិត្តសម្មដ្ឋានរបូក្តី ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតពាំងឡាយ ខន្ធពាំង
 ឡាយ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។

(៨៦) វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន
 វិបាកជាប្រក្រតី រើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ វិបាកកូន្ន
 ពាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី រើបកើតឡើង ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធពាំងឡាយ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតីក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 រើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ វិបាកកូន្នពាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ចិត្តសម្មដ្ឋានរបូក្តី ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតពាំងឡាយ ។ ធម៌មានវិបាក
 ជាប្រក្រតីក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពឹង-
 ផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី រើបកើតឡើង

អធិបតិប្បច្ចយោ វត្ថុំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មា ខន្ធ
មហាក្កតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៧) វិចារកញ្ច លេវិចារកធម្មធម្មា ធម្ម
ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិ-
ប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធក្ក វត្ថុញ្ច បច្ចយា
តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ។
វិចារកញ្ច លេវិចារកធម្មធម្មា ធម្មធម្មា ធម្ម
លេវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា
វិចារកោ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ។ វិចារកញ្ច លេវិចារកធម្មធម្មា ធម្ម
បច្ចយា វិចារកោ ច លេវិចារកធម្មធម្មោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធក្ក
វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច
បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ វិចារកោ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៨) វិចារកធម្មធម្មា លេវិចារកធម្មធម្ម-
ធម្មា ធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិ-
ប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធក្ក វត្ថុញ្ច បច្ចយា
តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ។

ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធវាំងឡាយ ព្រោះធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតាំងឡាយ ។

(៧៧) វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២
ផង វត្ថុផង ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹង
ផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹង
វិបាកក្នុងវាំងឡាយផង មហាក្កតាំងឡាយផង ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌
មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង
ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹង
វិបាកក្នុងវាំងឡាយផង មហាក្កតាំងឡាយផង ។

(៧៨) ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារេត
 ខន្ធម បច្ចយា វត្ថុ ។ វិចារេតំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារេតោ
 ច ធម្មវិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារេតំ ឯកំ ខន្ធម
 បច្ចយា តយោ ខន្ធម វត្ថុ ច ខន្ធម ខន្ធម បច្ចយា
 ខន្ធម ខន្ធម វត្ថុ ច ។

(៧១) វិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ បច្ចយា វិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចារេតំ ឯកំ ខន្ធម
 បច្ចយា តយោ ខន្ធម ខន្ធម វត្ថុ ច ខន្ធម ខន្ធម បច្ចយា ខន្ធម ខន្ធម ។

(៧២) ធម្មវិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ បច្ចយា ធម្មវិចារេតំ
 ធម្មវិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា ធម្មវិចារេតំ
 វិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ ឯកំ ខន្ធម បច្ចយា តយោ ខន្ធម
 ខន្ធម ខន្ធម បច្ចយា ខន្ធម ខន្ធម ឯកំ មហាក្កតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្កតា ពាហិរេ . . . មហាក្កតា មហាក្កតា . . .
 ឧត្តមមហាក្កតា . . . មហាក្កតា ឯកំ មហាក្កតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្កតា ខន្ធម មហាក្កតេ បច្ចយា ខន្ធម មហាក្កតា
 វត្ថុ បច្ចយា ធម្មវិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ ធម្មវិចារេតំ ខន្ធម ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុងចាំបាច់
 ខ្សោយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
 មែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធម ក្តី វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ខ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធម ក្តី វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធម ។

(៧១) ធម៌មិនមែនជាវិបាក ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធម ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធម ខ
 ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក ខន្ធម ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធម ។

(៧២) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែក
 នឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធម ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធម ដែលជាធម៌មិនមែន
 ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធម ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធម មហា-
 ក្កតា ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតា ពាហិរេ . . . មហាក្កតា មហាក្កតា . . .
 ឧត្តមមហាក្កតា . . . មហាក្កតា ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតា មហាក្កតា មហាក្កតា
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតា ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតា ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតា មហាក្កតា
 មហាក្កតា ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតា មហាក្កតា ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតា មហាក្កតា មហាក្កតា
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

នេវិចារកា នវិចារកា ធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចុយា ចក្កាយតនំ បច្ចុយា
 ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយ-
 វិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធា បដិសន្ធិកុលោ
 វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធា ។ នេវិចារកា នវិចារកា-
 ធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកា ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា វិចារកា ធម្មធម្មោ ខន្ធា ។

(៧៣) វិចារកា វិចារកា នវិចារកា ធម្មធម្មត្ថុ
 ធម្មំ បច្ចុយា វិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធា ចក្កា-
 យតនត្ថុ បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច ចក្កាយ-
 តនត្ថុ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា សោត . . . យាន . . .
 ជិក្ខុ . . . កាយ . . . វិចារកំ ឯកំ ខន្ធា
 វត្ថុត្ថុ បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុត្ថុ
 បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិកុលោ វិចារកំ ឯកំ
 ខន្ធា វត្ថុត្ថុ បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច
 វត្ថុត្ថុ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា ។

វិបាកធមិ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 រើបកើតឡើង ព្រោះអនាមត្តាប្បច្ច័យ គឺ ចក្កវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្កា-
 យតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិបាកក្នុងពឹង-
 ឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វិបាកក្នុងពឹងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី រើបកើតឡើង ព្រោះអនាមត្តាប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកខន្ធា ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

(៧៣) វិបាកធមិ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង រើបកើតឡើង ព្រោះអនាមត្តាប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ដែលប្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណផង ចក្កា-
 យតនៈផង ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ផង ចក្កាយតនៈផង សោត
 . . . យាន . . . ជិក្ខុ . . . កាយ . . . ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹង
 វិបាកក្នុងខន្ធា ផង វត្ថុផង ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ផង វត្ថុផង ខន្ធា ពឹង
 ផ្អែកនឹងវិបាកក្នុងខន្ធា ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធា ពឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធា ផង វត្ថុផង ។

វិហារគ្គិកេ បដិច្ចវារ

[៧៤] វិចារកកម្មធម្មត្ថា លេវិចារកកវិចារកកម្ម-
 ធម្មត្ថា ធម្មំ បច្ចយា វិចារកកម្មធម្មត្ថោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញា-
 មញ្ញប្បច្ចយា វិចារកកម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធា វត្ថុត្ថា
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុត្ថា បច្ចយា
 ទ្វេ ខន្ធា ។

[៧៥] វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ និស្សយប្បច្ចយា ។ សហជាតសទិសំ ។
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធា
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
 វត្ថុ បុរេជាតប្បច្ចយា ។ អនន្តរសទិសំ ។ សម្ពិទ្ធា ។

[៧៦] វិចារកកម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកកម្មធម្មត្ថោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា វិចារកកម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធា
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធា បច្ចយា ឯកោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

[៧៧] លេវិចារកកវិចារកកម្មធម្មំ បច្ចយា លេវ-
 វិចារកកវិចារកកម្មធម្មត្ថោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា
 លេវិចារកកវិចារកកម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធា បច្ចយា ។ បេ ។

វិហារគ្គិកេ បដិច្ចវារ

[៧៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ១ ដែល
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធា ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ២ ផង
 វត្ថុផង ។

[៧៩] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 និស្សយប្បច្ចយ ។ ប្រវិហារគ្គានឹងសហជាតប្បច្ចយដែរ ។ ខន្ធា ៣
 ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ចយ ព្រោះ
 បុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ២ (ខន្ធាាំងឡាយ) ពឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ។ ប្រវិហារគ្គានឹង
 អនន្តរសទិសដែរ ។ សេចក្តីចម្រើន ។

[៨០] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ១
 ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធា ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ៣ ខន្ធា ២ ពឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធា ២ ។

[៨១] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹង
 ផ្អែកនឹងធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយ គឺ (ខន្ធា ៣) ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ១
 ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ។ បេ ។

វត្ថុ បច្ចុយា លេវវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មា ខត្តា ។
 លេវវិចារក លវិចារក ធម្មធម្មា បច្ចុយា វិចារក ធម្មធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចុយា វត្ថុ បច្ចុយា វិចារក ធម្ម-
 ធម្មា ខត្តា ។

[៧៨] វិចារក ធម្មធម្មត្ថា លេវវិចារក លវិចារក ធម្ម-
 ធម្មត្ថា ធម្ម័ បច្ចុយា វិចារក ធម្មធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អាសេវ-
 នប្បច្ចុយា វិចារក ធម្មធម្ម័ ឯកំ ខត្តត្ថា វត្ថុត្ថា បច្ចុ-
 យា តយោ ខត្តា តយោ ខទ្វេ ច វត្ថុត្ថា បច្ចុយា
 ឯកោ ខត្តា ទ្វេ ខទ្វេ ច វត្ថុត្ថា បច្ចុយា ទ្វេ ខត្តា ។

[៧៩] វិចារកំ ធម្ម័ បច្ចុយា វិចារកោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ កម្មប្បច្ចុយា តិណិ ។ សហជាតសនិសំ ។

[៨០០] វិចារកំ ធម្ម័ បច្ចុយា វិចារកោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ វិចារកប្បច្ចុយា តិណិ ។ លេវ-
 វិចារក លវិចារក ធម្មធម្ម័ បច្ចុយា លេវវិចារក លវិចារក-
 ធម្មធម្មា ឧប្បជ្ជតិ វិចារកប្បច្ចុយា ឯកំ មហាក្ខតំ
 បច្ចុយា តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចុយា
 ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វិចារកោ ច ឧភយត្ថា តិណិ ។

ពួកខន្ធ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចុយ គឺ
 ពួកខន្ធ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៧៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រ-
 ក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង
 ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[៧៩] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 កម្មប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធ ៣ ។ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ចុយដែរ ។

[៨០០] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិបាកប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចុយ មហាក្ខត ៣ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១
 មហាក្ខត ២ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្រតី កដត្តាប្រក្រតី ឧបា-
 ទារប្រក្រតី វិបាកក្តី ខន្ធពានំ ២ ក្តី ខន្ធ ៣ ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ពានំ ឡាយ ។

វិចារកញ្ច លេវវិចារក លេវវិចារក ធម្មធម្មញ្ច តិណិ ។
 អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ណាណប្បច្ចយា មគ្គ-
 ប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្តិ-
 ប្បច្ចយា ធន្តិប្បច្ចយា វិភតប្បច្ចយា អវិភតប្បច្ចយា ។

(១០១) ហេតុយា សត្តាស អាម្មណោ សត្ត
 អធិបតិយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ
 សត្ត សហជាតេ សត្តាស អញ្ញមញ្ញោ ធរំ ធិស្សៈ-
 យេ សត្តាស ឧបធិស្សៈយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត
 អាសេវនេ ចត្តារិ កកម្មេ សត្តាស វិចារកេ ធរំ
 អាហារេ សត្តាស ឥន្ទ្រិយេ សត្តាស ណាណេ
 សត្តាស មគ្គេ សត្តាស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ
 សត្តាស អត្តិយា សត្តាស ធន្តិយា សត្ត វិភតេ
 សត្ត អវិភតេ សត្តាស ។

(១០២) ហេតុប្បច្ចយា អាម្មណោ សត្ត . . .
 អធិបតិយា សត្តាស ។ សន្តិកំ ។ . . . អវិភតេ
 សត្តាស ។ យថា កុសលត្តិកេ គណាណា ឃរំ
 ករណេតព្វំ ។

អនុណមំ ធិដ្ឋិតំ ។

វិបាកធម្មិកំ ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីកំ ខន្ធ ពា
 ក្តី ។ ព្រោះអាហារប្បច្ចយ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ព្រោះណាណប្បច្ចយ
 ព្រោះមគ្គប្បច្ចយ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ចយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ព្រោះ
 អត្តិប្បច្ចយ ព្រោះធន្តិប្បច្ចយ ព្រោះវិភតប្បច្ចយ ព្រោះអវិភតប្បច្ចយ ។

(១០១) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧ ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ មាន
 ព្រះ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ក្នុងសហជាតេប្បច្ចយ មានព្រះ
 ១៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញោប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ក្នុងធិស្សៈយេប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧
 ក្នុងឧបធិស្សៈយេប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ក្នុងបុរេជាតេប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ក្នុង
 អាសេវនេប្បច្ចយ មានព្រះ ៤ ក្នុងកកម្មេប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧ ក្នុងវិចារក-
 ប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ
 មានព្រះ ១៧ ក្នុងណាណប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ មាន
 ព្រះ ១៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មាន
 ព្រះ ១៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយ មានព្រះ ៧
 ក្នុងវិភតប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧ ។

(១០២) ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ មានព្រះ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ . . .
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព្រះ ១៧ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . ក្នុងអវិភតប្បច្ចយ
 មានព្រះ ១៧ ។ បណ្ឌិតកប្បិកបំ ដូចជាគារកបំ ក្នុងកុសលត្តិកៈវេដរ ។

ចប់ អនុណម ។

(១០៣) វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកំ ឯកំ
 ខន្ធំ បច្ចយា តិណំ ។ វិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចា-
 កធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចារក្ខាស-
 ហគរោ ឧទ្ធច្ចុសហគរោ ខន្ធ បច្ចយា វិចារក្ខាស-
 ហគរោ ឧទ្ធច្ចុសហគរោ មោហោ ។ នេវិចារក-
 ធម្មធម្មធម្មំ បច្ចយា នេវិចារកធម្មធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នេវិចារកធម្ម-
 ធម្មធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា ។ នេវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្ប-
 ច្ចយា ចក្កាយតំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ នេ-
 វិចារកធម្មធម្មធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចារក្ខាសហគរោ
 ឧទ្ធច្ចុសហគរោ មោហោ ។ នេវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ច នេវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 អហេតុកា វិចារកា ខន្ធ មហាក្ខត បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុប្បាដំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

(១០៣) វិចារកធម្មំ តឹងផ្អែកនឹងវិចារកធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ តឹងផ្អែកនឹងអហេតុកវិចារកក្នុង ១ ។ ធម៌មានវិ-
 ចារកជាប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចារក ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុ-
 តឹងផ្អែកនឹងខន្ធតាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចារក ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុ ។
 ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែន
 ជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
 ប្បច្ចយ គឺ (ខន្ធ ៣) តឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្នុង ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជា
 វិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ។ វិចារកធម្មំ តឹងផ្អែកនឹងធម៌មិន
 មែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
 តុប្បច្ចយ គឺ ចក្កវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងចក្កាយតនៈ ។ បេ ។ ធម៌
 មានវិចារកជាប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារក
 ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែល
 ច្រឡំដោយវិចារក ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ វិចារកធម្មិក្ខិ
 ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីក្ខិ តឹងផ្អែកនឹងធម៌មិន
 មែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
 ប្បច្ចយ គឺ អហេតុកវិចារកក្នុងតាំងឡាយ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 តឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតតាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

នអាហារេ ឯកំ នស្រ្តិយេ ឯកំ នឈានេ ចត្តារិ
នមក្កេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
នោនតិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។

[១០៥] នហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណេ តីណិ . . .

នអធិបតិយា ទ្វាទស ។ សង្ខិវ្តំ ។ . . . នោវិគតេ
តីណិ ។ យថា កុសលត្ថិកេ បច្ចុដ្ឋិយកណាជា
ឯវំ កណោតត្ថំ ។

បច្ចុដ្ឋិយំ និដ្ឋិតំ ។

[១០៦] ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណេ បញ្ច . . .

នអធិបតិយា សត្តរស ។ សង្ខិវ្តំ ។ នោវិគតេ បញ្ច ។
យថា កុសលត្ថិកេ អនុលោមបច្ចុដ្ឋិយកណាជា ឯវំ
កណោតត្ថំ ។

អនុលោមបច្ចុដ្ឋិយំ និដ្ឋិតំ ។

[១០៧] នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណេ សត្ត . . .

អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត ។ បេ ។ . . .
អវិគតេ ទ្វាទស ។ នហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណេប្ប-
ដ្ឋយា សហជាតេ តីណិ . . . អញ្ញាមញ្ញោ ទ្វេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១ ក្នុងនស្រ្តិយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១
ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ២ ក្នុងនមក្កប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣
ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ។

[១០៥] ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ព្រោះនហេតុ-
ប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១២ ។ សេចក្តី
បំប្រែញ ។ . . . ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បី
រាប់ ដូចជាការរាប់ ខ្យល់ច្រើន៖ ក្នុងកុសលត្ថិកៈវិវេរ ។

ចប់ បច្ចុដ្ឋិយៈ ។

[១០៦] ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
. . . ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់
ខ្យល់ច្រើន៖ ក្នុងកុសលត្ថិកៈវិវេរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចុដ្ឋិយៈ ។

[១០៧] ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
. . . ក្នុងននន្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនសមនន្តប្បដ្ឋយ មាន
ព័រៈ ៧ ។ បេ ។ . . . ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១២ ។
ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះ
នអាម្មណប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ២ ។

វិបាកគ្រឹះ ធិស្សយវារៈ

សង្ខតំ ។ . . . អវិគតេ តីណិ ។ យថា កុស-
លត្តិកោ បច្ឆនិយានុលោមគណនា ឯវំ គណេតង្គំ ។
បច្ឆនិយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។
បច្ឆយវារោ និដ្ឋិតោ ។

ធិស្សយវារៈ

[១០៨] វិចារកំ ធម្មំ ធិស្សយ វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខត្តំ ធិស្សយ
តយោ ខត្តា ។

[១០៩] ហេតុយា សត្តរស ។ ឧហេតុយា
ប្បាទស . . . ឆោវិគតេ បញ្ច ។ ហេតុប្បច្ចយា
ឧការម្មណោ បញ្ច . . . ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។
ឧហេតុប្បច្ចយា ការម្មណោ សត្ត . . . អវិគតេ
ប្បាទស ។

ធិស្សយវារោ និដ្ឋិតោ ។

វិបាកគ្រឹះ ធិស្សយវារៈ

សេចក្តីបំប្រុង ។ . . . ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត
តប្បកប់ ដូចជាគារកប់ ខ្យល់បច្ឆនិយានុលោម ក្នុងកុសលត្តិកៈវិវេ ។
ចប់ បច្ឆនិយានុលោម ។
ចប់ បច្ឆយវារៈ ។

ធិស្សយវារៈ

[១០៨] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបរក្សាឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកខន្ធ ១ ។

[១០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១២ ក្នុងនាវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនការម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ការម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ ។

ចប់ ធិស្សយវារៈ ។

សិស្សជំរឺវារ

[១១០] វិចារកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា
 តយោ ខន្ធា ។ សង្ខតំ ។ សព្វាធិ បទាធិ វិគ្គា-
 រេតព្វាធិ ។

[១១១] ហេតុយា តិណិ អាម្មណោ តិណិ
 អធិបតិយា តិណិ អនន្តរេ តិណិ សមនន្តរេ តិណិ
 សហជាតេ តិណិ អញ្ញមញ្ញោ តិណិ ធិស្សយេ តិណិ
 ឧបទិស្សយេ តិណិ បុរេជាតេ តិណិ អាសេវនេ ទ្វេ
 កម្មេ តិណិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ តិណិ វត្ថុយេ
 តិណិ ឈានេ តិណិ មក្កេ តិណិ សម្បយុត្តេ តិណិ
 វិប្បយុត្តេ តិណិ អត្ថិយា តិណិ ធន្ថិយា តិណិ វិគតេ
 តិណិ អវិគតេ តិណិ ។ សង្ខតំ ។ យថា កុសលត្ថិកោ
 កលាធា ឯវំ កលោតត្ថំ ។

សិស្សជំរឺវារ

[១១០] វិបាកធមិ ប្រឡំដោយវិបាកធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពា ប្រឡំដោយវិបាកកន្ធខ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។
 បទឯវំអស់ បណ្ឌិតគប្បីដឹង ដោយពិស្តារចុះ ។

[១១១] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងការម្មណាប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ពា ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ មាន
 ព័រៈ ពា ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ពា ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ពា ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ពា ក្នុងអាសេវនេប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មាន
 ព័រៈ ពា ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា
 ក្នុងវត្ថុយប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុង
 មក្កប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងធន្ថប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ពា ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ពា ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មាន
 ព័រៈ ពា ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ក្នុង
 កុសលត្ថិកៈវិដេរ ។

អភិធម្មចំណែក សំសន្តិវិញ្ញាណ

[១១២] វិចារកំ ធម្មំ សំសន្តិវិញ្ញាណ ធម្មោ
ឧប្បវដ្តតិ ធម្មោតុប្បច្ចយា អមោតុកំ វិចារកំ ឯកំ
ខន្ធំ សំសន្តិវិញ្ញាណ ខន្ធោ ទ្វេ ខ្មែរ សំសន្តិវិញ្ញាណ
ទ្វេ ខន្ធោ ។ សន្តិវិញ្ញាណ បដានិ វិភជិតញ្ញាណ ។

[១១៣] ធម្មោតុប្បច្ចយា តីណិ ធម្មចំណែក តីណិ
ធម្មោតុប្បច្ចយា តីណិ ធម្មចំណែក តីណិ ធម្មោតុប្បច្ចយា
តីណិ ធម្មចំណែក ទ្វេ ធម្មោតុប្បច្ចយា ទ្វេ ធម្មោតុប្បច្ចយា ឯកំ
ធម្មចំណែក ទ្វេ ធម្មោតុប្បច្ចយា តីណិ ។ យថា កុសល
សន្តិវិញ្ញាណ បច្ចុប្បន្នយកណាមា ឯកំ កណាមា ។

បច្ចុប្បន្នយកណាមា ។

[១១៤] ធម្មោតុប្បច្ចយា ធម្មចំណែក តីណិ ។
សន្តិវិញ្ញាណ ។ . . . ធម្មោតុប្បច្ចយា តីណិ ។ យថា កុសល
សន្តិវិញ្ញាណ អនុលោមបច្ចុប្បន្នយកណាមា ឯកំ កណាមា ។

អនុលោមបច្ចុប្បន្នយកណាមា ។

វិចារកំ សំសន្តិវិញ្ញាណ

[១១៥] វិចារកំ ប្រាជ្ញាដោយវិចារកំ ទើបកំតរឡើង ព្រោះ
ឧហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ប្រាជ្ញាដោយឧហេតុកំវិចារកំ ខ ខន្ធ ២
ប្រាជ្ញាដោយខន្ធ ២ ។ បទចំណែក បណ្ឌិតវិចារកំ ។

[១១៦] ក្នុងឧហេតុប្បច្ចយ មានវិចារ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ
មានវិចារ ៣ ក្នុងបុរេជានិប្បច្ចយ មានវិចារ ៣ ក្នុងបច្ចុប្បន្នជានិប្បច្ចយ
មានវិចារ ៣ ក្នុងអនាសវនិប្បច្ចយ មានវិចារ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ
មានវិចារ ២ ក្នុងវិចារកំប្បច្ចយ មានវិចារ ២ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មាន
វិចារ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ មានវិចារ ២ ក្នុងវិញ្ញាយុក្ខប្បច្ចយ មានវិចារ
៣ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចុប្បន្នយកណាមា ក្នុងកុសលក្ខិកៈ
វិចារ ។

ចប់ បច្ចុប្បន្នយកណាមា ។

[១១៧] ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានវិចារ ៣ ព្រោះឧហេតុប្បច្ចយ ។
សេចក្តីបំប្រាញ ។ . . . ក្នុងវិញ្ញាយុក្ខប្បច្ចយ មានវិចារ ៣ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចុប្បន្នយកណាមា ក្នុងកុសលក្ខិកៈ វិចារ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចុប្បន្នយកណាមា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[១១៥] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ តិណិ . . .

អវិភតេ តិណិ ។ យថា កុសលត្ថិកេ បច្ចនីយា-
នុលោមកណាជា ឯវំ កណោតត្ថំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។

សំសន្និវារេ និដ្ឋិតោ ។

សម្មយុត្តវារោ

[១១៦] វិចារកំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ វិចារកោ

ធម្មោ ទុប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិចារកំ ឯកំ ទន្ធី
សម្មយុត្តា តយោ ខន្ធា ។

នហេតុយា តិណិ ។

ហេតុប្បដ្ឋយា នអនិបតិយា តិណិ ។

នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ តិណិ ។

សម្មយុត្តវារេ និដ្ឋិតោ ។

បញ្ញាវារោ

[១១៧] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស

ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិចារកោ ហេតុ សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[១១៥] ក្នុងការប្បណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

. . . ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាការ
រាប់ ខ្យល់បច្ចនីយានុលោម ក្នុងកុសលត្ថិកវិដេវ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សំសន្និវារៈ ។

សម្មយុត្តវារៈ

[១១៦] វិចារកធម៌ ប្រកបដោយវិចារកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា ៣ ប្រកបដោយវិចារកត្ថន្ធា ១ ។

ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

ក្នុងនអនិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

ក្នុងនការប្បណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

ចប់ សម្មយុត្តវារៈ ។

បញ្ញាវារៈ

[១១៧] វិចារកធម៌ ជាបច្ច័យ វិនិចារកធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ

ពួកវិចារក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ វិនិចារកសម្មយុត្តកត្ថន្ធា ដោយហេតុប្បដ្ឋយ

បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារកា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មា ទេវ-
 វិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារកា ហេតុ កដត្តា-
 រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មា
 វិចារកស្ស ច ទេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស ច
 ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារកា
 ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១១៨) វិចារកធម្មធម្មា វិចារកធម្មធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មា ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកធម្មធម្មា ទេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស ហេតុ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មា ហេតុ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានំ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ត្ថកវិចារក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្នុង ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ
 ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃទេវវិចារកវិចារកធម្មធម៌
 (ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី) ដោយហេតុប្បច្ច័យ
 គឺត្ថកវិចារក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្ប-
 ច្ច័យ ត្ថកវិចារក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកកដត្តារូប ក្នុងខណៈខៃ
 បដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃវិចារកធម៌ផង
 ខៃទេវវិចារកវិចារកធម្មធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺត្ថកវិចារក ជាហេតុ
 ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ត្ថកវិចារក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្នុងផង
 ខៃត្ថកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(១១៨) វិចារកធម្មធម៌ (ធម៌មានវិចារកជាប្រក្រតី) ជាបច្ច័យ ខៃ
 វិចារកធម្មធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺវិចារកធម្មធម៌ទាំងឡាយ ជាហេតុ ជា
 បច្ច័យ ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម្មធម៌ ជា
 បច្ច័យ ខៃទេវវិចារកវិចារកធម្មធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺវិចារកធម្មធម៌ទាំង
 ឡាយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

វិចារកធម្មតម្មោ វិចារកធម្មតម្មស្ស ច លេវិចារកធម្មតម្ម-
កធម្មតម្មស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
វិចារកធម្មតម្មោ ហេតុ សម្បយុត្តកាណំ ទន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(១១៧) លេវិចារកធម្មតម្មតម្មោ លេវិចារក-
ធម្មតម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ លេវិ-
ចារកធម្មតម្មតម្មោ ហេតុ សម្បយុត្តកាណំ ទន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(១២០) វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
អាម្មណាប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិចារកោ ទន្ធា អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេនិ អភិទន្ធតិ តំ
អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ជិន្និ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិញ្ចា ឧប្បជ្ជតិ
ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ
និរុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ ។ វិចារកោ
ធម្មោ វិចារកធម្មតម្មស្ស អាម្មណាប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
សេត្វា ផលំ បច្ចវេត្តន្តិ វិចារកោ ទន្ធា អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទន្ធតិ តំ
អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ

វិចារកធម្មតមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មតមិផង នៃលេវិចារកធម្មតមិផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិចារកធម្មតមិទាំងឡាយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ
ត្ថកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

(១១៧) លេវិចារកធម្មតមិ ជាបច្ច័យ នៃលេវិចារកធម្ម-
តមិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ លេវិចារកធម្មតមិទាំងឡាយ
ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

(១២០) វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកមិ ដោយការម្មណាប្ប-
ដ្ឋយ គឺច្បុន្តល ឃើញច្បាស់នូវវិចារកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
មិនមែនខ្លួន ក៏ក្រែកអរ រីករាយ ពនៈ ប្រាព្ធនូវវិចារកក្នុងនោះ រើប
កើតទៀង ទិដ្ឋិ កើតទៀង វិចិត្តិញ្ចា កើតទៀង ឧទ្ធចៈ កើតទៀង
គោមនស្ស កើតទៀង កាលបើកុសលនិងអកុសល លេក់ហើយ វិចារ
រើបកើតទៀង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ ។ វិចារកមិ ជាបច្ច័យ
នៃវិចារកធម្មតមិ ដោយការម្មណាប្បដ្ឋយ គឺត្ថកសេត្តបុគ្គល ពិចារ-
ណាឃើញខ្លាស់ ក៏ឃើញច្បាស់ នូវវិចារកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិន
ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ក៏ក្រែកអរ រីករាយ ពនៈ ប្រាព្ធនូវ
វិចារកក្នុងនោះ រើបកើតទៀង ។ បេ ។ គោមនស្ស កើតទៀង

ចេតោបរិយញ្ញាលោម វិបាកចិត្តសមន្តីស្ស ចិត្តំ ជា-
 មន្តិ ។ វិបាកា ខន្ធោ ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស
 បុត្រេនិវាសា ទុស្សនិញ្ញាលាស្ស យថា កម្មបក្កាណា-
 ណាស្ស អនាគតំសញ្ញាលាស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វិបាកោ ធម្មោ លេវិបាកធម្មតា-
 ធម្មធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហា
 ដលំ បច្ចវេក្ខតិ វិបាកោ ខន្ធោ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សនិ ចេតោបរិយញ្ញាលោម វិបា-
 កចិត្តសមន្តីស្ស ចិត្តំ ជាជាតិ ។ វិបាកា ខន្ធោ
 ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស បុត្រេនិវាសា ទុស្សនិញ្ញាលាស្ស
 អនាគតំសញ្ញាលាស្ស អាវដ្ឋនាយ អាម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១២១] វិបាកធម្មធម្មោ វិបាកធម្មធម្មស្ស អាម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាដំ អត្វា សីលំ សមាធយិត្តា
 ទុចោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុត្រេ សុចិណ្ណានិ
 បច្ចវេក្ខតិ ឈាជា វុដ្ឋវេត្តា ឈាដំ បច្ចវេក្ខតិ

ព្ភកសុកុបុគ្គល ដឹងទ្បចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយវិបាកចិត្ត ដោយ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ។ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិ-
 យញ្ញាណ បុត្រេនិវាសាទុស្សនិញ្ញាណ យថាកម្មបក្កាណា និងអនាគតំ-
 សញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវេ-
 វិបាកវិបាកធម្មធម្មិ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ គឺព្រះអរហន្ត ពិចារណា
 ឃើញទ្បវេល គឺឃើញច្បាស់ ទ្បវិបាកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនទ្បួន ដឹងទ្បចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយវិបាកចិត្ត ដោយ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ។ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
 ទ្បវេចេតោបរិយញ្ញាណ បុត្រេនិវាសាទុស្សនិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ។

[១២១] វិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម្មិ ដោយអាម្ម-
 ណាប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល ទ្បទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារ-
 ណាទ្បវេតិជាតុសលនោះ ពិចារណាទ្បវេតិជាតុសលទាំងឡាយ ដែល
 ខ្លួនធ្លាប់សន្សំល្អហើយក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន ពិចារណាឈាន

សេត្វា តោត្រកុំ បច្ចុវេត្តន្តិ វោនាធំ បច្ចុវេត្តន្តិ
 សេត្វា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចុវេត្តន្តិ សេត្វា
 បហំនេ កិលេសេ បច្ចុវេត្តន្តិ វិក្កម្ពុតោ កិ-
 លេសេ បច្ចុវេត្តន្តិ បុព្វេ សមុទាមិណ្ណោ កិ-
 លេសេ ជាទន្តិ វិចារកធម្មធម្មេ ខន្ធន្ធ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិទន្តិ
 តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ ចោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ វិចារកធម្មធម្មចិត្តស-
 មន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ អាគាសានញ្ញាយតនកុសលំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនកុសលស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។ អាគិញ្ញញ្ញាយតនកុសលំ នេវ-
 សញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មា ខន្ធន្ធ ឥន្ធិវិញ្ញាណស្ស
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាកម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកធម្មធម្មា
 វិចារកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកធម្មធម្មេ ខន្ធន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សនិ អស្សនេនិ អភិទន្តិ តំ អារត្ត វាតោ

ពួកសេត្វបុគ្គល ពិចារណានូវគោត្រកុំ ពិចារណានូវវេវាទាៈ ពួកសេត្វ-
 បុគ្គល ចេញចាកមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ ពួកសេត្វបុគ្គល ពិចារណានូវពួក
 កិលេស ដែលខ្លួនលះបង់ហើយ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលខ្លួន
 សន្តិភស្តិទេហើយ ដឹងខ្ញុំពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំទុកហើយ ក្នុង
 កាលមុន ឃើញច្បាស់ខ្ញុំវិបាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង
 ។ បេ ។ ចោមនស្ស កើតឡើង ពួកសេត្វបុគ្គល ដឹងខ្ញុំចិត្ត នៃបុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយវិបាកធម្មធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាគាសា-
 នញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនកុសល ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អាគិញ្ញញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ វិបាកធម្មធម្មក្នុងទាំង-
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឥន្ធិវិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ញាណ យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម្មិ ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវវិបាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ

ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលា កុសលេ
 វិទ្យោ វិចារោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ អាគា-
 សានញ្ញាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនវិចារកស្ស
 អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ អាគិញ្ញញ្ញា-
 យតនកុសលំ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនវិចារកស្ស
 អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកនម្មធម្មោ ទេវិ-
 ចារកនម្មធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហា
 មត្តា វុដ្ឋហិទ្ធា មត្តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណាធិ
 បច្ចវេក្ខតិ អាហា បហិទេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ
 បុព្វេ សុដានិណ្ណ កិលេសេ ធានាតិ វិចារក-
 នម្មធម្មោ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
 ចេតោបរិយញ្ញាណោ វិចារកនម្មធម្មចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្ត
 ជានាតិ អាគាសានញ្ញាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនកិរិយស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។
 អាគិញ្ញញ្ញាយតនកុសលំ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតន-
 កិរិយស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកនម្មធម្ម
 ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស យថាកម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញា-
 ណស្ស អាវជ្ជនាយ អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិង
 អកុសល រលត់ហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍
 អាគាសានញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនវិបាក
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អាគិញ្ញញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ
 នៃទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ វិបាកធម្ម-
 ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃទេវវិបាកវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 ព្រះអរហន្ត ចេត្យចាកមគ្គ ពិចារណាមគ្គ ពិចារណាខ្យំអំពើទាំងឡាយ
 ដែលខ្លួនសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ព្រះអរហន្ត ពិចារណាខ្យំកិលេស
 ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនលះបង់ហើយ ដឹងខ្យំកិលេសទាំងឡាយ ដែល
 ខ្លួនសន្សំទុក ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ ខ្យំវិបាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ
 ថាមិនឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងខ្យំចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
 វិបាកធម្មធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាគាសានញ្ញាយតនកុសល
 ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនកិរិយា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។
 អាគិញ្ញញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតន-
 កិរិយា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ វិបាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
 នៃការពិចារណា ខ្យំចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
 យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(១២២) នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ នេវវិបាក-
 នវិបាកធម្មធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរ-
 ហា ធិត្វានំ បច្ចវេក្ខតិ ធិត្វានំ អាវជ្ជនាយ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរហា ចក្កំ អធិត្តតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ជិវិ
 កាយំ រូបេ សន្តេ កន្ធនេ រសេ ដោដ្ឋត្វេ វត្ថុ . . .
 នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ ខន្ធនេ អធិត្តតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ធិត្វេន ចក្កនា រូបំ បស្សតិ
 ធិត្វាយ សោតនាតុយា សន្តំ សុណាតិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាលោន នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មធិត្តសមម្ពិស្ស
 ចិត្តំ ជាតានិ អាគាសានញ្ញាយននកិរិយំ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យននកិរិយស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។
 អាគិញ្ញញ្ញាយននកិរិយំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយននកិ-
 រិយស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវវិបាកនវិបាក-
 ធម្មធម្មោ ខត្វា វិនិវិដញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញា-
 ណស្ស បុព្វេនិវេសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មប-
 តញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវវិបាកនវិបាកធម្ម-
 ធម្មោ វិបាកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(១២២) នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកនវិបាក-
 ធម្មធម្មិ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរហន្ត ពិចារណាទ្បព្រះនិព្វាន
 ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។ ព្រះ
 អរហន្ត ឃើញច្បាស់ទ្បវចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រសោតៈ
 . . . យានៈ ជិត្ត កាយ រូប សំឡេង ក្លិន រស ដោដ្ឋត្វៈ វត្ថុ . . .
 ឃើញច្បាស់ ទ្បនេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញច្បាស់ទ្បរូប ដោយទិព្វចក្ក ត្បសំឡេងដោយទិព្វ-
 រសោតនាតុ ដឹងទ្បវត្ថុ នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយនេវវិបាកនវិបាកធម្ម-
 ធម្មធិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាគាសានញ្ញាយននកិរិយា ជាបច្ច័យ
 នៃវិញ្ញាណញ្ញាយននកិរិយា ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អាគិញ្ញញ្ញា-
 យននកិរិយា ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយននកិរិយា ដោយអារម្ម-
 ណាប្បច្ច័យ នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិ-
 ចារណាទ្បវិនិវិដញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវេសានុស្សតិញ្ញាណ
 យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។
 នេវវិបាកនវិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មិ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ

វិញ្ញាណបញ្ញា

ជំពូក ផលស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេ-
 ត្វា វា បុត្តជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទទ្ធី តំ អាវុត្ត
 វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 កុសលាកុសលេ ជិវុទ្ធេ វិចារតោ តទារម្មណតា
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ជំ កាយំ រូបេ សទ្ធេ
 តទ្ធេ រសេ ដោជ្ជន្តេ វត្ថុំ . . . នេវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មេ ខទ្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 អស្សាទេន្តិ អភិទទ្ធី តំ អាវុត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ ជិវុទ្ធេ
 វិចារតោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ រូបាយតនំ ចក្កា-
 វិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ ដោជ្ជញាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចារកនវិចារ-
 កធម្មធម្មេ វិចារកធម្មធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សេត្វា ជំពូកំ បច្ចវេក្ខន្តិ ជំពូកំ តោត្រកុស្ស
 វេទានស្ស ចក្កស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិញ្ញាណបញ្ញា

គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយការម្សុណប្បច្ច័យ ពួកសេត្ត-
 បុគ្គលក្តី ពួកបុត្តជ្ជនក្តី ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវចក្ក ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ប្រារព្ធនូវចក្កនោះ
 ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសល
 និងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះអំពើនោះ
 ជាបច្ច័យ សោតៈ . . . យានៈ ជ្ជំ កាយ រូប សំឡេង ភ្លឺន រស
 ដោជ្ជន្តៈ វត្ថុ . . . ពួកសេត្តបុគ្គល ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវនេវិបាក-
 នវិបាកធម្មធម្មត្ថនាំឱ្យឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ត្រេកអរ
 រីករាយ ពតៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស
 កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក កើតឡើង
 ព្រោះអំពើនោះជាអាម្មណំ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ
 ។ បេ ។ ដោជ្ជញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយការម្សុណ-
 ប្បច្ច័យ ។ នេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយ
 ការម្សុណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេត្តបុគ្គល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន
 ជាបច្ច័យ នៃតោត្រកុ វេទានៈ និងមគ្គ ដោយការម្សុណប្បច្ច័យ ។

សេត្តា វា បុត្តជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទទ្ធដ្តិ តំ
 ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . ។ បេ ។
 ទេវីចាកនវិចាកនច្ន្រច្ន្រ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទទ្ធដ្តិ ទិព្វេន
 ចក្កនា រូបំ បស្សន្តិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សទ្ធិ
 សុណន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាលោន ទេវីចាកនវិចាកនច្ន្រ-
 ច្ន្រចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ ទេវីចាកនវិចាកនច្ន្រ-
 ច្ន្រា ខន្ធ ឥន្ទវិចញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស
 អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៣] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស អនិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ វិចាកាធិបតិ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចាកោ ធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អនិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ សេត្តា ដលំ
 កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ វិចាកេ ខន្ធ កុំ កត្វា
 អស្សាទេន្តិ អភិទទ្ធដ្តិ តំ កុំ កត្វា វតោ ឧប្បជ្ជតិ

ពួកសេត្តបុគ្គលក្តី ពួកបុត្តជ្ជនក្តី ពិចារណាយើញ្ញាស្សស្ស្យុចក្ក ជាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្កនោះ ។ បេ ។
 ទោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ . . . ។ បេ ។ ពួកសេត្តបុគ្គល
 ពិចារណាយើញ្ញាស្ស ឡើងវិចាកនវិចាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ជាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ យើញ្ញាស្សស្ស្យុចក្ក
 ដោយទិព្វចក្ក ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ ដឹងឡើង ខែចក្កល
 ដែលប្រកបដោយទេវីចាកនវិចាកធម្មធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
 ទេវីចាកនវិចាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ ខែឥន្ទវិចញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ
 ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ ។

[១២៣] វិចាកធមិ ជាបច្ច័យ ខែវិចាកធមិ ដោយអធិបតិប្ប-
 ច្ច័យ គឺ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ វិចាកាធិបតិ ជាបច្ច័យ ខែពួក
 សម្បយុត្តកក្នុង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វិចាកធមិ ជាបច្ច័យ ខែ
 វិចាកធម្មធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អាម្មណាធិបតិ គឺពួក
 សេត្តបុគ្គល ធ្វើដល់ឲ្យជាវិគោរព ទើបពិចារណា ធ្វើវិចាកក្នុងទាំងឡាយ
 ឲ្យជាវិគោរព ទើបត្រេកអរ រីករាយ រតៈ ធ្វើខន្ធនោះឲ្យជាវិគោរព

វិបាកគ្គិយោ បញ្ញាវិបាក

ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ វិចារកោ ធម្មោ នេវវិចារកោ វិចារ-
 កធម្មធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
 ធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរហា
 ដលំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។ សហជាតាធិបតិ
 វិចារកោធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាណំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវវិចារ-
 កោវិចារកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ វិចារកោធិបតិ សម្បយុត្ត-
 កាណំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាណំ អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[១២២] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មស្ស អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិ-
 បតិ អារម្មណាធិបតិ នាណំ ធន្វា សីលំ សមាទ-
 យេត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ
 បុព្វេ សុចិណ្ណាណំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ឈាបា
 វុដ្ឋហិត្វា ឈាណំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេត្វា
 គោត្រកុំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ វេណាណំ កុំ កត្វា
 បច្ចវេក្ខតិ សេត្វា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុំ កត្វា

វិបាកគ្គិយោ បញ្ញាវិបាក

ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ បេ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវ-
 វិបាកវិបាកធម្មធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
 និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្មណាធិបតិ ព្រះអរហន្ត ធ្វើដល់ឲ្យជា
 ទីគោរព ទើបវិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ វិបាកាធិបតិ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ
 នៃវិបាកធម៌ផង នៃនេវវិបាកវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ វិបាកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១២២] វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្ម-
 ណាធិបតិ គឺបុគ្គល ឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើអំពើ
 ទាំងនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបវិចារណា ធ្វើអំពើទាំងឡាយ ដែល
 ខ្លួនសន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព ទើបវិចារណា ចេញ
 ចាកឈាន ធ្វើឈានឲ្យជាទីគោរព ទើបវិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល
 ធ្វើគោត្រកុំ ឲ្យជាទីគោរព ទើបវិចារណា ធ្វើវេណានោះ ឲ្យជាទីគោរព
 ទើបវិចារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល ចេញចាកមត្ត ធ្វើមត្តឲ្យជាទីគោរព

បច្ចុវេក្ខត្ថំ វិចារកធម្មធម្ម ខន្ធ កុំ កត្វា អស្សា-
 នេត្តិ អភិធម្មត្ថំ តំ កុំ កត្វា រាតោ ឧប្បន្នតិ ធំដ្ឋិ
 ឧប្បន្នតិ ។ បេ ។ សហជាតាធិបតិ វិចារកធម្មធម្មា-
 ធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។ វិចារកធម្មធម្មា នេវិចារកធិវិចារក-
 ធម្មធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណា-
 ធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរហា
 មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ ។
 សហជាតាធិបតិ វិចារកធម្មធម្មាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ
 រូបាទំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ វិចារកធម្មធម្មា
 វិចារកធម្មធម្មស្ស ច នេវិចារកធិវិចារកធម្មធម្មស្ស ច
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតិ
 វិចារកធម្មធម្មាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាបាទនក្ខ រូបាទំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(១២៥) នេវិចារកធិវិចារកធម្មធម្មា នេវ-
 វិចារកធិវិចារកធម្មធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណា-
 ធិបតិ អរហា ធិបតិ កុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ ។

ទើបតិចារណា ធ្វើវិបាកធម្មធម្មត្ថំ ច្បាយឲ្យជាវិគោត ទើបក្រេក
 អរ វិភាយ រាតៈ ធ្វើខន្ធនោរឲ្យជាវិគោត ទើបកើតឡើង ចិដ្ឋិ កើត
 ឡើង ។ បេ ។ ឯសហជាតាធិបតិ វិបាកធម្មធម្មាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកសម្បយុត្តកត្តំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ
 នៃនេវិបាកវិបាកធម្មធម្មិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់ការម្មណា-
 ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរហន្ត ចេញ
 ចាកមត្ត ធ្វើមត្តឲ្យជាវិគោត ទើបតិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ
 គឺ វិបាកធម្មធម្មាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្ប-
 ច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម្មិផង នៃនេវិបាក-
 វិបាកធម្មធម្មិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់សហជាតាធិបតិ
 គឺ វិបាកធម្មធម្មាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកត្តំផង នៃពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(១២៥) នេវិបាកវិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវិ-
 បាកវិបាកធម្មធម្មិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់ការម្ម-
 ណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្មណាធិបតិ គឺ
 ព្រះអរហន្ត ធ្វើវុត្តិក្ខាន ឲ្យជាវិគោត ទើបតិចារណា ។

សហជាតានិបតិ នេវិចាកនវិចាកនម្មនម្មនិបតិ សម្ប-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ រូកានំ អនិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចាកនវិចាកនម្មនម្មនម្មន
 វិចាកនម្មនម្មនស្ស អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណានិបតិ ចិត្តានំ វេសស្ស អនិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ នេវិចាកនវិចាកនម្មនម្មនម្មន វិចាកនម្ម-
 នម្មនស្ស អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
 និបតិ សេត្តា ចិត្តានំ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តន្តិ
 ចិត្តានំ តោត្រកុស្ស វេទានស្ស មត្តស្ស អនិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ កុំ កត្វា អស្សាទេន្តិ
 អភិទទ្ធត្តិ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ បេ ។ សោតំ . . . ។ បេ ។ នេវិចាកនវិចាកនម្មនម្មនម្មន
 ខន្ធា បច្ចិមាណំ បច្ចិមាណំ វិចាកានំ ខន្ធានំ អនន្តរម្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បញ្ចវិញ្ញាណំ វិចាកមនោធាតុយា

[១២៦] វិចាកោ ធម្មោ វិចាកស្ស ម្មនស្ស
 អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចាកា
 ខន្ធា បច្ចិមាណំ បច្ចិមាណំ វិចាកានំ ខន្ធានំ អនន្តរម្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បញ្ចវិញ្ញាណំ វិចាកមនោធាតុយា

ឯសហជាតានិបតិ គឺ នេវិចាកនវិចាកនម្មនម្មននិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកត្តម្បង វិញ្ញាណបញ្ចករម្បង ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ ។
 នេវិចាកនវិចាកនម្មនម្មន ជាបច្ច័យ នៃវិចាកនមិ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ គឺ
 បានដល់អារម្មណានិបតិ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអនិបតិ-
 ប្បច្ច័យ ។ នេវិចាកនវិចាកនម្មនម្មន ជាបច្ច័យ នៃវិចាកនម្មនមិ
 ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណានិបតិ គឺ ពួកសេត្តបុគ្គល
 ធ្វើព្រះនិព្វាន រូបវិសេស វេទនាចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃ
 តោត្រកុ វេទនា មិនមត្ត ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ ពួកសេត្តបុគ្គល ធ្វើ
 ចក្កឱ្យជាវិសោត វេទនាត្រកុ វិភវយ ពតៈ ធ្វើចក្កនោះឱ្យជាវិសោត
 វេទនាត្រកុ ទិដ្ឋិ ភើតឡើង ។ បេ ។ សោតៈ . . . ។ បេ ។
 ពួកសេត្តបុគ្គល ធ្វើនេវិចាកនវិចាកនម្មនម្មនក្នុងខ្លាំងឡាយឱ្យជាវិសោត
 ហើយត្រកុ វិភវយ ពតៈ ធ្វើខ្លាំងនោះឱ្យជាវិសោត វេទនាត្រកុ
 ឡើង ទិដ្ឋិ ភើតឡើង ។ បេ ។

[១២៦] វិចាកនមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចាកនមិ ដោយអនន្តរ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិចាកក្នុងមុខ ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចាកក្នុងគ្រាយ ។
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ បញ្ចវិញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃវិចាកមនោធាតុ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

អនន្តរវ្យាដូយេន បច្ចុយោ វិចារកមនោនាតុ វិចារក-
 មនោវិញ្ញាណនាតុយា អនន្តរវ្យាដូយេន បច្ចុយោ ។
 វិចារកោ ធម្មោ នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស អនន្ត-
 រវ្យាដូយេន បច្ចុយោ ភវន្តិ អារដ្ឋនាយ អនន្តរវ្យាដូ
 យេន បច្ចុយោ វិចារកមនោវិញ្ញាណនាតុ កិរិយ
 មនោវិញ្ញាណនាតុយា អនន្តរវ្យាដូយេន បច្ចុយោ ។

(១២៧) វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស អនន្តរ
 វ្យាដូយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា វិចារកធម្មធម្ម
 ទម្លា បច្ឆិមា បច្ឆិមា វិចារកធម្មធម្មា ទម្លា ធម្ម
 អនន្តរវ្យាដូយេន បច្ចុយោ អនុលោមំ គោត្រកុស្ស
 អនុលោមំ វេទានស្ស គោត្រកុ មត្តស្ស វេទានំ
 មត្តស្ស អនន្តរវ្យាដូយេន បច្ចុយោ ។ វិចារកធម្មធម្មោ
 វិចារកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាដូយេន បច្ចុយោ វិចា-
 កធម្មធម្មា ទម្លា វុដ្ឋានស្ស មត្តោ ផលស្ស
 សេត្តានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោជា
 វុដ្ឋិហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយននកុសលំ ផល-
 សមាបត្តិយា អនន្តរវ្យាដូយេន បច្ចុយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ដោយអនន្តរវ្យាដូយេ វិចារកមនោនាតុ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកមនោវិញ្ញាណ-
 នាតុ ដោយអនន្តរវ្យាដូយេ ។ វិចារកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារក-
 វិចារកធម្មធម្មិ ដោយអនន្តរវ្យាដូយេ គីតវុដ្ឋិៈ ជាបច្ច័យ នៃភាវុដ្ឋនៈ
 ដោយអនន្តរវ្យាដូយេ វិចារកមនោវិញ្ញាណនាតុ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយា
 មនោវិញ្ញាណនាតុ ដោយអនន្តរវ្យាដូយេ ។

(១២៧) វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្មិ ដោយអនន្តរវ្យា-
 ដូយេ គីតវុដ្ឋិវិចារកធម្មធម្មកុដ្ឋនុមុន ជាបច្ច័យ នៃភូតវិចារកធម្មធម្មកុដ្ឋនុក្រោយ។
 ដោយអនន្តរវ្យាដូយេ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុ អនុលោម
 ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ គោត្រកុ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត វេទានៈ ជាបច្ច័យ
 នៃមត្ត ដោយអនន្តរវ្យាដូយេ ។ វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារ-
 កធម្មិ ដោយអនន្តរវ្យាដូយេ គីតវុដ្ឋិវិចារកធម្មធម្មកុដ្ឋនុ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋនៈ
 មត្ត ជាបច្ច័យ នៃផល អនុលោម របស់ភូតសេកុបុគ្គល ជាបច្ច័យ
 នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយននកុសល របស់បុគ្គលដែល
 បេញចាកនិរោធន ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវ្យាដូយេ ។

វិហារគ្គិរោ បញ្ចករោ

[១២៨] លេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មោ លេវីវិហារគ-
 នវិហារគនធម្មធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិ-
 មា បុរិមា លេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មោ ខន្ធា បច្ច័មាដំ
 បច្ច័មាដំ លេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មាដំ ខន្ធាដំ អនន្ត-
 រវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ លេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មោ
 វិហារគស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 អាវជ្ជនា បញ្ចង្គំ វិញ្ញាណាដំ អនន្តរវ្យាប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ លេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មោ ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស
 អរហតោ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា ធិរោជា
 វុដ្ឋហន្តស្ស លេវីសញ្ញាណសញ្ញាយតនកិរិយំ ផលស-
 មាបត្តិយា អនន្តរវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ លេវីវិហារគន-
 វិហារគនធម្មធម្មោ វិហារគនធម្មធម្មស្ស អនន្តរវ្យាប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អាវជ្ជនា វិហារគនធម្មធម្មាដំ ខន្ធាដំ អនន្ត-
 រវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[១២៩] វិហារគោ ធម្មោ វិហារគស្ស ធម្មស្ស
 សមនន្តរវ្យាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អនន្តរសទិសំ ។
 វិហារគោ ធម្មោ វិហារគស្ស ធម្មស្ស សហជាត-
 វ្យាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វិហារគោ ឯកោ ខន្ធា តិស្តាំ
 ។ បេ ។ តិសា ។

វិហារគ្គិរោ បញ្ចករោ

[១២៨] នេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវីវិហារគនវិហារ-
 គនធម្មធម្មិ ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ គឺពួកនេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មក្នុងមុន ។ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកនេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មក្នុងក្រោយ ។ ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ ។
 នេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហារគនធម្មិ ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ
 គឺ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃបញ្ចវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ ពួកនេវីវិហារ-
 នវិហារគនធម្មធម្មក្នុង ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ នៃសញ្ញាណសញ្ញាយតនកិរិយា របស់
 បុគ្គលដែលចេញពីនិរោធជ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវ្យា-
 ប្បច្ច័យ ។ នេវីវិហារគនវិហារគនធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហារគនធម្មធម្មិ ដោយ
 អនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ គឺ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិហារគនធម្មធម្មក្នុង ដោយ
 អនន្តរវ្យាប្បច្ច័យ ។

[១២៩] វិហារគនធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហារគនធម្មិ ដោយសមនន្តរវ្យា-
 ប្បច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរវ្យាប្បច្ច័យដែរ ។ វិហារគនធម្មិ ជាបច្ច័យ
 នៃវិហារគនធម្មិ ដោយសហជាតវ្យាប្បច្ច័យ គឺ វិហារគន្ធា ១ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 វិហារគន្ធា ៣ ។ បេ ។ ខន្ធា ៣ ។

[១៣០] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ លេវិចា-
 កធម្មវិចារកធម្មធម្មោ លេវិចារកធម្មវិចារកធម្មធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ. លេវិចារកធម្មវិចារក-
 ធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ . . .
 ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ
 . . . អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។

[១៣១] លេវិចារកធម្មវិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ត្តុលោ វត្ថុ វិចារកានំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៣២] វិចារកោ ច លេវិចារកធម្មវិចារកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុលោ វិចារកោ ឯកោ ខន្ធា
 ច វត្ថុ ច តីណ្ណានំ ខន្ធានំ ។ វិចារកោ ច លេវិ-
 ចារកធម្មវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មោ លេវិចារកធម្មវិចារក-
 ធម្មធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា
 ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ។

[១៣០] វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្មិ ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ។ លេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃ
 លេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ លេវិចារកវិចារក-
 ធម្មធម្មក្ខន្ធ ១ មហាក្ខត ១ . . . ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប
 . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ១ លសំព្វកអសញ្ញាសត្វ ។

[១៣១] លេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចារកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[១៣២] វិចារកធម្មិក្កំ លេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិក្កំ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិចារកធម្មិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិចារកក្ខន្ធ ១ ក្កំ វត្ថុក្កំ (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិចារកធម្មិក្កំ លេវិចារកវិចារកធម្ម-
 ធម្មិក្កំ ជាបច្ច័យ នៃលេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកវិចារកក្ខន្ធក្កំ ពួកមហាក្ខតក្កំ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

[១៣៣] វិចារកកដម្មដម្មោ ច លេវិចារកកដវិចារ-

កកដម្មដម្មោ ច ដម្មោ លេវិចារកកដវិចារកកដម្មដម្មស្ស
សហជាតប្បដូយេន បដូយោ វិចារកកដម្មដម្មោ ខត្តា
ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ សហជា-
តប្បដូយេន បដូយោ ។

[១៣៤] វិចារកោ ដម្មោ វិចារកស្ស ដម្មស្ស

អញ្ញមញ្ញប្បដូយេន បដូយោ វិចារកោ ឯកោ
ខត្តោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ វិចារកោ ដម្មោ
លេវិចារកកដវិចារកកដម្មដម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បដូយេន
បដូយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកោ ខត្តា វត្ថុស្ស
អញ្ញមញ្ញប្បដូយេន បដូយោ ។ វិចារកោ ដម្មោ
វិចារកស្ស ច លេវិចារកកដវិចារកកដម្មដម្មស្ស ច
ដម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បដូយេន បដូយោ បដិសន្ធិក្ខ-
ណោ វិចារកោ ឯកោ ខត្តោ តិណ្ណំ(១) ខត្តាណំ
វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បដូយេន បដូយោ ។

១ ម. តិណ្ណំ ។

[១៣៧] វិចារកកដម្មដម្មិត្តិ លេវិចារកកដវិចារកកដម្មដម្មិត្តិ ជាបច្ច័យ

នៃលេវិចារកកដវិចារកកដម្មដម្មិត្តិ ដោយសហជាតប្បដូយេន គឺ ត្ថកវិចារកកដ-
ម្មកកដម្មិត្តិ ត្ថកមហាក្ខត្តិ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានុប្ប ដោយ
សហជាតប្បដូយេន ។

[១៣៨] វិចារកកដម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកកដម្ម ដោយអញ្ញមញ្ញ

ប្បដូយេន គឺ វិចារកកកដម្ម ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ វិចារកកដម្ម
ជាបច្ច័យ នៃលេវិចារកកដវិចារកកដម្មដម្មិត្តិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដូយេន គឺ ត្ថក
វិចារកកកដម្ម ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដូយេន ។
វិចារកកដម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកកដម្មដង នៃលេវិចារកកដវិចារកកដម្មដម្មិត្តិ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដូយេន គឺ វិចារកកកដម្ម ១ ជាបច្ច័យ នៃខត្តា ព្វ ដង នៃ
វត្ថុដង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដូយេន ។

[១៣៥] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស

អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មោ ឯកោ
ខន្ធលោ តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធលោ ទេ ខន្ធលោ ទិដ្ឋំ ខន្ធលោ ។
លេវិចារកធម្មធម្មោ លេវិចារកធម្មធម្ម-
ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ លេវិចារកធម្មធម្ម-
កធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធលោ តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធលោ ទេ ខន្ធលោ
ទិដ្ឋំ ខន្ធលោ ។ លេវិចារកធម្មធម្មធម្មោ វិចារកស្ស
ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ
វត្ថុ វិចារកាធំ ខន្ធលោ ។

[១៣៦] វិចារកោ ច លេវិចារកធម្មធម្មធម្មោ

ច ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស បដិសន្ធិក្កុលោ វិចារកោ
ឯកោ ខន្ធលោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធលោ ។ សត្ត
បញ្ញា ។

[១៣៧] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស

និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិណ្ណា ។ វិចារកធម្មធម្មោ
វិចារកធម្មធម្មស្ស តិណ្ណា ។ លេវិចារកធម្មធម្ម-
ធម្មធម្មោ លេវិចារកធម្មធម្មធម្មស្ស ។ បេ ។

[១៣៨] វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្មិ ដោយអញ្ញមញ្ញ

ប្បច្ច័យ គឺ វិចារកធម្មធម្មក្ខ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធលោ ខន្ធលោ ២ (ជា
បច្ច័យ) នៃខន្ធលោ ។ នេវិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវិ-
ចារកធម្មធម្មិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ នេវិចារកធម្មធម្ម-
ក្ខ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធលោ ខន្ធលោ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធលោ ។
នេវិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
គឺ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុវិចារកក្ខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១៣៩] វិចារកធម្មិក្ខ នេវិចារកធម្មធម្មិក្ខ (ជាបច្ច័យ)

នៃវិចារកធម្មិ គឺ វិចារកក្ខ ១ ក្ខ វត្ថុក្ខ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធលោ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ។ បញ្ញា ៧ ។

[១៤០] វិចារកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ

គឺ ខន្ធលោ ។ វិចារកធម្មធម្មិ (ជាបច្ច័យ) នៃវិចារកធម្មធម្មិ គឺ ខន្ធលោ ។
នេវិចារកធម្មធម្មិ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវិចារកធម្មធម្មិ ។ បេ ។

វិចារក្កិក បញ្ញាវិចារ

នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មោ វិចារក្កិកស្ស ធម្មស្ស ចក្កា-
យនតំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
។ បេ ។ កាយាយនតំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ វិចារ-
កានំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ វិចារកានំ ខន្ធានំ ។

នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មោ វិចារក្កិកធម្មធម្មស្ស ជិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចារក្កិកធម្មធម្មានំ ខន្ធានំ ។

(១៣៨) វិចារកោ ច នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មោ
ច ធម្មោ វិចារក្កិកស្ស ធម្មស្ស ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ចក្កវិញ្ញាណសហគតោ ឃិកោ ខន្ធា ច ចក្កា-
យនតន្ស ។ បេ ។ កាយាយនតន្ស វិចារកោ ឃិកោ
ខន្ធា ច វត្ថុ ច ភិណ្ណានំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិក្កុណោ
វិចារកោ ឃិកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ។ វិចារកោ ច
នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មោ ច ធម្មោ នេវិចារក្កិកនវិចារ-
ក្កិកធម្មធម្មស្ស ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ
ខន្ធា ច មហាក្កតា ច ។ សន្ធិត្ថំ ។ បដិសន្ធិក្កុ-
ណោ . . . ។ វិចារក្កិកធម្មធម្មោ ច នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្ម-
ធម្មោ ច ធម្មោ វិចារក្កិកធម្មធម្មស្ស ជិស្សយប្បច្ចយេន

វិចារក្កិកៈ បញ្ញាវិចារៈ

នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មោ (ជាបច្ច័យ) នៃវិចារក្កិកធម្ម គឺ ចក្កាយនតៈ
ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ កាយា-
យនតៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃត្ថុក
វិចារក្កិក វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃត្ថុកវិចារក្កិក ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មោ ជាបច្ច័យ នៃវិចារក្កិកធម្មធម្ម ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
គឺ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃត្ថុកវិចារក្កិកធម្មធម្មក្នុង ។

(១៣៨) វិចារក្កិកធម្មធម្ម ច នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃ
វិចារក្កិកធម្ម ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ១ ដែលច្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណ
ក្នុង ចក្កាយនតៈក្នុង ។ បេ ។ កាយាយនតៈក្នុង វិចារក្កិកធម្ម ១ ក្នុង វត្ថុក្នុង (ជា
បច្ច័យ) នៃខន្ធា ៣ វិចារក្កិកធម្ម ១ ក្នុង វត្ថុក្នុង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
វិចារក្កិកធម្មធម្ម ច នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្ម-
ធម្ម ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ត្ថុកវិចារក្កិកធម្មធម្ម ត្ថុកមហាក្កត្ថក្នុង ។ សេចក្តី
បំប្រែញ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ វិចារក្កិកធម្មធម្មធម្ម ច នេវិចារក្កិក-
នវិចារក្កិកធម្មធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារក្កិកធម្មធម្ម ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

បច្ចុយោ វិចារកធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ។
វិចារកធម្មធម្មោ ច ទេវវិចារកធម្មធម្មធម្មោ ច
ធម្មោ ទេវវិចារកធម្មធម្មធម្មធម្មស្ស ធម្មស្សយប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ វិចារកធម្មធម្មោ ខន្ធោ ច មហាក្ខតា ច
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ។ តោស មញ្ញា ។

(១៣៧) វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
ឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អនុលោមទិស្សយោ
បកត្តបទិស្សយោ ។ បកត្តបទិស្សយោ កាយិកំ
សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
កាយិកំ ទុក្ខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស ឧប-
ទិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ វិចារ-
កធម្មធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អនុ-
លោមទិស្សយោ បកត្តបទិស្សយោ ។ បកត្តបទិស្ស-
យោ កាយិកំ សុខំ ឧបទិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ
សមាទិយតិ ។ បេ ។ សង្ខំ ភិទ្ធតិ កាយិកំ ទុក្ខំ
ឧបទិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

គី វិចារកធម្មធម្មក្ខន្ធ ខត្ថិ វត្ថុត្ថិ ។ វិចារកធម្មធម្មិក្ខិ ទេវវិចារកវិចារក
ធម្មធម្មិក្ខិ ជាបច្ច័យ នៃទេវវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ គី
ព្រឹកវិចារកធម្មធម្មក្ខន្ធ ព្រឹកមហាក្ខត្ថិ (ជាបច្ច័យ) នៃព្រឹកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ។ មញ្ញា ១៣ ។

(១៣៧) វិចារកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិ ដោយឧបទិស្សយ-
ប្បច្ច័យ គី បានដល់អនុលោមទិស្សយ និងបកត្តបទិស្សយ ។ បកត្តបទិ-
ស្សយ គី កាយិកសុខំ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ កាយិកទុក្ខំ និង
ផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកទុក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយិកសុខំ កាយិកទុក្ខំ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។
វិចារកធម្មិ (ជាបច្ច័យ) នៃវិចារកធម្មធម្មិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ គី
បានដល់អនុលោមទិស្សយ និងបកត្តបទិស្សយ ។ បកត្តបទិស្សយ គី
បុគ្គល អានុស្សយកាយិកសុខំ ហើយទ្យតាន សមាទានសីល ។ បេ ។
បំបែកសង្ខំ អានុស្សយកាយិកទុក្ខំ ហើយទ្យតាន សមាទានសីល ។ បេ ។

វិញ្ញាណបញ្ចករ

សង្ខារំ កិច្ចតិ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 សត្វាយ ។ បេ ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ ធម្មោ វិចារកោ វិចារកោ-
 ធម្មធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌ-
 បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។
 បកត្តបនិស្សយោ អរហា កាយិកំ សុខំ ឧប-
 និស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បា ទេតិ ឧប្បដ្ឋំ
 សមាបជ្ជតិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបនិស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ
 កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បា ទេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបជ្ជតិ ។

[១២០] វិចារកោ ធម្មធម្មោ វិចារកោ ធម្មធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តប-
 និស្សយោ សន្ធិ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ មានំ
 ជឿតិ ទិដ្ឋិ កត្តាតិ សីលំ . . . សុតំ . . . ចានំ . . .
 បញ្ញំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ មានំ ជឿតិ
 ទិដ្ឋិ កត្តាតិ វាតំ . . . ទោសំ មោហំ មានំ ទិដ្ឋិ . . .

វិញ្ញាណបញ្ចករ

បំបែកសង្ខារ កាយិកសុខ . . . កាយិកទុក្ខ (ជាបច្ច័យ) នៃសត្វ ។ បេ ។
 ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វិចារកោ
 ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារកោវិចារកោធម្មធម្ម ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បាន
 ដល់ការម្ស្នកបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្តបនិស្សយ ។ បក-
 ត្តបនិស្សយ គឺ ប្រាសាទ កាស្រ័យកាយិកសុខ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ
 ដែលមិនខ្វះកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ពិបារណាឃើញច្បាស់នូវសង្ខារទាំងឡាយ ជាមិនឡើង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន កាស្រ័យកាយិកទុក្ខ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលមិនខ្វះ
 កើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ។

[១២០] វិចារកោ ធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកោ ធម្មធម្ម ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ គឺ បានដល់ការម្ស្នកបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និង
 បកត្តបនិស្សយ ។ បកត្តបនិស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យសត្វ ហើយ
 ឲ្យបាន ។ បេ ។ ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់វិជ្ជិ សីល . . . សុតៈ . . .
 ចានៈ . . . កាស្រ័យបញ្ញា ហើយឲ្យបាន ។ បេ ។ ដំឡើងមានៈ
 ប្រកាន់វិជ្ជិ វាតៈ . . . ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . .

បត្តនំ ឧបទិស្សយ ទានំ ទេតិ ។ បេ ។ សមាបត្តិ
 ឧប្បទេតិ ចាណំ ហានតិ ។ បេ ។ សង្ខំ កិច្ចតិ
 ។ បេ ។ សទ្ធា ។ បេ ។ បត្តបា សទ្ធាយ សីលស្ស
 ។ បេ ។ បត្តបាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បឋមស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស ។ បេ ។
 ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ ទេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនស្ស បឋមំ ឈានំ ទុតិយស្ស ។ បេ ។
 អាភិក្ខុញ្ញាយតនំ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនស្ស ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ បឋមស្ស
 មគ្គស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស ។ បេ ។ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស
 បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស បឋមោ មត្តោ ទុតិយស្ស ទុតិយោ
 មត្តោ តតិយស្ស តតិយោ មត្តោ ចតុត្ថស្ស បត្តស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តា មគ្គំ ឧប-
 ទិស្សយ អនុប្បដ្ឋំ កុសលសមាបត្តិ ឧប្បទេតិ
 ។ បេ ។ មត្តោ សេត្តានំ អត្ថប្បដិសម្ពិទាយ
 ។ បេ ។ ហំនាហំនកោសល្យស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចាណាតិចារោ ចាណាតិចារស្ស ។ បេ ។

អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឱ្យបាន ។ បេ ។ ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើតឡើង
 សម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ ។ បេ ។ សទ្ធា ។ បេ ។ សេចក្តី
 ប្រាថ្នា (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា នៃសីល ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃបឋមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ)
 នៃបឋមជ្ឈាន ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ បឋមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃទុតិយជ្ឈាន
 ។ បេ ។ អាភិក្ខុញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 មគ្គទី ១ ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ២ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ១
 (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ២ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ៣ មគ្គទី ៣
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ តួកសេត្តបុគ្គល
 អាស្រ័យមគ្គ ហើយធ្វើកុសលសមាបត្តិ ដែលមិនខាន់កើត ឱ្យកើត
 ឡើង ។ បេ ។ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃអត្ថប្បដិសម្ពិទា របស់តួកសេត្តបុគ្គល
 ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីនិរ្យាសក្នុងវាទាវាខៈ ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បុណ្ណាតិបុគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃបុណ្ណាតិបុគ្គ ។ បេ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។ បេ ។ ព្យាបាទស្ស មាតុយា-
តកម្មំ មាតុយាតកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បេ ។ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆា-
ទិដ្ឋិយា សង្ឃកេទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បេ ។

(១៤០) វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
បតត្ថបនិស្សយោ ។ បតត្ថបនិស្សយោ សទ្ធិំ ឧប-
និស្សយ អត្តានំ អាតារេតិ បរិតារេតិ បរិយដ្ឋិ-
ប្បលតំ ទុក្ខំ បច្ចនុកោតិ ។ បេ ។ បត្តនំ
ឧបនិស្សយ អត្តានំ អាតារេតិ បរិតារេតិ ។ បេ ។
សទ្ធា ។ បេ ។ បត្តនា កាយិកស្ស សុខស្ស កា-
យិកស្ស ទុក្ខស្ស ដលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលាកុសលំ កម្ម-
វិចារកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មត្តោ
ដលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
(ជាបច្ច័យ) នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ នៃព្យាបាទ មាតុយាតកម្ម ជាបច្ច័យ
នៃមាតុយាតកម្ម ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃ
និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ (ជាបច្ច័យ)
នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃសង្ឃកេទកម្ម ដោយឧបនិស្សយប្ប-
ច្ច័យ ។ បេ ។

(១៤១) វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ គឺ បាទដល់អនន្តរូបនិស្សយំ និងបតត្ថបនិស្សយំ ។ បត-
ត្ថបនិស្សយំ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យសទ្ធា ធ្វើខ្លួនឱ្យក្តៅ ឱ្យក្តៅសព្វ
គេខ្លាចក្តៅដែលមានការស្វែងរកជាប្រល ។ បេ ។ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា
ធ្វើខ្លួនឱ្យក្តៅ ឱ្យក្តៅសព្វ ។ បេ ។ សទ្ធា ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជា
បច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ កុសលនិងអកុសល ជាបច្ច័យ នៃកម្មវិបាក ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

វិចារកធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្មធម្មធម្មស្ស ឧប-
 ដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបដិស្សយោ
 បកត្ថបដិស្សយោ ។ បកត្ថបដិស្សយោៈ អរហា មត្តំ
 ឧបដិស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ឧប្បដ្ឋំ សមាបជ្ជតិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ មត្តោ អរហតោ អត្ថប្ប-
 ដិសម្ពិទ្ធាយ ធម្មនិរុត្តិប្បដិកាលាប្បដិសម្ពិទ្ធាយ មាណ-
 ម៉ាណៈកាសល្យស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៤២) នេវវិចារកធម្មធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្ម-
 វិចារកធម្មធម្មស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារ-
 ម្មណ្ឌបដិស្សយោ អនន្តរូបដិស្សយោ បកត្ថបដិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបដិស្សយោ អរហា ទតុ . . . ភោជនំ
 . . . សេនាសនំ ឧបដិស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបជ្ជតិ ។ នេវវិចារកធម្មធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបដិស្សយោ អនន្តរូបដិស្សយោ
 បកត្ថបដិស្សយោ ។ បកត្ថបដិស្សយោ ទតុ . . .

អភិប្បេដិកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

វិចារកធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្មធម្មធម្មស្ស ឧប-
 ដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបដិស្សយោ
 បកត្ថបដិស្សយោ ។ បកត្ថបដិស្សយោៈ អរហា មត្តំ
 ឧបដិស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ឧប្បដ្ឋំ សមាបជ្ជតិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ មត្តោ អរហតោ អត្ថប្ប-
 ដិសម្ពិទ្ធាយ ធម្មនិរុត្តិប្បដិកាលាប្បដិសម្ពិទ្ធាយ មាណ-
 ម៉ាណៈកាសល្យស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៤២) នេវវិចារកធម្មធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្ម-
 វិចារកធម្មធម្មស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារ-
 ម្មណ្ឌបដិស្សយោ អនន្តរូបដិស្សយោ បកត្ថបដិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបដិស្សយោ អរហា ទតុ . . . ភោជនំ
 . . . សេនាសនំ ឧបដិស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបជ្ជតិ ។ នេវវិចារកធម្មធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបដិស្សយោ អនន្តរូបដិស្សយោ
 បកត្ថបដិស្សយោ ។ បកត្ថបដិស្សយោ ទតុ . . .

វិហារគ្គិកៈ បញ្ញាវិហារ

កោដជំ . . . សេនាសងំ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ទេវវិចារកនវិចារកនម្មដម្មោ
 វិចារកនម្មដម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាម្មណ្យបនិស្សយោ អនន្តរ្យបនិស្សយោ បកត្តប-
 និស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ ឧត្តំ ឧបនិស្សយ
 នានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្កំ កិទ្ធាតិ កោដជំ . . . សេនា-
 សងំ ឧបនិស្សយ នានំ ទេតិ ។ បេ ។ សង្កំ កិទ្ធាតិ
 ឧត្ត . . . កោដជំ . . . សេនាសងំ សន្ធាយ ។ បេ ។
 បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៤៣) ទេវវិចារកនវិចារកនម្មដម្មោ ទេវវិចារក-
 នវិចារកនម្មដម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាម្មណ្យបុរេជានំ វត្តបុរេជានំ ។ អាម្មណ្យបុរេជានំ
 អរហា ចក្កំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ កាយំ រូបេ ។ បេ ។
 ដោដ្ឋត្វេ វត្តំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ទិក្ខេន ចក្កនា
 រូបំ ។ បេ ។ ទិក្ខាយ សោតនាតុយា សង្កំ ។ បេ ។
 វត្តបុរេជានំ វត្តំ ទេវវិចារកនវិចារកនម្មដម្មានំ ខន្ធានំ
 បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ទេវវិចារកនវិចារកនម្ម-
 ដម្មោ វិចារកស្ស ម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ

វិហារគ្គិកៈ បញ្ញាវិហារ

កោដជំ . . . សេនាសងំ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និង
 ផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នៅវិចារកនវិចារកនម្មដម្មិ ជា
 បច្ច័យ វិចារកនម្មដម្មិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បានដល់ការម្មណ្យ-
 បនិស្សយ អនន្តរ្យបនិស្សយ និងបកត្តបនិស្សយ ។ បកត្តបនិស្សយ គឺ
 បុគ្គល ពង្រីកយកវិចារ ហើយឱ្យបាន ។ បេ ។ ចំបែកសង្ឃ ពង្រីក
 កោដជំ . . . សេនាសងំ ហើយឱ្យបាន ។ បេ ។ ចំបែកសង្ឃ រដ្ឋ
 . . . កោដជំ . . . សេនាសងំ (ជាបច្ច័យ) នៃសង្ឃ ។ បេ ។
 ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៤៣) នៅវិចារកនវិចារកនម្មដម្មិ ជាបច្ច័យ នៃទេវវិចារកនវិចារក-
 នម្មដម្មិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ គឺ បានដល់ការម្មណ្យបុរេជាន និងវត្ត-
 បុរេជាន ។ ការម្មណ្យបុរេជាន គឺ ព្រះមហេន្ទ (គិតារណាឃើញ)
 ទ្រព្យ ជាមិនទៀង ។ បេ ។ ទ្រព្យកាយ ទ្រព្យចាំនិទ្យាយ ។ បេ ។ ទ្រព្យ
 ជ័រ្យចាំនិទ្យាយ ទ្រព្យក្តី ជាមិនទៀង ។ បេ ។ ទ្រព្យ ដោយទិព្វចក្ក ។ បេ ។
 ទ្រព្យសំទៀង ដោយទិព្វសោតនាតុ ។ បេ ។ ឯវត្តបុរេជាន គឺ វត្ត ជា
 បច្ច័យ នៃទេវវិចារកនវិចារកនម្មដម្មិច្ចត្តចាំនិទ្យាយ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។
 នៅវិចារកនវិចារកនម្មដម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកនម្មដម្មិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ការម្មណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ
 សេត្តា វា បុត្តជ្ជនា វា ចក្កំ អធិច្ចតោ ធុត្តតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិទន្ធន្តិ តំ ការត្ត
 រតោ ឧប្បជ្ជនិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជនិ
 កុសលាកុសលេ ធិរុទ្ធ វិចារោ តណារម្មណតា
 ឧប្បជ្ជនិ សោតំ ។ បេ ។ វត្ថុំ អធិច្ចតោ ។ បេ ។
 តណារម្មណតា ឧប្បជ្ជនិ រូនាយននំ ចក្កវិញ្ញាណា-
 ស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ ដោជ្ជញ្ញា-
 យននំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។ វត្ថុបុរេជានំ ចក្កា-
 យននំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ កាយាយននំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស វត្ថុ វិចារកានំ ទដ្ឋានំ បុរេជាន-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លេវិចារកានំវិចារកនម្មធម្មោ
 វិចារកនម្មធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្ម-
 ណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ សេត្តា
 វា បុត្តជ្ជនា វា ចក្កំ ។ បេ ។ ការត្ត រតោ ឧប្បជ្ជនិ
 ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជនិ សោតំ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

គឺ បុរេជានំការម្មណបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ
 គឺ ពួកសេត្តសេត្តក្តី ពួកបុត្តជ្ជនក្តី ពិចារណាយើញ្ញាច្យាសំ ឡូចក្កុ
 ថាមិនទៀង ពេទ្ធក បិមមនទ្ធាន ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ
 ប្រាណ្ឌ រឹបរឹតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង
 កាលបើកុសលេនិកុសលេ លេតំហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះ
 អំពើនោះជាអារម្មណ៍ ឡូសោតៈ ។ បេ ។ ឡូវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។
 (វិបាក) កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយននៈ ជាបច្ច័យ
 នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោជ្ជញ្ញាយននៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជានំ គឺ ចក្កាយននៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃចក្កវិញ្ញាណ ។ បេ ។ កាយាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិបាកក្នុង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។ នេវិបាកន-
 វិបាកធម្មធមិ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធមិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ គឺ បាន
 ដល់ការម្មណបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ គឺ ពួក
 សេត្តសេត្តក្តី ពួកបុត្តជ្ជនក្តី (ពិចារណាយើញ្ញា) ឡូចក្កុ ។ បេ ។ រតនៈ
 ប្រាណ្ឌ រឹបរឹតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ឡូសោតៈ ។ បេ ។

វិបាកក្តីពេ បញ្ញាវិបាក

វត្ថុ អធិដ្ឋតោ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ។ បេ ។ ធិត្វេន
ចក្កុណា រូបំ ។ បេ ។ ធិញាយ សោភណតុយា សន្តំ ។
វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ វិចារកនម្មនម្មានំ ខន្ធានំ បុរេជានប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៤] វិចារកា ធម្មោ នេវិចារកនវិចារកនម្ម-
នម្មស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជានា
វិចារកា ខន្ធា បុរេជានស្ស វេសស្ស កាយស្ស
បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៥] វិចារកនម្មធម្មោ នេវិចារកនវិចារកនម្ម-
នម្មស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវិចារក-
នវិចារកនម្មធម្មោ នេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មស្ស បច្ឆា-
ជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៦] វិចារកនម្មធម្មោ វិចារកនម្មនម្មស្ស អា-
សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចារកនម្ម-
នម្មា ខន្ធា បច្ឆិមា បច្ឆិមា វិចារកនម្មនម្មានំ
ខន្ធានំ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេណា-
ស្ស តោត្រកុ មគ្គស្ស វេណានំ មគ្គស្ស អាសេវ-
នប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកក្តីពេ បញ្ញាវិបាក

ន្តវិត្ត យ៉ាងរៀន ។ បេ ។ ចោមនស្ស ។ បេ ។ ន្តវិប ដោយវិច្ឆ-
ចក្ក ។ បេ ។ ទូរសំរៀន ដោយវិច្ឆសោភណតុ ។ ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថុវិចារកនម្មនម្ម ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

[១៤៤] វិចារកន ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារកនវិចារកនម្មនម្ម ដោយ
បច្ឆាជានប្បច្ច័យ បុរេជានបច្ឆាជាន គឺ ត្ថុវិចារកនម្ម ជាបច្ច័យ នៃ
កាយវេន ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ។

[១៤៥] វិចារកនម្មនម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារកនវិចារកនម្មនម្ម
ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ គឺ នេវិចារកនវិចារកនម្មនម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវិ-
ចារកនវិចារកនម្មនម្ម ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ។

[១៤៦] វិចារកនម្មនម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកនម្មនម្ម ដោយអាសេ-
វនប្បច្ច័យ គឺ ត្ថុវិចារកនម្មនម្មមុន ។ (ជាបច្ច័យ) នៃត្ថុវិចារ-
កនម្មនម្មក្រោយ ។ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃតោត្រកុ អនុលោម
(ជាបច្ច័យ) នៃវេណាស្ស តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វេណាស្ស ជា
បច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[១៤៧] ទេវវិបាកនិវិបាកធម្មធម្មោ ទេវវិបាក-
និវិបាកធម្មធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា ។ បេ ។ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៨] វិបាកោ ធម្មោ វិបាកស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកា ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
ត្តុណោ វិបាកា ចេតនា ។ វិបាកោ ធម្មោ ទេវវិ-
បាកនិវិបាកធម្មធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិបាកា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាទំ កម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុណោ វិបាកា ចេតនា
កដត្តារូបាទំ ។ វិបាកោ ធម្មោ វិបាកធម្មធម្មស្ស
ច ទេវវិបាកនិវិបាកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ រូបាទំ បដិសន្ធិត្តុណោ
វិបាកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា
ច រូបាទំ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[១៤៧] ទេវវិបាកនិវិបាកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃទេវវិបាកនិវិបាក-
ធម្មធម្ម ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ (ពួកខន្ធ) មុន ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១៤៨] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
គឺ វិបាកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកន្ធី ដោយកម្មប្បច្ច័យ
វិបាកចេតនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃទេវវិ-
បាកនិវិបាកធម្មធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិបាកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានុបេ ដោយកម្មប្បច្ច័យ វិបាកចេតនា ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូបេ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាក-
ធម្មធម៌ផង នៃទេវវិបាកនិវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិបាក-
ចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកន្ធីផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុបេផង
វិបាកចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកន្ធីផង នៃពួកកដត្តារូបេផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

វិបាកនៃ បញ្ហាពេ

(១៤៧) វិបាកនៃ បញ្ហាពេ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ

កម្មប្បវត្តិយេន បច្ចុយោ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ។ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ វិបាក-
ស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បវត្តិយេន បច្ចុយោ ធានាខណិកា
វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា វិបាកានំ ខន្ធានំ កម្មប្ប-
វត្តិយេន បច្ចុយោ ។ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ លេវិបាកនៃ
វិបាកនៃ បញ្ហាពេ កម្មប្បវត្តិយេន បច្ចុយោ សមា-
ជាតា ធានាខណិកា ។ សមាជាតា វិបាកនៃ បញ្ហាពេ
ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ។ ធានាខណិកា
វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា កដត្តារូបានំ ។ វិបាក-
នៃ បញ្ហាពេ វិបាកស្ស ច លេវិបាកនៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ធម្មស្ស
ច ធានាខណិកា វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា វិបាកានំ
ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បវត្តិយេន បច្ចុយោ ។
វិបាកនៃ បញ្ហាពេ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ធម្មស្ស ច លេវិបាកនៃ វិ-
បាកនៃ បញ្ហាពេ ធម្មស្ស កម្មប្បវត្តិយេន បច្ចុយោ
វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បវត្តិយេន បច្ចុយោ ។

វិបាកនៃ បញ្ហាពេ

(១៤៧) វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ជាបច្ចុយោ នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ដោយកម្ម-

ប្បវត្តិយេន គឺ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា (ជាបច្ចុយោ) នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ។
វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ជាបច្ចុយោ នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ដោយកម្មប្បវត្តិយេន បានដល់
នាខណិកា គឺ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ជាបច្ចុយោ នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ
ដោយកម្មប្បវត្តិយេន ។ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ជាបច្ចុយោ នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ
នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ដោយកម្មប្បវត្តិយេន គឺ បានដល់ សមាជាតា នាខណិកា ។
សមាជាតា គឺ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា (ជាបច្ចុយោ) នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ
សមុដ្ឋាន ។ ធានាខណិកា គឺ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា (ជាបច្ចុយោ) នៃ វិបាក-
នៃ បញ្ហាពេ ។ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ (ជាបច្ចុយោ) នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ
នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ គឺ បានដល់ នាខណិកា គឺ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ
ជាបច្ចុយោ នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ដោយកម្មប្បវត្តិយេន ។
វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ជាបច្ចុយោ នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ
នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ដោយកម្មប្បវត្តិយេន គឺ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា ជាបច្ចុយោ នៃ វិបាក
នៃ វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ចេតនា វិបាកនៃ បញ្ហាពេ ដោយកម្មប្បវត្តិយេន ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

(១៥០) នេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មនោ នេវវិចារកនវិ-
ចារកនម្មនម្មនស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវវិចារ-
កនវិចារកនម្មនម្មនោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទុក្ខានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានត្ថ រូបានំ ។

(១៥១) វិចារកោ នម្មោ វិចារកស្ស នម្មស្ស
វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឯកោ ខន្ធោ
និរុទ្ធនំ ទុក្ខានំ បដិសន្ធិត្តលោ . . . ។ វិចារកោ
នម្មោ នេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មនស្ស វិចារកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចារកោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ បដិ-
សន្ធិត្តលោ វិចារកោ ខន្ធោ កដត្តារូបានំ ។ វិចារកោ
នម្មោ វិចារកស្ស ច នេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មនស្ស ច
នម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឯកោ
ខន្ធោ និរុទ្ធនំ ទុក្ខានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានត្ថ រូបានំ បដិ-
សន្ធិត្តលោ វិចារកោ ឯកោ ខន្ធោ និរុទ្ធនំ ទុក្ខានំ
កដត្តា ច រូបានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
វិចារកោ នម្មោ វិចារកស្ស នម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចារកោ អាហារា សម្បយុត្តកានំ ទុក្ខានំ
ភិលី ។ បដិសន្ធិបិ ឥមេសំ និរុទ្ធនំ កាតតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

(១៥០) នេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មនម្មនោ នេវវិចារកនវិចារ-
កនម្មនម្មនស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវវិចារ-
កនវិចារកនម្មនម្មនោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទុក្ខានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានត្ថ រូបានំ ។

(១៥១) វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកមិ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ
គឺ វិចារកក្នុង ខ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មនម្មនោ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ
ពួកវិចារកក្នុង (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកវិចារកក្នុង (ជាបច្ច័យ)
នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃ
វិចារកមិផង នៃនេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មនម្មនម្មនោ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ
វិចារកក្នុង ខ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
វិចារកក្នុង ខ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ។ វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកមិ
ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ វិចារកហារ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង
គឺ ខន្ធ ៣ ។ បដិសន្ធិ នៃខន្ធនឹង ៣ នេះ បណ្ឌិត គប្បធ្វើចុះ ។

វិចារកម្មនិម្មោ វិចារកម្មនិម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។

(១៥២) នេវិចារកម្មនិម្មោ នេវិចារ-
កម្មនិម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
នេវិចារកម្មនិម្មោ អាហារ សម្បយុត្តកាណំ
ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានានត្ថ រូចាណំ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កតតន្តិការោ អាហារោ ឥមស្ស កោ-
យស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៥៣) វិចារកោ និម្មោ វិចារកស្ស និម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ បដិសន្ធិ កា-
តតំ ។ វិចារកម្មនិម្មោ វិចារកម្មនិម្មស្ស ឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

(១៥៤) នេវិចារកម្មនិម្មោ នេវិចារ-
កម្មនិម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
នេវិចារកម្មនិម្មោ ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្ត-
កាណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានានត្ថ រូចាណំ រូបដិវិ-
តិឥន្ទ្រិយំ កតតន្តិការោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិចារកម្មនិម្មោ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកម្មនិម្មោ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធាណំ ។

(១៥៥) នេវិចារកម្មនិម្មោ ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារកម្មនិម្មោ-
កម្មនិម្មោ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ នេវិចារកម្មនិម្មោ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកម្មនិម្មោ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានានត្ថ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ កតតន្តិការោ ជាបច្ច័យ នៃតាយនេះ ដោយអាហារ-
ប្បច្ច័យ ។

(១៥៦) វិចារកម្មនិម្មោ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកម្មនិម្មោ ដោយឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ច័យ គឺ ខន្ធាណំ ។ បដិសន្ធិ បណ្ឌិតត្ថវិញ្ញាណបញ្ញា ។ វិចារកម្មនិម្មោ
ជាបច្ច័យ នៃវិចារកម្មនិម្មោ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាណំ ។

(១៥៧) នេវិចារកម្មនិម្មោ ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារកម្មនិម្មោ-
កម្មនិម្មោ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ឥន្ទ្រិយនាំនិម្មោ ជាវិចារកម្មនិម្មោ-
កម្មនិម្មោ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកម្មនិម្មោ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានានត្ថ
រូបដិវិចារកម្មនិម្មោ ជាបច្ច័យ នៃពួកកតតន្តិការោ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

ទេវវិហាកនិហាកធម្មធម្មោ វិហាកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយ
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កន្ទ្រិយេ ចក្កវិញ្ញាណស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កាយិន្ទ្រិយេ ។ បេ ។

[១៥៥] វិហាកោ ច ទេវវិហាកនិហាកធម្មធម្មោ
ច ធម្មា វិហាកស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ចក្កវិញ្ញាណញ្ច ចក្កវិញ្ញាណ-
សហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
។ បេ ។ កាយិន្ទ្រិយញ្ច កាយវិញ្ញាណញ្ច កាយវិញ្ញា-
ណសហគតានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៦] វិហាកោ ធម្មោ វិហាកស្ស ធម្មស្ស
ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិណិ ។ វិហាកធម្ម-
ធម្មោ វិហាកធម្មធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តិណិ ។ ទេវវិហាកនិហាកធម្មធម្មោ ទេវវិហាកន-
ិហាកធម្មធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេវវិ-
ហាកនិហាកធម្មធម្មា ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេវវិ-
ហាកនិហាកធម្មធម្មា ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេវវិ-
ហាកនិហាកធម្មធម្មា ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទេវវិហាកនិហាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហាកធម្មិ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
គឺ ចក្កន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។
កាយិន្ទ្រិយ ។ បេ ។

[១៥៥] វិហាកធម្មិក្កំ ទេវវិហាកនិហាកធម្មធម្មិក្កំ ជាបច្ច័យ នៃ
វិហាកធម្មិ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ចក្កន្ទ្រិយក្កំ ចក្កវិញ្ញាណក្កំ ជា
បច្ច័យ នៃពួកខន្ធានំ ដែលច្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
។ បេ ។ កាយិន្ទ្រិយក្កំ កាយវិញ្ញាណក្កំ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធានំ ដែល
ច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[១៥៦] វិហាកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហាកធម្មិ ដោយណានប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធានុញ្ច ។ វិហាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហាកធម្មធម្មិ ដោយណាន-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធានុញ្ច ។ ទេវវិហាកនិហាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃទេវ-
វិហាកនិហាកធម្មធម្មិ ដោយណានប្បច្ច័យ គឺ អន្តរណានទាំងឡាយ
ជាទេវវិហាកនិហាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធានំ នៃពួក
ចិត្តសម្បដ្ឋានប្បដ្ឋាន ដោយណានប្បច្ច័យ ។

វិហារគ្លីកៈ បញ្ញាវិបាក

(១៥៧) វិហារគោ ធម្មោ វិហារកស្ម័យ ធម្មស្ម័យ មក្ក-
 ប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ តីណិ ។ វិហារកធម្មធម្មោ វិហា-
 កធម្មធម្មស្ម័យ មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ តីណិ ។
 ទេវវិហារកធម្មធម្មោ ទេវវិហារកធម្មធម្ម-
 ធម្មស្ម័យ មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ ទេវវិហារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មោ មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ វិហារកធម្មធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មោ មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ វិហារកធម្មធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មោ មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ វិហារកធម្មធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មោ មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

(១៥៨) វិហារគោ ធម្មោ វិហារកស្ម័យ ធម្មស្ម័យ
 សម្បយុត្តប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ វិហារគោ ឋានោ ទេវោ
 តីណិ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ . . . ។

(១៥៩) វិហារកធម្មធម្មោ វិហារកធម្មធម្មស្ម័យ
 សម្បយុត្តប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ ។ ទេវវិហារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មោ ទេវវិហារកធម្មធម្មធម្មធម្មស្ម័យ សម្បយុត្ត-
 ប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ ។ បេ ។ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ ធម្មោ
 សម្បយុត្តប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

វិហារគ្លីកៈ បញ្ញាវិបាក

(១៥៧) វិហារធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហារធម្មិ ដោយមក្កប្បវច្ច័យ
 គឺ ខន្ធភ ។ វិហារធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហារធម្មធម្មិ ដោយមក្កប្បវច្ច័យ
 គឺ ខន្ធភ ។ នេវិហារនវិហារធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវិហារនវិហារ-
 ធម្មធម្មិ ដោយមក្កប្បវច្ច័យ គឺ កង្កមក្កវាជិឡាយ ជាវិហារនវិហារ-
 ធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធន៍ នៃពួកចិត្តសម្បយុត្តកក្កន្ធន៍
 ដោយមក្កប្បវច្ច័យ ។

(១៥៨) វិហារធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហារធម្មិ ដោយសម្បយុត្តប្ប-
 ច្ច័យ គឺ វិហារកក្កន្ធន៍ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធភ ខន្ធភ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ខន្ធភ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(១៥៩) វិហារធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិហារធម្មធម្មិ ដោយសម្ប-
 យុត្តប្បវច្ច័យ ។ នេវិហារនវិហារធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវិហារន-
 វិហារធម្មធម្មិ ដោយសម្បយុត្តប្បវច្ច័យ ។ បេ ។ គឺ ខន្ធភ ២ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធភ ២ ដោយសម្បយុត្តប្បវច្ច័យ ។

[១៦០] វិចារកោ ធម្មោ នេវវិចារកោ វិចារកោ ធម្ម-
 ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា វិចារកា ទន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាណំ រូទាណំ បដិសន្និកុណោ វិចារកា
 ទន្ធា កដត្តារូទាណំ ។ បច្ឆាជាតា វិចារកា ទន្ធា
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៦១] វិចារកោ ធម្មធម្មោ នេវវិចារកោ វិចារកោ-
 ធម្មធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា វិចារកោ ធម្មធម្មោ ទន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូទាណំ ។ បច្ឆាជាតា វិចារកោ ធម្មធម្មោ
 ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[១៦២] នេវវិចារកោ វិចារកោ ធម្មធម្មោ នេវវិចារ-
 កោ វិចារកោ ធម្មធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
 នេវវិចារកោ វិចារកោ ធម្មធម្មោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណ-
 ណំ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ នេវវិចារកោ វិចារកោ ធម្ម-
 ធម្មាណំ ទន្ធាណំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦០] វិចារកោ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកោ វិចារកោ ធម្មធម្ម ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហជាតៈ
 គឺ វិចារកោ ក្នុងទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប វិចារកោ ក្នុង-
 ទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ ។
 ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ វិចារកោ ក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៦១] វិចារកោ ធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកោ វិចារកោ ធម្មធម្ម
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហ-
 ជាតៈ គឺ ពួកវិចារកោ ធម្មធម្មក្នុង (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។
 ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិចារកោ ធម្មធម្មក្នុង ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
 មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៦២] នេវវិចារកោ វិចារកោ ធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកោ វិ-
 ចារកោ ធម្មធម្ម ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ បុរេជាតៈ
 និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហជាតៈ គឺ ពួកនេវវិចារកោ វិចារកោ ធម្មធម្មក្នុង
 (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។ ឯបុរេជាតៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃនេវវិចារកោ វិចារកោ ធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

វិញ្ញាណបញ្ចករ

បញ្ញាជាតា លេវិចាកនវិចាកនធម្មធម្មា ខន្ធា បុរេ-
 ជាតស្ស វេសស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ ។ លេវិចាកនវិចាកនធម្មធម្មា វិចាកស្ស
 ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-
 ជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ វិចាកានំ
 ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ
 ធក្កាយតនំ ធក្កុវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ វិចាកានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្ប-
 ដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ លេវិចាកនវិចាកនធម្មធម្មា
 វិចាកនធម្មធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរេ-
 ជាតំ វត្ថុ វិចាកនធម្មធម្មានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ ។

(១៦៣) វិចាកោ ធម្មា វិចាកស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិចាកោ ឋិតោ ខន្ធានំ តិណ្ណន្នំ
 បដិសន្ធិក្កុណោ វិចាកោ ឋិតោ ខន្ធានំ តិណ្ណន្នំ ។
 វិចាកោ ធម្មា លេវិចាកនវិចាកនធម្មធម្មស្ស អត្ថិ-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។

វិញ្ញាណបញ្ចករ

ឯបញ្ញាជាតៈ គឺ លេវិចាកនវិចាកនធម្មធម្មក្កន្ធានំ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ លេវិចាកន-
 វិចាកនធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចាកនធម្ម ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់
 សហជាតៈ និវេទនៈ ។ សហជាតៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 វិចាកក្កន្ធា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបុរេជាតៈ
 គឺ ចក្កាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ កាយាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចាកក្កន្ធា ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ លេវិចាកនវិចាកនធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចាកនធម្ម-
 ធម្ម ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជាតៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកវិចាកនធម្មធម្មក្កន្ធា ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

(១៦៣) វិចាកនធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចាកនធម្ម ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន
 គឺ វិចាកក្កន្ធា ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធា ៣ វិចាកក្កន្ធា ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា
 ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិចាកនធម្ម ជាបច្ច័យ នៃលេវិចាកនវិចាក-
 នធម្មធម្ម ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជាតៈ និវេទនៈ ។

សហជាតា វិហាកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាបាចំ រូបាចំ បដិ-
 សន្និក្ខុណោ វិហាកា ខន្ធា កងត្តារូបាចំ ។ បច្ឆា-
 ជាតា វិហាកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិហាកោ ធម្មោ វិហាកស្ស
 ច លេវិហាកនវិហាកនម្មនម្មស្ស ច ធម្មស្ស អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិហាកោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាដ្ឋំ
 ខន្ធជាចំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាចនក្ក រូបាចំ បដិសន្និក្ខុណោ... ។

(១៦៤) វិហាកនម្មនម្មោ វិហាកនម្មនម្មស្ស អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធ ខន្ធជាចំ ខន្ធជាចំ អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិហាកនម្មនម្មោ លេវិហាកន-
 វិហាកនម្មនម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
 តំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា វិហាកនម្មនម្មោ ខន្ធជា
 ចិត្តសមុដ្ឋាបាចំ រូបាចំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា វិហាកនម្មនម្មោ ខន្ធជា បុរេជាតស្ស ឥ-
 មស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិហាក-
 នម្មនម្មោ វិហាកនម្មនម្មស្ស ច លេវិហាកនវិហាក-
 នម្មនម្មស្ស ច ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិហាកនម្មនម្មោ ឯកោ ខន្ធជា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធជាចំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាបាចនក្ក រូបាចំ ។

សហជាតាៈ គឺ វិហាកក្ខន្ធានិទ្ធាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប
 វិហាកក្ខន្ធានិទ្ធាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកងត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ ។
 ឯបច្ឆាជាតាៈ គឺ វិហាកក្ខន្ធានិទ្ធាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
 មុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ វិហាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិហាកធម៌ផង នៃ
 នេវិហាកនវិហាកនម្មនម្មផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ វិហាកក្ខន្ធទ (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ ... ។

(១៦៥) វិហាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិហាកធម្មធម៌ ដោយ
 អត្តិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។
 វិហាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវិហាកនវិហាកនម្មធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាតាៈ មិនបច្ឆាជាតាៈ ។ សហជាតាៈ គឺ វិហាកធម្មធម្មក្ខន្ធ-
 តាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។
 ឯបច្ឆាជាតាៈ គឺ វិហាកធម្មធម្មក្ខន្ធានិទ្ធាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ វិហាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិហាក-
 ធម្មធម៌ផង នៃនេវិហាកនវិហាកនម្មធម៌ផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ វិហាក-
 ធម្មធម្មក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូបផង ។

[១៦៥] នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ នេវវិចារ-
 កនវិចារកនម្មធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ នេវវិចារកនវិចារក-
 ម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធលោ តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធលាដំ ចិក្ខុស-
 មុដ្ឋាណាមក្ខ រូបាដំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធលា
 ដ្ឋិដ្ឋំ ខន្ធលាដំ ចិក្ខុសមុដ្ឋាណាមក្ខ រូបាដំ អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . មហាក្ខតា ចិក្ខុសមុ-
 ដ្ឋាថាដំ រូបាដំ កដត្តារូបាដំ ឧបាណារូបាដំ អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋាដំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋាដំ . . . អសញ្ញាសត្តាដំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។
 បុរេជាតំ អាហារ ចត្តំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ សោតំ
 ។ បេ ។ វត្តំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ និទ្ធលេន ចត្តុថា
 រូបំ បស្សតិ និក្ខាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុណាតិ
 ។ បេ ។ វត្តំ នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មាដំ ខន្ធលាដំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា នេវវិចារក-
 នវិចារកនម្មធម្មា ខន្ធលា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កា-
 យស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតនិវ្រ្មីកាវេ អា-
 ហារវេ ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៥] នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មិ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវវិចារកនវិចារ-
 កនម្មធម្មិ បានដល់សហជាតៈ បុរេជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ និង
 ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាតៈ គឺ នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មក្ខន្ធទ ១ (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធលា ៧ ផង នៃពួកចិក្ខុសមុដ្ឋាណាមក្ខ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធលា
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធលា ៦ ផង នៃពួកចិក្ខុសមុដ្ឋាណាមក្ខ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
 មហាក្ខត ១ . . . មហាក្ខតវាំងខ្សោយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិក្ខុសមុដ្ឋាណ-
 មក្ខ នៃពួកកដត្តារូប នៃពួកឧបាណារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ តាហិវេប . . .
 អាហារសមុដ្ឋាណាមក្ខ . . . ឧតុសមុដ្ឋាណាមក្ខ . . . មហាក្ខត ១ របស់ពួក
 អសញ្ញាសត្ត ។ ឯបុរេជាតៈ គឺ ព្រះអរហន្ត (ពិចារណាយេញ) ខ្ញុំ
 ចក្ខុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។ ខ្ញុំវេសាតៈ ។ បេ ។ ខ្ញុំវត្ត ថាមិនទៀង
 ។ បេ ។ យេញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រឹសំទៀង ដោយទិព្វសោតនាតុ
 ។ បេ ។ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃពួកនេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មក្ខន្ធ ដោយ
 អត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកនេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។
 កតនិវ្រ្មីកាវេ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

រូបដីវិភិទ្ធិយំ កងត្តារូបាណំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
 នេវវិចាកានវិចាកធម្មធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស អន្តិ
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជានំ បុរេជានំ ។ ស-
 ហជានំ បដិសន្ធិត្តុលោ វត្ថុ វិចាកាណំ ខន្ធាណំ
 អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បុរេជានំ សេត្តា វា
 បុប្ផដ្ឋនា វា ចត្តុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អស្សៈនន្តិ តំ
 អារត្ត វាតោ ឧប្បដ្ឋនំ ។ បេ ។ នោមនស្សំ ឧប្បដ្ឋនំ
 តុសលា តុសលេ ជំរុទ្ធេ វិចាកោ តទារម្មណតា...
 សោតំ ... ។ បេ ។ វត្ថុ ... វិចាកោ តទារម្មណ-
 តា ... រូបាយគនំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ ដោ-
 ត្តាយគនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ចត្តាយគនំ ចត្តុ-
 វិញ្ញាណស្ស កាយាយគនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ
 វិចាកាណំ ខន្ធាណំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ នេវវិ-
 ចាកានវិចាកធម្មធម្មោ វិចាកធម្មធម្មស្ស អន្តិប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ បុរេជានំ សេត្តា វា បុប្ផដ្ឋនា
 វា ចត្តុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អស្សៈនន្តិ ។ បេ ។
 នោមនស្សំ ឧប្បដ្ឋនំ សោតំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ។ បេ ។
 នោមនស្សំ ឧប្បដ្ឋនំ ជំរុទ្ធេ ចត្តុតា ។ បេ ។ វត្ថុ
 វិចាកធម្មធម្មាណំ ខន្ធាណំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

រូបដីវិភិទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ នៃភូតកងត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ នេវ-
 វិចាកនវិចាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចាកធម្មិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជានៈ ខិនិបុរេជានៈ ។ សហជានៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ត្ថុវិចាកក្នុង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជានៈ
 គឺ ត្ថុសេតុប្បដ្ឋនត្ថិ ត្ថុបុប្ផដ្ឋនត្ថិ (វិចារណារយ័ញ្ញ) ឡូតតុ ថាមិន
 រឿង ។ បេ ។ វេមនស្ស កេតរឿង ពតៈ ប្រារត្តុខុចតុនោ រើបកេតរឿង
 ។ បេ ។ វេមនស្ស កេតរឿង កាលវេតុសលនិនិអតុសល លតំ
 ហើយ វិចាក (កេតរឿង) ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ ... ឡូសោតៈ
 ... ។ បេ ។ ឡូវត្ថុ ... វិចាក (កេតរឿង) ព្រោះអំពើនោះជាអារ-
 ម្មណ៍ ... រូបាយគនៈ ជាបច្ច័យនៃចត្តុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ដោត្តាយ-
 គនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចត្តាយគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចត្តុវិញ្ញាណ
 កាយាយគនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតវិចា-
 កក្នុង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចាក-
 ធម្មធម្មិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជានៈ គឺ ត្ថុសេតុប្បដ្ឋនត្ថិ ត្ថុ
 បុប្ផដ្ឋនត្ថិ (វិចារណារយ័ញ្ញ) ឡូតតុ ថាមិនរឿង ។ បេ ។ វេមនស្ស កេតរឿង
 ។ បេ ។ វេមនស្ស កេតរឿង ឡូសោត ... ឡូវត្ថុ ថាមិនរឿង
 ។ បេ ។ វេមនស្ស កេតរឿង ដោយវិចិត្តតុ ។ បេ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃភូតវិចាកធម្មធម្មក្នុង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[១៦៦] វិបាកោ ច លេវិបាកនវិបាកនម្ពធម្មោ
 ច ធម្មា វិបាកស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បុរោជាតំ ។ សហជាតោ
 ចក្កវិញ្ញាណសហគតោ ឃកោ ខន្ធា ច ចក្កាយ-
 តនត្ថ តំណ្ហំ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណសហគតោ
 វិបាកោ ឃកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តំណ្ហំ ខន្ធានំ
 បដិសន្ធិត្តុណោ វិបាកោ ឃកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច
 តំណ្ហំ ។ វិបាកោ ច លេវិបាកនវិបាកនម្ពធម្មោ
 ច ធម្មា លេវិបាកនវិបាកនម្ពធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វិញ្ញយំ ។
 សហជាតា វិបាកោ ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្ត-
 សមុប្បាទានំ រូកានំ បដិសន្ធិត្តុណោ វិបាកោ ខន្ធា
 ច មហាក្ខតា ច កដន្តារូទានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បច្ឆាជាតា វិបាកោ ខន្ធា ច កតត្ថិ-
 តារោ អាហារោ ច វេសស្ស កាយស្ស ។ បច្ឆា-
 ជាតា វិបាកោ ខន្ធា ច រូបជីវិត្តិយត្ថ កដន្តា-
 រូទានំ ។

[១៦៦] វិបាកធម៌ក្តី នេវិបាកនវិបាកនម្ពធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបុរោជាតៈ ។
 សហជាតៈ គឺ ខន្ធា ដែលច្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណក្តី ចក្កាយតនៈក្តី
 (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធា ។ បេ ។ វិបាកក្នុងខ ដែលច្រឡំដោយកាយ-
 វិញ្ញាណក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធា វិបាកក្នុងខ ក្តី វត្ថុក្តី (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី នេវិបាកនវិ-
 បាកនម្ពធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិបាកនវិបាកនម្ពធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ វិញ្ញយំ ។ សហជាតៈ គឺ
 ពួកវិបាកក្នុងក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុប្បាទរូប ពួក
 វិបាកក្នុងក្តី មហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដន្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិបាកក្នុងក្តី កតត្ថិវិញ្ញាណហារ
 ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃកាយនេះ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិបាកក្នុងក្តី
 រូបជីវិត្តិយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដន្តារូប ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

(១៦៧) វិបាកធម្មធម្មា ច លេវិបាកធម្មវិបាក-
 ធម្មធម្មា ច ធម្មា វិបាកធម្មធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ
 វិបាកធម្មធម្មា ឃកោ ខន្ធលោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ។
 វិបាកធម្មធម្មា ច លេវិបាកធម្មវិបាកធម្មធម្មា ច
 ធម្មា លេវិបាកធម្មវិបាកធម្មធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វត្ថុយំ ។
 សហជាតោ វិបាកធម្មធម្មា ខន្ធលោ ច មហាក្កនា ច
 ចិត្តសម្មជ្ជាចាតំ រូបាតំ ។ បច្ឆាជាតោ វិបាកធម្មធម្មា
 ខន្ធលោ ច កកធឿកាហោ អាហារោ ច បុរេជាតស្ស
 វេទស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតោ វិបាកធម្មធម្មា ខន្ធលោ ច រូបជីវិត្រិយត្វ
 កាដត្តារូបាតំ ។ វិបាកោ ធម្មា ធម្មវិភតំ អនន្តរ-
 សនិសំ អវិភតំ អត្ថសនិសំ ។

(១៦៨) រោគយោ សត្ត អារម្មណេ នវ អធិ-
 បតិយា នស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតោ ឃកោ នស អញ្ញបញ្ញោ សត្ត ចិស្ស-
 យេ តោស ឧបចិស្សយេ នវ បុរេជាតេ តិណ្ណំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

(១៦៧) វិបាកធម្មធម្មិត្តំ នេវិបាកនិបាកធម្មធម្មិត្តំ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកធម្មធម្មិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបុរេជាតៈ ។
 សហជាតៈ គឺ វិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធទ ក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធលោ ។
 វិបាកធម្មធម្មិត្តំ នេវិបាកនិបាកធម្មធម្មិត្តំ ជាបច្ច័យ នៃនេវិបាកនិបាក-
 ធម្មធម្មិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ
 និងវត្ថុយំ ។ សហជាតៈ គឺ ពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្កន្ធក្តី
 (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសម្មជ្ជាខន្ធលោ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិបាកធម្ម-
 ធម្មក្ខន្ធក្តី កកធឿកាហោក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ
 អត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិបាកធម្មធម្មក្ខន្ធក្តី រូបជីវិត្រិយក្តី
 (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ។ វិបាកធម្មិ គឺ ខន្ធលោ ច ចិត្តប្បច្ច័យ
 ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យ អវិភតប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងអត្ថប្បច្ច័យ ។

(១៦៨) ក្នុងរោគប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 ពីរៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១១
 ក្នុងអញ្ញបញ្ញប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៧ ក្នុងចិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរៈ ១៣
 ក្នុងឧបចិស្សយប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានពីរៈ ៣

វិចារក្កិកេ បញ្ញាវិកេ

បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ ធូ កម្មេ ធរ វិចារកេ
តីណិ អាហារេ សត្ត វិចារិយេ ធរ ឈានេ សត្ត
មន្តេ សត្ត សម្មយុត្តេ តីណិ វិចារិយុត្តេ បញ្ច
អត្តិយា តេរសេ ធនិយា សត្ត វិចារេ សត្ត អវិចា-
តេ តេរសេ ។

[១៦៧] ហេតុប្បច្ចយា អនិបតិយា សត្ត . . .

សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញេ បញ្ច ធនិស្សយេ សត្ត
វិចារកេ តីណិ វិចារិយេ សត្ត មន្តេ សត្ត សម្ម-
យុត្តេ តីណិ វិចារិយុត្តេ តីណិ អត្តិយា សត្ត
អវិចារេ សត្ត ។

យថា កុសលត្តិកេ បញ្ញាវិកេ អនុលោម-
កណាតា កណិតា ឯវំ វិចារេតញ្ច ។

អនុលោមំ ធនិវំ ។

[១៧០] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស អាម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកោ
ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .

វិចារក្កិកេ បញ្ញាវិកេ

ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុង
កម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ
មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារិយប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានវារៈ
៧ ក្នុងមន្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
វិចារិយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងវិចារិយុ-
ត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិចារកប្បច្ចយ
មានវារៈ ១៣ ។

[១៦៧] ក្នុងអនិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្រាវហេតុប្បច្ចយ . . .

ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
ធនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិចារិយ-
ប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងមន្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងវិចារិយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ មានវារៈ
៧ ក្នុងអវិចារកប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ។

ការរាប់ជាអនុលោម ខ្ញុំបញ្ជាក់វារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោក
បានរាប់ហើយ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ អនុលោម ។

[១៧០] វិចារកធមិ ជាបច្ចយ វិចារកធមិ ដោយអាម្មណាប្បច្ចយ . . .
ជាបច្ចយ ដោយសហជាតប្បច្ចយ . . . ជាបច្ចយ ដោយឧបនិស្សយប្ប-
ច្ចយ ។ វិចារកធមិ ជាបច្ចយ វិចារកធម្មធមិ ដោយអាម្មណាប្បច្ចយ . . .

អភិធម្មចំណែក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ
នេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បន្តាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវវិចារក-
នវិចារកនម្មនម្មស្ស ច ម្មនម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(១៧១) វិចារកនម្មនម្មស្ស វិចារកនម្មនម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
វិចារកនម្មនម្មស្ស វិចារកស្ស ម្មនម្មស្ស អារម្មណប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
. . . កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកនម្មនម្មស្ស
នេវវិចារកនវិចារកនម្មនម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បន្តាជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ . . . កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
វិចារកនម្មនម្មស្ស វិចារកស្ស ច នេវវិចារកនវិចារក-
នម្មនម្មស្ស ច ម្មនម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មចំណែក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវ-
វិបាកវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជា
បច្ច័យ ដោយបន្តាជាតប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ផង
នៃនេវវិបាកវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(១៧២) វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអារ-
ម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកវិបាកធម្មធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបន្តាជា-
តប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃវិបាកធម៌ផង នៃនេវវិបាកវិបាកធម្មធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

វិបាកធម្មត្ថេ វិបាកធម្មត្ថេស្ស ច នេវវិបាកធម្មត្ថេ
វិបាកធម្មត្ថេស្ស ច ធម្មត្ថេ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយេ ។

[១៧២] នេវវិបាកធម្មត្ថេ វិបាកធម្មត្ថេ
វិបាកធម្មត្ថេស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ចយេ . . .
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយេ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ
. . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ . . . អាហារប្បច្ច-
យេន បច្ចយេ . . . ភ្នៀយប្បច្ចយេន បច្ចយេ ។
នេវវិបាកធម្មត្ថេ វិបាកធម្មត្ថេស្ស អាម្ព-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយេ . . . សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយេ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយេ . . .
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ ។ នេវវិបាកធម្មត្ថេ
វិបាកធម្មត្ថេស្ស អាម្ពណប្បច្ចយេន បច្ច-
យេ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយេ . . .
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយេ ។

[១៧៣] វិបាកេ' ច នេវវិបាកធម្មត្ថេ
ច ធម្មត្ថេ វិបាកធម្មត្ថេស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ ។

វិបាកធម្មត្ថេ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មត្ថេផង នៃនេវវិបាកធម្មត្ថេ
ធម្មត្ថេ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[១៧៤] នេវវិបាកធម្មត្ថេ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិបាកធម្មត្ថេ
ធម្មត្ថេ ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយអាហារប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយភ្នៀយប្បច្ច័យ ។ នេវវិ-
បាកធម្មត្ថេ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មត្ថេ ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ នេវវិបាកធម្មត្ថេ
វិបាកធម្មត្ថេ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មត្ថេ ដោយអាម្ពណប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ ។

[១៧៥] វិបាកធម្មត្ថេ នេវវិបាកធម្មត្ថេ (ជា
បច្ច័យ) នៃវិបាកធម្មត្ថេ បានដល់សហជាតៈ និងបុរេជាតៈ ។

វិបាកផ្ដុំពេ បញ្ញាវិបាក

(១៧៦) ឧបោគុប្បច្ចយា ឧអាវច្ឆណោ សោ-
ឡស ។ សង្ខត្តំ ។ . . . ធាវិគតេ ឧស ។ យថា
កុសលត្ថិតេ បច្ចុដ្ឋយកណា វិគ្គាវិតា ឯវំ វិគ្គាវេតតំ ។

បច្ចុដ្ឋយំ វិគ្គិតំ ។

(១៧៧) ឧបោគុប្បច្ចយា ឧអាវច្ឆណោ សង្ខត្តំ . . .
ឧអធិបតិយោ សង្ខត្តំ ឧអនន្តរេ សង្ខត្តំ ឧសមនន្តរេ
សង្ខត្តំ ឧអប្បាមរោ តីណិ ឧឧបនិស្សយេ សង្ខត្តំ
ឧបុរេជានេ សង្ខត្តំ ឧប្បាលានេ សង្ខត្តំ ឧមាសេវន
សង្ខត្តំ ឧកេត្តេ សង្ខត្តំ ឧវិហានេ ចត្តាវំ ឧអាហារេ
សង្ខត្តំ ឧស្រ្តិយេ សង្ខត្តំ ឧណានេ សង្ខត្តំ ឧមន្តេ សង្ខត្តំ
ឧសម្បយុត្តេ តីណិ ឧវិច្ចយុត្តេ តីណិ ធានត្តិយា
សង្ខត្តំ ធាវិគតេ សង្ខត្តំ ។

(១៧៨) ឧបោគុសហនាគនិស្សយកត្តិអវិគតត្តិ
ឧអាវច្ឆណោ សង្ខត្តំ ។ សង្ខត្តំ ។ . . . ធាវិគតេ សង្ខត្តំ ។

វិបាកផ្ដុំពេ បញ្ញាវិបាក

(១៧៦) កុដិទអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះឧបោគុ-
ប្បច្ច័យ ។ សេចក្ដីបំប្រញ ។ . . . កុដិទោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១០ ។ ដែលបណ្ឌិតតប្បវិទ្យាស្ដារ ដូចជាការរាម ទូរច្ចន័យៈ កុដិកុ-
សលត្ថិតៈ ដែលលោកទ្យតិស្ដារហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចុដ្ឋយៈ ។

(១៧៧) កុដិទអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះឧបោគុប្ប-
ច្ច័យ . . . កុដិទអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទអនន្តរេប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ កុដិទសមនន្តរេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទអប្បាមរាប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ កុដិទឧបនិស្សយេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទបុរេជានេប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ កុដិទប្បាលានេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទអាសេវនេ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទកេត្តេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទវិហានេប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៦ កុដិទអាហារេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទស្រ្តិយេប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ កុដិទណានេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទមន្តេប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ កុដិទសម្បយុត្តេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទវិច្ចយុត្តេប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ កុដិទត្ថិតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ កុដិទោវិតតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

(១៧៨) ភាក្យវតំ សហជាតប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ អត្ថប្បច្ច័យ
អវិគតប្បច្ច័យ ដូច្នេះ កុដិទអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះឧបោគុ-
ប្បច្ច័យ ។ សេចក្ដីបំប្រញ ។ . . . កុដិទោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

យថា កុសលត្ថិកេ អនុលោមបច្ចុយ ជីយតណាធា
វិគ្គារិកា ឯវំ វិគ្គារេតត្ថំ ។ អសម្មាហន្តេន ឯសោ
សជ្ឈាយមត្តោ ។

អនុលោមច្ឆន្ទិយំ ចិន្ទិយំ ។

(១៧៧) ឧបេកុច្ឆន្ទិយា អាម្មណោ ឯវំ . . .

អធិបតិយា ធន អនន្តរេ សត្ត ធននន្តរេ សត្ត
សហជាតេ ឯកាធន អញ្ញមញ្ញេ សត្ត ធិស្សនយ
នោស ឧបធិស្សនេ ឯវំ ឫរេជាតេ តីណិ បច្ឆា-
ជាតេ តីណិ អាសវនេ ទ្វេ កម្មេ ឯវំ វិហាកេ
តីណិ អាហារេ សត្ត វេទ្ធិនយ ឯវំ ឈានេ សត្ត
មត្តេ សត្ត សឡយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច
អត្ថិយា នោស ធនិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិ-
គតេ នោស ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

បណ្ឌិត គប្បិទ្ធិតិស្តារ ដូចជាការព្រំ ទ្រុះអនុលោមបច្ចុនិយៈ ក្នុង
កុសលត្ថិកៈ ដែលលោកទ្រុះតិស្តារហើយដែរ ។ នេះ ជាផ្នែកនៃការ
ស្វាធារយ ដែលបុគ្គលអ្នកមិនវេទន៍ (គប្បិទ្ធិតិស្តារចុះ) ។

ចប់ អនុលោមច្ឆន្ទិយៈ ។

- (១៧៧) ក្នុងការច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ព្រោះនេហកុ-
ច្ឆន្ទិយ . . . ក្នុងអធិបតិច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ១០ ក្នុងអនន្តរច្ឆន្ទិយ
មានព្រះ ៧ ក្នុងសមមន្តិច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងសហជាតច្ឆន្ទិយ
មានព្រះ ១១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងធិស្សនច្ឆន្ទិយ
មានព្រះ ១៣ ក្នុងឧបធិស្សនច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងឫរេជាតច្ឆន្ទិយ
មានព្រះ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៣ ក្នុងអាសវនច្ឆន្ទិយ
មានព្រះ ៦ ក្នុងកម្មច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិហាកច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៣
ក្នុងអាហារច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងវេទនិយច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧
ក្នុងឈានច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងមត្តច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងសឡ-
យុត្តច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៥ ក្នុងអត្ថិច្ឆ-
និយ មានព្រះ ១៣ ក្នុងនត្តិច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិគតច្ឆន្ទិយ
មានព្រះ ៧ ក្នុងអវិគតច្ឆន្ទិយ មានព្រះ ១៣ ។

វិញ្ញាណបញ្ញា

[១៥០] ឧបោតុប្បច្ចយា ឧអាម្មណាប្បច្ចយា
អធិបតិយា សត្ត ។ សង្ខត្តំ ។ . . . អវិកតេ តេស ។
យថា កុសលត្ថិតេ បច្ចនីយានុលោមកណាថា វិត្តា-
វិតា ឯវំ វិត្តាវេតត្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ

វិញ្ញាណៈ ធិយំ

និដ្ឋិតំ ។

វិញ្ញាណៈ បញ្ញាវៈ

[១៨០] ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានវៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ
ព្រោះនអាម្មណាប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ . . . ក្នុងអវិកតប្បច្ចយ
មានវៈ ១៣ ។ បណ្ឌិតតប្បឡើងស្តារ ដូចជាការរាប់នូវបច្ចនីយា-
នុលោម ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកឡើងស្តារហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

វិញ្ញាណៈ ទី ៣

ចប់ ។

ឧបាទិដ្ឋានានិយម
បដិច្ចវិវា

(១៨១) ឧបាទិដ្ឋានានិយម ធម៌ បដិច្ច ឧបាទិ-
ដ្ឋានានិយម ធម៌ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋា-
នានានិយម ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ទ
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្កណោ ឧបាទិដ្ឋានានិយម
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កាដត្តា ច រូបំ
ទ្វេ ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កាដត្តា ច រូបំ ខន្ធន្ទ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឧបាទិដ្ឋានានិយម
ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច តយោ មហាក្កតា ទ្វេ មហា-
ក្កតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា មហាក្កតេ បដិច្ច
កាដត្តារូបំ ឧបាទានរូបំ ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយម ធម៌
បដិច្ច អនុបាទិដ្ឋានានិយម ធម៌ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋានានិយម ខន្ធន្ទ បដិច្ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយម ធម៌ បដិច្ច ឧបា-
ទិដ្ឋានានិយម ច អនុបាទិដ្ឋានានិយម ច ធម៌
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋានានិយម ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
ខន្ធន្ទ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

ឧបាទិដ្ឋានិយមៈ
បដិច្ចវិវា

(១៨១) ឧបាទិដ្ឋានានិយម (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិ-
លេសមានកណ្តា ជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន)
អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានិយម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធន្ទ អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងខ ខន្ធន្ទ ២ អស្រ័យខន្ធន្ទ ២
ខន្ធន្ទ ក្តី កដត្តារូបក្តី អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងខ កដត្តារូបៈ
វៃបដិសន្ធិ ខន្ធន្ទ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អស្រ័យខន្ធន្ទ ២ វត្ថុ អស្រ័យ
ខន្ធន្ទទាំងឡាយ ខន្ធន្ទទាំងឡាយ អស្រ័យវត្ថុ មហាក្កត ញ អស្រ័យ
មហាក្កត ខ ដែលជាឧបាទិដ្ឋានានិយៈ មហាក្កត ២ អស្រ័យមហា-
ក្កត ២ កដត្តារូប ឧបាទានរូប អស្រ័យមហាក្កតទាំងឡាយ ។ អនុ-
បាទិដ្ឋានានិយម (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានកណ្តា
ជាដើមមិនបានកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន) អស្រ័យ
ឧបាទិដ្ឋានានិយម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងទាំងឡាយ ។ ឧបាទិដ្ឋា-
នានិយមក្តី អនុបាទិដ្ឋានានិយមក្តី អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានិយ-
ម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធន្ទ ក្តី ចិត្តសមុ-
ដ្ឋានរូបក្តី អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងខ ខន្ធន្ទ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អស្រ័យខន្ធន្ទ ២ ។

[១៨២] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
បាទិដ្ឋបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
អនុបាទិដ្ឋបាទានិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទត្វា
ចិត្តសមុដ្ឋានត្វា រូបំ ទ្វេ ទទ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ទត្វា
ចិត្តសមុដ្ឋានត្វា រូបំ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយំ ឯកំ
មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។

[១៨៣] អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
បាទិដ្ឋអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ
ទត្វា ទ្វេ ទទ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ទត្វា ។ អនុបាទិដ្ឋ-
អនុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិដ្ឋបាទានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋអនុបាទា-
និយោ ទទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អនុបា-
ទិដ្ឋអនុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិដ្ឋបាទានិយោ ច
អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋបាទានិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
តយោ ទត្វា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វា រូបំ ទ្វេ ទទ្វេ បដិច្ច
ទ្វេ ទត្វា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វា រូបំ ។

[១៨៤] អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធមិ កាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយ-
ធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
ប្រក្តី កាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយទន្ធិ ១ ទន្ធិ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
ប្រក្តី កាស្រ័យទន្ធិ ២ មហាក្ខត ព កាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលជា
អនុបាទិដ្ឋបាទានិយៈ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ទបាទារូប កាស្រ័យមហាក្ខត
ទាំងឡាយ ។

[១៨៥] អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធមិ (ធមិដែលកម្រប្រកបដោយ
និរលសមានកណ្តាជាដើមមិនបានកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រាសាដទី
ដល់វេទនា) កាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ព កាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយទន្ធិ ១
ទន្ធិ ២ កាស្រ័យទន្ធិ ២ ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយធមិ កាស្រ័យអនុ-
បាទិដ្ឋអនុបាទានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រ កាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយទន្ធិទាំងឡាយ ។ អនុបា-
ទិដ្ឋបាទានិយធមិក្តី អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធមិក្តី កាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋអ-
នុបាទានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ព ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី កាស្រ័យអនុបាទិដ្ឋបាទានិយទន្ធិ ១ ទន្ធិ ២ ក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រក្តី កាស្រ័យទន្ធិ ២ ។

(១៨៤) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយេ អនុបាទិន្ទ្រ-
បាទានិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទានិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយេ
ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(១៨៥) ឧបាទិន្ទ្របាទានិយេ អនុបាទិន្ទ្របាទានិ-
យេ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិន្ទ្របាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បច្ចយា ឧបាទិន្ទ្របាទានិយេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(១៨៦) ឧបាទិន្ទ្របាទានិយេ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទិន្ទ្របាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្មណប្បច្ចយា
ឧបាទិន្ទ្របាទានិយេ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច . . . បដិស-
ន្ធិក្កុរណា . . . ។ អនុបាទិន្ទ្របាទានិយេ ធម្មំ បដិច្ច ។
អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយេ ធម្មំ បដិច្ច ។ អាម្មណប្ប-
ច្ចយា តិណិ បញ្ញា ។

(១៨៧) អនុបាទិន្ទ្របាទានិយេ ធម្មំ បដិច្ច
អនុបាទិន្ទ្របាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា
អនុបាទិន្ទ្របាទានិយេ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច គយោ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច . . .

(១៨៤) អនុបាទិន្ទ្របាទានិយេ អស្រ័យអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទា-
និយេធម្មំផង អនុបាទិន្ទ្របាទានិយេធម្មំផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយេក្នុងទាំង
ឡាយផង មហាក្ខតាំងឡាយផង ។

(១៨៥) អនុបាទិន្ទ្របាទានិយេ អស្រ័យឧបាទិន្ទ្របាយនិយេ
ផង អនុបាទិន្ទ្របាទានិយេធម្មំផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យឧបាទិន្ទ្របាយនិយេក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខត
ទាំងឡាយផង ។

(១៨៦) ឧបាទិន្ទ្របាទានិយេ អស្រ័យឧបាទិន្ទ្របាយនិយេ
ទើបកើតឡើង ព្រោះអាម្មណប្បច្ច័យ គឺ (ខន្ធ ព) អស្រ័យឧបាទិន្ទ្របាទា-
និយេក្នុង ១ . . . ក្នុងខណៈវេលាដ៏សន្ធឹ . . . ។ អស្រ័យអនុបាទិន្ទ្រ-
បាទានិយេ ។ អស្រ័យអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយេ ។ ព្រោះអាម្ម-
ណប្បច្ច័យ មានបញ្ហា ព ។

(១៨៧) អនុបាទិន្ទ្របាទានិយេ អស្រ័យអនុបាទិន្ទ្របាយនិយេ
ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្នុងចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យអនុបាទិន្ទ្របាទានិយេក្នុង ១ (មហាក្ខត ព) អស្រ័យមហាក្ខត ១ . . .

មហាក្សតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទានរូបំ ។
អនុបាទិន្ទុអនុបាទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច តីណិ ។ អនុបា-
ទិន្ទុបាទានានិយញ្ច អនុបាទិន្ទុអនុបាទានានិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
អនុបាទិន្ទុបាទានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា
អនុបាទិន្ទុអនុបាទានានិយេ ខន្ធ ច មហាក្សតេ ច
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១៧៧] ឧបាទិន្ទុបាទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទិន្ទុបាទានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អនន្តរវ្យច្ចយា . . .
សមនន្តរវ្យច្ចយា . . . សហជាតវ្យច្ចយា ឧបាទិន្ទុ-
បាទានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច . . . បដិសន្ធិត្តុណោ
ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច . . . មហាក្សតេ បដិច្ច កធនត្តា-
រូបំ ឧបាទានរូបំ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្សតំ
បដិច្ច . . . មហាក្សតេ បដិច្ច កធនត្តារូបំ ឧបាទានរូបំ ។
ឧបាទិន្ទុបាទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច តីណិ ។ អនុ-
បាទិន្ទុបាទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិន្ទុបាទានានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ សហជាតវ្យច្ចយា អនុបាទិន្ទុបា-
ទានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខត្តា ចិត្តស-
មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។ ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច . . .

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទានរូប អាស្រ័យមហាក្សតទាំងឡាយ ។ ខន្ធ ព
អាស្រ័យអនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយធមិ ។ អនុបាទិន្ទុបាទានិយធមំ អាស្រ័យ
អនុបាទិន្ទុបាទានិយធមិផនំ អនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយធមិផនំ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអនុបាទិន្ទុអនុបាទានិ-
យក្នុងទាំងឡាយផនំ មហាក្សតទាំងឡាយផនំ ។

[១៧៨] ឧបាទិន្ទុបាទានិយធមិ អាស្រ័យឧបាទិន្ទុបាទានិយធមិ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអនន្តរវ្យច្ច័យ . . . ព្រោះសមនន្តរវ្យច្ច័យ . . . ព្រោះ
សហជាតវ្យច្ច័យ អាស្រ័យឧបាទិន្ទុបាទានិយក្នុងខ . . . អាស្រ័យមហា-
ក្សតខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . កដត្តារូប ឧបាទានរូប អាស្រ័យមហាក្សត
ទាំងឡាយ អាស្រ័យមហាក្សត ខ របស់ភ្នាក់អសញ្ញាសត្វ . . . កដត្តារូប
ឧបាទានរូប អាស្រ័យមហាក្សតទាំងឡាយ ។ ខន្ធ ព អាស្រ័យឧបាទិន្ទុ-
បាទានិយធមិ ។ អនុបាទិន្ទុបាទានិយធមិ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទុបាទានិយធមិ
ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតវ្យច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យអនុបាទិន្ទុបាទានិយក្នុង ខ ។ បេ ។ អាស្រ័យមហាក្សតខ . . .

មហាក្សតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិវ
 . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច . . . ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច
 តិណិ ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធុអនុចានា-
 និយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយោ ។
 ឧចានិទ្ធុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ។

[១៨៧] ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 និទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយា
 ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច . . . បដិសន្ធិក្កុលោ
 ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 វត្ថុ ច ខន្ធរ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច . . . ទ្វេ មហាក្សតេ បដិច្ច ទ្វេ
 មហាក្ខតា អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ។
 អនុចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិវ . . . អាហារវ
 . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . ។ អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច ។

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតវាំងឡាយ ពាហិរូប . . .
 អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យមហាក្ខត ១ . . . ។
 ខន្ធា អាស្រ័យអនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌ ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌
 អាស្រ័យអនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌ធម៌ អនុចានិទ្ធុអនុចានានិយធម៌ធម៌ ។
 អនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌ អាស្រ័យខន្ធាចានិទ្ធុចានានិយធម៌ធម៌ អនុចានិទ្ធុ-
 ចានានិយធម៌ធម៌ ។

[១៨៧] ឧចានិទ្ធុចានានិយធម៌ អាស្រ័យឧចានិទ្ធុចានានិយធម៌ រោប
 កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ គឺ អាស្រ័យឧចានិទ្ធុចានានិយក្ខន្ធទ . . .
 ខន្ធា ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យឧចានិទ្ធុចានានិយក្ខន្ធទ ក្តីខណៈ វិនិច្ឆ័យសន្តិ
 វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធាចានិទ្ធុចានានិយ ខន្ធាចានិទ្ធុចានានិយ អាស្រ័យវត្ថុ អាស្រ័យមហា-
 ក្ខត១ . . . មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សក្ខ . . . ។ ពាហិរូប អាស្រ័យអនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌ . . . អាហារ-
 រូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . ។ អាស្រ័យអនុចានិទ្ធុអនុចានានិយធម៌ ។

ឧបាទ្ទន្តិកោ បដិច្ចវារោ

[១៧០] ឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយំ ធម្មំ បដិច្ច . . .
និស្សយេ ប្បច្ចយោ ។ ធម៌ បញ្ញា ។ . . . ឧបនិស្ស-
យេ ប្បច្ចយោ ។

[១៧១] ឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទ្ទន្តិកោ នា និយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ បុរោជានប្បច្ចយោ ។
ភិណ្ឌំ បញ្ញា ។

[១៧២] អនុបាទ្ទន្តិកោ នា និយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
បាទ្ទន្តិកោ នា និយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ អាសេវនប្ប-
ច្ចយោ អនុបាទ្ទន្តិកោ នា និយំ ឃកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។

អនុបាទ្ទន្តិកោ នា និយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទ្ទន្តិកោ-
នា និយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ អាសេវនប្បច្ចយោ
អនុបាទ្ទន្តិកោ នា និយំ ឃកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។

[១៧៣] ឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទ្ទន្តិកោ នា និយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ កកម្មប្បច្ចយោ ។ ហេ-
តុប្បច្ចយេ សទិសោ ធម៌ បញ្ញា ។

[១៧៤] ឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទ្ទន្តិ-
កោ នា និយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ វិចារកម្មប្បច្ចយោ ភិណ្ឌំ ។

ឧបាទ្ទន្តិកោ បដិច្ចវារោ

[១៧០] កាស្រ័យឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយេ ធម៌ . . . ព្រោះនិស្សយេ ប្ប-
ច្ចយេ ។ មានបញ្ញា ៧ ។ . . . ព្រោះឧបនិស្សយេ ប្បច្ចយេ ។

[១៧១] ឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយេ ធម៌ កាស្រ័យឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយេ ធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរោជានប្បច្ចយេ ។ មានបញ្ញា ៧ ។

[១៧២] អនុបាទ្ទន្តិកោ នា និយេ ធម៌ កាស្រ័យអនុបាទ្ទន្តិកោ នា-
និយេ ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយេ គឺ កាស្រ័យអនុបាទ្ទន្តិ-
កោ នា និយេ កុន្ត ១ ។ អនុបាទ្ទន្តិកោ នា និយេ ធម៌ កាស្រ័យអនុបាទ្ទន្តិ-
កោ នា និយេ ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយេ គឺ កាស្រ័យ
អនុបាទ្ទន្តិកោ នា និយេ កុន្ត ១ ។

[១៧៣] ឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយេ ធម៌ កាស្រ័យឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយេ ធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចយេ ។ មានបញ្ញា ៧ ដូចជា កុន្តិហេតុ-
ប្បច្ចយេ ។

[១៧៤] ឧបាទ្ទន្តិកោ នា និយេ ធម៌ កាស្រ័យឧបាទ្ទន្តិកោ នា-
និយេ ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិចារកម្មប្បច្ចយេ គឺ ខន្ធ ៧ ។

អនុបាទិទ្ធិបាទានិយមំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិទ្ធិបា-
ទានិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ វិហាកប្បច្ចយា ឯកំ
មហាក្ខតំ បដិច្ច . . . មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុ-
ត្តានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយមំ
ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ន្នតិ វិហាកប្បច្ចយា វិហាកំ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិ-
យមំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច កាយោ ខន្ធា ។ ធរ មញ្ញា ។

[១៧៤] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយមំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ អាហារប្បច្ចយា ។
ថេ ។ វិញ្ញិយប្បច្ចយា ណា ធម្មច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយា
សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា
ធន្តប្បច្ចយា វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ។

យថា កុសលត្តិកស្ស បដិច្ចវារោ សន្និយ-
មត្តេន វិភារិតោ ឯវំ វិភារេតត្ថំ ។

[១៧៦] ហេតុយា ធរ វារម្មណោ តិណិ អធិ-
បតិយា បញ្ច អនន្តរេ តិណិ សមនន្តរេ តិណិ
សហជាតេ ធរ អញ្ញមញ្ញោ តិណិ ធិស្សយេ ធរ

អនុបាទិទ្ធិបាទានិយមិ អាស្រ័យអនុបាទិទ្ធិបាទានិយមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ . . . ចិត្តសមុត្តារូប
ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិ-
យមិ អាស្រ័យអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្ខន្ធទ ដែល
ជាវិបាក ។ មានបញ្ហា ៧ ។

[១៧៥] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយមិ អាស្រ័យឧបាទិទ្ធិបាទានិយមិ
ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ។ ថេ ។ ព្រោះវិញ្ញិយប្បច្ច័យ
ព្រោះណាមប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះអត្ថប្បច្ច័យ ព្រោះធន្តប្បច្ច័យ ព្រោះវិភត្តប្ប-
ច្ច័យ ព្រោះអវិភត្តប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតប្បវិទិត្តោ ដូចជាបដិច្ចវារៈ
ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោកឲ្យវិទិត្តោហើយ តាមលំនាំនៃការស្វា-
ព្យាយាម ។

[១៧៦] វារៈ ៧ ក្នុងវេទកប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអា-
រម្មណប្បច្ច័យ វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្ត-
ប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្ប-
ច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិញ្ញិយប្បច្ច័យ

ឧបទិស្សយេ តិណិ បុរេជានេ តិណិ អាសេវេនេ
ទ្វេ កម្មេ ធរ វិចារកេ ធរ អាហារេ ធរ វេទ្ធិយេ
ធរ ឈានេ ធរ មត្តេ ធរ សម្មយុត្ត តិណិ
វិប្បយុត្តេ ធរ អត្តិយា ធរ ធម្មតិយា តិណិ វិគតេ
តិណិ អវិគតេ ធរ ។ ហេតុប្បច្ចយា អាម្មណ
តិណិ ... អវិគតេ ធរ ។

យថា កុសលភ្នំកៈ បដិច្ចកថាជា សង្ឃាយ-
មត្តេន គណិតា ឃី គណេត្វំ ។

អនុលោមំ ។

[១៧៧] ឧបាទ័យដ្ឋកថាជាដំបូង ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទ័យដ្ឋ-
កថាជាដំបូង ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
តុកំ ឧបាទ័យដ្ឋកថាជាដំបូង ឃីកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា អហេតុកម្មវិសន្ធា-
ត្វណេ ឧបាទ័យដ្ឋកថាជាដំបូង ឃីកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
កដត្តា ច រូបំ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច
ខន្ធា ឃីកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា

វារៈ ព ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងបុរេជាកប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
អាសេវេនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវេទ្ធិយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
ឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងធម្មតិប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ៧ ក្នុង
អាម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ... វារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ ។

បដិច្ចកថាជាដំបូង ដូចជាសារព័ន្ធបដិច្ចកថា ក្នុងកុសលភ្នំកៈ ដែល
លោកព័រហើយ តាមសំអាងវិទ្យាស្វាយដៃវ ។

ចប់ អនុលោម ។

[១៧៧] ឧបាទ័យដ្ឋកថាជាដំបូង អស្រ័យឧបាទ័យដ្ឋកថាជាដំបូង
មើលក៏តឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព អស្រ័យឧបាទ័យដ្ឋ-
កថាជាដំបូង ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៧ ក្នុង
កដត្តាប្បច្ច័យ អស្រ័យឧបាទ័យដ្ឋកថាជាដំបូងខន្ធ ១ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យកម្ម-
វិសន្ធា ខន្ធ ២ ក្នុង កដត្តាប្បច្ច័យ អស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អស្រ័យខន្ធ ២
រូប ខន្ធ ២ វត្ថុ មហាក្ខត ៧ អស្រ័យមហាក្ខត ១

មហាក្សតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច . . . មហាក្សតេ
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ ឧបាទានិទ្ធិតាណា-
 និយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទានិទ្ធិតាណានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ឧបាទានិទ្ធិតា-
 នានិយេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧបា-
 និទ្ធិតាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានិទ្ធិតាណានិយោ ច
 អនុបាទានិទ្ធិតាណានិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុ-
 ប្បច្ចយោ អហេតុកំ ឧបាទានិទ្ធិតាណានិយំ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[១៧៧] អនុបាទានិទ្ធិតាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 បាទានិទ្ធិតាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយោ
 អហេតុកំ អនុបាទានិទ្ធិតាណានិយំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អនុបាទានិទ្ធិតាណានិយំ
 ឯកំ មហាក្សតំ មហាក្សតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .

កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្សតទាំងឡាយ អាស្រ័យមហាក្សត
 រូសំពួកអសញ្ញាសត្វ . . . កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្សតទាំង-
 ឡាយ ។ អនុបាទានិទ្ធិតាណានិយធមិ អាស្រ័យឧបាទានិទ្ធិតាណានិយធមិ ទើប
 ភើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យឧបាទានិ-
 ទ្ធិតាណានិយក្នុងទាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈ ។ ឧបាទានិទ្ធិតាណានិយធមិក្តី
 អនុបាទានិទ្ធិតាណានិយធមិក្តី អាស្រ័យឧបាទានិទ្ធិតាណានិយធមិ ទើបភើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យឧបា-
 ទានិទ្ធិតាណានិយក្នុង ១ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[១៧៨] អនុបាទានិទ្ធិតាណានិយធមិ អាស្រ័យអនុបាទានិទ្ធិតាណានិយធមិ ទើប
 ភើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
 អនុបាទានិទ្ធិតាណានិយក្នុង ១ ជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី មហា-
 ក្សត ១ ដែលជាអនុបាទានិយៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាក្សតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .

ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ បដិច្ច
ឧចានារូបំ វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ ឧទ្ធច្ចុសហគតេ ខន្ធ
បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចុសហគតោ មោហោ ។

[១៧៧] ឧចានិទ្ធុចានានិយញ្ច អនុចានិទ្ធុចានា-
និយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុតេ ឧចានិទ្ធុចានា-
និយោ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុ-
ដ្ឋានំ រូបំ ។

[២០០] ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
និទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នការម្មណប្បដ្ឋយា
បដិសន្ធិត្តណោ ឧចានិទ្ធុចានានិយោ ខន្ធ បដិច្ច
តេជត្តារូបំ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហាក្ខតំ ប-
ដិច្ច អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។
ឧចានិទ្ធុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នការម្មណប្បដ្ឋយា ឧចានិទ្ធុចានានិយោ
ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
នការម្មណប្បដ្ឋយា អនុចានិទ្ធុចានានិយោ ខន្ធ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ពាហិវំ . . .

អស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន ឧចាចារូប អស្រ័យម-
ហាក្ខតទាំងឡាយ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុ-
អស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុៈ ។

[១៧៧] អនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌ អស្រ័យអនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌
ផង អនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌ផង រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យអនុចានិទ្ធុចានានិយក្នុងទាំងឡាយ ដែលជា
អហេតុកៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២០០] ឧចានិទ្ធុចានានិយធម៌ អស្រ័យឧចានិទ្ធុចានានិយធម៌ រើប
កើតឡើង ព្រោះនការម្មណប្បដ្ឋយ គឺ តេជត្តារូប អស្រ័យឧចានិទ្ធុចានា-
និយក្នុងទាំងឡាយ ក្នុងនរណាដែលបដិសន្ធិ វត្ថុ អស្រ័យមហាក្ខត ខន្ធទាំង-
ឡាយ អស្រ័យមហាក្ខត ១ អស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ភ្នកអសញ្ញាសត្ថ ។
អនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌ អស្រ័យអនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌ រើបកើតឡើង
ព្រោះនការម្មណប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យអនុចានិទ្ធុចានានិយ-
ក្នុងទាំងឡាយ ។ អនុចានិទ្ធុចានានិយធម៌ អស្រ័យអនុចានិទ្ធុចានានិយ-
ធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យ
អនុចានិទ្ធុចានានិយក្នុងទាំងឡាយ ពាហិវរូប អស្រ័យមហាក្ខត ១ . . .

អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្កតំ
 បដិច្ច ។ អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុតា-
 និទ្ធិតានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោម្មណប្បច្ចយា
 អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយេ ទន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ អនុតានិទ្ធិតានានិយក្ខ អនុតានិទ្ធិអនុតានា-
 និយក្ខ ធម្មំ បដិច្ច អនុតានិទ្ធិតានានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នរោម្មណប្បច្ចយា អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយេ
 ទន្ទេ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 ឧតានិទ្ធិតានានិយក្ខ អនុតានិទ្ធិតានានិយក្ខ ធម្មំ
 បដិច្ច អនុតានិទ្ធិតានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោ-
 ម្មណប្បច្ចយា ឧតានិទ្ធិតានានិយេ ទន្ទេ ច មហា-
 ក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២០០] ឧតានិទ្ធិតានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧតា-
 និទ្ធិតានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោម្មណប្បច្ចយា ។
 បដិសន្ធិ ហិប្បណំ ។ តិណិ បញ្ញា ។ អនុតា-
 និទ្ធិតានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ។ ឯកា បញ្ញា ។ អនុតា-
 និទ្ធិអនុតានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយោ

អាហារសមុដ្ឋានំ . . . អាស្រ័យមហាក្កត ១ ដែលមានផ្សំជាស-
 មុដ្ឋាន ។ អនុតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌ អាស្រ័យអនុតានិទ្ធិអនុតានិយ-
 ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យអនុតានិទ្ធិអនុតានិយក្ខន្ធានំ ឡាយ ។ អនុតានិទ្ធិអនុតានិយ-
 ធម៌ អាស្រ័យអនុតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌ផង អនុតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យអនុតានិទ្ធិអនុតានិយក្ខន្ធានំ ឡាយផង មហាក្កត តាំងឡាយ
 ផង ។ អនុតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌ អាស្រ័យឧតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌ផង
 អនុតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោម្មណប្បច្ចយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យឧតានិទ្ធិអនុតានិយក្ខន្ធានំ ឡាយផង មហាក្កត
 តាំងឡាយផង ។

[២០១] ឧតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌ អាស្រ័យឧតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ ។ បដិសន្ធិ ហិប្បណំ ។
 មានបញ្ញា ៣ ។ អាស្រ័យអនុតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌ ។ មានបញ្ញា
 ១ ។ អនុតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌ អាស្រ័យអនុតានិទ្ធិអនុតានិយធម៌

ឆម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុចាទិន្ទ្រអនុ-
 ចាទានិយេ ខន្ធេ បដិច្ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយា
 អធិបតិ ។ ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយេក្ខ អនុចាទិន្ទ្រចាទានិ-
 យេក្ខ ឆម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ឆម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយោ ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយេ ខន្ធេ
 ឆ មហាក្ខតេ ឆ បដិច្ច ចិត្តសម្មជ្ជានំ រូបំ ។

[២០២] ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ឆម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអនន្តរាប្បច្ចយា
 ។ លេ ។ . . . នសមនន្តរាប្បច្ចយា នអក្ខមក្ខាប្បច្ចយា
 នឧបនិស្សយាប្បច្ចយា នមុរេនាតប្បច្ចយា នបក្កាជា-
 តប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយោ ។ អនុចាទិន្ទ្រអនុចា-
 ទានិយំ ឆម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ឆម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអាសេវនប្បច្ចយា វិចាកំ អនុចាទិន្ទ្រអនុ-
 ចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។
 សន្និទ្ធា ។

[២០៣] អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយំ ឆម្មំ បដិច្ច អនុ-
 ចាទិន្ទ្រចាទានិយោ ឆម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា
 អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយេ ខន្ធេ បដិច្ច អនុចាទិន្ទ្រចា-
 ទានិយោ ចេតនា ពាហិវិ . . . អាហារសម្មជ្ជានំ . . .

វេបកេតរឿង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិ ដែលជាអនុចាទិន្ទ្រ-
 អនុចាទានិយៈ អាស្រ័យអនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ។ អនុ-
 ចាទិន្ទ្រចាទានិយធមិ អាស្រ័យឧបាទិន្ទ្រចាទានិយធមិផង អនុចាទិន្ទ្រចាទា-
 និយធមិផង វេបកេតរឿង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសម្មជ្ជានុប្ប
 អាស្រ័យឧបាទិន្ទ្រចាទានិយក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២០៤] ឧបាទិន្ទ្រចាទានិយធមិ អាស្រ័យឧបាទិន្ទ្រចាទានិយធមិ
 វេបកេតរឿង ព្រោះនិអនន្តរាប្បច្ចយ ។ លេ ។ . . . ព្រោះនសមនន្ត-
 រាប្បច្ចយ ព្រោះនអក្ខមក្ខាប្បច្ចយ ព្រោះនឧបនិស្សយាប្បច្ចយ ព្រោះ
 នមុរេនាតប្បច្ចយ ព្រោះនបក្កាជាតប្បច្ចយ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ចយ ។
 អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយធមិ អាស្រ័យអនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយធមិ វេប
 កេតរឿង ព្រោះនអាសេវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពា អាស្រ័យអនុចាទិន្ទ្រ-
 អនុចាទានិយក្នុង ១ ដែលជាវិបាក ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[២០៥] អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយធមិ អាស្រ័យអនុចាទិន្ទ្រចាទានិយធមិ
 វេបកេតរឿង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺអនុចាទិន្ទ្រចាទានិយចេតនា អាស្រ័យ
 អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសម្មជ្ជានុប្ប . . .

ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

[២០៤] អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
ចានិទ្ធិអនុចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា
កុសលេ អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយេ ខន្ធេ បដិច្ច
អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយោ បេតនា ។

[២០៥] ឧចានិទ្ធិចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
និទ្ធិចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចាកប្បច្ចយា
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ
បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចានារូបំ ។ ឧចានិទ្ធិចានា-
និយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធិចានានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នវិចាកប្បច្ចយា ។ ឯកា បញ្ញា ។
អនុចានិទ្ធិចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធិអនុចានា-
និយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចាកប្បច្ចយា កុសលំ
អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយំ ឯកំ ខន្ធេ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ។ តិណំ បញ្ញា ។ អនុចានិទ្ធិចានានិយេ កា
អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិទ្ធិចា-
នានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចាកប្បច្ចយា កុស-
លេ អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលមានរដ្ឋជាសមុដ្ឋាន ។

[២០៤] អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយធម៌ អាស្រ័យអនុចានិទ្ធិអនុចា-
នានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុចានិទ្ធិអនុចា-
នានិយចេតនា អាស្រ័យអនុចានិទ្ធិអនុចានិយក្នុងខំណែ ឡាយ ដែលជា
កុសល ។

[២០៥] ឧចានិទ្ធិចានានិយធម៌ អាស្រ័យឧចានិទ្ធិចានានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចាកប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់
តួកអសញ្ញាសត្ត កដត្តារូប ឧចានារូប អាស្រ័យមហាក្ខតខំណែ ឡាយ ។
អនុចានិទ្ធិចានានិយធម៌ អាស្រ័យអនុចានិទ្ធិចានានិយធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនវិចាកប្បច្ច័យ ។ មានបញ្ញា ១ ។ អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយធម៌
អាស្រ័យអនុចានិទ្ធិចានានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចាកប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធា អាស្រ័យអនុចានិទ្ធិចានានិយក្នុង ១ ដែលជាកុសល ។ មាន
បញ្ញា ៣ ។ អនុចានិទ្ធិចានានិយធម៌ អាស្រ័យអនុចានិទ្ធិចានានិយធម៌
ផង អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចាកប្បច្ច័យ
គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអនុចានិទ្ធិអនុចានានិយក្នុងខំណែ ឡាយ ដែល
ជាកុសលផង មហាក្ខតខំណែ ឡាយផង ។

[២០៦] ឧបាទិដ្ឋានានាទិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិដ្ឋានា-
 នាទិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នសាហារប្បដ្ឋយា អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច ។ អនុបាទិដ្ឋានា-
 នាទិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិដ្ឋានានាទិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នសាហារប្បដ្ឋយា ពាហិរំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
 ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច ។ សង្ខតំ ។

[២០៧] ឧបាទិដ្ឋានានាទិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 ទិដ្ឋានានាទិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នសង្ខ័យប្បដ្ឋយា
 អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្កតេ បដិច្ច រូបជីវិត្រ្រិយំ ។

[២០៨] អនុបាទិដ្ឋានានាទិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 បាទិដ្ឋានានាទិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នសង្ខ័យប្បដ្ឋយា
 ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ
 មហាក្កតំ បដិច្ច ។

[២០៩] ឧបាទិដ្ឋានានាទិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិដ្ឋានា-
 នាទិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នឈានប្បដ្ឋយា បញ្ចវិញ្ញាណ-
 សហគតំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច កាយោ ខន្ធិ ។ សង្ខតំ ។

[២០៦] ឧបាទិដ្ឋានានាទិយំ ធម្មំ អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានាទិយំ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនសាហារប្បដ្ឋយ គឺ អស្រ័យមហាក្កត ១ របស់
 ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ អនុបាទិដ្ឋានានាទិយំ ធម្មំ អស្រ័យអនុបាទិដ្ឋានា-
 នាទិយំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនសាហារប្បដ្ឋយ គឺ ពាហិរូប . . .
 អស្រ័យមហាក្កត ១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[២០៧] ឧបាទិដ្ឋានានាទិយំ ធម្មំ អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានា-
 ទិយំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនសង្ខ័យប្បដ្ឋយ គឺ រូបជីវិត្រ្រិយ អស្រ័យ
 មហាក្កតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។

[២០៨] អនុបាទិដ្ឋានានាទិយំ ធម្មំ អស្រ័យអនុបាទិដ្ឋានានា-
 ទិយំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនសង្ខ័យប្បដ្ឋយ គឺ ពាហិរូប . . .
 អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . អស្រ័យមហាក្កត ១ ដែលមានរដូវជា
 សមុដ្ឋាន ។

[២០៩] ឧបាទិដ្ឋានានាទិយំ ធម្មំ អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានា-
 ទិយំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធិ អស្រ័យ
 ខន្ធិ ១ ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ អនុតា-
ទិន្ទុតាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុតាទិន្ទុតាណានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នយានប្បច្ចយា តាហិវ... អាហារ-
សមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

[២០០] ឧតាទិន្ទុតាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧតា-
ទិន្ទុតាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នមក្កប្បច្ចយា
អហេតុកំ ឧតាទិន្ទុតាណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ។ បញ្ច បញ្ញា ។

[២០១] ឧតាទិន្ទុតាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧតា-
ទិន្ទុតាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នសម្បយុត្តប្បច្ច-
យា ។ នរណម្បណាប្បច្ចយសទិសំ ។

[២០២] ឧតាទិន្ទុតាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧតា-
ទិន្ទុតាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
អារុប្ប ឧតាទិន្ទុតាណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
បដិច្ច ។ អនុតាទិន្ទុតាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
តាទិន្ទុតាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា អារុប្ប អនុតាទិន្ទុតាណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...

អាស្រ័យមហាក្ខត ខ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ អនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌
អាស្រ័យអនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនយានប្បច្ច័យ
គឺ តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋានរូប ... អាស្រ័យមហាក្ខត ខ
ដែលមានផ្លូវជាសមុដ្ឋាន ។

[២០០] ឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនមក្កប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យឧបាទិន្ទុ-
បាទានិយក្ខន្ធខ ដែលជាអហេតុកៈ ។ មានបញ្ហា ៥ ។

[២០១] ឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងនការម្ម-
ណាប្បច្ច័យដែរ ។

[២០២] ឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យឧបា-
ទិន្ទុបាទានិយក្ខន្ធខ ក្នុងអរូបភព អាស្រ័យមហាក្ខតខ របស់ពួកអសញ្ញា-
សត្វ ។ អនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យអនុបាទិន្ទុបា-
ទានិយក្ខន្ធខ ក្នុងអរូបភព តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋានរូប ...

ឧតុសម្បជ្ជាធំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ អនុចាទិដ្ឋ-
 អនុចាណាធំយំ ធំ បដិច្ច អនុចាទិដ្ឋអនុចាណាធំយោ
 ធំ ឧប្បជ្ជតិ ធីប្បយុត្តប្បច្ចយា អាវុប្ប អនុចា-
 ទិដ្ឋអនុចាណាធំយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
 ទ្វេ ខន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ ។

(២១៣) ឧចាទិដ្ឋចាណាធំយំ ធំ បដិច្ច ឧចា-
 ទិដ្ឋចាណាធំយោ ធំ ឧប្បជ្ជតិ លោធន្តិប្បច្ចយា . . .
 លោវិត្តប្បច្ចយា ។ យថា កុសលភ្នំគេ បច្ចុដ្ឋយវារៈ
 វិគ្គារតោ ឯវំ វិគ្គារតោ ។

(២១៤) ឧហេតុយា បញ្ច ឧការម្មណោ ធន
 ឧអធិបតិយា ធន ឧអនន្តរេ ធន ឧសមនន្តរេ ធន
 ឧអញ្ញាមញ្ញោ ធន ឧឧបទិស្សយេ ធន ឧបុរេជាតេ
 សន្ត ឧបញ្ញាជាតេ ធន ឧអាសេវនេ ធន ឧកក្ខេ
 ទ្វេ ឧវិចារតេ ធន ឧអាហារេ ទ្វេ ឧស្រ្តិយេ ទ្វេ
 ឧណារេ ទ្វេ ឧមត្តេ បញ្ច ឧសម្បយុត្តេ ធន ឧវិ-
 ប្បយុត្តេ តិណិ លោធន្តិយា ធន លោវិតតេ ធន ។

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលមានរដូវជាសម្បជ្ជា ។ អនុចាទិដ្ឋអនុចា-
 និយធមិ អាស្រ័យអនុចាទិដ្ឋអនុចានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 និវ្យយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ អាស្រ័យអនុចាទិដ្ឋអនុចានិយក្ខន្ធ ១
 ក្នុងអរូបកត ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(២១៧) ឧចាទិដ្ឋចាណាធំយំ អាស្រ័យឧចាទិដ្ឋចាណាធំយំ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនោនតិប្បច្ចយ . . . ព្រោះនោវិតតប្បច្ចយ ។
 បណ្ឌិតតប្បវិស្តារ ដូចជាបច្ចុដ្ឋយវារៈ ដែលលោកឱវត្តិស្តារហើយ
 ក្នុងកុសលភ្នំគេវែរ ។

(២១៤) វារៈ៥ ក្នុងនេហកប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនការម្មណ-
 ប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយ
 វារៈ៦ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ វារៈ៦
 ក្នុងនឧបទិស្សប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាកប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុង
 នបញ្ញាជាកប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនកក្ខ-
 ប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនវិចារកប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនអាហារប្បច្ចយ
 វារៈ៦ ក្នុងនស្រ្តិយប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនណារប្បច្ចយ វារៈ៥ ក្នុង
 នមត្តប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ៧ ក្នុងនិវ្យយុត្ត-
 ប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនោនតិប្បច្ចយ វារៈ៦ ក្នុងនោវិតតប្បច្ចយ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមបច្ចនិយម

នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ ចត្តារិ ។ សន្និទ្ធី ។
... លោកិកតេ ចត្តារិ ។ យថា កុសលនិកេ
កណាតា ឯវំ កណេតត្វា ។

បច្ចនិយម ។

(២១៥) នហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ ន ។
សន្និទ្ធី ។ ... លោកិកតេ ន ។ យថា កុសលនិកេ
អនុលោមបច្ចនិយមកណាតា ឯវំ កណេតត្វា ។

អនុលោមបច្ចនិយម ។

(២១៦) នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ទេ ។
សន្និទ្ធី ។ ... អភិកតេ បញ្ច ។ យថា កុសលនិកេ
បច្ចនិយមនុលោមកណាតា ឯវំ កណេតត្វា ។

បច្ចនិយមនុលោម ។

បដិច្ចវារ ។

សហជាតវារ

(២១៧) ឧបាទិទ្ធានាទិយំ នម្មំ សហជាតោ
ឧបាទិទ្ធានាទិយោ នម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
បដិច្ចវារោ បិ សហជាតវារោ បិ សនិសោ ។

សហជាតវារ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមបច្ចនិយម

វារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
... វារៈ ៤ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។ បណ្ឌិតតប្បដ្ឋយ ដូចជា
រាប់ ក្នុងកុសលនិកៈវិដេ ។

ចប់ បច្ចនិយម ។

(២១៥) វារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ ៦ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។ បណ្ឌិត
តប្បដ្ឋយ ដូចជាការរាប់ ខ្លះអនុលោមបច្ចនិយម ក្នុងកុសលនិកៈវិដេ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនិយម ។

(២១៦) វារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ... វារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។ បណ្ឌិតតប្ប
រាប់ ដូចជាការរាប់ ខ្លះបច្ចនិយមនុលោម ក្នុងកុសលនិកៈវិដេ ។

ចប់ បច្ចនិយមនុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារ ។

សហជាតវារៈ

(២១៧) ឧបាទិទ្ធានាទិយធមិ ភិក្ខុជាមួយនឹងឧបាទិទ្ធានាទិ-
យធមិ ទើបភិក្ខុឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ បដិច្ចវារៈក្តី សហ-
ជាតវារៈក្តី ប្រវែងល ។ ត្នា ។

ចប់ សហជាតវារៈ ។

បច្ចុយវិវា

(២១៨) ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា ឧបា-
ទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧបាទិដ្ឋ-
ានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ ខន្ធា បដិ-
សន្ធិក្កុលោ ខន្ធា បច្ចុយា វត្ថុំ វត្ថុំ បច្ចុយា ខន្ធា
ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា តយោ មហាក្ខតា មហា-
ក្ខត បច្ចុយា កកដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា
ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ
ធម្មំ បច្ចុយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ខន្ធា បច្ចុយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា អនុបាទិដ្ឋា-
នានិយោ ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា
អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ
ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា ឧបា-
ទិដ្ឋានានិយោ ច អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ឯកំ
ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

បច្ចុយវិវា

(២១៩) ឧបាទិដ្ឋានានិយយធមិ ពិន័វដ្ឋកនីនឧបាទិដ្ឋានានិ-
យធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា ពិន័វដ្ឋកនីន
ឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុង វត្ថុ ពិន័វដ្ឋកនីនខន្ធានំឡាយ ក្នុងខណៈវៃខ
បដិសន្ធិ ខន្ធានំឡាយ ពិន័វដ្ឋកនីនវត្ថុ មហាក្ខត ព ពិន័វដ្ឋកនីន
មហាក្ខត ខ កដត្តារូប ឧបាទារូប ពិន័វដ្ឋកនីនមហាក្ខតនំឡាយ ឧបា-
ទិដ្ឋានានិយក្នុងនំឡាយ ពិន័វដ្ឋកនីនវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋានានិយធមិ
ពិន័វដ្ឋកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពិន័វដ្ឋកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងនំឡាយ អនុ-
បាទិដ្ឋានានិយក្នុងនំឡាយ ពិន័វដ្ឋកនីនវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋានុបា-
ទានិយធមិ ពិន័វដ្ឋកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អនុបាទិដ្ឋានុបាទានិយក្នុងនំឡាយ ពិន័វដ្ឋក
នីនវត្ថុ ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយធមិក្តី អនុបាទិដ្ឋានានិយធមិក្តី ពិន័
វដ្ឋកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពិន័វដ្ឋកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុង ខ ។

អនុបាទិទ្ធោតាណនិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិទ្ធោតា-
 ណនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឯកា
 បញ្ញា ។ អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។ តិណ្ឌិ បញ្ញា ។ ឧបាទិទ្ធោតាណនិយត្ថា
 អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយត្ថា ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិ-
 ទ្ធអនុបាទាណនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយំ ឯកំ ខន្ធភ្នា វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធព វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ
 ខន្ធា ។ អនុបាទិទ្ធោតាណនិយត្ថា អនុបាទិទ្ធអនុបា-
 ណនិយត្ថា ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិទ្ធោតាណនិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយ ខន្ធព
 មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧបា-
 ទិទ្ធោតាណនិយត្ថា អនុបាទិទ្ធោតាណនិយត្ថា ធម្មំ បច្ច-
 យា អនុបាទិទ្ធោតាណនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ឧបាទិទ្ធោតាណនិយ ខន្ធព មហាក្កតេ
 ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ អនុបាទិទ្ធោតាណនិយំ
 ឯកំ ខន្ធភ្នា វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធព
 វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

អនុបាទិទ្ធោតាណនិយធមិ ពិនិវដ្តកនិទ័អនុបាទិទ្ធោតាណនិយធមិ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានបញ្ញា ១ ។ អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយ-
 ធមិ ពិនិវដ្តកនិទ័អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ ។ មានបញ្ញា ៣ ។ អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយធមិ ពិនិវដ្តកនិទ័
 ឧបាទិទ្ធោតាណនិយធមិវដ័ អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយធមិវដ័ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពិនិវដ្តកនិទ័អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយក្នុង ១
 វដ័ វត្ថុវដ័ ខន្ធ ២ ពិនិវដ្តកនិទ័ខន្ធ ២ វដ័ វត្ថុវដ័ ។ អនុបាទិទ្ធអនុបា-
 ទាណនិយធមិ ពិនិវដ្តកនិទ័អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយធមិវដ័ អនុបាទិទ្ធអនុបាទា-
 ណនិយធមិវដ័ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប
 ពិនិវដ្តកនិទ័អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយក្នុងទាំងឡាយវដ័ មហាក្កតទាំងឡាយ
 វដ័ ។ អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយធមិ ពិនិវដ្តកនិទ័ឧបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយធមិវដ័
 អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយធមិវដ័ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពិនិវដ្តកនិទ័ឧបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយក្នុងទាំងឡាយវដ័ មហាក្កត
 ទាំងឡាយវដ័ ខន្ធ ៣ ពិនិវដ្តកនិទ័អនុបាទិទ្ធអនុបាទាណនិយក្នុង ១ វដ័ វត្ថុវដ័
 ខន្ធ ២ ពិនិវដ្តកនិទ័ខន្ធ ២ វដ័ វត្ថុវដ័ ។

(២០៧) ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ការម្ម-
 ណាប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
 បដិសន្ធិត្តុណោ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា
 វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ
 ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ
 បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋា-
 នានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ការម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋា-
 នានិយោ ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ
 បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ការម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានិ-
 នានិយោ ខន្ធា ។ អនុបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ
 បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ការម្ម-
 ណាប្បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

(២០៧) ឧបាទិដ្ឋានានិយធម៌ ពិន័យ្យកន្តិធិឧបាទិដ្ឋានានិយធម៌
 វេបកេតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពា ពិន័យ្យកន្តិធិ
 ឧបាទិដ្ឋានានិយក្ខន្ធទ ខន្ធ ២ ពិន័យ្យកន្តិធិខន្ធ ២ ខន្ធ ពា ពិន័យ្យ
 វ័យ្យកន្តិធិឧបាទិដ្ឋានានិយក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈវេបដ៏សន្ធិ ខន្ធ ២ ពិន័យ្យ
 វ័យ្យកន្តិធិខន្ធ ២ ខន្ធចាំឡាយ ពិន័យ្យកន្តិធិវត្ថុ ចក្កវិញ្ញាណ ពិន័យ្យ
 កន្តិធិចក្កាយតន ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពិន័យ្យកន្តិធិកាយាយតនៈ
 ឧបាទិដ្ឋានានិយក្ខន្ធចាំឡាយ ពិន័យ្យកន្តិធិវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋា-
 នានិយធម៌ ពិន័យ្យកន្តិធិឧបាទិដ្ឋានានិយធម៌ វេបកេតឡើង ព្រោះ
 ការម្មណាប្បច្ចយ គឺ អនុបាទិដ្ឋានានិយក្ខន្ធចាំឡាយ ពិន័យ្យកន្តិធិ
 វត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋានានិយធម៌ ពិន័យ្យកន្តិធិឧបាទិដ្ឋានានិយធម៌
 វេបកេតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយ គឺ អនុបាទិដ្ឋានានិយក្ខន្ធទ
 ពិន័យ្យកន្តិធិវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋានានិយធម៌ ពិន័យ្យកន្តិធិ
 អនុបាទិដ្ឋានានិយធម៌ វេបកេតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ
 ពា ពិន័យ្យកន្តិធិអនុបាទិដ្ឋានានិយក្ខន្ធទ ខន្ធ ២ ពិន័យ្យកន្តិធិខន្ធ ២ ។

អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា អនុបាទិន្ទ្រ-
អនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាវុត្តណាប្បច្ចុយា
អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា ។

(២២០) ឧបាទិន្ទ្រាទានិយញ្ច អនុបាទិន្ទ្រអនុ-
បាទានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាវុត្តណាប្បច្ចុយា អនុបាទិន្ទ្រអនុបា-
ទានិយំ ឯកំ ខន្ធា វត្តញ្ច បច្ចុយា តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា វត្តញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា ។
ឧបាទិន្ទ្រាទានិយញ្ច អនុបាទិន្ទ្រាទានិយញ្ច ធម្មំ
បច្ចុយា អនុបាទិន្ទ្រាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អាវុត្តណាប្បច្ចុយា អនុបាទិន្ទ្រាទានិយំ ឯកំ ខន្ធា
វត្តញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា វត្តញ្ច
បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា ។

(២២១) ឧបាទិន្ទ្រាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា
អនុបាទិន្ទ្រាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្ប-
ច្ចុយា វត្តំ បច្ចុយា អនុបាទិន្ទ្រាទានិយោ ខន្ធា ។
ឧបាទិន្ទ្រាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា អនុបាទិន្ទ្រអនុ-
បាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចុយា

អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ តីនិវដ្តកនីនិអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ វេប
កើតឡើង ព្រោះអាវុត្តណាប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធា ព តីនិវដ្តកនីនិអនុបាទិន្ទ្រ-
អនុបាទានិយក្នុង ១ ខន្ធា តីនិវដ្តកនីនិខន្ធា ។

(២២២) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ តីនិវដ្តកនីនិឧបាទិន្ទ្រា-
ទានិយធមិផន អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិផន វេបកើតឡើង ព្រោះ
អាវុត្តណាប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធា ព តីនិវដ្តកនីនិអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយក្នុង ១ ផន
វត្តផន ខន្ធា តីនិវដ្តកនីនិខន្ធា ផន វត្តផន ។ អនុបាទិន្ទ្រាទា-
និយធមិ តីនិវដ្តកនីនិឧបាទិន្ទ្រាទានិយធមិផន អនុបាទិន្ទ្រាទានិយធមិ
ផន វេបកើតឡើង ព្រោះអាវុត្តណាប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធា ព តីនិវដ្តកនីនិ
អនុបាទិន្ទ្រាទានិយក្នុង ១ ផន វត្តផន ខន្ធា តីនិវដ្តកនីនិខន្ធា ផន
វត្តផន ។

(២២៣) អនុបាទិន្ទ្រាទានិយធមិ តីនិវដ្តកនីនិឧបាទិន្ទ្រាទានិ-
យធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចុយ គឺ អនុបាទិន្ទ្រាទានិ-
យក្នុងវាំងឡាយ តីនិវដ្តកនីនិវត្ត ។ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ
តីនិវដ្តកនីនិឧបាទិន្ទ្រាទានិយធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចុយ

វត្ថុ បច្ចុយា អនុបាទិណ្ណអនុបាទានិយា ខត្តា ។ អនុ-
 បាទិណ្ណបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា អនុបាទិណ្ណបាទានិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចុយា ។ ឯតោ
 បញ្ញា ។ អនុបាទិណ្ណអនុបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា ។
 តិស្សោ បញ្ញា ។ ឧបាទិណ្ណបាទានិយញ្ច អនុបាទិណ្ណ-
 អនុបាទានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា . . . អធិបតិប្បច្ចុយា ។
 អនុបាទិណ្ណបាទានិយញ្ច អនុបាទិណ្ណអនុបាទានិយញ្ច
 ធម្មំ បច្ចុយា . . . អធិបតិប្បច្ចុយា ។ ឧបាទិណ្ណបាទានិ-
 យញ្ច អនុបាទិណ្ណបាទានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អនុ-
 បាទិណ្ណបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចុយា
 អនុបាទិណ្ណបាទានិយំ ឯកំ ខត្តញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា
 តយោ ខត្តា ទ្វេ ខន្ធេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា ទ្វេ
 ខត្តា ។

(២២២) ឧបាទិណ្ណបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា
 ឧបាទិណ្ណបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរធម្មច្ចុយា ។
 បតុវិសតិ បច្ចុយា វិត្តារេតញ្ច ។ . . . អវិរេតធម្មច្ចុយា ។

គី អនុបាទិណ្ណអនុបាទានិយក្ខន្ធានិយក្ខន្ធានិយ ពិនិវេកនីនិវត្ត ។ អនុបាទិណ្ណ-
 បាទានិយធមិ ពិនិវេកនីនិវត្តអនុបាទិណ្ណបាទានិយធមិ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ចុយ ។ មានបញ្ញា ១ ។ ពិនិវេកនីនិវត្តអនុបាទិណ្ណអនុ-
 បាទានិយធមិ ។ មានបញ្ញា ៣ ។ ពិនិវេកនីនិវត្តឧបាទិណ្ណបាទានិយ-
 ធមិផន អនុបាទិណ្ណអនុបាទានិយធមិផន . . . ព្រោះអធិបតិប្បច្ចុយ ។
 ពិនិវេកនីនិវត្តអនុបាទិណ្ណបាទានិយធមិផន អនុបាទិណ្ណអនុបាទានិយធមិផន
 . . . ព្រោះអធិបតិប្បច្ចុយ ។ អនុបាទិណ្ណបាទានិយធមិ ពិនិវេកនីនិវត្ត
 ឧបាទិណ្ណបាទានិយធមិផន អនុបាទិណ្ណបាទានិយធមិផន ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ចុយ គី ខត្ត ៣ ពិនិវេកនីនិវត្តអនុបាទិណ្ណបាទានិយក្ខន្ធ
 ១ ផន វត្ថុផន ខត្ត ២ ពិនិវេកនីនិវត្ត ២ ផន វត្ថុផន ។

(២២២) ឧបាទិណ្ណបាទានិយធមិ ពិនិវេកនីនិវត្តឧបាទិណ្ណបាទានិយ-
 ធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្តរធម្មច្ចុយ ។ បច្ចុយ ២២ បណ្ឌិត
 គប្បិទ្ធិវិស្វារច្ឆេ ។ . . . ព្រោះអវិរេតធម្មច្ចុយ ។

(២២៣) ហេតុយា ឯកាននស អារម្មណេ
 សត្ត អធិបតីយា នវ អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ
 សត្ត សហជាតេ ឯកាននស អញ្ញាមញ្ញេ សត្ត
 ជិស្សុយេ ឯកាននស ឧបជិស្សុយេ សត្ត បុរេជាតេ
 សត្ត អាសវំនេ ធន កក្កេ ឯកាននស វិហាកេ
 ឯកាននស អាហារេ ឯកាននស វេទ្ធិយេ ឯកាននស
 ណារេ ឯកាននស មគ្គេ ឯកាននស សម្បយុត្តេ
 សត្ត វិប្បយុត្តេ ឯកាននស អត្ថិយា ឯកាននស
 នត្ថិយា សត្ត វេតតេ សត្ត អវិគតេ ឯកាននស ។

(២២៤) ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ សត្ត ។
 សន្តិកំ ។ . . . អវិគតេ ឯកាននស ។ យថា
 កុសលន្តិកេ កណាតា វិវំ កណោតញា ។

អនុលោមំ ។

(២២៥) ឧបាទិដ្ឋបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ខតា-
 ទិដ្ឋបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
 អហេតុកំ ឧបាទិដ្ឋបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា . . .
 អហេតុកប្បជិសន្តិកុណោ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ . . . ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ

(២២៦) វារៈ ១១ ក្នុងហេតុប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណ-
 ប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ វារៈ ១១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញា-
 ប្បច្ចយ វារៈ ១១ ក្នុងជិស្សុយប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងឧបជិស្សុយប្បច្ចយ
 វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ វារៈ ៦ ក្នុងអាសវំនប្បច្ចយ វារៈ ១១
 ក្នុងកក្កេប្បច្ចយ វារៈ ១១ ក្នុងវិហាកប្បច្ចយ វារៈ ១១ ក្នុងអាហារប្ប-
 ច្ចយ វារៈ ១១ ក្នុងវេទ្ធិយប្បច្ចយ វារៈ ១១ ក្នុងណារេប្បច្ចយ
 វារៈ ១១ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១១
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ វារៈ ១១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ វារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ចយ
 វារៈ ៧ ក្នុងវេតតប្បច្ចយ វារៈ ១១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។

(២២៧) វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . . វារៈ ១១ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ ដូចជាភាររាប់ ក្នុងកុសលន្តិកវិវារ ។

ចប់ អនុលោម ។

(២២៨) ឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយក្នុង
 ១ ដែលជាហេតុកៈ . . . ក្នុងខណៈនៃហេតុកប្បជិសន្តិ . . . មហា-
 ក្ខត ១ របស់តួកអសញ្ញាសត្ត . . . ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខុយតនៈ

ឧបាទិដ្ឋានានានិយត្តុ អនុបាទិដ្ឋានានានិយត្តុ ធម្មំ
បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេ-
តុប្បច្ចយា អហេតុកេ ឧបាទិដ្ឋានានានិយេ ខន្ធេ ច
មហាកូតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកំ
អនុបាទិដ្ឋានានានិយំ វិកំ ខន្ធកុ វត្តកុ បច្ចយា
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទេ ច វត្តកុ បច្ចយា ទ្វេ
ខន្ធា វិចិត្តិញ្ញាសហគរេត ឧទ្ធច្ចសហគរេត ខន្ធទេ ច
វត្តកុ បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគរេតា ឧទ្ធច្ចសហគរេតា
មោហោ ។

[២២២] ឧបាទិដ្ឋានានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧបា-
ទិដ្ឋានានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា ។
សម្ពិទ្ធិ ។ . . . នអធិបតិប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋានា-
នានិយំ វិកំ ខន្ធកុ បច្ចយា ។ ឧបាទិដ្ឋានានានិយំ
ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
នអធិបតិប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋានានានិយេ ខន្ធទេ បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្តកុ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានានិយា
ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋានានានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបា-
ទិដ្ឋានានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា
វត្តកុ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានានិយោ អធិបតិ ។

អនុបាទិដ្ឋានានិយធមិ ពិនិវដ្តកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយធមិវដ្ត អនុបាទិដ្ឋា-
នានិយធមិវដ្ត វេបកេតទៀនី ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
ប្រ ពិនិវដ្តកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងទាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈផង
មហាកូតទាំងឡាយផង ខន្ធ ៣ ពិនិវដ្តកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុង ១
ដែលជាអហេតុកៈផង វត្តផង ខន្ធ ២ ពិនិវដ្តកនីនឧន្ធ ២ ផង វត្តផង
មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពិនិវដ្តកនីនឧ
ទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង វត្តផង ។

[២២៦] ឧបាទិដ្ឋានានិយធមិ ពិនិវដ្តកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយធមិ

វេបកេតទៀនី ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ . . .
ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ ពិនិវដ្តកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុង ១ ។ អនុបាទិដ្ឋា-
នានិយធមិ ពិនិវដ្តកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយធមិ វេបកេតទៀនី ព្រោះន-
អធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ពិនិវដ្តកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងទាំង
ឡាយ អនុបាទិដ្ឋានានិយក្នុងទាំងឡាយ ពិនិវដ្តកនីនវត្ត ។ អនុបាទិដ្ឋា-
នានិយធមិ ពិនិវដ្តកនីនឧបាទិដ្ឋានានិយធមិ វេបកេតទៀនី ព្រោះ
នអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិដ្ឋានានិយៈ ពិនិវដ្តកនីនវត្ត ។

ឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយោ
 ច អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិប-
 តិប្បច្ចយា ឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ បេ ។ អនុ-
 បាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ។ ឯកា បញ្ញា ។
 អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទ័ន្ធត្រៃនា-
 គានិយោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុ-
 បាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយេ ខន្ធំ បច្ចយា អនុបាទ័ន្ធត្រៃនា-
 គានិយោ អធិបតិ ។

(២២៧) ឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយញ អនុបាទ័ន្ធត្រៃនា-
 និយញ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយេ
 ខន្ធំ ច វត្តញ បច្ចយា អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយោ
 អធិបតិ ។ ឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយញ អនុបាទ័ន្ធត្រៃ-
 នាគានិយញ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយោ ឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយេ
 ខន្ធំ ច មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

ឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយធម្មិក្កំ អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយធម្មិក្កំ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តឧបាទ័ន្ធត្រៃ-
 បាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយធម្មិ វេបកេតទៀង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពា ក្កិ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានបូក្កិ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយក្នុង ១ ។ បេ ។ ពិនិវ្រ្តក
 និវ្រ្តអនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយធម្មិ ។ មានបញ្ហា ១ ។ អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិ-
 យធម្មិ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តអនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយធម្មិ វេបកេតទៀង ព្រោះ
 នអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយៈ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្ត
 អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយក្នុងទាំងឡាយ ។

(២២៧) អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយធម្មិ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តឧបាទ័ន្ធត្រៃនា-
 គានិយធម្មិផង អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយធម្មិផង វេបកេតទៀង ព្រោះនអធិ-
 បតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយៈ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តអនុ-
 បាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយក្នុងទាំងឡាយផង វត្តផង ។ អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិ-
 យធម្មិ ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយធម្មិផង អនុបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយធម្មិ
 ផង វេបកេតទៀង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក
 ពិនិវ្រ្តកនិវ្រ្តឧបាទ័ន្ធត្រៃនាគានិយក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្កតទាំងឡាយផង

អនុបាទិន្ទបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធកា វត្តកា បច្ចយា
តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ ច វត្តកា បច្ចយា ទេ ខន្ធា ។

[២២៨] ឧបាទិន្ទបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧបាទិន្ទ-
បាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអនន្តរឃ្មត្តយា . . .
នសមនន្តរឃ្មត្តយា នអញ្ញាមញ្ញឃ្មត្តយា នឧបនិស្ស-
យឃ្មត្តយា នបុរោជាតឃ្មត្តយា នបច្ឆាជាតឃ្មត្តយា
នអារសវនឃ្មត្តយា ។

[២២៩] ឧបាទិន្ទបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុ-
បាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មឃ្មត្តយា
វត្តកា បច្ចយា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ចេតនា ។ ឧបា-
ទិន្ទបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មឃ្មត្តយា វត្តកា បច្ចយា កុសលា
អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ចេតនា ។ អនុបាទិន្ទបា-
ទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មឃ្មត្តយា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ខន្ធទេ
បច្ចយា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ចេតនា ពាហិវ . . .

ខន្ធា ពិនិវដ្តកនិវដ្តអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធទ ផន វត្តផន ខន្ធល
ពិនិវដ្តកនិវដ្តខន្ធល ផន វត្តផន ។

[២២៨] ឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ ពិនិវដ្តកនិវដ្តឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មឃ្មត្តយ . . . ព្រោះនសមនន្តរឃ្មត្តយ
ព្រោះនអញ្ញាមញ្ញឃ្មត្តយ ព្រោះនឧបនិស្សយឃ្មត្តយ ព្រោះនបុរោជាត-
ឃ្មត្តយ ព្រោះនបច្ឆាជាតឃ្មត្តយ ព្រោះនអារសវនឃ្មត្តយ ។

[២២៩] អនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ពិនិវដ្តកនិវដ្តឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មឃ្មត្តយ គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយចេតនា ពិនិ-
វដ្តកនិវដ្តវត្ត ។ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ពិនិវដ្តកនិវដ្តឧបាទិន្ទបាទានិយ-
ធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មឃ្មត្តយ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយចេតនា
ជាគុសល ពិនិវដ្តកនិវដ្តវត្ត ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ពិនិវដ្តកនិវដ្តអនុ-
បាទិន្ទបាទានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មឃ្មត្តយ គឺ អនុបាទិន្ទបាទា-
និយចេតនា ពិនិវដ្តកនិវដ្តអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធពានំ ឡាយ ពាហិវេ . . .

អាហារសម្បជ្ឈនំ . . . ឧតុសម្បជ្ឈនំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បច្ចុយា ។ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា
 អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធនកម្ម-
 ប្បច្ចុយា កុសលេ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយេ ខន្ធ
 បច្ចុយា អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ចេតនា ។
 ឧបាទិន្ទបាទានិយញ្ច អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយញ្ច ធម្មំ
 បច្ចុយា អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ធនកម្មប្បច្ចុយា កុសលេ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយេ
 ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ
 កុសលា ចេតនា ។ ឧបាទិន្ទបាទានិយញ្ច អនុ-
 បាទិន្ទបាទានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អនុបាទិន្ទបាទានិ-
 យោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធនកម្មប្បច្ចុយា អនុបាទិន្ទបា-
 ទានិយេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា អនុបាទិន្ទបា-
 ទានិយោ ចេតនា ។

[២៣០] ឧបាទិន្ទបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា ឧបា-
 ទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធនកម្មប្បច្ចុយា
 អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ។ ឧបាទិន្ទ-
 បាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ

អាហារសម្បជ្ឈនំ . . . តីនិវដ្តកនិវដ្តមហាក្ខត ១ ដែលមានរដូវដំ
 សម្បជ្ឈន ។ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ តីនិវដ្តកនិវដ្តអនុបាទិន្ទអនុបាទា-
 និយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចុយ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិ-
 យចេតនា តីនិវដ្តកនិវដ្តអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្នុងខ្សែកង្វាយ ដែលជា
 កុសល ។ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ តីនិវដ្តកនិវដ្តឧបាទិន្ទបាទានិយ-
 ធមិផល អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិផល ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្ប-
 ច្ចុយ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយកុសលចេតនា តីនិវដ្តកនិវដ្តអនុបាទិន្ទអនុ-
 បាទានិយក្នុងខ្សែកង្វាយ ដែលជាកុសលផល វត្ថុផល ។ អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយធមិ តីនិវដ្តកនិវដ្តឧបាទិន្ទបាទានិយធមិផល អនុបាទិន្ទបាទានិ-
 យធមិផល ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចុយ គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយ-
 ចេតនា តីនិវដ្តកនិវដ្តអនុបាទិន្ទបាទានិយក្នុងខ្សែកង្វាយផល វត្ថុផល ។

[២៣១] ឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ តីនិវដ្តកនិវដ្តឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ចុយ គឺ តីនិវដ្តកនិវដ្តមហាក្ខត ១ របស់ពួក
 អសញ្ញសត្ត ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ តីនិវដ្តកនិវដ្តឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ

ឧប្បជ្ជតិ លវិចារកប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុ-
 តានិទ្ធិតានិទ្ធិយា ខន្ធា ។ ឧតានិទ្ធិតានិទ្ធិយំ
 ធម្មំ បច្ចយា អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិយា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ លវិចារកប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា កុសលា
 អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិយា ខន្ធា ។ អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិយំ
 ធម្មំ បច្ចយា . . . ឯកា បច្ចយា ។ អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិ-
 តានិទ្ធិយំ ធម្មំ បច្ចយា តិណិ ។ ឧតានិទ្ធិតានិទ្ធិ-
 តានិទ្ធិយំ អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិយា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ លវិចារ-
 កប្បច្ចយា ។ សន្តិទ្ធិ ។ អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិយំ
 អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុតានិទ្ធិ-
 តានិទ្ធិយា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ លវិចារកប្បច្ចយា ។
 សន្តិទ្ធិ ។ ឧតានិទ្ធិតានិទ្ធិយំ អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិ-
 យំ ធម្មំ បច្ចយា អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិយា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ លវិចារកប្បច្ចយា អនុតានិទ្ធិតានិទ្ធិយំ
 ឯកំ ខន្ធកុ វត្ថុកុ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច
 វត្ថុកុ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយមន្ត
 តាំងឡាយ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយមន្ត តឹងផ្អែក
 នឹងឧបាទិទ្ធិបាទានិយមន្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុ-
 បាទិទ្ធិអនុបាទានិយមន្តតាំងឡាយ ជាសុសល តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ តឹង
 ផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធិបាទានិយមន្ត . . . មានបញ្ហា ១ ។ (ខន្ធ) ៣ តឹងផ្អែក
 នឹងអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយមន្ត ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយមន្ត តឹងផ្អែក
 នឹងឧបាទិទ្ធិបាទានិយមន្ត អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយមន្ត ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយ-
 មន្ត តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធិបាទានិយមន្ត អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយមន្ត
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ អនុ-
 បាទិទ្ធិបាទានិយមន្ត តឹងផ្អែកនឹងឧបាទិទ្ធិបាទានិយមន្ត អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយមន្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣
 តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធិបាទានិយមន្ត ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ តឹងផ្អែកនឹង
 ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

(២៣០) ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា
 ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោហារប្បច្ចុយា
 . . . នសង្ខ្រិយប្បច្ចុយា នឈានប្បច្ចុយា នមគ្គប្ប-
 ច្ចុយា នសម្មយុត្តប្បច្ចុយា នវិប្បយុត្តប្បច្ចុយា
 នោនត្ថិប្បច្ចុយា នោវិភក្ខប្បច្ចុយា ។

(២៣២) នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណោ ធម្ម
 នអធិបតិយោ អដ្ឋ នអនន្តរេ ធម្ម នសមនន្តរេ ធម្ម
 នអញ្ញាមញ្ញោ ធម្ម នធម្មនិស្សយេ ធម្ម នបុរេជានេ សត្ត
 នបច្ឆាជានេ ធម្ម នកាណេ នអាសេវេ ធម្ម នស
 នកម្មេ ធម្ម នវិចារេ នស នអាហារេ ទ្វេ
 នសង្ខ្រិយេ ទ្វេ នឈានេ ទ្វេ នមគ្គេ បញ្ច នសម្ម-
 យុត្តេ ធម្ម នវិប្បយុត្តេ តិណិ នោនត្ថិយា ធម្ម
 នោវិភក្ខេ ធម្ម ។ វិញ្ញាវេន គណោតត្ថំ ។

ហេតុប្បច្ចុយា នអារម្មណោ ធម្ម ។ សង្ខ្រិត្តំ ។
 . . . នោវិភក្ខេ ធម្ម ។ វិញ្ញាវេន គណោតត្ថំ ។
 នហេតុប្បច្ចុយា អារម្មណោ ចត្តារិ ។
 សង្ខ្រិត្តំ ។ . . . អវិភក្ខេ បញ្ច ។

(២៣១) ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធមិ ព័ន្ធកន្តីនឧបាទិដ្ឋុបាទានិយ-
 ធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោហារប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនសង្ខ្រិយប្ប-
 ច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ ព្រោះនសម្មយុត្តប្បច្ច័យ
 ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះនោនត្ថិប្បច្ច័យ ព្រោះនោវិភក្ខប្បច្ច័យ ។

(២៣២) ពរៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ពរៈ ៦ ក្នុងនអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ពរៈ ៨ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ ពរៈ ៦ ក្នុងនអនន្តរប្ប-
 ច្ច័យ ពរៈ ៦ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ ពរៈ ៦ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្ប-
 ច្ច័យ ពរៈ ៦ ក្នុងនធម្មនិស្សយប្បច្ច័យ ពរៈ ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ច័យ
 ពរៈ ១១ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ពរៈ ១១ ក្នុងនកាណេប្បច្ច័យ ពរៈ ៦
 ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ ពរៈ ១០ ក្នុងនវិចារប្បច្ច័យ ពរៈ ៤ ក្នុងនអាហារ-
 ប្បច្ច័យ ពរៈ ៤ ក្នុងនសង្ខ្រិយប្បច្ច័យ ពរៈ ៤ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
 ពរៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ ពរៈ ៦ ក្នុងនសម្មយុត្តប្បច្ច័យ ពរៈ ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពរៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ ពរៈ ៦ ក្នុងនោ-
 វិភក្ខប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដោយពិស្តារ ។

ពរៈ ៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 . . . ពរៈ ៦ ក្នុងនោវិភក្ខប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដោយ
 ពិស្តារ ។ ពរៈ ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . . ពរៈ ៥ ក្នុងនវិភក្ខប្បច្ច័យ ។

និស្សយវិរា

[២៣៣] ឧបាទិទ្ធព្រាណានិយំ ធម្មំ និស្សាយ
ឧបាទិទ្ធព្រាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឧបាទិទ្ធព្រាណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ និស្សាយ តយោ
ខន្ធា តយោ ខន្ធន្ធំ និស្សាយ ។ សន្និទ្ធី ។ បច្ចុ-
យវារោមិ និស្សយវារោមិ សនិសោ ។

និស្សយវិរា ។

សិស្សវិរា

[២៣៤] ឧបាទិទ្ធព្រាណានិយំ ធម្មំ សំសង្ខា
ឧបាទិទ្ធព្រាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
ឧបាទិទ្ធព្រាណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខា តយោ ខន្ធា
តយោ ខន្ធន្ធំ សំសង្ខា ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធំ
សំសង្ខា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិកុណោ ឧបាទិទ្ធព្រា-
ណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខា តយោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធន្ធំ សំសង្ខា ទ្វេ ខន្ធា ។ អនុបាទិទ្ធព្រាណានិយំ
ធម្មំ សំសង្ខា អនុបាទិទ្ធព្រាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បច្ចយា អនុបាទិទ្ធព្រាណានិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខា
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធំ សំសង្ខា ទ្វេ ខន្ធា ។

និស្សយវិរា

[២៣៣] ឧបាទិទ្ធព្រាណានិយមិ អស្រ័យឧបាទិទ្ធព្រាណានិយមិ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អស្រ័យឧបាទិទ្ធព្រា-
ណានិយក្នុង ១ អស្រ័យខន្ធា ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ បច្ចុយវារោក្តិ
និស្សយវារោក្តិ មានសេចក្តីប្រហែល ១ គ្នា ។

ចប់ និស្សយវិរា ។

សិស្សវិរា

[២៣៤] ឧបាទិទ្ធព្រាណានិយមិ ច្រឡំដោយឧបាទិទ្ធព្រាណានិយមិ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ច្រឡំដោយឧបាទិទ្ធព្រា-
ណានិយក្នុង ១ ខន្ធា ច្រឡំដោយខន្ធា ៣ ខន្ធា ច្រឡំដោយខន្ធា
ខន្ធា ច្រឡំដោយឧបាទិទ្ធព្រាណានិយក្នុង ១ ក្នុង ១៣ វេទបដិសន្ធិ ខន្ធា
២ ច្រឡំដោយខន្ធា ។ អនុបាទិទ្ធព្រាណានិយមិ ច្រឡំដោយអនុបា-
ទិទ្ធព្រាណានិយមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ច្រឡំដោយអនុបាទិទ្ធព្រាណានិយក្នុង ១ ខន្ធា ច្រឡំដោយខន្ធា ២ ។

អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយំ ធម្មំ សំស្ក្រឹតា អនុបា-
 ទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំស្ក្រឹតា តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សំស្ក្រឹតា ទ្វេ ខន្ធា ។

(២៣៥) ហេតុយា តិណិ ។ សន្និទ្ធី ។ អធិ-
 បតិយា ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ វិចារេត ទ្វេ ។ សន្និទ្ធី ។
 អវិគតេ តិណិ ។

យថា កុសលតិកេ កលានា ឯវំ កលានត្យា ។
 អនុលាម ។

(២៣៦) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយំ ធម្មំ សំស្ក្រឹតា
 ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អហេតុកំ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំស្ក្រឹតា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សំស្ក្រឹតា ទ្វេ ខន្ធា អហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិត្តយោ . . . ។ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយំ ធម្មំ
 សំស្ក្រឹតា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា អហេតុកំ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ
 សំស្ក្រឹតា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សំស្ក្រឹតា ទ្វេ ខន្ធា

អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ច្រឡំដោយអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ព ច្រឡំដោយអនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយក្នុង ខន្ធ ៦ ច្រឡំដោយខន្ធ ៦ ។

(២៣៥) វា: ព ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីចម្រើន ។
 វា: ៦ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ វា: ៦ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ វា: ៦ ក្នុង
 វិបាកប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ វា: ព ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ ។
 បណ្ឌិតប្បវាច ដូចជាការពប់ ក្នុងកុសលតិក:វិវា ។

ចប់ អនុលាម ។

(២៣៦) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ច្រឡំដោយឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ព ច្រឡំដោយឧបាទិទ្ធិបាទា-
 និយក្នុង ១ ដែលជាអហេតុក: ខន្ធ ៦ ច្រឡំដោយខន្ធ ៦ ក្នុងខណ:វន
 អហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ច្រឡំដោយអនុបា-
 ទិទ្ធិបាទានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ព ច្រឡំ
 ដោយអនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្នុង ១ ជាអហេតុក: ខន្ធ ៦ ច្រឡំដោយខន្ធ ៦

វិចិត្តក្តាសហគតេ ឧទ្ធច្ចុសហគតេ ទន្ធវេ សំសដ្ឋោ
វិចិត្តក្តាសហគតោ ឧទ្ធច្ចុសហគតោ មោហោ ។
សដ្ឋិតំ ។

នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា តិណិ

នវិប្បយុត្តោ តិណិ ។ សដ្ឋិតំ ។

ច្ចុនិយំ ។

[២៣៧] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តិណិ . . .

នវិប្បយុត្តោ តិណិ ។ នហេតុប្បច្ចយា វារម្មណោ

ទ្វេ ។ សដ្ឋិតំ ។ . . . អវិគតេ ទ្វេ ។

សំសដ្ឋិតំ ។

សម្បយុត្តវិវា

[២៣៨] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ

ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ។

ហេតុយា តិណិ ។ សដ្ឋិតំ ។ . . . អវិគតេ តិណិ ។

សំសដ្ឋិតំ វេ វិ សម្បយុត្តវិវា វេ សនិសោ ។

សម្បយុត្តវិវា ។

មោហា: ដែលប្រកបដោយវិចិត្តក្តា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចុ: ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចុតាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិចិត្តក្តា ប្រកបដោយឧទ្ធច្ចុ: ។
សេចក្តីបំប្រែញ ។

វារ: ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ វារ: ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ

វារ: ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

ចប់ ច្ចុនិយ ។

[២៣៧] វារ: ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ . . .

វារ: ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ វារ: ២ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ ព្រោះ
នហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . . វារ: ២ ក្នុងនវិគត-
ប្បច្ចយ ។

ចប់ សំសដ្ឋិតំ: ។

សម្បយុត្តវិវា:

[២៣៨] ឧបាទិដ្ឋុបាទានិយធម្មិ ប្រកបដោយឧបាទិដ្ឋុបាទានិ-
យធម្មិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ វារ: ៣ ក្នុងហេតុ-
ប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . . វារ: ៣ ក្នុងនវិគតប្បច្ចយ ។

សំសដ្ឋិតំ វារ: ក្តី សម្បយុត្តវិវា វារ: ក្តី មានសេចក្តីប្រែប្រួល ។ គ្នា ។

ចប់ សម្បយុត្តវិវា: ។

[២២៣] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ហេតុ សម្បយុត្ត-
កានំ ទដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[២២៤] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិទ្ធិបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[២២៥] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អនុបាទិទ្ធិអនុបា-
ទានិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[២២៦] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិទ្ធិ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស ការម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
សេត្តា វា បុដ្ឋជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខ-
តោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សានេន្តិ អភិ-
ទន្ធតិ តំ ការត្ត វតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ

[២២៧] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិ-
អនុបាទានិយធមិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ ពួកអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយ-
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកទ្ធី ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

[២២៨] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិ-
បាទានិយធមិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ ពួកអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

[២២៩] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិ-
បាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន
គឺ ពួកអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកទ្ធីផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

[២២៦] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ
ដោយការម្មណប្បដ្ឋយេន គឺ ពួកសេតុប្បត្តលក្ខំ ពួកបុដ្ឋជ្ជនក្ខំ ពិចារណា
ឃើញច្បាស់ នូវចក្ក ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មែនគ្រេក-
អរ រីករាយ រតនៈ ប្រារព្ធនូវចក្កនោះ ទើបកើតទៀង រោមនស្ស

ឧប្បជ្ឈតិ កុសលាកុសលេ ធិរុទ្ធេ វិចារកោ តណា-
 រម្មណាតា ឧប្បជ្ឈតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ឈិកំ កាយំ . . .
 ឧបាទិទ្ធកាណាណិយេ រូបេ . . . កន្ទេ រសេ ដោដ្ឋព្វេ
 វត្ថុំ . . . ឧបាទិទ្ធកាណាណិយេ ខន្ទេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទន្ធន្តិ តំ អារត្ត
 រាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ កុសលា-
 កុសលេ ធិរុទ្ធេ វិចារកោ តណារម្មណាតា ឧប្បជ្ឈតិ
 ឧបាទិទ្ធកាណាណិយំ រូបាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ឧបា-
 ទិទ្ធកាណាណិយំ គន្ធាយតនំ . . . រសាយតនំ . . .
 ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយេ ។

[២២៧] ឧបាទិទ្ធកាណាណិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធកា-
 ណាណិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សា-
 ទេន្តិ អភិទន្ធន្តិ តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ឈតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ឈិកំ កាយំ . . . ឧបាទិទ្ធកា-
 ណាណិយេ រូបេ . . . កន្ទេ រសេ ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ . . .

កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង
 ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ សោតៈ . . យានៈ ជ្ឈិកំ កាយ . . .
 ភ្នកឧបាទិទ្ធកាណិយរូប . . . ក្លិន រស ដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . .
 ពិចារណារឿញច្បាស់ ឲ្យភ្នកឧបាទិទ្ធកាណិយក្នុងចំណែក ជាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វែមងក្រែកអារ រីករាយ រតៈ ប្រារព្ធឲ្យ
 ខ្លួនទាំងនោះ រើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសល
 និងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអា-
 រម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាឧបាទិទ្ធកាណិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ
 គន្ធាយតនៈ ជាឧបាទិទ្ធកាណិយៈ . . . រសាយតនៈ . . . ដោដ្ឋព្វាយ-
 តនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២២៧] ឧបាទិទ្ធកាណិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធកាណិយធម៌
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ពិចារណារឿញច្បាស់ ឲ្យចក្ក ជាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វែមងក្រែកអារ រីករាយ រតៈ ប្រារព្ធឲ្យចក្ក
 នោះ រើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ . . . យានៈ ជ្ឈិកំ
 កាយ . . . ភ្នកឧបាទិទ្ធកាណិយរូប . . . ក្លិន រស ដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . .

ឧបាទិដ្ឋានានិយេ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សនិ អស្សនេតិ អភិទន្ធនិ តំ អារត្ត រតោ
 ឧប្បជ្ជនិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជនិ ទិព្វេន ចក្កនា ឧបា-
 ទិដ្ឋានានិយេ រូបំ វស្សនិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន
 ឧបាទិដ្ឋានានិយេ ចិត្តសមដ្ឋិស្ស ចិត្តំ ជាតនិ ឧបា-
 ទិដ្ឋានានិយេ ខន្ធ ឥន្ទ្រិវនញ្ញាណស្ស មេតោបរិ-
 យញ្ញាណស្ស បុព្វេនិកសាទុស្សនិញ្ញាណស្ស អនា-
 គន្ធសញ្ញាណស្ស អរជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២២៥) អនុបាទិដ្ឋានានិយេ ឆន្ទោ អនុបាទិដ្ឋា-
 នានិយេស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 នានំ ទត្វា សីលំ សមាធរិក្ខា ឧបោសថកម្មំ
 កត្វា តំ បច្ចវេក្ខនិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខនិ
 លាទា វុដ្ឋហិត្វា លានំ បច្ចវេក្ខនិ អរិយា តោត្រកុំ
 បច្ចវេក្ខនិ រោទានំ បច្ចវេក្ខនិ អរិយា បហិទេ
 តិលេសេ បច្ចវេក្ខនិ វិក្ខម្ហៈត តិលេសេ បច្ច-
 វេក្ខនិ បុព្វេ សមុទានិណ្ណ តិលេសេ ជាទន្ធិ

ពិចារណាយេញច្បាស់ នូវឧបាទិដ្ឋានានិយេក្នុងទាំងឡាយ ជាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មែនគ្រេកអរ រីករាយ រតៈ ប្រារព្ធនូវខ្លួនទាំងនោះ
 ទើបកើតឡើង ពាមនស្ស កើតឡើង ឃើញ នូវឧបាទិដ្ឋានានិយេ
 ដោយទិវុចក្នុង ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយឧបាទិដ្ឋានានិយេ-
 ចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ឧបាទិដ្ឋានានិយេក្នុងទាំងឡាយ ជា
 បច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិវនញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេ
 និវេសនស្សនិញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

(២២៨) អនុបាទិដ្ឋានានិយេធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋា-
 នានិយេធមិ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន សមាទាន
 សីល ធ្វើឧបាសវកម្ម ពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណានូវកុសល
 ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន
 ហើយពិចារណានូវឈាន ពួកអរិយបុគ្គល ពិចារណានូវគាត្រក្ខ ពិចារ-
 ណានូវវេទានៈ ពួកអរិយបុគ្គល ពិចារណានូវពួកកិលេសដែលខ្លួនលះ
 បង់ហើយ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលខ្លួនសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង
 ច្បាស់ នូវពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន

ឧបទ្ទេស្តិកេ បញ្ញាវារ

អនុបាទិទ្ធិបាទានិយេ រូបេ . . . សន្នេ កន្នេ រសេ
 ដោដ្ឋេ . . . អនុបាទិទ្ធិបាទានិយេ ខន្នេ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិទន្តន្តិ
 តំ អាវុត្ត វតោ ឧប្បជ្ឈតិ ខោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ
 ទិទ្ធល បក្ខុបា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយេ រូបំ បស្សន្តិ
 ទិក្ខាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុណន្តិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាលោន អនុបាទិទ្ធិបាទានិយេ ចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្ត-
 ជាទន្តិ អាត្មាសាទញ្ញាយននំ វិញ្ញាណញ្ញាយននស្ស
 អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាតិញ្ញាយននំ ទេវ-
 សញ្ញាណសញ្ញាយននស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ខន្នា ឥន្ទ្រិវិញ្ញាណស្ស ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស ចុរេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា-
 កម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ
 អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៧) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សេត្វា វា បុត្តជ្ជនា វា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយេ រូបេ . . .

ឧបទ្ទេស្តិកេ បញ្ញាវារ

នូវភ្នកអនុបាទិទ្ធិបាទានិយរូប . . . សំរឿង ក្លិន រស ដោដ្ឋេ . . .
 ពិចារណារឃើញច្បាស់ នូវអនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វែមងក្រែកអារ រីករាយ រកៈ ប្រារា
 នូវខ្លួននោះ ទើបកើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង ពួកអរិយបុគ្គល
 រឃើញនូវអនុបាទិទ្ធិបាទានិយរូប ដោយវិភូចក្នុង ពួសំរឿង ដោយវិភូ-
 សោតនាតុ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គល ដែលប្រកបដោយអនុបាទិទ្ធិបាទានិយចិត្ត
 ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាត្មាសាទញ្ញាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញា-
 ណញ្ញាយននៈ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ អាតិញ្ញាយននៈ ជាបច្ច័យ
 នៃទេវសញ្ញាណសញ្ញាយននៈ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិវិញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ចុរេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ
 និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២២៧) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយធមិ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេក្ខបុគ្គលក្តី ពួក
 បុត្តជ្ជនក្តី (ពិចារណារឃើញច្បាស់) នូវភ្នកអនុបាទិទ្ធិបាទានិយរូប . . .

សន្តេ កន្តេ រសេ ដោដ្ឋត្វេ . . . អនុចាទិន្ទុចាទានិយ
១ន្តេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
នេន្តិ អភិទន្តន្តិ តំ អារត្ត រតោ ឧប្បជ្ឈតិ នោបទស្សំ
ឧប្បជ្ឈតិ កុសលាកុសលេ ឱវុទ្ធ វិចារោ តណាម្ម-
ណតា ឧប្បជ្ឈតិ អាកាសានញាយននកុសលំ វិញ្ញា-
ណញាយននវិចារកស្សំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាកិញ្ញញាយននកុសលំ ទេវសញ្ញាមាសញ្ញាយនន-
វិចារកស្សំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាទិន្ទុចា-
ទានិយំ រូចាយននំ ចក្កវិញ្ញាណស្សំ ដោដ្ឋញាយននំ
កាយវិញ្ញាណស្សំ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥០) អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្សំ ធម្មស្សំ អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ និព្វានំ មគ្គស្សំ ផលស្សំ អារម្មណាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

(២៥១) អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្ទុអនុចាទានិយស្សំ ធម្មស្សំ អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អរិយោ មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មន្តំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ
បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រកុស្សំ កេ-
នានស្សំ អារជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

សំឡេង ក្លិន រស ដោដ្ឋត្វេ . . . ពិចារណាយេញព្យាសំ ឲ្យអនុចាទិន្ទុ-
ចាទានិយក្ខន្ធានិយាយ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនទុក្ខ វេទន៍ក្រេកអរ
រីករាយ រាគៈ ប្រាព្វឲ្យខ្លួននោះ ទើបកើតឡើង រោមនស្ស កើតឡើង
កាលបើកុសលនិងអកុសល លេវំហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះ
អំពើនោះជាអារម្មណ៍ អាកាសានញាយននកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញា-
ណញាយននវិបាក ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ អាកិញ្ញញាយននកុសល
ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយននវិបាក ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ
រូចាយននៈ ជាអនុចាទិន្ទុចាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោដ្ឋញា-
យននៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២៥០) អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្ទុ-
អនុចាទានិយធម៌ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ និព្វាន ជាបច្ច័យ នៃ
មគ្គនិងផល ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២៥១) អនុចាទិន្ទុអនុចាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្ទុចា-
ទានិយធម៌ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកអរិយបុគ្គល ចេញចាកមគ្គ
ពិចារណាឲ្យមគ្គ ពិចារណាឲ្យផល ពិចារណាឲ្យប្រានិព្វាន និព្វាន ជា
បច្ច័យ នៃការពិចារណា ឲ្យវេក្ខន្តិកនិងវេទនៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ

អរិយា ចេតោបរិយេញ្ញាលោន អនុបាទិន្ទអនុបាទា-
និយចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ អនុបាទិន្ទអនុបាទា-
និយា ខត្តា ចេតោបរិយេញ្ញាលាស្ស បុព្វេនិវសានុ-
ស្សតិញ្ញាលាស្ស អនាគត់សញ្ញាលាស្ស អាវដ្ឋនាយ
អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥២] ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាម្មណាធិបតិ បត្តុំ កុំ កត្វា អស្សនេតិ
អភិទន្ធិតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ជិំ កាយំ . . .
ឧបាទិន្ទបាទានិយេ រូបេ . . . កន្ធិ រសេ ដោដ្ឋត្វេ
វត្ថុំ . . . ឧបាទិន្ទបាទានិយេ ខន្ធិ កុំ កត្វា
អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ
ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយោ
ធម្មោ អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ សហជាតាធិ-
បតិ ។ អាម្មណាធិបតិ នានំ ទត្វា សីលំ សមា-
នយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ បច្ចវេក្ខតិ
បុព្វេ សុចិញ្ញាទិ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ យាពា

ពួកអរិយបុគ្គល ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយអនុបាទិន្ទអនុបាទា-
និយចិត្ត ដោយចេតោបរិយេញ្ញាលា អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធាន្តិយ
ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយេញ្ញាលា បុព្វេនិវសានុស្ស-
តិញ្ញាលា និងអនាគតសញ្ញាលា ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២៥២] ឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទា-
និយធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គលធ្វើ
ចក្ខុឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ធ្វើនូវចក្ខុនោះឲ្យជា
ទីគោរពហើយ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង សោតៈ . . . យោនៈ
ជីក្កំ កាយ . . . ពួកឧបាទិន្ទបាទានិយបូ . . . ភ្លិន រស ដោដ្ឋត្វៈ
វត្ថុ . . . បុគ្គល ធ្វើនូវឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធាន្តិយឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះឲ្យជាទីគោរព ហើយ
ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ
នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិ-
បតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន
សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយធ្វើនូវកុសលនោះឲ្យជាទីគោរព
ហើយពិចារណា ធ្វើនូវកុសលទាំងឡាយ ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំល្អហើយ
ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ចេញចាកយាន

វុដ្ឋហិត្វា ណាណំ កុវុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ សេត្វា តោ-
 ត្រកុំ កុវុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ វោណាណំ កុវុំ កត្វា បច្ចុ-
 វេក្ខតិ អនុចាទិន្ទចាណាណិយេ រូប . . . សន្និ កន្ធុ
 រស ដោដ្ឋត្វេ . . . អនុចាទិន្ទចាណាណិយេ ខន្ធុ កុវុំ
 កត្វា អស្សាធនិ អធិបតិ តំ កុវុំ កត្វា រកោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សហជាតាធិបតិ អនុ-
 ចាទិន្ទចាណាណិយាធិបតិ សម្មយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ ចិត្ត-
 សម្មដ្ឋាធានក្ស រូចាណំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(២៥៣) អនុចាទិន្ទអនុចាណាណិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទអនុចាណាណិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
 អារម្មណាធិបតិ ទិព្វាណំ មក្កស្ស ផលស្ស អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ សហជាតាធិបតិ អនុចា-
 ទិន្ទអនុចាណាណិយាធិបតិ សម្មយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(២៥៤) អនុចាទិន្ទអនុចាណាណិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្ទអនុចាណាណិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។

ហើយធ្វើនូវឈាននោះឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកសេក្ខុគុល
 ធ្វើនូវគោត្រកូឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវវេទនាៈឲ្យជាទី
 គោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវពួកអនុបាទិន្ទបាទានិយរូប . . .
 សំឡេង ភ្លឺន រស ដោដ្ឋត្វេ . . . ធ្វើនូវអនុបាទិន្ទបាទានិយក្នុង
 ទាំងឡាយឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ធ្វើនូវអំពើ
 នោះឲ្យជាទីគោរព ហើយខើបភើតឡើង ទិដ្ឋិ ភើតឡើង ។ ឯសហ-
 ជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្មយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសម្មដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៥៣) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
 អនុបាទានិយធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះខិត្តាន ជាបច្ច័យ នៃ
 មក្កនិងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិ-
 បតិ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្នុង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៥៤) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយ-
 ធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

ឧបាសម្ព័ន្ធកិរិយា បញ្ញាវិញ្ញាណ

អាម្មណាធិបតិ អរិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុរុ
កត្វា បច្ឆវេក្ខន្តិ ដលំ កុរុ កត្វា បច្ឆវេក្ខន្តិ
និព្វានំ កុរុ កត្វា បច្ឆវេក្ខន្តិ និព្វានំ តោត្រកុស្ស
វេណានស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហ-
ជាតាធិបតិ អនុចានិទ្ធអនុចានានិយាធិបតិ ចិត្តស-
មុដ្ឋាបាទ រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៥] អនុចានិទ្ធអនុចានានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចានិទ្ធអនុចានានិយស្ស ធម្មស្ស ច អនុចានិទ្ធអនុចា-
នានិយស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ សហជាតាធិបតិ អនុចានិទ្ធអនុចានានិយាធិបតិ
សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូចានំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៦] ឧបាសម្ព័ន្ធកិរិយា ធម្មោ ឧបាសម្ព័ន្ធកិ-
រិយានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា ឧបាសម្ព័ន្ធកិរិយា ខត្វា បច្ឆិមា
បច្ឆិមា ឧបាសម្ព័ន្ធកិរិយានិយានំ ខត្វានំ អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បញ្ចវិញ្ញាណំ វិបាកមនោធាតុយា អនន្តរ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិបាកមនោធាតុ វិបាកមនោ-
វិញ្ញាណធាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបាសម្ព័ន្ធកិរិយា បញ្ញាវិញ្ញាណ

អាម្មណាធិបតិ គី ពួកអរិយបុគ្គល ចេញចាកមគ្គហិយ ធ្វើនូវមគ្គ
ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវផលឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារ-
ណា ធ្វើនូវនិព្វានឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា និព្វាន ជាបច្ច័យ
នៃគោត្រកុស្ស និងវេទនា៖ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ
គឺ អធិបតិ ជាអនុចានិទ្ធអនុចានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៥៥] អនុចានិទ្ធអនុចានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុចានិទ្ធអ-
នុចានិយធមិផង អនុចានិទ្ធអនុចានិយធមិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអនុចានិទ្ធអនុចានិយៈ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកត្តន្តផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ ។

[២៥៦] ឧបាសម្ព័ន្ធកិរិយាធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាសម្ព័ន្ធកិរិយា-
ធមិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបាសម្ព័ន្ធកិរិយាក្នុងមុន ។ ជាបច្ច័យ
នៃពួកឧបាសម្ព័ន្ធកិរិយាក្នុងក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ បញ្ចវិញ្ញាណ
ជាបច្ច័យ នៃវិបាកមនោធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ វិបាកមនោធាតុ
ជាបច្ច័យ នៃវិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិណ្ឌេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[២៥៧] ឧបាទិទ្ធិតាណាទិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធិ-
តាណាទិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ភវន្តំ អាវជ្ជោយ វិបាកមោហវិញ្ញាណាតតុភិយា
មោហវិញ្ញាណាតតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៨] អនុបាទិទ្ធិតាណាទិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិទ្ធិតាណាទិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា អនុបាទិទ្ធិតាណាទិយោ ខន្ធា បច្ឆិមាទំ
បច្ឆិមាទំ អនុបាទិទ្ធិតាណាទិយោទំ ខន្ធាទំ អនន្តរប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្សំ អនុ-
លោមំ វិវាទានស្ស អាវជ្ជោយ អនុបាទិទ្ធិតាណាទិ-
យោទំ ខន្ធាទំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៩] អនុបាទិទ្ធិតាណាទិយោ ធម្មោ ឧបាទិទ្ធិ-
តាណាទិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាវជ្ជោ បញ្ចន្តំ វិញ្ញាណាទំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អនុបាទិទ្ធិតាណាទិយោ ខន្ធា វិជ្ជាទស្ស អនន្តរ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិណ្ឌេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[២៥៧] ឧបាទិទ្ធិតាណាទិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអនុបាទិទ្ធិតា-
និយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ភវន្តិច្ឆក ជាបច្ច័យ ខៃអាវជ្ជនៈ
វិបាកមោហវិញ្ញាណាតតុភិយា ជាបច្ច័យ ខៃមោហវិញ្ញាណាតតុ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៨] អនុបាទិទ្ធិតាណាទិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអនុបាទិទ្ធិតា-
និយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិទ្ធិតាណាទិយក្ខន្ធមុន ។
ជាបច្ច័យ ខៃពួកអនុបាទិទ្ធិតាណាទិយក្ខន្ធគ្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
អនុលោមៈ ជាបច្ច័យ ខៃតោត្រកុ អនុលោមៈ ជាបច្ច័យ ខៃវេ-
ទានៈ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួកអនុបាទិទ្ធិតាណាទិយក្ខន្ធ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៩] អនុបាទិទ្ធិតាណាទិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃឧបាទិទ្ធិតា-
និយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួកបញ្ច-
វិញ្ញាណ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ឧបាទិទ្ធិតាណាទិយក្ខន្ធានិទ្ធាយ ជា
បច្ច័យ ខៃវិជ្ជាទៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៦០] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ តោត្រកុ មគ្គស្ស វេណិវំ មគ្គស្ស អនុលាមំ ផលសមាបត្តិយា និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦១] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ទត្ថា បច្ឆិមាវំ បច្ឆិមាវំ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោវំ ទត្ថាវំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ មត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦២] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនន្តរវ្យច្ចយសទិសំ ។

[២៦០] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ គឺ តោត្រកុ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គវេណិវំ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គស្ស អនុលាមៈ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល ដែលចេញចាកនិរោធដាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ ។

[២៦១] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្នុងមុខ ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្នុងក្រោយ ។ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផល ផល ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ ។

[២៦២] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ គឺ ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ ។ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ដោយសមនន្តរវ្យច្ច័យ ។ ប្រវិហលភ្នានិទំអនន្តរវ្យច្ច័យវិជរ ។

(២៦៣) ឧបាទិទ្ទុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិទ្ទុ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិទ្ទុបាទានិយោ ឯកោ ទេវោ តិណ្ណាភ្នំ ទន្ធានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិន្នំ ទន្ធានំ
 បដិសន្ធិក្កុណោ ឧបាទិទ្ទុបាទានិយោ ឯកោ ទេវោ
 តិណ្ណាភ្នំ ទន្ធានំ កេតត្តា ច រូបាទំ សហជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិន្នំ ទន្ធានំ កេតត្តា
 ច រូបាទំ ទន្ធា វត្តស្ស វត្ត ទន្ធានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 តិណ្ណាភ្នំ មហាក្ខតានំ តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស
 មហាក្ខតស្ស ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិន្នំ មហាក្ខតានំ មហា-
 ក្ខតា កេតត្តារូបាទំ ឧបាទារូបាទំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ សន្និទ្ធី ។

(២៦៤) ឧបាទិទ្ទុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ទុ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិទ្ទុបាទានិយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាទានំ រូបាទំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៦៥) ឧបាទិទ្ទុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ទុបាទានិ-
 យធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិទ្ទុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ឧបាទិទ្ទុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ២ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ខន្ធានំឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ត វត្ត
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣
 មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ
 នៃមហាក្ខត ២ មហាក្ខតចាំឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប និងពួក
 ឧបាទារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។
 សេចក្តីប្រែប្រួល ។

(២៦៦) ឧបាទិទ្ទុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ទុបាទា-
 និយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបាទិទ្ទុបាទានិយក្ខន្ធទ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៦៧] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្តំ ខន្ធានំ សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦៨] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦៩] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបា-
 ទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាណនក្ខ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្តំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណនក្ខ
 រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦៧] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្រ-
 អនុបាទានិយធមិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទា-
 និយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៦៨] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុ-
 បាទានិយធមិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយក្ខន្ធានំ-
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៦៩] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុ-
 បាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 គឺ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៧០] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ច អនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយោ ទន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នាធំ រូបាធំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧១] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ច អនុបាទិទ្ធិបា-
 ទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ
 ទន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានាធំ រូបាធំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧២] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មា ឧបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណាធំ ទន្ធាធំ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្វិធំ ទន្ធាធំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា
 តិណ្ណាធំ ទន្ធាធំ វត្ថុស្ស ច ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធាធំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណាធំ មហាក្ខតាធំ ទ្វេ មហាក្ខតា
 ទ្វិធំ មហាក្ខតាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។

[២៧០] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុ-
 បាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយក្តី មហាក្ខតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៧១] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ឧបា-
 ទិទ្ធិបាទានិយក្នុងទាំងឡាយក្តី មហាក្ខតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៧២] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយ-
 ធម៌ ដោយអតាមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្នុង ១ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ៣ ដោយអតាមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ឧបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយក្នុង ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 ទាំងឡាយ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ មហាក្ខត ២
 ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ។

(២៧៣) អនុចានិទ្ធិចានានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចានិទ្ធិចានានិយស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចានិទ្ធិចានានិយោ ឯកោ ទេវោ
 តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធនំ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋំ ខន្ធនំ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ ពាហិរូប . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ។

(២៧៤) អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចានិទ្ធិអនុចានានិយស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយោ ឯកោ ទេវោ
 តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធនំ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិដ្ឋំ ខន្ធនំ ។

(២៧៥) ឧចានិទ្ធិចានានិយោ ធម្មោ ឧចានិទ្ធិ-
 ចានានិយស្ស ធម្មស្ស ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧចានិទ្ធិចានានិយោ ឯកោ ទេវោ តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធនំ
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្កិត្តំ ។ បដិសន្ធិ-
 ត្តុណោ ឯកំ មហាក្ខតំ អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ចក្កាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧចានិទ្ធិចានានិយានំ ខន្ធនំ
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៣) អនុចានិទ្ធិចានានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុចានិទ្ធិចា-
 នានិយធមិ ដោយអតាមពាប្បច្ច័យ គឺ អនុចានិទ្ធិចានានិយក្ខន្ធ ១ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអតាមពា-
 ប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
 មហាក្ខត ១ ដែលមានវេទ្យវិសមុដ្ឋាន ។

(២៧៤) អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុចានិទ្ធិអនុ-
 ចានានិយធមិ ដោយអតាមពាប្បច្ច័យ គឺ អនុចានិទ្ធិអនុចានានិយធមិ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ។

(២៧៥) ឧចានិទ្ធិចានានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧចានិទ្ធិចានានិយ-
 ធមិ ដោយទិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧចានិទ្ធិចានានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ៣ ដោយទិស្សយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ មហាក្ខត ១
 កន្តិទណៈនៃបដិសន្ធិ មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្ត ចក្កាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃឧចានិទ្ធិចានានិយក្ខន្ធាវិទ្យាយ ដោយទិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ ។

(២៧៦) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធិ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អនុបាទិទ្ធិបាទា-
និយោណំ ខន្ធាណំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៧) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វត្ថុ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោណំ ខន្ធាណំ
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៨) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិទ្ធិ-
បាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ
ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាណនក្ស
រូបាណំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិណំ
ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាណនក្ស រូបាណំ និស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២៧៩) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិទ្ធិបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឯកោ បញ្ញា ។ អនុ-
បាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ តិណ្ណា ។

(២៧៦) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទា-
និយោ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធានិទ្ធាយ
ជាបច្ច័យ នៃព្រឹក្សសមុដ្ឋានិទ្ធាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធានិទ្ធាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៧) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបា-
ទានិយោ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុ-
បាទានិយក្ខន្ធានិទ្ធាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៨) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយ-
ោ ដំបូង នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ដំបូង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបា-
ទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធានិទ្ធាយ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ ដំបូង នៃចិត្តសមុដ្ឋានិទ្ធាយ
ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធា ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ២ ដំបូង នៃព្រឹក្សសមុដ្ឋានិទ្ធាយ
សមុដ្ឋានិទ្ធាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៩) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទា-
និយោ មានបញ្ញា ១ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ មានបញ្ញា ៣ ។

(២៨៣) ឧបាទ្ទន្តិកេ បញ្ចវារោ ធម្មោ ឧបាទ្ទន្តិកា-
 នានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តបទិស្សយោ ។ បកត្តប-
 ទិស្សយោ កាយិកំ សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កាយិកំ ទុក្ខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ឧត្ត កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ភោជនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 . . . ឧត្ត . . . ភោជនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៤) ឧបាទ្ទន្តិកេ បញ្ចវារោ ធម្មោ អនុបាទ្ទន្តិ-
 កានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តបទិ-
 ស្សយោ ។ បកត្តបទិស្សយោ កាយិកំ សុខំ ឧប-
 ទិស្សយ នាមំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថ-
 កម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ

(២៨៥) ឧបាទ្ទន្តិកេ បញ្ចវារោ ធម្មោ ឧបាទ្ទន្តិកា-
 នានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តបទិស្សយោ ។ បកត្តប-
 ទិស្សយោ កាយិកំ សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កាយិកំ ទុក្ខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ឧត្ត កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ភោជនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 . . . ឧត្ត . . . ភោជនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៦) ឧបាទ្ទន្តិកេ បញ្ចវារោ ធម្មោ អនុបាទ្ទន្តិ-
 កានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តបទិ-
 ស្សយោ ។ បកត្តបទិស្សយោ កាយិកំ សុខំ ឧប-
 ទិស្សយ នាមំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថ-
 កម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ

អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ ចាលាំ
 ហនតិ សង្ឃំ កិណ្ឌតិ កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ទុក្ខំ . . .
 កោជនំ ឧបទិស្សាយ ទានំ ទេតិ សង្ឃំ កិណ្ឌតិ
 កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ ទុក្ខំ . . .
 កោជនំ អនុចានិទ្ធានានិយាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
 សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ រកស្ស ទោសស្ស
 មោហស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយោ បត្តនាយ ឧបទិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៥) ឧចានិទ្ធានានិយាយោ ធម្មោ អនុចានិទ្ធា-
 អនុចានានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បកត្វបទិស្សយោ កាយិកំ សុខំ ឧបទិ-
 ស្សាយ មក្ខំ ឧប្បាទេតិ វេលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ
 កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ទុក្ខំ . . . កោជនំ ឧបទិស្សាយ
 មក្ខំ ឧប្បាទេតិ វេលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ ។
 កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ទុក្ខំ . . .
 កោជនំ មក្ខស្ស វេលសមាបត្តិយោ ឧបទិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើត ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើត សម្រាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ បុគ្គល
 អាស្រ័យសេចក្តីទុកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . . ផ្សេ . . . បុគ្គល អាស្រ័យ
 កោជន ហើយឱ្យទាន បំបែកសង្ឃ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ
 . . . សេចក្តីទុកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ផ្សេ . . . កោជន ជាបច្ច័យ ខែ
 អនុចានិទ្ធានិយស្ស ខែសីល សុតៈ ចាកៈ បញ្ញា រកៈ ទោសៈ
 មោហៈ មាណៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៨៥) ឧចានិទ្ធានិយាយោ ជាបច្ច័យ ខែអនុចានិទ្ធា-
 និយាយ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្វបទិស្សយ គឺ
 បុគ្គល អាស្រ័យសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ហើយធ្វើមក្ខឱ្យកើត
 ចូលកាន់វេលសមាបត្តិ អាស្រ័យសេចក្តីទុកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . .
 ផ្សេ . . . អាស្រ័យកោជន ហើយធ្វើមក្ខឱ្យកើត ចូលកាន់វេលសមា-
 បត្តិ ។ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . . សេចក្តីទុកប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ . . . ផ្សេ . . . កោជន ជាបច្ច័យ ខែមក្ខនិងវេលសមាបត្តិ
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៥៦) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាម្មណ្យបនិស្សយោ អនន្តរ្យបនិស្សយោ បកក្ខប-
 និស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ អនុបាទិន្ទបាទានិយំ
 សន្តំ ឧបនិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧបោសថកម្មំ ករោតិ ណាមំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ
 ចាណំ ហនតិ សង្ឃំ ភិទ្ទតិ មាមំ ជិប្បេតិ ទិដ្ឋិ
 កណ្ណាតិ អនុបាទិន្ទបាទានិយំ សីលំ . . . សុតំ
 ចាតំ បញ្ញំ ភតំ ទោសំ មោហំ មាមំ ទិដ្ឋិ បត្តនំ
 ឧតុំ កោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សយ ទានំ
 ទេតិ សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ ចាណំ ហនតិ សង្ឃំ
 ភិទ្ទតិ មាមំ ជិប្បេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយា សន្តា . . . សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា
 ភតោ ទោសោ មោហោ មាតោ ទិដ្ឋិ បត្តនា ឧតុ
 កោជនំ . . . សេនាសនំ អនុបាទិន្ទបាទានិយាយ
 សន្តាយ . . . សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ
 ភតស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មាតស្ស ទិដ្ឋិយា . . .

(២៥៦) អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអនុបាទិន្ទបាទានិ-
 យធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណ្យបនិស្សយ អនន្ត-
 រ្យបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ
 អនុបាទិន្ទបាទានិយសព្វា ហើយឱ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថ-
 កម្ម ធ្វើណានឱ្យកើត ធ្វើវិបស្សនាឱ្យកើត ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើត ធ្វើសមា-
 បត្តិឱ្យកើត សម្រាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ បុគ្គល
 អាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយសីល . . . សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភតៈ
 ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា ផ្សេ ទិដ្ឋកោដន . . .
 អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយឱ្យបាន ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើត សម្រាប់សត្វ
 បំបែកសង្ឃ ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ អនុបាទិន្ទបាទានិយសព្វា . . .
 សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភតៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តី
 ប្រាថ្នា ផ្សេ កោដន . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ ខែអនុបាទិន្ទបាទានិ-
 យសព្វា . . . ខែសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភតៈ ទោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ . . .

បត្តនាយ ឧបទិស្សយប្បក្ខយេន បច្ចុយោ បវេមស្ស
 ណានស្ស បរិកម្មំ បវេមស្ស ណានស្ស ទេវសញ្ញា-
 តាសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយត-
 នស្ស បវេមំ ណាទំ ទុតិយស្ស អាភិក្ខុញ្ញាយតនំ
 ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយតនស្ស ចាលាភិចារោ ចាលា-
 ភិចារាស្ស និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។

[២៨៧] អនុចាទិទ្ធានាទិយោ ធម្មោ ឧតា-
 ទិទ្ធានាទិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បក្ខយេន
 បច្ចុយោ អនន្តបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។
 បកក្ខបទិស្សយោ អនុចាទិទ្ធានាទិយំ សម្ពំ ឧប-
 ទិស្សយ អត្តានំ អាតាបេតិ បរិវាបេតិ បរិយដ្ឋិ-
 ម្លលកំ ទុក្ខំ បច្ចុទុកោតិ អនុចាទិទ្ធានាទិយំ សីលំ
 ... ។ សម្ពិត្តំ ។ ... សេនាសនំ ឧបទិស្សយ អត្តានំ
 អាតាបេតិ បរិវាបេតិ បរិយដ្ឋិម្លលកំ ទុក្ខំ បច្ចុទុ-
 កោតិ អនុចាទិទ្ធានាទិយា សទ្ធា ... ។ សម្ពិត្តំ ។
 សេនាសនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បក្ខយេន បច្ចុយោ កុសលា-
 កុសលំ កម្មំ វិហាកស្ស ឧបទិស្សយប្បក្ខយេន
 បច្ចុយោ ។

នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្សយប្បក្ខយេន បរិកម្ម ខែបវេមស្ស
 ជាបច្ច័យ នៃបវេមស្ស បរិកម្ម នៃទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយតនស្ស
 ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយតនស្ស ណានទី ១ ជាបច្ច័យ នៃ
 ណានទី ២ អាភិក្ខុញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយតនៈ
 បុណាភិបាត ជាបច្ច័យ នៃបុណាភិបាត និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ
 នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។

[២៨៧] អនុចាទិទ្ធានាទិយមំ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិទ្ធានា-
 ទិយមិ ដោយឧបទិស្សយប្បក្ខយេន បុណេនអនន្តបទិស្សយេន និវ
 បកក្ខបទិស្សយេន ។ បកក្ខបទិស្សយេន គឺ បុគ្គល អាស្រ័យអនុចាទិទ្ធា-
 និយសង្ខារ ហើយធ្វើខ្លួនឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសត្វ វេទនេនទុក្ខ ដែល
 មានការស្វែងរកជាមូល អាស្រ័យអនុចាទិទ្ធានិយសីល ... ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ... បុគ្គល អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយធ្វើខ្លួន
 ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសត្វ វេទនេនទុក្ខ ដែលមានការស្វែងរកជាមូល អនុ-
 ចាទិទ្ធានិយសង្ខារ ... ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ សេនាសនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីសុខប្រតិក្កទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រតិក្កទៅ
 ក្នុងកាយ ដោយឧបទិស្សយប្បក្ខយេន កុសលនិងអកុសលកម្ម ជាបច្ច័យ
 នៃវិបាក ដោយឧបទិស្សយប្បក្ខយេន ។

[២៨៨] អនុចាទិន្ទុចាទាទិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទុអនុចាទាទិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្ត្រូបទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។
 បកត្ថបទិស្សយោ បឋមស្ស មគ្គស្ស បរិកម្មំ បឋ-
 មស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទុតិយស្ស មគ្គស្ស តតិយស្ស មគ្គស្ស ចតុត្ថស្ស
 មគ្គស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៩] អនុចាទិន្ទុអនុចាទាទិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិន្ទុអនុចាទាទិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបទិស្សយោ អនន្ត្រូបទិស្សយោ
 បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ បឋមោ
 មគ្គោ ទុតិយស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទុតិយោ មគ្គោ តតិយស្ស មគ្គស្ស តតិយោ
 មគ្គោ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស មគ្គោ ផលសមាបត្តិយា
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩០] អនុចាទិន្ទុចាទាទិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្ទុអនុចា-
 ទាទិយធមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្ត្រូបទិស្សយ និង
 បកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ១ ជាបច្ច័យ
 នៃមគ្គទី ១ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ៣
 និងមគ្គទី ៤ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩១] អនុចាទិន្ទុអនុចាទាទិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្ទុអនុ-
 ចាទាទិយធមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌូបទិស្សយ
 អនន្ត្រូបទិស្សយ និងបកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ មគ្គទី ១
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មគ្គទី ២ ជាបច្ច័យ
 នៃមគ្គទី ៣ មគ្គទី ៣ ជាបច្ច័យនៃមគ្គទី ៤ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផល-
 សមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៧០] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិន្ទ្រាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិន្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អនន្តរូបទិន្សយោ បកក្ខបទិន្សយោ ។ បក-
ក្ខបទិន្សយោ ដលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស
ឧបទិន្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧១] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទ្រាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិន្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អាម្មណ្យបទិន្សយោ បកក្ខបទិន្សយោ ។
បកក្ខបទិន្សយោ អរិយា មត្តំ ឧបទិន្សយ អនុ-
ប្បន្នំ សមាបត្តិ ឧប្បន្នំ ឧប្បន្នំ សមាបត្តិ
សមាបន្នំ សម្មារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនក្ខតោ
វិបស្សន្តិ មត្តោ អរិយាធំ អត្ថប្បដិសម្ពិទាយ ធម្មប្ប-
ដិសម្ពិទាយ និរុត្តិប្បដិសម្ពិទាយ បដិកាល្យដិសម្ពិ-
ទាយ ហំនាហំនកោសល្យស្ស ឧបទិន្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៧២] ឧបាទិន្ទ្រាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទ្រ-
ាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាម្មណ្យបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អាម្មណ្យបុរេជានំ
សេត្វា វំ បុត្តដ្ឋនា វំ ប្រត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ

[២៧០] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្រ-
ាទិយធមិ ដោយឧបទិន្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបទិន្សយ និង
បកក្ខបទិន្សយ ។ បកក្ខបទិន្សយ គឺ ដលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ
នៃសេត្តិសុខប្រត្តិកាយិកកាយ ដោយឧបទិន្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧១] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្រ-
បាទានិយធមិ ដោយឧបទិន្សយប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណ្យបទិន្សយ
និងបកក្ខបទិន្សយ ។ បកក្ខបទិន្សយ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ អាស្រ័យ-
មត្ត ហើយធ្វើសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់
សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ពិចារណាយេញច្បាស់ ឲ្យសំខារ
តាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មត្ត ជាបច្ច័យ នៃ
អត្ថប្បដិសម្ពិទា ធម្មប្បដិសម្ពិទា និរុត្តិប្បដិសម្ពិទា បដិកាល្យដិសម្ពិទា
និងហំនាហំនកោសល្យ របស់ពួកព្រះអរិយៈ ដោយឧបទិន្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧២] ឧបាទិន្ទ្រាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្រ-
បាទានិយធមិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណ្យបុរេជាន
និងវត្ថុបុរេជាន ។ អាម្មណ្យបុរេជាន គឺ ពួកសេត្តបុគ្គលក្តី
ពួកបដិដនក្តី ពិចារណាយេញច្បាស់ ឲ្យច្បាស់ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ

អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទទ្ធតិ តំ
 អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុស-
 លាកុសលេ ឱរុទ្ធេ វិហាកោ តទាវម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ
 សោតំ . . . យាធំ ជ្ជិវំ កាយំ . . . ឧបាទិទ្ធិបាទា-
 ទិយេ រូបេ . . . ភន្ធន្ធេ . . . រសេ . . . ដោជ្ជត្វេ . . . វត្ថុ-
 អទិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ
 អភិទទ្ធតិ តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមទស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ ឱរុទ្ធេ វិហាកោ តទា-
 វម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ ឧបាទិទ្ធិបាទាទិយំ រូបាយតធំ
 ចក្កវិញ្ញាណស្ស ឧបាទិទ្ធិបាទាទិយំ កញ្ចាយតធំ . . .
 រសាយតធំ . . . ដោជ្ជញ្ចាយតធំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខា-
 យតធំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតធំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស វត្ថុ ឧបាទិទ្ធិបាទាទិយាធំ ទដ្ឋាធំ បុរេជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិនមែនខ្លួន វែមង្រែកអារ រីករាយ រាគៈ ប្រាណ្ឌូរុច្ចុន្ទេនៈ ទើបកើត
 ឡើង ទោមទស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់
 ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ (ពួកសេត្ត-
 បុគ្គលនិងបុថុជ្ជន) តិចារណាឃើញច្បាស់ ខ្យល់សោតៈ . . . យាទៈ ដីក្នុង
 កាយ . . . ខ្យល់ឧបាទិទ្ធិបាទាទិយរូបទាំងឡាយ . . . ភ្លិន . . . រស . . .
 ដោជ្ជនៈ . . . ខ្យល់ក្នុង ជាមិនឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វែមង្រែកអារ
 រីករាយ រាគៈ ប្រាណ្ឌូរុច្ចុន្ទេនៈ ទើបកើតឡើង ទោមទស្ស កើតឡើង
 កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះ
 អំពើនោះជាអារម្មណ៍ ប្រាយគនៈ ជាឧបាទិទ្ធិបាទាទិយៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ចក្កវិញ្ញាណ គន្ធាយគនៈ ជាឧបាទិទ្ធិបាទាទិយៈ . . . រសាយគនៈ . . .
 ដោជ្ជញ្ចាយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។
 ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខុយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយគនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទាទិយក្នុង
 ទាំងឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៧៣] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជានិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ការម្មណាបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណាបុរេជានំ
 ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
 ទេន្តិ អភិទទ្ធីនំ តំ ការត្ថ រកោ ឧប្បជ្ជតិ នោមទស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទទ្ធីនំ តំ ការត្ថ រកោ
 ឧប្បជ្ជតិ នោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្កុយ
 ឧបាទិទ្ធិបាទានិយំ រូបំ បស្សន្តិ ។ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ
 អនុបាទិទ្ធិបាទានិយានំ ខត្វានំ បុរេជានិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៧៤] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជានិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយានំ
 ខត្វានំ បុរេជានិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៥] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជានិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ការម្មណាបុរេជានំ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយេ រូបេ . . .

[២៧៦] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយេនមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទា-
 និយេនមិ ដោយបុរេជានិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាបុរេជានំ និងវត្ថុ-
 បុរេជានំ ។ ការម្មណាបុរេជានំ គឺ (ពួកសេតុបុគ្គល និងបុគ្គជន)
 ពិចារណាយេញច្បាស់ ឲ្យចក្ក ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 វមែនត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ប្រាស្រ្តឲ្យចក្កនោះ ទើបកើតឡើង
 រោមទស្ស កើតឡើង (ពួកសេតុបុគ្គល និងបុគ្គជន) ពិចារណា
 យេញច្បាស់ឲ្យសោតៈ . . . ឲ្យវត្ថុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 វមែនត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ប្រាស្រ្តឲ្យវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង
 រោមទស្ស កើតឡើង (ពួកត្រូវដឹង) យេញឲ្យឧបាទិទ្ធិបាទានិយេន
 ដោយទិព្វចក្ក ។ វត្ថុបុរេជានំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទា-
 និយេនក្នុងទាំងឡាយ ដោយបុរេជានិប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយេនមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបា-
 ទានិយេនមិ ដោយបុរេជានិប្បច្ច័យ បានដល់វត្ថុបុរេជានំ គឺ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយេនក្នុងទាំងឡាយ ដោយបុរេជានិ-
 ប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយេនមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបា-
 ទានិយេនមិ ដោយបុរេជានិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាបុរេជានំ គឺ
 បុគ្គល យេញច្បាស់ ឲ្យអនុបាទិទ្ធិបាទានិយេនក្នុងទាំងឡាយ . . .

សង្កេ . . . កង្កេ . . . រសេ . . . ដោដ្ឋត្រៃ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ
 តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ
 ទិព្វេន ចក្កុបា អនុបាទិន្ទុបាទានិយំ រូបំ បស្សតិ
 ទិក្ខាយ សោតនាតុយា សន្តំ សុណាតិ ។

[២៧៦] អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ច ធម្មា ឧបាទិន្ទុ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បវត្តយេន បច្ចយោ
 អារម្មណបុរេជាតំ អនុបាទិន្ទុបាទានិយេ រូប . . . សង្កេ
 . . . កង្កេ . . . រសេ . . . ដោដ្ឋត្រៃ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្ត-
 តោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ អារត្ត រាតោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ កុសលាកុសលេ
 ទិវុទ្ធវិហាកោ តនារម្មណតា ឧប្បជ្ឈតិ អនុបាទិន្ទុបា-
 ទានិយំ រូបាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋក្ខាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

[២៧៧] ឧបាទិន្ទុបាទានិយោ ច អនុបាទិន្ទុបាទា-
 និយោ ច ធម្មា ឧបាទិន្ទុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេ-
 ជាតប្បវត្តយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេ-
 ជាតំ ។ អនុបាទិន្ទុបាទានិយំ រូបាយតនំ ចក្កាយត-
 នំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

សំឡេង . . . ក្លិន . . . រស . . . ដោដ្ឋត្រៃ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ប្រាវត្តនូវដោដ្ឋត្រៃនោះ ទើប
 កើតឡើង ពោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គល) ឃើញនូវអនុបាទិន្ទុបា-
 ទានិយរូប ដោយទិព្វចក្ក ព្រមទាំងសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ ។

[២៧៦] អនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទា-
 និយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បវត្តយេន បានដល់អារម្មណបុរេជាត គឺបុគ្គល
 ឃើញច្បាស់ នូវអនុបាទិន្ទុបាទានិយរូបទាំងឡាយ . . . សំឡេង . . .
 ក្លិន . . . រស . . . ដោដ្ឋត្រៃ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 រមែងត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ប្រាវត្តនូវដោដ្ឋត្រៃទាំងនោះ ទើបកើត
 ឡើង ពោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់
 ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ
 ជាអនុបាទិន្ទុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោដ្ឋក្ខាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បវត្តយេន ។

[២៧៧] ឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បវត្តយេន បានដល់អារម្ម-
 ណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ទុបាទានិយៈ
 ក្តី ចក្កាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បវត្តយេន ។

សង្ខតំ ។ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយំ ដោដ្ឋកាយភន្ត
 កាយភន្ត កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយំ រូបាយភន្ត វត្ថុ
 ច ឧបាទិទ្ធិបាទានិយាជំ ខន្ធាជំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយំ ដោដ្ឋកា-
 យភន្ត វត្ថុ ច ឧបាទិទ្ធិបាទានិយាជំ ខន្ធាជំ
 បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[២៧៧] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ច អនុបាទិទ្ធិបា-
 ទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អាវច្ឆណាបុរេជានំ វត្ថុ-
 បុរេជានំ ។ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយំ រូបាយភន្ត
 វត្ថុ ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយាជំ ខន្ធាជំ បុរេជា-
 តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយំ ដោដ្ឋកាយភន្ត វត្ថុ ច អនុបាទិទ្ធិបា-
 ទានិយាជំ ខន្ធាជំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

សេចក្តីបំប្រញ ។ ដោដ្ឋកាយភន្ត ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈក្តី កាយភ-
 ន្តៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន រូបាយភន្តៈ
 ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយៈក្នុងខន្ធាជំ
 ឡាយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ដោដ្ឋកាយភន្តៈ
 ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយៈក្នុងខន្ធាជំ
 ឡាយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

[២៧៨] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន បាន
 ដល់ការម្ស្រាងបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ ។ រូបាយភន្តៈ ជាអនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈក្នុងខន្ធាជំឡាយ
 ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ដោដ្ឋកាយភន្តៈ ជា
 អនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈក្នុងខន្ធាជំ
 ឡាយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

[២៩៩] ឧបាទិ្តបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិ្ត-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា ឧបាទិ្តបាទានិយោ មន្ទា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧបាទិ្តបាទានិយស្ស កាយស្ស បច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០០] ឧបាទិ្តបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិ្ត-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា ឧបាទិ្តបាទានិយោ មន្ទា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស អនុបាទិ្តបាទានិយស្ស កាយស្ស បច្ឆា-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០១] ឧបាទិ្តបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិ្ត-
 បាទានិយស្ស ច អនុបាទិ្តបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា ឧបាទិ្តបា-
 ទានិយោ មន្ទា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិ្តបាទា-
 និយស្ស ច អនុបាទិ្តបាទានិយស្ស ច កាយស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៩] ឧបាទិ្តបាទានិយេនិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិ្តបាទានិ-
 យេនិ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិ្តបាទា-
 និយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិ្តបាទានិយកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០០] ឧបាទិ្តបាទានិយេនិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិ្តបាទា-
 និយេនិ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិ្តបាទា-
 និយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិ្តបាទានិយកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០១] ឧបាទិ្តបាទានិយេនិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិ្តបាទានិយ-
 េនិផង នៃអនុបាទិ្តបាទានិយេនិផង ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់
 បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិ្តបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
 ឧបាទិ្តបាទានិយកាយនេះផង នៃអនុបាទិ្តបាទានិយកាយនេះផង ដែល
 កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៣០២] អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទុ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បន្ទាជាតា អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស អនុបាទិន្ទុបាទានិយស្ស កាយស្ស បន្ទាជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៣] អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទុ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បន្ទាជាតា អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស ឧបាទិន្ទុបាទានិយស្ស កាយស្ស បន្ទាជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៤] អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិន្ទុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទុបាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បន្ទាជាតា
អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
ឧបាទិន្ទុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទុបាទានិយស្ស
ច កាយស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៣០៥] អនុបាទិន្ទុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទុបាទា-
និយធមិ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទុបាទា-
និយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទុបាទានិយកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៦] អនុបាទិន្ទុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទា-
និយធមិ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទុបា-
ទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទានិយកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៧] អនុបាទិន្ទុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទុបាទា-
និយធមិផង នៃអនុបាទិន្ទុបាទានិយធមិផង ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ បាន
ដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបា-
ទិន្ទុបាទានិយកាយនេះផង នៃអនុបាទិន្ទុបាទានិយកាយនេះផង ដែល
កើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

(៣០៥) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទ្រ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
បន្ទាជាតា អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ខន្ធា បុរេជា-
តស្ស ឥមស្ស ឧបាទិន្ទ្របាទានិយស្ស កាយស្ស បន្ទា-
ជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៣០៦) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទ្របាទានិយស្ស ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ បន្ទាជាតា អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ខន្ធា
បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិន្ទ្របាទានិយស្ស កា-
យស្ស បន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៣០៧) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិន្ទ្របាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទ្របាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បន្ទាជាតា
អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
ឧបាទិន្ទ្របាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទ្របាទានិយស្ស ច
កាយស្ស បន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៣០៨) អនុបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្រ-
បាទិយោ ដោយបន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់បន្ទាជាត គឺ អនុបាទិន្ទ្រ-
អនុបាទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្របាទានិយកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយបន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន ។

(៣០៩) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្រ-
បាទានិយធម៌ ដោយបន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់បន្ទាជាត គឺ អនុបាទិន្ទ្រ-
អនុបាទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្របាទានិយកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយបន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន ។

(៣១០) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្រ-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ផង ដោយបន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន
បានដល់បន្ទាជាត គឺ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃឧបាទិន្ទ្របាទានិយកាយនេះផង នៃអនុបាទិន្ទ្របាទានិយកាយនេះផង
ដែលកើតមុន ដោយបន្ទាជាតប្បដ្ឋយេន ។

[៣០៨] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ខន្ធា បច្ចិមា
 បច្ចិមា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ខន្ធា ភាសេវនប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រកុស្ស អនុលោមំ
 វេទានស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៩] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ គោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស
 ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១០] ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធា
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ ឧបាទិន្ទបា-
 ទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធា កដត្តា
 ច រូបា កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតនា វត្តស្ស
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១១] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបា-
 ទានិយធម៌ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ បានដល់អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធាតំ-
 ឡាយមុន ។ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធាតំឡាយក្រោយ ។
 ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុ អនុលោម
 ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១២] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុ-
 បាទានិយធម៌ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ គឺ គោត្រកុ ជាបច្ច័យ នៃ
 មគ្គ វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១៣] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិ-
 យធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិន្ទបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ឧបាទិន្ទបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃពួកដត្តាប្រដង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ជាបច្ច័យ នៃវត្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣០០] ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋានានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋានានិយស្ស ច អនុបាទិដ្ឋានានិយស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០២] អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋានានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៣] អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋានានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធានាខណិកា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ចេតនា វិហារកានំ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១១] ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋានានិយោ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិដ្ឋានានិយោចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋានានិយោផង នៃអនុបាទិដ្ឋានានិយោផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិដ្ឋានានិយោចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធានំ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣១២] អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋានានិយោ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋានានិយោចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធានំ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣១៣] អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋានានិយោ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នាទាខណិកា គឺ អនុបាទិដ្ឋានានិយោចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកឧបាទិដ្ឋានានិយោក្នុង ជាវិហារក្នុង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣០៤] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតា ពាណិជ្ជិកា ។ សហជាតា
អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ពាណិជ្ជិកា
អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ កុសលា ចេតនា វិចារកានំ
អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោនំ ទទ្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣០៥] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋាហានំ
រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៦] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស
ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទ្រ-
អនុបាទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាហានញ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៧] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ វៃអនុបាទិន្ទ្រ-
អនុបាទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ឱវនានា-
ទណិកៈ ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ
វៃពួកសម្បយុត្តកត្តន្ត ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឱវនានាទណិកៈ គឺ អនុបា-
ទិន្ទ្រអនុបាទានិយកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ វៃពួកអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិ-
យកត្តន្ត ជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣០៨] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ វៃអនុបាទិន្ទ្របា-
ទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយចេតនា ជា
បច្ច័យ វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣០៩] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ វៃអនុបាទិន្ទ្រ-
បាទានិយធម៌ផង វៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ
អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ វៃពួកសម្បយុត្តកត្តន្តផង វៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានុបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣០៧] ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោ ធម្មោ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោ ឃរោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុរោ វិចារកោ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោ ឃរោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា វត្តស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៨] ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោ ធម្មោ អនុបាទ័ន្ធព្រាណានិយស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាវាណំ រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៩] ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោ ធម្មោ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយស្ស ច អនុបាទ័ន្ធព្រាណានិយស្ស ច ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោ ឃរោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ

[៣១០] ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោធមិ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយក្ខន្ធទ ជាវិចារក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ខន្ធា ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ២ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយក្ខន្ធទ ១ ជាវិចារក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ ផង នៃភ្នកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ខន្ធា ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ២ ផង នៃភ្នកកដត្តារូបផង ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ខន្ធានំខ្សោយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ត ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ។

[៣១១] ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទ័ន្ធព្រាណានិយោធមិ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយក្ខន្ធានំខ្សោយ ជាវិចារក ជាបច្ច័យ នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋាវាណ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ។

[៣១២] ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយោធមិផង នៃអនុបាទ័ន្ធព្រាណានិយោធមិផង ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទ័ន្ធព្រាណានិយក្ខន្ធទ ១ ជាវិចារក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ ផង

ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូបាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ទា ទ្វិន្ទំ ខន្ទាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូបាណំ
វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២០] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចារកោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឯកោ
ខន្ទា តិណ្ណិន្ទំ ខន្ទាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
ខន្ទា ទ្វិន្ទំ ខន្ទាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២១] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចារកោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូបាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២២] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស
ច ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ
អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឯកោ ខន្ទា តិណ្ណិន្ទំ
ខន្ទាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូបាណំ វិចារកប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្វិន្ទំ ខន្ទាណំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានញ រូបាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល
ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣២០] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
អនុបាទានិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយកន្លង ១
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធល ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣២១] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
បាទានិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយកន្លងទាំង
ឡាយ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣២២] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយកន្លង ១ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធល ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

អាហារប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ឧតានិទ្ធុតានានិយោ កត-
ន្នីការោ អាហារោ ឧតានិទ្ធុតានានិយស្ស ច អនុ-
តានិទ្ធុតានានិយស្ស ច កាយស្ស អាហារប្បច្ច័យេន
បច្ចុយោ ។

[៣២៦] អនុតានិទ្ធុតានានិយោ ធម្មោ អនុតានិទ្ធុ-
តានានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ
អនុតានិទ្ធុតានានិយោ អាហារោ សម្បយុត្តកានំ
ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូតានំ អាហារប្បច្ច័យេន
បច្ចុយោ អនុតានិទ្ធុតានានិយោ កតន្នីការោ អាហារ-
ោ អនុតានិទ្ធុតានានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្ប-
ច្ច័យេន បច្ចុយោ ។

[៣២៧] អនុតានិទ្ធុតានានិយោ ធម្មោ ឧតានិទ្ធុ-
តានានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ
អនុតានិទ្ធុតានានិយោ កតន្នីការោ អាហារោ ឧតា-
និទ្ធុតានានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ច័យេន
បច្ចុយោ ។

ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតន្នីការោ ជាឧបាទិទ្ធុតានិយៈ ជាបច្ច័យ
នៃកាយ ជាឧបាទិទ្ធុតានិយៈផង ជាអនុបាទិទ្ធុតានិយៈផង ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ។

[៣២៦] អនុបាទិទ្ធុតានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធុ-
តានិយធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ អាហារ ជាអនុបាទិទ្ធុតានិយៈ
ជាបច្ច័យ នៃភ្នកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ កតន្នីការោ ជាអនុបាទិទ្ធុតានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃ
កាយ ជាអនុបាទិទ្ធុតានិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] អនុបាទិទ្ធុតានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធុតា-
និយធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតន្នីការោ ជាអនុបាទិទ្ធុ-
តានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិទ្ធុតានិយៈ ដោយអាហារ-
ប្បច្ច័យ ។

[៣៣២] ឧបាទិទ្គុតានានិយោ ច អនុបាទិទ្គុតា-
 នានិយោ ច ធម្មា ឧបាទិទ្គុតានានិយស្ស ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិទ្គុតានានិយោ ច
 អនុបាទិទ្គុតានានិយោ ច កតតន្នីការោ អាហារោ
 ឧបាទិទ្គុតានានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៣៣] ឧបាទិទ្គុតានានិយោ ច អនុបាទិទ្គុតា-
 នានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្គុតានានិយស្ស ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិទ្គុតានានិយោ ច
 អនុបាទិទ្គុតានានិយោ ច កតតន្នីការោ អាហារោ
 អនុបាទិទ្គុតានានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៣៤] ឧបាទិទ្គុតានានិយោ ច អនុបាទិទ្គុតា-
 នានិយោ ច ធម្មា ឧបាទិទ្គុតានានិយស្ស ច អនុ-
 បាទិទ្គុតានានិយស្ស ច ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបាទិទ្គុតានានិយោ ច អនុបាទិទ្គុតា-
 នានិយោ ច កតតន្នីការោ អាហារោ ឧបាទិទ្គុតា-
 និយស្ស ច អនុបាទិទ្គុតានានិយស្ស ច កាយស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៥] ឧបាទិទ្គុតានិយធម៌ក្កំ អនុបាទិទ្គុតានិយធម៌ក្កំ ជា
 បច្ច័យ នៃឧបាទិទ្គុតានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតតន្នីកា-
 ហារ ជាឧបាទិទ្គុតានិយៈក្កំ ជាអនុបាទិទ្គុតានិយៈក្កំ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយ ជាឧបាទិទ្គុតានិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៣៦] ឧបាទិទ្គុតានិយធម៌ក្កំ អនុបាទិទ្គុតានិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្គុតានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កត-
 តន្នីកាហារ ជាឧបាទិទ្គុតានិយៈក្កំ ជាអនុបាទិទ្គុតានិយៈក្កំ ជា
 បច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្គុតានិយៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៣៧] ឧបាទិទ្គុតានិយធម៌ក្កំ អនុបាទិទ្គុតានិយធម៌ក្កំ ជា
 បច្ច័យ នៃឧបាទិទ្គុតានិយធម៌ផល នៃអនុបាទិទ្គុតានិយធម៌ផល ដោយ
 អាហារប្បច្ច័យ គឺ កតតន្នីកាហារ ជាឧបាទិទ្គុតានិយៈក្កំ ជាអនុបា-
 ទិទ្គុតានិយៈក្កំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិទ្គុតានិយៈផល ជាអនុ-
 បាទិទ្គុតានិយៈផល ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

(៣៣៥) ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋានានិយស្ស ធម្មស្ស វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ វិនិច្ឆ័យោ សម្បយុត្តកានំ ទប្បានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ វិនិច្ឆ័យោ សម្បយុត្តកានំ ទប្បានំ កដត្តា ច រូបានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចក្កុវិនិច្ឆ័យំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយវិនិច្ឆ័យំ កាយវិញ្ញាណស្ស រូបដីវិនិច្ឆ័យំ កដត្តារូបានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៦) ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋានានិយស្ស ធម្មស្ស វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ វិនិច្ឆ័យោ ចិត្តសមុដ្ឋាតានំ រូបានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៧) ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋានានិយស្ស ច អនុបាទិដ្ឋានានិយស្ស ច ធម្មស្ស វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ វិនិច្ឆ័យោ សម្បយុត្តកានំ ទប្បានំ ចិត្តសមុដ្ឋាតានំ រូបានំ វិនិច្ឆ័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៨) ឧបាទិដ្ឋានានិយោធមិ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទិដ្ឋានានិយោធមិ ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិនិច្ឆ័យ ជាឧបាទិដ្ឋានានិយោ ជាបច្ច័យ វៃពួកសម្បយុត្តកានុ ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ពួកវិនិច្ឆ័យ ជាឧបាទិដ្ឋានានិយោ ជាបច្ច័យ វៃពួកសម្បយុត្តកានុផង វៃពួកកដត្តារូបផង កដត្តារូបវៃបដិសន្ធិ ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ចក្កុវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ វៃចក្កុវិញ្ញាណ កាយវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ វៃកាយវិញ្ញាណ រូបដីវិនិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ វៃពួកកដត្តារូប ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

(៣៣៩) ឧបាទិដ្ឋានានិយោធមិ ជាបច្ច័យ វៃអនុបាទិដ្ឋានានិយោធមិ ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិនិច្ឆ័យ ជាឧបាទិដ្ឋានានិយោ ជាបច្ច័យ វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

(៣៤០) ឧបាទិដ្ឋានានិយោធមិ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទិដ្ឋានានិយោធមិផង វៃអនុបាទិដ្ឋានានិយោធមិផង ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ គឺ ពួកវិនិច្ឆ័យ ជាឧបាទិដ្ឋានានិយោ ជាបច្ច័យ វៃពួកសម្បយុត្តកានុផង វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូបផង ដោយវិនិច្ឆ័យប្បច្ច័យ ។

(៣៣៨) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុបាទិន្ទបាទានិយា ឥន្ទ្រិយា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូតានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។

(៣៣៩) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយា ឥន្ទ្រិយា សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤០) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយា ឥន្ទ្រិយា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូតានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤១) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុ-
បាទានិយា ឥន្ទ្រិយា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានក្ខ រូតានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៨) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទា-
និយោ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តក្ខន្ធន៍ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(៣៣៩) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
អនុបាទានិយោ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាអនុបា-
ទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តក្ខន្ធន៍ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(៣៤០) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបា-
ទានិយោ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាអនុបាទិន្ទអនុ-
បាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(៣៤១) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបា-
ទានិយោផង នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្ត-
ក្ខន្ធន៍ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(៣៤២) ឧបាទ្រន្តិកាណាមិយោ ធម្មោ ឧបាទ្រន្តិកា-
 ណាមិយស្ស ធម្មស្ស ណាមប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបា-
 ទ្រន្តិកាណាមិយាមិ ណាមង្គាមិ សម្បយុត្តកាណំ ខត្វាណំ
 ណាមប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ករណា ឧបាទ្រន្តិ-
 កាណាមិយាមិ ណាមង្គាមិ សម្បយុត្តកាណំ ខត្វាណំ
 កកដត្តា ច រូបាណំ ណាមប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤៣) ឧបាទ្រន្តិកាណាមិយោ ធម្មោ អនុបាទ្រន្តិ-
 កាណាមិយស្ស ធម្មស្ស ណាមប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទ្រន្តិកាណាមិយាមិ ណាមង្គាមិ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណំ
 រូបាណំ ណាមប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤៤) ឧបាទ្រន្តិកាណាមិយោ ធម្មោ ឧបាទ្រន្តិ-
 កាណាមិយស្ស ច អនុបាទ្រន្តិកាណាមិយស្ស ច ធម្មស្ស
 ណាមប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទ្រន្តិកាណាមិយាមិ ណា-
 មង្គាមិ សម្បយុត្តកាណំ ខត្វាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណំ
 រូបាណំ ណាមប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤៥) ឧបាទ្រន្តិកាណាមិយេន ជាបច្ច័យ វៃឧបាទ្រន្តិកា-
 និយេន ដោយណាមប្បច្ច័យ គឺ អង្គណាមទាំងឡាយ ជាឧបាទ្រន្តិកា-
 ណាមិយៈ ជាបច្ច័យ វៃត្ថុកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយណាមប្បច្ច័យ អង្គ
 ណាមទាំងឡាយ ជាឧបាទ្រន្តិកាណាមិយៈ ជាបច្ច័យ វៃត្ថុកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 ផង វៃត្ថុកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ ដោយណាមប្បច្ច័យ ។

(៣៤៦) ឧបាទ្រន្តិកាណាមិយេន ជាបច្ច័យ វៃអនុបាទ្រន្តិ-
 កាណាមិយេន ដោយណាមប្បច្ច័យ គឺ អង្គណាមទាំងឡាយ ជាឧបា-
 ទ្រន្តិកាណាមិយៈ ជាបច្ច័យ វៃត្ថុកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយណាមប្បច្ច័យ ។

(៣៤៧) ឧបាទ្រន្តិកាណាមិយេន ជាបច្ច័យ វៃឧបាទ្រន្តិកា-
 និយេនផង វៃអនុបាទ្រន្តិកាណាមិយេនផង ដោយណាមប្បច្ច័យ គឺ អង្គ
 ណាមទាំងឡាយ ជាឧបាទ្រន្តិកាណាមិយៈ ជាបច្ច័យ វៃត្ថុកសម្បយុត្ត-
 កក្ខន្ធផង វៃត្ថុកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយណាមប្បច្ច័យ ។

[៣៤៧] ឧបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ធម្មោ ឧបាទ័ន្ធបាទានិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ឧបាទ័ន្ធបាទានិយាដិ មក្កង្គាដិ សម្មយុត្តកាដិ ខន្ធាដិ មក្កប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ... ។

[៣៤៨] ឧបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ធម្មោ អនុបាទ័ន្ធបាទានិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ឧបាទ័ន្ធបាទានិយាដិ មក្កង្គាដិ ចិត្តសមុដ្ឋាទានិ រូបាដិ មក្កប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៩] ឧបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ធម្មោ ឧបាទ័ន្ធបាទានិយស្ស ច អនុបាទ័ន្ធបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស មក្កប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ឧបាទ័ន្ធបាទានិយាដិ មក្កង្គាដិ សម្មយុត្តកាដិ ខន្ធាដិ ចិត្តសមុដ្ឋាទានិ រូបាដិ មក្កប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៥០] អនុបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ធម្មោ អនុបាទ័ន្ធបាទានិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អនុបាទ័ន្ធបាទានិយាដិ មក្កង្គាដិ សម្មយុត្តកាដិ ខន្ធាដិ ចិត្តសមុដ្ឋាទានិ រូបាដិ មក្កប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៥១] ឧបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ដោយមក្កប្បដ្ឋយេន គឺ អង្គមក្កតាំងឡាយ ជាឧបាទ័ន្ធបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្ខន្ធ ដោយមក្កប្បដ្ឋយេន ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ... ។

[៣៥២] ឧបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ដោយមក្កប្បដ្ឋយេន គឺ អង្គមក្កតាំងឡាយ ជាឧបាទ័ន្ធបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានុបាទ ដោយមក្កប្បដ្ឋយេន ។

[៣៥៣] ឧបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ផង ដោយមក្កប្បដ្ឋយេន គឺ អង្គមក្កតាំងឡាយ ជាឧបាទ័ន្ធបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្ខន្ធផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានុបាទផង ដោយមក្កប្បដ្ឋយេន ។

[៣៥៤] អនុបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទ័ន្ធបាទានិយធម៌ ដោយមក្កប្បដ្ឋយេន គឺ អង្គមក្កតាំងឡាយ ជាអនុបាទ័ន្ធបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្ខន្ធផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានុបាទផង ដោយមក្កប្បដ្ឋយេន ។

(៣៥៣) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយានិ មគ្គត្ថានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៤) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយានិ មគ្គត្ថានិ ចិត្តសមុដ្ឋាវាទំ រូបាទំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៥) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយានិ មគ្គត្ថានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាការណា រូបាទំ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៦) ឧបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ វិភោ ខន្ធានំ តិណ្ណានំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធានំ ទ្វិន្ទំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិកូលោ . . . ។

(៣៥៧) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកសម្បយុត្តកក្កន ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

(៣៥៨) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

(៣៥៩) អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកសម្បយុត្តកក្កនផង នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។

(៣៦០) ឧបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានុ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធានុ ៦ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធានុ ៦ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(៣៥៧) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឆម្មោ អនុ-
 បាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ឆម្មស្ស សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ
 តិណ្ណំ ខន្ធានំ សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធា ទ្ធិន្ធា ខន្ធានំ ។

(៣៥៨) អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ឆម្មោ អនុ-
 បាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ឆម្មស្ស សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ
 តិណ្ណំ ខន្ធានំ សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធា ទ្ធិន្ធា ខន្ធានំ ។

(៣៥៩) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឆម្មោ ឧបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយស្ស ឆម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បន្ទាជាតំ ។ សហជាតា
 បដិសន្ធិក្កុណោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ខន្ធា កដត្តា-
 រូបាទំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ខន្ធា វត្តស្ស
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វត្ត ខន្ធានំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្កាយភនំ
 ចក្កវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

(៣៥៧) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ វៃអនុបាទិទ្ធិបាទា-
 និយធមិ ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន គឺ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធទ
 ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន ខន្ធទ ២ (ជាបច្ច័យ)
 វៃខន្ធទ ២ ។

(៣៥៨) អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ វៃអនុបាទិទ្ធិអនុ-
 បាទានិយធមិ ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន គឺ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្ខន្ធទ
 ជាបច្ច័យ វៃខន្ធា ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន ខន្ធទ ២ (ជាបច្ច័យ)
 វៃខន្ធទ ២ ។

(៣៥៩) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទិទ្ធិបាទា-
 និយធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជាត បុរេជាត និង
 បន្ទាជាត ។ សហជាត គឺ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ជា
 បច្ច័យ វៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
 ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ វៃវត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន វត្ត ជា
 បច្ច័យ វៃខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបុរេជាត គឺ
 ចក្កាយភនៈ ជាបច្ច័យ វៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ បេ ។

កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ វត្ថុ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយានំ ខត្តានំ វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា ឧបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយា ខត្តា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិទ្ធិបា-
 ទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៦០] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា ឧបា-
 ទិទ្ធិបាទានិយា ខត្តា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបានំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយានំ ខត្តានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។
 បញ្ញាជាតា ឧបាទិទ្ធិបាទានិយា ខត្តា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៦០] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 បុរេជាតំ វត្ថុ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយានំ ខត្តានំ វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។
 ឯបញ្ញាជាត គឺ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
 នេះ ជាឧបាទិទ្ធិបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៣៦០] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបា-
 ទានិយធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជាត បុរេជាត
 និងបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ
 ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបុរេជាត
 គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៣៦១] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបា-
 ទានិយធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

(៣៦២) ឧបាទ្ទន្តបាណិនិយោ ធម្មោ ឧបាទ្ទន្ត-
 បាណិនិយស្ស ច អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយស្ស ច ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតា ឧបាទ្ទន្តបា-
 ណិនិយោ ខត្តា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទ្ទន្តបា-
 ណិនិយស្ស ច អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយស្ស ច កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៣) អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយោ ធម្មោ អនុបាទ្ទន្ត-
 បាណិនិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា អនុបាទ្ទន្តបាណិ-
 និយោ ខត្តា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយោ ខត្តា បុរេ-
 ជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយស្ស កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៤) អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយោ ធម្មោ ឧបាទ្ទន្ត-
 បាណិនិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បញ្ញាជាតា អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយោ ខត្តា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧបាទ្ទន្តបាណិនិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦២) ឧបាទ្ទន្តបាណិនិយោធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ្ទន្តបាណិ-
 យៈធមិផន្ត នៃអនុបាទ្ទន្តបាណិនិយោធមិផន្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
 ដល់បញ្ញាជាត គឺ ឧបាទ្ទន្តបាណិនិយក្ខន្ធាន្តិទ្យាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
 នេះ ជាឧបាទ្ទន្តបាណិនិយៈផន្ត ជាអនុបាទ្ទន្តបាណិនិយៈផន្ត ដែលកើត
 មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣៦៣) អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយោធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទ្ទន្តបាណិ-
 និយោធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបញ្ញាជាត ។
 សហជាត គឺ អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយក្ខន្ធាន្តិទ្យាយ ជាបច្ច័យ នៃតួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ អនុបា-
 ទ្ទន្តបាណិនិយក្ខន្ធាន្តិទ្យាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទ្ទន្តបា-
 ណិនិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣៦៤) អនុបាទ្ទន្តបាណិនិយោធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ្ទន្ត-
 បាណិនិយោធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បញ្ញាជាត គឺ អនុបា-
 ទ្ទន្តបាណិនិយក្ខន្ធាន្តិទ្យាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទ្ទន្តបា-
 ណិនិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣៦៥) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទ-
បាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្ទ-
បាទានិយោ ខត្តា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិន្ទបា-
ទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច កាយស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៦) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ខត្តា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៧) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនុ-
បាទិន្ទអនុបាទានិយោ ខត្តា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្ទ-
អនុបាទានិយោ ខត្តា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៣៦៨) អនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទិន្ទបា-
ទិយធមិផនំ វៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធមិផនំ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
វៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយផនំ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយផនំ
ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣៦៩) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទិន្ទបា-
ទានិយធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទ-
អនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ វៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបាទា-
និយ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣៧០) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ វៃអនុបាទិន្ទ-
បាទានិយធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចា-
ជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ
ជាបច្ច័យ វៃភក្តិចិត្តសមុដ្ឋានេប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចា-
ជាត គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ វៃកាយនេះ
ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦៥] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចាជាតា
អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
ឧបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៧] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិទ្ធិបា-
ទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បុរេជាតំ បច្ចាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ
ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឋកោ ទន្ធា តិណ្ណំ ទន្ធានំ
អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិន្ធិ ទន្ធានំ អត្ថ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុណោ ឧបាទិទ្ធិបា-
ទានិយោ ឋកោ ទន្ធា តិណ្ណំ ទន្ធានំ កដត្តា ច
រូទានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិន្ធិ
ទន្ធានំ កដត្តា ច រូទានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធានំ ឋកំ មហាក្ខតំ . . .
មហាក្ខតា កដត្តារូទានំ ឧបាទានរូទានំ អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អសញ្ញាសត្តានំ ឋកំ មហាក្ខតំ...មហាក្ខតា

[៣៦៨] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទា-
និយធមិផង នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
ដល់បច្ចាជាត អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្ខន្ធានំឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ជាឧបាទិទ្ធិបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈផង ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦៧] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត អាហារ
និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធភ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធល ដោយ
អត្ថប្បច្ច័យ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ផង នៃភ្នក
កដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធល ផង នៃភ្នកកដត្តារូបផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធានំឡាយ
(ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធានំឡាយ មហាក្ខត ១...
មហាក្ខតវាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកកដត្តារូប និងឧបាទានរូប ដោយ
អត្ថប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ របស់ភ្នកអសញ្ញាសត្ថ . . . មហាក្ខតវាំងឡាយ

ក្នុងត្រាយានំ ឧបាទានុបាទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បុរេជានំ សេក្ខា វា បុត្តជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ
 ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិទន្តន្តិ
 តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 កុសលាកុសលេ ធិរុទ្ធ វិចារកោ តទារម្មណតា
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ជំ កាយំ ឧបា-
 ទិទ្ធានាទិយេ រូប កន្ទ វសេ ដោដ្ឋព្វេ . . .
 ត្ថំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 អស្សនេន្តិ អភិទន្តន្តិ តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ ធិរុទ្ធ
 វិចារកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ ឧបាទិទ្ធានា-
 ទិយំ រូបាយនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ឧបាទិទ្ធានាទិយំ
 កាយនំ . . . វសាយនំ . . . ដោដ្ឋព្វាយនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស ចក្ខាយនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស
 ។ បេ ។ កាយាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧបា-
 ទិទ្ធានាទិយានំ ខន្ធនំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា ឧបាទិទ្ធានាទិយា ខន្ធា បុរេជានស្ស
 វេស្ស ឧបាទិទ្ធានាទិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ ឧបាទិទ្ធានាទិយោ កតធឿការោ

ជាបច្ច័យ នៃត្រាយានុប ទិន្នឧបាទានុប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាន
 គឺ ត្រាយានុបគុលក្កំ ត្រាយានុបគុលក្កំ ពិចារណារយេញច្យាសំ ទ្រព្វកុ
 ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វេមន្តត្រេកអរ វិភាយ ពតៈ
 ប្រាព្វ ទ្រព្វកុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើ
 កុសលនិងអកុសល លេត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះ
 ជាតារម្មណ៍ (ត្រាយានុបគុល និងបុត្តជ្ជន) ពិចារណារយេញច្យាសំ ទ្រ
 សោតៈ . . . យានៈ ជ្ជំ កាយ ឧបាទិទ្ធានាទិយរូបទាំងឡាយ
 ភ្លិន វស ដោដ្ឋព្វៈ . . . ទ្រព្វកុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 វេមន្តត្រេកអរ វិភាយ ពតៈ ប្រាព្វ ទ្រព្វកុនោះ ទើបកើតឡើង
 ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល លេត់ហើយ វិបាក
 ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាតារម្មណ៍ រូបាយនៈ ជាឧបាទិទ្ធានាទិយៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ គន្ធាយនៈ ជាឧបាទិទ្ធានាទិយៈ . . .
 វសាយនៈ . . . ដោដ្ឋព្វាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខុ-
 យនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ។ បេ ។ កាយាយនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធានាទិយក្នុងទាំងឡាយ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិទ្ធានាទិយក្នុងទាំង-
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិទ្ធានាទិយៈ ដែលកើត
 មុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតធឿការោ ជាឧបាទិទ្ធានាទិយៈ

អាហារា ឧបាទ័ន្ទតាណាណិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ រូបជីវិត្រិយំ កដត្តារូបាណំ អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៧០) ឧបាទ័ន្ទតាណាណិយោ ឆន្ទោ អនុបាទ័ន្ទ-
តាណាណិយស្ស ឆត្ថស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ សហ-
ជាតា ឧបាទ័ន្ទតាណាណិយា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណាណំ
រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចត្តុ-
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ
អភិទន្ធនំ តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ នោមទស្សំ
ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យាណំ ជ្ជិវំ កាយំ ឧបាទ័ន្ទតាណា-
ណិយេ រូបេ កន្ធូ រាសេ ដោដ្ឋត្វេ . . . វត្តំ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទន្ធនំ
តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ នោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន
ចត្តុតា ឧបាទ័ន្ទតាណាណិយំ រូបំ បស្សតិ វត្តំ អនុបា-
ទ័ន្ទតាណាណិយាណំ ខន្ធាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ ខែកាយ ជាឧបាទ័ន្ទបាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ រូប-
ជីវិត្រិយ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៣៧០) ឧបាទ័ន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ ខែអនុបាទ័ន្ទបាទា-
និយធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត
និងអាហារ ។ សហជាត គឺ ឧបាទ័ន្ទបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ
ជាបច្ច័យ ខែត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាតៈ
គឺ ត្ថកបុគ្គល ពិចារណាយើញ្ញច្យាសំ ទ្រវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
មិនមែនខ្លួន វែមនៈត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រាភ្លេ ទ្រវត្ថុនោះ ទើប
កើតឡើង ហេមទស្ស កើតឡើង (ត្ថកបុគ្គល) ពិចារណាយើញ្ញច្យាសំ
ទ្រវសោតៈ . . . យានៈ ជីវិត្រិយ កាយ ឧបាទ័ន្ទបាទានិយរូបទាំងឡាយ ភ្និន
សេ ដោដ្ឋត្វៈ . . . ទ្រវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វែមនៈ
ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រាភ្លេ ទ្រវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ហេមទស្ស
កើតឡើង (បុគ្គល) យើញ្ញ ទ្រវឧបាទ័ន្ទបាទានិយរូប ដោយទិព្វត្ថុ
វត្ត ជាបច្ច័យ ខែអនុបាទ័ន្ទបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បច្ឆាជាតា ឧបាទិទ្គុបាទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស អនុបាទិទ្គុបាទានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិ-
ប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។ ឧបាទិទ្គុបាទានិយា កត-
ដ្ឋីការោ អាហារោ អនុបាទិទ្គុបាទានិយស្ស កា-
យស្ស អត្ថិប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៣៧០] ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្គុ-
អនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ
បុរេជាតំ វត្ថុ អនុបាទិទ្គុអនុបាទានិយានំ ខន្ធជំ
អត្ថិប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[៣៧២] ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិទ្គុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្គុបាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
អាហារំ ។ សហជាតោ ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ណាទ្ធិំ ខន្ធជំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបាទំ
អត្ថិប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិទ្ធិំ ខន្ធជំ
ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបាទំ អត្ថិប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។
បច្ឆាជាតា ឧបាទិទ្គុបាទានិយា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស ឧបាទិទ្គុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្គុបាទា-
និយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិទ្គុបាទានិយក្ខន្ធជំឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
ជាអនុបាទិទ្គុបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតទ្ធិត្ថិ-
កហារ ជាឧបាទិទ្គុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្គុបា-
ទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧១] ឧបាទិទ្គុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្គុអនុ-
បាទានិយធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃអនុបាទិទ្គុអនុបាទានិយក្ខន្ធជំឡាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] ឧបាទិទ្គុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្គុបាទានិ-
យធមិផង នៃអនុបាទិទ្គុបាទានិយធមិផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត បច្ឆាជាត និងអាហារ ។ សហជាត គឺ ឧបាទិទ្គុ-
បាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធករផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃភូតចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិទ្គុបាទា-
និយក្ខន្ធជំឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិទ្គុបាទានិយៈផង
ជាអនុបាទិទ្គុបាទានិយៈផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ឧបាទិទ្ធីតាណាមិយោ កតតទ្ធិកាវោ អាហារោ ឧបា-
ទិទ្ធីតាណាមិយស្ស ច អនុបាទិទ្ធីតាណាមិយស្ស ច
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៣] អនុបាទិទ្ធីតាណាមិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិទ្ធីតាណាមិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ សហជាតោ
អនុបាទិទ្ធីតាណាមិយោ ឋិតោ ខត្តោ តិណ្ណាដ្ឋំ ខត្តានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខត្តោ ទ្ធិដ្ឋំ ខត្តានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឋិតំ មហាក្ខតំ តិណ្ណាដ្ឋំ
មហាក្ខតានំ មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ រូបានំ
ឧបាទាវុទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តាហិវំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឋិតំ មហាក្ខតំ ។
បុរេជាតំ អនុបាទិទ្ធីតាណាមិយេ រូបេ . . . សទ្ធេ កទ្ធេ
រសេ . . . ដោដ្ឋទ្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិទទ្ធីតិ តំ វារត្ត វារតោ
ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិទ្ធវេន ចក្កុយា អនុ-
បាទិទ្ធីតាណាមិយំ រូបំ បស្សតិ ទិទ្ធវាយ សោតនាតុយា
សន្នំ សុណាតិ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិទ្ធីតាណាមិយា

កតទ្ធិកាវោហារ ជាឧបាទិទ្ធីតាណាមិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិទ្ធី-
បាទិយៈផង ជាអនុបាទិទ្ធីតាណាមិយៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧៣] អនុបាទិទ្ធីតាណាមិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធីបា-
ទិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត

និងអាហារ ។ សហជាត គឺ អនុបាទិទ្ធីតាណាមិយក្នុង ១ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២

ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ មហាក្ខតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ

នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទាវុប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ តាហិវុប . . .
អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ១ មានដូរជាសមុដ្ឋាន ។ ឯបុរេ-

ជាត គឺ បុគ្គល វិចារណាឃើញច្បាស់ នូវអនុបាទិទ្ធីបាទិយរូប
ទាំងឡាយ . . . សំឡេង ក្លិន រស . . . ខ្យល់ដេញដូរ ជា

មិនឡើង ជាទុក្ខ មិនបែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រតៈ
ប្រាថ្នា ខ្យល់ដេញដូរនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង

បុគ្គល ឃើញនូវអនុបាទិទ្ធីបាទិយរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ស្តាប់សំឡេង
ដោយទិព្វសោតនាតុ ។ ឯបច្ឆាជាត អនុបាទិទ្ធីបាទិយក្នុងទាំងឡាយ

ដោយទិព្វសោតនាតុ ។ ឯបច្ឆាជាត អនុបាទិទ្ធីបាទិយក្នុងទាំងឡាយ

ខត្តា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុបាទិន្ទបា-
ទានិយោ កតត្បិកាហោ អាហារោ អនុបាទិន្ទបាទា-
និយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៧២) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរេជាតំ បច្ចាជាតំ អាហារំ ។ បុរេជាតំ អនុបា-
ទិន្ទបាទានិយេ រូបេ . . . សន្នេ កន្ធព រសេ . . .
ដោដ្ឋត្វេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ
អស្សាទេតិ អភិទទ្គតិ តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ
នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ ជិវុទ្ធ
វិហាកោ ភទារម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ អនុបាទិន្ទបាទា-
និយំ រូបាយតធំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតធំ
កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចា-
ជាតា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ខត្តា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយោ កតត្បិ-
កាហោ អាហារោ ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស កាយស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតត្បិកាហោ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ
នៃកាយ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៣៧២) អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិ-
យធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត បច្ចាជាត និងអាហារ ។
បុរេជាត គឺ បុគ្គល ពិចារណារមៀញច្បាស់ នូវអនុបាទិន្ទបាទានិ-
យរូបទាំងឡាយ . . . សំឡេង ភ្លឺន រស . . . នូវដោដ្ឋព្វៈ ថាមិន
ឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វាមិនត្រួតត្រា វិភយ ពតៈ ប្រាវត្ត
នូវដោដ្ឋព្វៈនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើ
កុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះ
ជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុ-
វិញ្ញាណ ដោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្ប-
ច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
កតត្បិកាហោ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបា-
ទិន្ទបាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧៥] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតំ អាហារំ ។
 បញ្ញាជាតា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ខន្ធោ បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្ធិបាទា-
 និយស្ស ច កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ កតទ្ធិកាហោ អាហារោ
 ឧបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៦] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ឃីកោ ខន្ធោ
 តិណ្ណាន្តំ ខន្ធនំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធន្តំ
 ខន្ធនំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៧] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិទ្ធិបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បញ្ញាជាតា អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ខន្ធោ បុរេជា-
 តស្ស ឥមស្ស ឧបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស កាយស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៥] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទា-
 និយោធមិផនំ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយោធមិផនំ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់
 បញ្ញាជាតា និងអាហារ ។ បញ្ញាជាតា គឺ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធានំ
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិទ្ធិបាទានិយោផនំ ជាអនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយោផនំ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ កតទ្ធិកាហោ ជា
 អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិទ្ធិបាទានិយោផនំ
 ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយោផនំ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៧៦] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយោ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្ខន្ធានំ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៧៧] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយោ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បញ្ញាជាតា គឺ អនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធានំឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិទ្ធិបាទា-
 និយោ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៧៤] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្ទ្របាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនុបា-
 ទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ខន្ធា ចិត្តសម្មដ្ឋាបាទំ រូបាទំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្ទ្រអនុបា-
 ទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិន្ទ្របាទា-
 និយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧៥] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិន្ទ្របាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ ។ សហជាតោ អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយោ
 ឯកោ ខន្ធា តិល្លាទ្ធិំ ខន្ធាទំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧបាទិន្ទ្របាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស បុរេជា-
 តស្ស ឥមស្ស ឧបាទិន្ទ្របាទានិយស្ស ច កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិទ្ធិំ ខន្ធាទំ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិន្ទ្របាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧៤] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ្រ-
 បាទានិយធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
 សហជាត គឺ នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយក្ខន្ធាន្តរាជ្យាយ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកចិត្តសម្មដ្ឋានរូបដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទ្រ-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធាន្តរាជ្យាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្ទ្របា-
 ទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧៥] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ្រ-
 បាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធមិផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្ទ្រ-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃកាយនេះ ជា
 ឧបាទិន្ទ្របាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ផង នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទ្របាទានិយៈ
 ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទ្របាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៣៨០) អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស
 ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ
 ឯកោ ខន្ធលោ តិណ្ណាទ្ធិំ ខន្ធលោ ចិត្តសមុដ្ឋានាទក្ស
 រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធលោ ឯកស្ស
 ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានាទក្ស រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធលោ ទ្ធិទ្ធិំ ខន្ធលោ ចិត្តសមុដ្ឋានាទក្ស
 រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតោ អនុ-
 បាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធលោ តិណ្ណាទ្ធិំ ខន្ធលោ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធលោ
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធលោ ទ្ធិទ្ធិំ ខន្ធលោ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុ-
 បាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៣៧០) អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បាទដល់សហជាត ខឹង បញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធលោ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធលោ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធលោ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធលោ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធលោ ផង នៃពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ អនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធលោ ផង នៃកាយនេះ ជាអនុបា-
 ទិទ្ធិបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធលោ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធលោ ផង នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធលោ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធលោ ផង នៃកាយនេះ ជា
 អនុបាទិទ្ធិបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៨០] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អនុ-
 ចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស
 ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨២] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុ-
 ចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតោ អនុចា-
 ទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាភ្នំ ខន្ធនំ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុ-
 ចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តយោ ខន្ធនំ ឯកស្ស ខន្ធស្ស បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចា-
 ទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធនំ ខន្ធនំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧចា-
 ទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្ទ្រចាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨១] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្ទ្រ-
 ចាទានិយធម៌ផង វិញអនុចាទិន្ទ្រចាទានិយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាន
 ដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយកន្ធនាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយនេះ ជាឧចាទិន្ទ្រចាទានិយធម៌ផង ជាអនុចាទិន្ទ្រចាទានិយធម៌ ដែល
 កើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៨២] អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្ទ្រ-
 ចាទានិយធម៌ផង វិញអនុចាទិន្ទ្រចាទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិន្ទ្រអនុចា-
 ទានិយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
 សហជាត គឺ អនុចាទិន្ទ្រអនុចាទានិយកន្ធន ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ផង នៃកាយនេះ ជាឧចាទិន្ទ្រចាទានិយធម៌ផង ជាអនុចាទិន្ទ្រចា-
 ទានិយធម៌ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ១ ផង នៃកាយនេះ ជាឧចាទិន្ទ្រចាទានិយធម៌ផង ជាអនុចាទិន្ទ្រចា-
 ទានិយធម៌ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ២ ផង នៃកាយនេះ ជាឧចាទិន្ទ្រចាទានិយធម៌ផង ជាអនុចាទិន្ទ្រចា-
 ទានិយធម៌ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៨៣] ឧបាទិស្កិពាណាណិយោ ច អនុបាទិស្កិពាណាណិយោ ច ធម្មា ឧបាទិស្កិពាណាណិយស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ វត្ថុយំ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិស្កិពាណាណិយោ ទន្ធា ច រូបជីវិត្រ្មិយេត្វ កេដក្កាទ្វាទំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៤] ឧបាទិស្កិពាណាណិយោ ច អនុបាទិស្កិពាណាណិយោ ច ធម្មា អនុបាទិស្កិពាណាណិយស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អនុបាទិស្កិពាណាណិយោ ឯកោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាទ្ធិ ទន្ធាទំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ទន្ធស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្ធិទ្ធិ ទន្ធាទំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៥] អនុបាទិស្កិពាណាណិយោ ច អនុបាទិស្កិពាណាណិយោ ច ធម្មា ឧបាទិស្កិពាណាណិយស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិស្កិពាណាណិយោ ទន្ធា ច អនុបាទិស្កិពាណាណិយោ កតត្បិកាវេ អាហារាវេ ច ឧបាទិស្កិពាណាណិយស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៦] ឧបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ អនុបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាតនិក្ខិវត្ថុយ ។ បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] ឧបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ អនុបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ជាបច្ច័យ វៃអនុបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតនិក្ខិបុរេជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ក៏ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃទន្ធា ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ទន្ធា ៣ ក៏ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃទន្ធា ១ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ទន្ធា ២ ក៏ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃទន្ធា ២ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៨៨] អនុបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ អនុបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាតនិក្ខិអាហារ ។ បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ កតត្បិកាវេ អាហារាវេ ជាអនុបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ជាបច្ច័យ វៃកាយ ជាឧបាទិស្កិពាណាណិយេនិក្ខិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៧៦] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ច អនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ។ សហជាតា អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ខត្តា
 ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ អត្ថិប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ
 ខត្តា ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ កតវ្យាភារោ អាហារ-
 ោ ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣៧៧] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ច អនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច
 អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ បច្ឆាជាតា អនុបា-
 ទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ខត្តា ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ
 កតវ្យាភារោ អាហារោ ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស
 ច អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្ប-
 ដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៦] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោធមិក្ខុ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោធមិក្ខុ
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយោធមិ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយោ បាទដល់សហ-
 ជាត បច្ឆាជាត និងអាហារ ។ សហជាត គឺ អនុបាទិទ្ធិអនុ-
 បាទានិយក្ខន្ធានីឡាយក្ខី មហាភូតាទិទ្ធិឡាយក្ខី ជាបច្ច័យ នៃត្រក
 ចិត្តសមុដ្ឋាណូប ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយោ ។ បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិទ្ធិ-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធានីឡាយក្ខី កតវ្យាភារោ ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយោក្ខី
 ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយោ ។

[៣៧៧] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោធមិក្ខុ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោធមិក្ខុ
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយោធមិផល នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយោធមិផល
 ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយោ បាទដល់បច្ឆាជាត និងអាហារ ។ បច្ឆាជាត គឺ
 អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្ខន្ធានីឡាយក្ខី កតវ្យាភារោ ជាអនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយោក្ខី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្ធិបាទានិយោធមិ ជាអនុបា-
 ទិទ្ធិបាទានិយោធមិ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយោ ។

[៣៧៧] ឧបាទ័យស្តុតោនាមិយោ ច អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយោ ច ធម្មា ឧបាទ័យស្តុតោនាមិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ បច្ឆាជានំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ បុរេជានំ អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយំ រូបាយតនក្ក ច កាយតនក្ក ច ក្កវិញ្ញាណស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយំ ដោដ្ឋត្វាយតនក្ក កាយាយតនក្ក កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយំ រូបាយតនក្ក វត្ថុ ច ឧបាទ័យស្តុតោនាមិយា ឧបាទ័យស្តុតំ ។ អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយំ ដោដ្ឋត្វាយតនក្ក វត្ថុ ច ឧបាទ័យស្តុតោនាមិយា ឧបាទ័យ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានា ឧបាទ័យស្តុតោនាមិយា ឧបាទ័យ អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយោ កតតន្នីកាហោ អាហារោ ច ឧបាទ័យស្តុតោនាមិយស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទ័យស្តុតោនាមិយោ ច អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយោ ច កតតន្នីកាហោ អាហារោ ឧបាទ័យស្តុតោនាមិយស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានា អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយា ឧបាទ័យ រូបដីវិឥន្ទ្រិយក្ក កតតន្នីកាហោ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៨] ឧបាទ័យស្តុតោនាមិយធម៌ក្ក អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយធម៌ក្ក ជាបច្ច័យ វៃឧបាទ័យស្តុតោនាមិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់ បុរេជាន បច្ឆាជាន អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ បុរេជាន គឺរូបាយតនក្ក ចក្កាយតនក្ក ជាអនុបាទ័យស្តុតោនាមិយៈ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទ័យស្តុតោនាមិយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ដោយកាយវិញ្ញាណ កាយាយតនក្ក ជាអនុបាទ័យស្តុតោនាមិយៈ ជាបច្ច័យ វៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ រូបាយតនក្ក វត្ថុក្ក ជាអនុបាទ័យស្តុតោនាមិយៈ (ជាបច្ច័យ) វៃឧបាទ័យស្តុតោនាមិយក្កទ្ធានំឡាយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ដោយកាយតនក្ក វត្ថុក្ក ជាអនុបាទ័យស្តុតោនាមិយៈ ជាបច្ច័យ វៃឧបាទ័យស្តុតោនាមិយក្កទ្ធានំឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាន គឺឧបាទ័យស្តុតោនាមិយក្កទ្ធានំឡាយក្ក កតតន្នីកាហោ ជាអនុបាទ័យស្តុតោនាមិយក្ក ជាបច្ច័យ វៃកាយ ជាឧបាទ័យស្តុតោនាមិយៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ កតតន្នីកាហោ ជាឧបាទ័យស្តុតោនាមិយក្ក ជាអនុបាទ័យស្តុតោនាមិយក្ក ជាបច្ច័យ វៃកាយ ជាឧបាទ័យស្តុតោនាមិយៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាន គឺ អនុបាទ័យស្តុតោនាមិយក្កទ្ធានំឡាយក្ក រូបដីវិឥន្ទ្រិយក្ក ជាបច្ច័យ វៃក្កកតតន្នីកាហោ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបំណែក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៣៨៧) ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ច អនុបាទិទ្គុបា-
 ទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្គុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ អាហារំ ។ សហជាតា ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ
 ខន្ធា ច បហាកូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
 អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ អនុបាទិទ្គុបា-
 ទានិយំ រូបាយភនក្ខ វត្ថុ ច អនុបាទិទ្គុបាទា-
 និយានំ ខន្ធានំ ។ សង្ខតំ ។ អនុបាទិទ្គុបាទានិយំ
 ដោជ្ជញ្ញាយភនក្ខ វត្ថុ ច អនុបាទិទ្គុបាទានិយានំ
 ខន្ធានំ អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
 ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ខន្ធា ច អនុបាទិទ្គុបាទានិយោ
 កតឡីការោ អាហារោ ច អនុបាទិទ្គុបាទានិយស្ស
 កាយស្ស អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិទ្គុបាទា-
 និយោ ច អនុបាទិទ្គុបាទានិយោ ច កតឡីការោ
 អាហារោ អនុបាទិទ្គុបាទានិយស្ស កាយស្ស អនុ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបំណែក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៣៨៧) ឧបាទិទ្គុបាទានិយេនិក្ខំ អនុបាទិទ្គុបាទានិយេនិក្ខំ ជា
 បច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្គុបាទានិយេនិក្ខំ ដោយអនុប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត និងអាហារ ។ សហជាត គឺ ឧបាទិទ្គុ-
 បាទានិយក្ខន្ធានំខ្យយក្ខំ បហាកូតានំខ្យយក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃកូត
 ចិត្តសមុដ្ឋានេវ ដោយអនុប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ រូបាយភនក្ខ
 វត្ថុ ជាអនុបាទិទ្គុបាទានិយៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអនុបាទិទ្គុបាទានិយក្ខន្ធា-
 នំខ្យយ ។ សេនក្ខិប្បច្ឆា ។ ដោជ្ជញ្ញាយភនក្ខ វត្ថុ ជា
 អនុបាទិទ្គុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្គុបាទានិយក្ខន្ធានំខ្យយ
 ដោយអនុប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិទ្គុបាទានិយក្ខន្ធានំខ្យយក្ខំ
 កតឡីការោ ជាអនុបាទិទ្គុបាទានិយៈក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជា
 អនុបាទិទ្គុបាទានិយៈ ដោយអនុប្បច្ច័យ កតឡីការោ ជាឧបាទិទ្គុ-
 បាទានិយៈក្ខំ ជាអនុបាទិទ្គុបាទានិយៈក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុ-
 បាទិទ្គុបាទានិយៈ ដោយអនុប្បច្ច័យ ។

[៣៧៣] ហេតុយា សត្ត អារម្មណេ ធន អធិ-

បតិយា បញ្ច អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត

សហជាតេ ធន អញ្ញាមញ្ញោ តិណិ ធិស្សយេ ឯកា-

នស ឧបធិស្សយេ ធន បុរេជាតេ សត្ត បច្ឆាជាតេ

ធន អាសោរេ ទ្វេ កាម្មេ អន្ត វិចារកេ ធន អាហារេ

ទ្វាទស វគ្គិយេ សត្ត ឈារេ សត្ត មក្កេ សត្ត

សម្មយុត្តេ តិណិ វិប្បយុត្តេ ទស អត្ថិយា តេវីស

ធនិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ តេវីស ។

[៣៧៤] ហេតុប្បច្ចយា អធិបតិយា ចត្តារិ . . .

សហជាតេ សត្ត អញ្ញាមញ្ញោ តិណិ ធិស្សយេ សត្ត

វិចារកេ ធន វគ្គិយេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្មយុត្តេ

តិណិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្ថិយា សត្ត អវិគតេ សត្ត ។

[៣៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ

មានព័រៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ មាន

ព័រៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មាន

ព័រៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ មាន

ព័រៈ ១១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ មាន

ព័រៈ ៧ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអាសារេប្បច្ចយ មាន

ព័រៈ ២ ក្នុងកាម្មប្បច្ចយ មានព័រៈ ៤ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦ ក្នុង

អាហារប្បច្ចយ មានព័រៈ ១២ ក្នុងវគ្គិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុង

ឈារប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងមក្កប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្ម-

យុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ១០ ក្នុង

អត្ថិប្បច្ចយ មានព័រៈ ២៧ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិគតបុរ-

ច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ២៧ ។

[៣៧៦] ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

. . . ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ មាន

ព័រៈ ៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦

ក្នុងវគ្គិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងមក្កប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្ម-

យុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៤ ក្នុងអត្ថិប្ប-

ច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ។

ឧបទ្ទិស្តិកេ បញ្ញាវារោ

សង្ខតំ

យថា កុសលត្ថិកស្ស កណាណា សង្ខា-

យមគ្គេន កណាតា ឯវំ កណោតញា ។

កុសលត្ថិកស្ស កណានតោ ឧបាទ្ទិស្តិកេ កណាណា

កត្តិកា សុខុមភព ច ឯវំ កាត្វេន អសម្មាហន្តេន

កណោតញំ ។

អនុលោមំ ។

[៣៧៧] ឧបាទ្ទិស្តិកាណាណិយោ ធម្មោ ឧបាទ្ទិស្តិ-

កាណិយស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

...សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ... ឧបនិស្សយប្ប-

ច្ចយេន បច្ចយោ ... ឬរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ...

បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ... អាហារប្បច្ចយេន

បច្ចយោ ... វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឧបទ្ទិស្តិកេ បញ្ញាវារោ

សេចក្តីបំប្រញ

បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាភាររាប់ ខ្ញុំកុសលត្ថិកៈ ដែលលោករាប់

ហើយ តាមផ្លូវនៃការស្វែងយល់ដែរ ។ ភាររាប់ ក្នុងឧបាទ្ទិស្តិកៈ

ដ៏ជ្រាលជ្រៅនិងដ៏ស្អិតស្អាតជាងភាររាប់ ខ្ញុំកុសលត្ថិកៈទៅទៀត បណ្ឌិត

កាលមិនវង្វែង គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ ហើយរាប់ចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៣៧៧] ឧបាទ្ទិស្តិកាភិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ្ទិស្តិកាភិយ-

ធមិ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . .

ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឬរេជាត-

ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបញ្ញាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ

អាហារប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយវត្ថុយប្បច្ច័យ ។

[២០០] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ . . . បុរ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ . . . កម្មប្បច្ចយេន បច្ចុយោ . . . អាហារប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ ។

[២០១] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[២០២] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទ-
បាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ . . . អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។

[២០៣] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២០៤] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២០០] អនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទា-
និយធមិ ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២០១] អនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុ-
បាទានិយធមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២០២] អនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិ-
យធមិផនី នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធមិផនី ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[២០៣] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
អនុបាទានិយធមិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២០៤] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបា-
ទានិយធមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាត-
ប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបំណង អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

(៤០៥) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយោ ធម្មោ អនុតា-
និទ្ធិតានានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-
យោ . . . សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ . . . ឧប-
និស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ . . . បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ ។

(៤០៦) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយោ ធម្មោ ឧតា-
និទ្ធិតានានិយស្ស ច អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយស្ស ច
ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

(៤០៧) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយោ ធម្មោ អនុ-
តានិទ្ធិតានានិយស្ស ច អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយស្ស
ច ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

(៤០៨) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយោ ធម្មោ ឧតា-
និទ្ធិតានានិយស្ស ច អនុតានិទ្ធិតានានិយស្ស ច
ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៤០៩) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយោ ធម្មោ ឧតា-
និទ្ធិតានានិយស្ស ច អនុតានិទ្ធិតានានិយស្ស ច
អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតំ
បច្ឆាជាតំ ។

អភិធម្មបំណង អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

(៤០៥) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុតានិទ្ធិតា-
និយធម៌ ដោយការម្មណប្បដ្ឋយ . . (ជាបច្ច័យ) ដោយសហជាត-
ប្បដ្ឋយ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ។

(៤០៦) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃឧតានិទ្ធិ-
តានិយធម៌ផង នៃអនុតានិទ្ធិអនុតានានិយធម៌ផង បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត ។

(៤០៧) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃអនុតានិទ្ធិ-
តានិយធម៌ផង នៃអនុតានិទ្ធិអនុតានានិយធម៌ផង បានដល់សហជាត
និងបច្ឆាជាត ។

(៤០៨) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧតានិទ្ធិ-
តានិយធម៌ផង នៃអនុតានិទ្ធិតានានិយធម៌ផង ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ។

(៤០៩) អនុតានិទ្ធិអនុតានានិយធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃឧតានិទ្ធិតា-
និយធម៌ផង នៃអនុតានិទ្ធិតានានិយធម៌ផង នៃអនុតានិទ្ធិអនុតា-
និយធម៌ផង បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៤០៦) ឧបាទិទ្ធោតានិយយោ ច អនុបាទិទ្ធោតា-
និយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្ធោតានិយស្ស ធម្មស្ស
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។

(៤០៧) ឧបាទិទ្ធោតានិយយោ ច អនុបាទិទ្ធោតា-
និយោ ច ធម្មា ឧបាទិទ្ធោតានិយស្ស ច អនុបា-
ទិទ្ធោតានិយស្ស ច ធម្មស្ស អាហារំ ។

(៤០៨) ឧបាទិទ្ធោតានិយយោ ច អនុបាទិទ្ធោ-
តានិយោ ច អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយោ ច ធម្មា
ឧបាទិទ្ធោតានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតំ អាហារំ
ន្រ្ទិយំ ។

(៤០៩) ឧបេតុយា ចតុរិសតិ ឧការម្មណា
ចតុរិសតិ ឧអធិបតិយា ចតុរិសតិ ឧអនន្តរេ ចតុ-
រិសតិ ឧសមនន្តរេ ចតុរិសតិ ឧសហជាតេ រិសតិ
ឧអញ្ញមញ្ញោ រិសតិ ឧនិស្សៈយេ រិសតិ ឧឧបនិស្ស-
យេ តេរិសតិ ឧបុរេជាតេ តេរិសតិ ឧបច្ឆាជាតេ
សត្តរស ឧអាសេវនេ ចតុរិសតិ ឧកម្មេ ចតុរិសតិ
ឧវិចាតេ ចតុរិសតិ ឧរាហារេ រិសតិ ឧន្រ្ទិយេ
តារិសតិ ឧណានេ ចតុរិសតិ ឧមគ្គេ ចតុរិសតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៤១៦) ឧបាទិទ្ធោតានិយធមិក្កិ អនុបាទិទ្ធោតានិយធមិក្កិ (ជា
បច្ច័យ) វៃអនុបាទិទ្ធោតានិយធមិ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆា-
ជាត និងអាហារ ។

(៤១៧) ឧបាទិទ្ធោតានិយធមិក្កិ អនុបាទិទ្ធោតានិយធមិក្កិ (ជា
បច្ច័យ) វៃឧបាទិទ្ធោតានិយធមិផង វៃអនុបាទិទ្ធោតានិយធមិផង បាន
ដល់អាហារ ។

(៤១៨) ឧបាទិទ្ធោតានិយធមិក្កិ អនុបាទិទ្ធោតានិយធមិក្កិ អនុ-
បាទិទ្ធអនុបាទានិយធមិក្កិ (ជាបច្ច័យ) វៃឧបាទិទ្ធោតានិយធមិ បានដល់
បច្ឆាជាត អាហារ និងន្រ្ទិយ ។

(៤១៩) ក្នុងនេហតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២ ក្នុងនការម្មណ-
ប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២ ក្នុង
នអនន្តរាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២ ក្នុងនសមនន្តរាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២
ក្នុងនសហជាតាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២០ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញាប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ២០ ក្នុងននិស្សៈយាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២០ ក្នុងនឧបនិស្ស-
យាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២៣ ក្នុងនបុរេជាតាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២៣ ក្នុង
នបច្ឆាជាតាប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងនអាសេវនាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២
ក្នុងនកម្មាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២ ក្នុងនវិបាកាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២
ក្នុងនអាហារាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២០ ក្នុងនន្រ្ទិយាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២
ក្នុងនណានាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២ ក្នុងនមគ្គាប្បច្ច័យ មានព្រះ ២២

ពោធិ៍សាត់ បញ្ជាក់

នសម្បយុត្តេ វីសតិ នវិប្បយុត្តេ ចុទ្ធស លោអត្តិយា
នវ លោនត្តិយា ចតុវីសតិ លោវិគតេ ចតុវីសតិ
លោអវិគតេ នវ ។

(២២០) នវោតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ ចតុវីស ។

សង្ខតំ ។ យថា កុសលត្តិកេ បច្ចុដ្ឋយកណាថា
វិគ្គាវិតា ឯវំ វិគ្គាវេតតំ ។

បច្ចុដ្ឋយំ ។

(២២១) វោតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ សត្តំ . . .

នកតិបតិយា សត្តំ នអនន្តរេ សត្តំ នសមនន្តរេ សត្តំ
នអត្រាមត្រា ចត្តាវិ នទុបដិស្សយេ សត្តំ នបុរេជាតេ
សត្តំ នបច្ឆាជាតេ សត្តំ នអាសវនេ សត្តំ នកម្មេ
សត្តំ នវិចារេ ចត្តាវិ នអាហារេ សត្តំ នវដ្ឋ្រិយេ
សត្តំ នណារេ សត្តំ នមត្តេ សត្តំ នសម្បយុត្តេ ចត្តាវិ
នវិប្បយុត្តេ តិណំ លោនត្តិយា សត្តំ លោវិគតេ សត្តំ ។

ពោធិ៍សាត់ បញ្ជាក់

កុដ្ឋនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រ: ២០ កុដ្ឋនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រ: ១២
កុដ្ឋនលោអត្តិប្បច្ចយ មានព័រ: ៨ កុដ្ឋនលោនត្តិប្បច្ចយ មានព័រ: ២២
កុដ្ឋនលោអវិគតប្បច្ចយ មានព័រ: ២២ កុដ្ឋនលោអវិគតប្បច្ចយ មានព័រ: ៨ ។

(២២០) កុដ្ឋនអារម្មណប្បច្ចយ មានព័រ: ២២ ព្រានវេហតុប្ប-
ច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ បណ្ឌិតតប្បវិស្ណាវ ដូចជាការរាប់
នូវបច្ចុដ្ឋយ: កុដ្ឋកុសលត្តិក: ដែលលោកវិស្ណាវហើយវែង ។
ចប់បច្ចុដ្ឋយ: ។

(២២១) កុដ្ឋនអារម្មណប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ ព្រានវេហតុប្ប-

ច្ចយ . . . កុដ្ឋនអតិបតិប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនអនន្តរប្បច្ចយ មាន
ព័រ: ៧ កុដ្ឋនសមនន្តរប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនអត្រាមត្រាប្បច្ចយ មាន
ព័រ: ២ កុដ្ឋនទុបដិស្សយប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនបុរេជាតប្បច្ចយ
មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនអាសវនប្បច្ចយ
មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនកម្មប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនវិចារប្បច្ចយ មាន
ព័រ: ២ កុដ្ឋនអាហារប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនវដ្ឋ្រិយប្បច្ចយ មាន
ព័រ: ៧ កុដ្ឋនណារប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនមត្តប្បច្ចយ មានព័រ: ៧
កុដ្ឋនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រ: ២ កុដ្ឋនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រ: ៣
កុដ្ឋនលោអត្តិប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ កុដ្ឋនលោនត្តិប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

ហេតុសហជាតនិស្សយេ អត្ថិអវិភត្តន្តិ ធម្មារម្មណេ សត្ត

... ធម្មិបតិយោ សត្ត ធម្មនន្តរេ សត្ត ។

សន្និដ្ឋាន

យថា កុសលន្តិកេ អនុលោមបច្ចនីយ-

តណាថា វិភត្តា ឯវំ កណោតញា ។

អនុលោមបច្ចនីយំ ។

[២២២] ធម្មារម្មណេ អារម្មណេ ធម្មិ អធិ-

បតិយោ បញ្ច អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជា-

តេ ធម្ម អញ្ញមញ្ញោ តិណិ និស្សយេ ឯកានិស ឧប-

និស្សយេ ធម្ម បុរេជាតេ សត្ត បច្ឆាជាតេ ធម្ម អាសេវនេ

ទ្វេ កក្កេ អដ្ឋ វិចារកេ ធម្ម អាហារេ ទ្វាទស ឥន្ទ្រិយេ

សត្ត ណារេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តិណិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

ពាក្យថា សហជាតប្បច្ចីយេ និស្សយប្បច្ចីយេ អត្ថិប្បច្ចីយេ អវិភត្តប្ប-

ច្ចីយេ ដូច្នេះ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ចីយេ

... ក្នុងអធិបតិប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចីយេ មាន

ព័រៈ ៧ ។

សេចក្តីបំប្រែញ

បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ខ្ញុំអនុលោមបច្ចនីយៈ ក្នុងកុស-

លត្តិកៈ ដែលលោកបានចែកហើយដែរ ។

• ធម្មនុលោមបច្ចនីយ

[២២២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៦ ព្រោះនរេហតុប្បច្ចីយេ

... ក្នុងអធិបតិប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៥ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចីយេ មាន

ព័រៈ ៧ ក្នុងសមន្តរេប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ចីយេ មាន

ព័រៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចីយេ មាន

ព័រៈ ១១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចីយេ មាន

ព័រៈ ៧ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ២

ក្នុងកក្កេប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៨ ក្នុងវិចារកប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៦ ក្នុងអាហារ-

ប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ១២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងណារេប្បច្ចីយេ

មានព័រៈ ៧ ក្នុងមក្កេប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចីយេ មានព័រៈ ៧

ឧបាទ័ន្ទត្ថិកេ បញ្ញាវិភេ

វិប្បយុត្តេ ធនស អត្ថិយា តេវិសតិ ធនត្ថិយា សត្ត

វិភតេ សត្ត អវិភតេ តេវិសតិ ។

សង្ខត្តំ

យថា កុសលត្ថិកេ បច្ចុជ្ជិយានុលោម-

កណាណា វិភត្តា ឯវំ កណោតញា ។

ឧបាទ័ន្ទត្ថិកំ ចតុត្ថំ ធិដ្ឋិតំ ។

ឧបាទ័ន្ទត្ថិកៈ បញ្ញាវិភេ

កងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១០ កងអត្ថិប្បច្ច័យ មានព្រះ ២៣ កង

នត្ថិប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កងវិភត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កងអវិភត្តប្បច្ច័យ

មានព្រះ ២៣ ។

សេចក្តីបំប្រួញ

បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ខ្ញុំបច្ចុជ្ជិយានុលោម កងកុស-

លត្ថិកៈ ដែលលោកបានចែករួចហើយដែរ ។

ចប់ ឧបាទ័ន្ទត្ថិកៈ ទី ៤ ។

សន្តិលិង្គតិកា

បដិច្ចវិញ្ញា

(២២៣) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មំ បដិច្ច

សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច

តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធេ បដិច្ច ទេ ខន្ធា ។

សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលិង្គ-

សន្តិលេសិកា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសម្ម-

ដ្ឋានំ រូបំ ។ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មំ បដិច្ច

សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-

កា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សន្តិលិង្គ-

សន្តិលេសិកា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា

ចិត្តសម្មដ្ឋានញ រូបំ ទេ ខន្ធេ បដិច្ច ទេ ខន្ធា

ចិត្តសម្មដ្ឋានញ រូបំ ។

សន្តិលិង្គតិកា

បដិច្ចវិញ្ញា

(២២៣) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធម៌ (ធម៌ដែលនៅហ្មត់ហើយ

ទាំងគូដល់សេចក្តីនៅហ្មត់) អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធម៌ ខើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិ-

លេសិកាក្នុង ១ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធម៌

(ធម៌ដែលមិននៅហ្មត់ហើយ តែគូដល់សេចក្តីនៅហ្មត់) អាស្រ័យ

សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធម៌ ខើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្ត-

សម្មដ្ឋានបូក អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាក្នុងទាំងឡាយ ។ សន្តិ-

លិង្គសន្តិលេសិកាធម៌ក្តី អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធម៌ក្តី អាស្រ័យសន្តិលិង្គ-

សន្តិលេសិកាធម៌ ខើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី

ចិត្តសម្មដ្ឋានបូក អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាក្នុង ១ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-

សម្មដ្ឋានបូក អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(២២២) អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា ធម្មំ បដិច្ច
 អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 គយោ ខន្ធា ចិត្តសមុប្បាធិកា រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធា ចិត្តសមុប្បាធិកា រូបំ បដិសន្ធិកុណោ អសង្ក័-
 លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច គយោ ខន្ធា
 កតត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កតត្តា
 ច រូបំ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ
 មហាកូតំ បដិច្ច គយោ មហាកូតា មហាកូតេ
 បដិច្ច ចិត្តសមុប្បាធិកា រូបំ កតត្តារូបំ ឧបាទរូបំ ។

(២២៣) អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ធម្មំ បដិច្ច
 អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 គយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ អសង្ក័-
 លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេ-
 សិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អសង្ក័លិដ្ឋ-
 អសង្ក័លេសិកោ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុប្បាធិកា រូបំ ។
 អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក័លិដ្ឋប-
 ដិច្ចសង្ក័លេសិកោ ច អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ច ធម្មោ

(២២៤) អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា ធម្មំ អស្រ័យអសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័-
 លេសិកា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ក្តី
 ចិត្តសមុប្បាធិកា អស្រ័យអសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា ខន្ធ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្ត-
 សមុប្បាធិកា អស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ព ក្តី កដត្តារូបក្តី អស្រ័យ
 អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា ខន្ធ កដត្តារូបក្តី ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី
 អស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អស្រ័យខន្ធាន្តរាយ ខន្ធាន្តរាយ អស្រ័យ
 វត្ថុ មហាកូត ព អស្រ័យមហាកូត ១ ចិត្តសមុប្បាធិកា កដត្តារូប ខន្ធ
 ឧបាទរូប អស្រ័យមហាកូត ខន្ធាន្តរាយ ។

(២២៥) អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ធម្មំ (ធម្មិវេលមិនសៅហ្មង
 ហើយ ខន្ធាន្តរាយសៅហ្មង) អស្រ័យអសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេ-
 សិកា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព អស្រ័យ
 អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ខន្ធ ១ ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។ អសង្ក័-
 លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា ធម្មំ អស្រ័យអសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុប្បាធិកា អស្រ័យ អសង្ក័-
 លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ខន្ធាន្តរាយ ។ អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកា ធម្មំ
 អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ធម្មំ អស្រ័យអសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកា ធម្មំ

ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
ទ្វេ ខទ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[២២៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកញ អសន្តិលិង្គអ-
សន្តិលេសិកញ ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អសន្តិលិង្គអសន្តិលេ-
សិកោ ខទ្វេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២២៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកញ អសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកញ ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
សិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ខទ្វេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ សន្តិភ្នំ ។

[២២៨] ហេតុយា ធរ អាម្ពុណោ តិណិ ។ សន្តិភ្នំ ។
វិចារេត ចញ អវិគតេ ធរ ។ យថា កុសលត្ថិកោ
វិកត្តំ ឯវំ វិកលិតត្បំ ។

[២២៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ធរហេតុប្បច្ចយា
វិចិក្ខាសហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខទ្វេ បដិច្ច
វិចិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តិ
អាស្រ័យអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុង ខ ខន្ធ ២ ក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តិ
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២២៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ អាស្រ័យអសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកធមិធមិ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុងទាំង-
ឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២២៧] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
សិកធមិធមិ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ
ផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[២២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងការម្ពុណប្បច្ចយ
មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ក្នុងវិទុកប្បច្ចយ មានវារៈ ៥
ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាបទដែល
លោកចែកហើយ ក្នុងកុសលត្ថិកវិដេរ ។

[២២៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
សិកធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិក្ខា ប្រឡំដោយឧទ្ធចូ ។

[២៣០] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មំ បដិច្ច
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុ-
 ប្បច្ចយា អហេតុកំ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ ឯកំ
 ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ អហេ-
 តុកប្បដិសន្ធិក្កាលោ អសញ្ញសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 . . . ។ សន្តិភ្នំ ។ យថា កុសលភ្នំកេ វិភត្តំ
 ឯវំ វិភជិតតំ ។

ធម្មោតុយា ទ្វេ ឧការម្មៈណា បញ្ច ឧអធិបតិ-
 យា ធ ។ សន្តិភ្នំ ។ ហេតុប្បច្ចយា ឧការម្មៈណា
 បញ្ច ។ សន្តិភ្នំ ។ ធម្មោតុប្បច្ចយា ការម្មៈណា
 ទ្វេ ។ សន្តិភ្នំ ។ សហជាតកៈរោមិ បច្ចយេនិស្សៈ
 យសំសដ្ឋសម្បយុត្តកៈរោមិ វិគ្គារេតត្វោ ។

បញ្ញាវិញ្ញា

[២៣១] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣០] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ កាស្រ័យអសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកធមិ ទើបភេតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី កាស្រ័យអសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងខ ដែលជាអហេតុកៈ
 មហាក្ខតខ របស់ពួកអសញ្ញសញ្ញ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាបទដែលលោកចែកហើយ
 ក្នុងកុសលភ្នំកៈនៃវា ។ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានពៈរៈ ២ ក្នុងនការម្មណប្ប-
 ច្ចយ មានពៈរៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានពៈរៈ ៦ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងនការម្មណប្បច្ចយ មានពៈរៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនការម្មណប្បច្ចយ មានពៈរៈ ២
 ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ សហជាត-
 កៈក្តី បច្ចយកៈក្តី និស្សយកៈក្តី សំសដ្ឋកៈក្តី សម្ប-
 យុត្តកៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យវិស្តារចុះ ។

បញ្ញាវិញ្ញា

[២៣១] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ចយ នៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកធមិ ដោយហេតុប្បច្ចយ ពួកហេតុ ជាសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកៈ
 ជាបច្ចយ នៃសម្បយុត្តកក្នុងទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បច្ចយ ។

[២៣២] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ
រូបាទំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៣៣] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-
កាស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកា ហេតុ សម្មយុត្តកាទំ ខន្ធាទំ
ចិត្តសមុដ្ឋាបាទក្ស រូបាទំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៣៤] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ហេតុ សម្មយុត្ត-
កាទំ ខន្ធាទំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទក្ស រូបាទំ ហេតុប្ប-
ច្ចយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកា ហេតុ សម្មយុត្តកាទំ ខន្ធាទំ កដត្តា
ច រូបាទំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៣៥] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
សិកៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៦] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកធមិផង ខៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
ពួកហេតុ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្មយុត្តកក្នុងផង
ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៧] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
សិកៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្មយុត្តកក្នុងផង ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុជាអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ
ខៃពួកសម្មយុត្តកក្នុងផង ខៃពួកកដត្តានុបផង ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៥] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ហេតុ សម្ប-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៦] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ហេតុ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាធានំ រូនាទំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៧] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ
 អសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ច អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័-
 លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ រូនាទំ ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៣៨] សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកោ ធម្មោ សង្ក័-
 លិដ្ឋសង្ក័លេសិកស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ភតំ អស្សនេតិ អតិទទ្គតិ តំ ការត្ត
 រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ចា

[៤៣៥] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសង្ក័-
 លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសង្ក័លិដ្ឋអ-
 សង្ក័លេសិកៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៦] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសង្ក័លិដ្ឋ-
 សង្ក័លេសិកធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័-
 លេសិកៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុបេ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៧] អសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសង្ក័-
 លិដ្ឋសង្ក័លេសិកធមិផន ខៃអសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកធមិផន ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសង្ក័លិដ្ឋអសង្ក័លេសិកៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធផន ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុបេផន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៨] សង្ក័លិដ្ឋសង្ក័លេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃសង្ក័លិដ្ឋសង្ក័-
 លេសិកធមិ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ បុគ្គល ព្រគកា កែរាយ នីនកតៈ
 កតៈ ប្រាព្វន្យុវកតៈនោះ ទើបកើតឡើង ចិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង វិចិកិច្ចា

ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ធំដី
 អស្សាទេតិ វិចីកំច្នំ អារត្តំ ឧទ្ធច្ចំ អារត្តំ ទោមនស្សំ
 អារត្តំ ។ យថា កុសលត្តិកោ វិភត្តំ ឯវំ វិភជិតត្វំ ។

[២៣៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អរិយា បហំនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ
 វិក្ខម្ពំតេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុរា ធម្មនាចំណ្លោ
 កិលេសេ ជាទន្តិ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាលោន សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាចិត្តសមម្ពំស្ស
 ចិត្តំ ជាទន្តិ សេត្វា វា បុព្វដ្ឋថា វា សន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកោ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សន្តិ កុសលេ ឱរុន្ធ វិចារោ តណាម្មណាតា
 ឧប្បជ្ជតិ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធ អស្សា-
 ទេតិ អភិទទ្ធច្ចំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អកុសលេ
 ឱរុន្ធ វិចារោ តណាម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស

កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ក្រេកអរ
 នឹងទិដ្ឋិ ប្រាព្វឲ្យវិចិត្តា ប្រាព្វឲ្យឧទ្ធច្ចៈ ប្រាព្វឲ្យទោមនស្ស ។
 បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាបទដែលលោក ចែកហើយ ក្នុងកុសលត្តិកៈ
 ដែរ ។

[២៣៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកាធមិ ដោយការម្នេងប្បច្ច័យ គឺព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារ-
 ណា ឲ្យកិលេសទាំងឡាយ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា ឲ្យកិលេស
 ទាំងឡាយ ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងច្បាស់ ឲ្យកិលេសទាំងឡាយ
 ដែលសន្សំខុសហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ ឲ្យសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងច្បាស់
 ឲ្យចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកច្រកចរដោយសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ ដោយចេ-
 តោបរិយញ្ញាណ ពួកសេក្ខបុគ្គលក៏ ពួកបុព្វដ្ឋនក៏ ឃើញច្បាស់ ឲ្យសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កាល
 បើកុសល លេចហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍
 (ពួកសេក្ខបុគ្គលនិងបុព្វដ្ឋន) ក្រេកអរ កែកាយ នឹងសន្តិលិង្គសន្តិលេសិក-
 ក្នុងទាំងឡាយ ទោមនស្ស ក៏កើតឡើង កាលបើអកុសល លេចហើយ
 វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិក-
 ក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ឲ្យចេតោបរិយញ្ញាណ

បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] អសន្តិវិជ្ជសន្តិវេសិកោ ធម្មោ អសន្តិវិជ្ជសន្តិវេសិកស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាធំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា ទុច្ចោសធម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ ឈានា វិជ្ជហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ អរិយា តោត្រកុំ បច្ចវេក្ខន្តិ វេទានំ បច្ចវេក្ខន្តិ ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ សោតំ . . . ឈានំ ជ្ជិវំ កាយំ រូបេ សន្តេ កន្តេ រសេ ដោដ្ឋត្វេ វត្ថុំ . . . អសន្តិវិជ្ជសន្តិវេសិកោ ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សន្តិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្តំ សុណានិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន អសន្តិវិជ្ជសន្តិវេសិកចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ អាណាសានព្យាយាមំ វិញ្ញាណញ្ញាយននស្ស អាភិញ្ញាញាយននំ ទេវសញ្ញានិសញ្ញាយននស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបាយននំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស

បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបតញ្ញាណស្ស និវរនាគតំសញ្ញាណស្ស ដោយអាម្មណប្បច្ចយេ ។

[២២០] អសន្តិវិជ្ជសន្តិវេសិកធមិ ជាបច្ចយេ នៃអសន្តិវិជ្ជសន្តិវេសិកធមិ ដោយអាម្មណប្បច្ចយេ គឺបុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើទុក្ខោសថកម្ម ពិចារណា ឲ្យកុសលនោះ ពិចារណា ឲ្យកុសលទាំងឡាយ ដែលសន្សំកុហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន ពិចារណាឈាន ត្រូវគ្រោះអរិយៈ ពិចារណាត្រកូ ពិចារណាវេទានៈ ឃើញច្បាស់ ឲ្យចក្ក ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ពិចារណាឃើញច្បាស់ ឲ្យសោតៈ . . . ឈានៈ ដំក្តំ កាយ រូបទាំងឡាយ សំឡេង ក្លិន រស ដោដ្ឋត្វៈ វត្ថុ . . . ឲ្យអសន្តិវិជ្ជសន្តិវេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ក ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ ដឹងច្បាស់ ឲ្យចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអសន្តិវិជ្ជសន្តិវេសិកចិត្ត ដោយរចេតោបរិយញ្ញាណ អាណាសានញ្ញាយននៈ ជាបច្ចយេ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយននៈ អាភិញ្ញាញាយនន ជាបច្ចយេ នៃទេវសញ្ញានិសញ្ញាយននៈ ដោយអាម្មណប្បច្ចយេ រូបាយននៈ ជាបច្ចយេ នៃចក្កវិញ្ញាណ

អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ ដោដ្ឋព្វាយតំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ខត្វា ឥទ្ធិវិជញ្ញាណស្ស
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសា នុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាភក្កបកញ្ញាណស្ស អនាគត់សញ្ញាណស្ស អា-
 វដ្ឋនាយ អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មោ
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ នាទំ ធាតុ សីលំ សមាធយំត្វា
 ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ
 អាវុត្តំ វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទោមទស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានំ អស្សាទេតិ ឈាថា
 វដ្ឋហិត្វា ឈានំ អស្សាទេតិ ចក្កំ អស្សាទេតិ...
 ដោដ្ឋព្វេ... វត្ថុ... អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ខត្វេ
 អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អាវុត្តំ វាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

ដោយអាម្មណាប្បច្ចយេ ។ បេ ។ ដោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ចយេ នៃកាយ-
 វិញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ចយេ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ
 ជាបច្ចយេ នៃការពិចារណា ឡវិជញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វ
 និវាសនុស្សតិញ្ញាណ យថាភក្កបកញ្ញាណ និងអនាគត់សញ្ញាណ ដោយ
 អាម្មណាប្បច្ចយេ ។

[២២១] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ចយេ នៃសន្តិលីដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយអាម្មណាប្បច្ចយេ គឺបុគ្គល ឲ្យខាន សមាខាន-
 សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម វែមនិក្រេកអរ វិភពយ នឹងកុសលកម្មនោះ
 រតៈ ប្រាព្វឲ្យកុសលនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ទោ-
 មទស្ស កើតឡើង បុគ្គល ក្រេកអរ នឹងកុសលទាំងឡាយ ដែល
 សន្សំខុកហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន ក្រេកអរនឹងឈាន
 ក្រេកអរនឹងចក្ក... ដោដ្ឋព្វៈ... ឡវិជ្ជ... ក្រេកអរ វិភពយ នឹង
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ រតៈ ប្រាព្វឲ្យខ្លួនទាំងនោះ
 ទើបកើតឡើង ទោមទស្ស កើតឡើង ។

សន្តិសុខភ្នំពេញ បញ្ជាក់

[២២២] អសន្តិសុខភ្នំពេញអសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មា

អសន្តិសុខភ្នំពេញអសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មស្ស ការម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ មគ្គស្ស ផលស្ស ការម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៣] អសន្តិសុខភ្នំពេញអសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មា

អសន្តិសុខភ្នំពេញអសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មស្ស ការម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មគ្គា វដ្តហិត្វា មគ្គំ
បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ
និព្វានំ តោត្រកុស្ស រោទានស្ស អាវជ្ជនាយ ការម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ចេតោបរិយញ្ញាណោ
អសន្តិសុខភ្នំពេញអសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មស្ស ធម្មំ ជាទន្តិ
អសន្តិសុខភ្នំពេញអសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មា ខត្វា ចេតោបរិយញ្ញា-
ណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-
ណស្ស អាវជ្ជនាយ ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សន្តិសុខភ្នំពេញ បញ្ជាក់

[២២២] អសន្តិសុខភ្នំពេញអសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មា ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិសុខ-

អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មា ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គ និងផល ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២២៣] អសន្តិសុខភ្នំពេញអសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មា ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិសុខ-

សន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មា ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញ
ចាកមគ្គ ពិចារណាមគ្គ ពិចារណាផល ពិចារណាព្រះនិព្វាន ព្រះ
និព្វានជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ឲ្យរោគក្រកូ និងពេទ្យា ដោយ
ការម្មណាប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ដឹងឲ្យចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
អសន្តិសុខភ្នំពេញអសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មា ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អសន្តិសុខ-
អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្សា ធម្មា ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ នៃការពិចារណា ឲ្យចេតោបរិ-
យញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ
ការម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២២៤) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ការម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ
 រតំ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធាតំ តំ កុំ កត្វា
 រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតំ ទិដ្ឋិ កុំ កត្វា អស្សា-
 ទេតិ អភិទន្ធាតំ តំ កុំ កត្វា រាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ សន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខម្វានំ អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៥) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតាធិបតិ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធិបតិ
 ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៦) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
 ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
 តាធិបតិ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធិបតិ សម្បយុត្ត-
 កានំ ខម្វានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៧) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និងសហ-
 ជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើគុះឱ្យជាទីគោរព
 ហើយក្រែកអរ រីករាយ រតនៈ ធ្វើគុះនោះឱ្យជាទីគោរព ទើបកើត
 ឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង បុគ្គល ធ្វើទិដ្ឋិឱ្យជាទីគោរព ហើយក្រែកអរ
 រីករាយ រតនៈ ធ្វើទិដ្ឋិនោះឱ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើត
 ឡើង ។ និសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ
 ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកត្តិទូរាំងឡាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៨) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ
 អធិបតិ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋាណុប
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៩) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិផង នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិផង ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ
 ជាបច្ច័យ នៃភ្នកសម្បយុត្តកត្តិផង នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋាណុបផង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៧) អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
អារម្មណាធិបតិ ធានំ ធនា សីលំ សមាធយិត្តា
ឧបោសថកម្មំ កត្តា តំ កុំ កត្តា បច្ចវេក្ខតិ
បុត្រេ សុចិណ្ណាធិ កុំ កត្តា បច្ចវេក្ខតិ ឈានា
វុដ្ឋហិត្តា ឈានំ កុំ កត្តា បច្ចវេក្ខតិ សេត្តា
តោត្រកុំ កុំ កត្តា បច្ចវេក្ខតិ វោធានំ កុំ កត្តា
បច្ចវេក្ខតិ ។ សហជាតាធិបតិ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេ-
សិកាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ទុដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នក្ខ រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៨) អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ធានំ ធនា សីលំ សមា-
ធយិត្តា ឧបោសថកម្មំ កត្តា តំ កុំ កត្តា អស្ស-
នេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្តា រកោ ឧប្បជ្ជតិ
ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បុត្រេ សុចិណ្ណាធិ កុំ កត្តា អស្ស-
នេតិ អភិទទ្ទតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្តា ឈានំ កុំ កត្តា

(២២៧) អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋ-

សន្តិលេសិកធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន សមា-
ខានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះឲ្យជាទីគោរព ហើយពិ-
ចារណា ធ្វើឲ្យកុសលទាំងឡាយ ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន
ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ចេញចាកឈាន ធ្វើឈានឲ្យជាទីគោរព
ហើយពិចារណា ពួកសេត្តបុគ្គល ធ្វើឲ្យតោត្រកុំឲ្យជាទីគោរព ហើយ
ពិចារណា ធ្វើឲ្យវោធានៈឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ។ ឯសហ-
ជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្មយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៨) អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលីដ្ឋ-

សន្តិលេសិកធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ
បុគ្គល ឲ្យខាន សមាខានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ធ្វើឲ្យកុសលនោះឲ្យ
ជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង បុគ្គល ធ្វើឲ្យកុសល
ទាំងឡាយ ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចេញចាកឈាន ធ្វើឈានឲ្យជាទីគោរព

អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ ចក្កំ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ
អភិទទ្ទតិ ដោដ្ឋត្វេ . . . វត្ថុ . . . អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេ-
សំភោ ខន្ធេ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ
កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៧) អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសំភោ ចន្ទោ

អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសំភោ ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
អារម្មណាធិបតិ ទិដ្ឋានំ មគ្គស្ស វេលស្ស អធិបតិ
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតាធិបតិ អសន្តិ-
លីដ្ឋអសន្តិលេសំភោធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៨) អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសំភោ ចន្ទោ

អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសំភោ ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិ-
បតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អវិយោ មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ
កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ដលំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ
ទិដ្ឋានំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ទិដ្ឋានំ កោត្រ-
កុស្ស វេទានស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហើយត្រេកអរ រីករាយ ធ្វើគុក្ខឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
ឲ្យដោយច្បាប់ចំណុះ . . . វត្ថុ . . . ធ្វើឲ្យអសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសំភោ
ចំណុះឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ធ្វើឲ្យខន្ធ
ចំណុះឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ។

(២២៩) អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសំភោ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិ-

លីដ្ឋអសន្តិលេសំភោ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ ខៃ
មគ្គនិងវេល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិ
ជាអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសំភោ ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៣០) អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសំភោ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលីដ្ឋ-

សន្តិលេសំភោ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញចាកមគ្គ
ធ្វើគុក្ខឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើដល់ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
ពិចារណា ធ្វើព្រះនិព្វានឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន
ជាបច្ច័យ ខៃគោត្រក្ខ ទិដ្ឋិវេទានៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតាធិបតិ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកាធិបតិ
ចិត្តសម្មដ្ឋានានំ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិក: ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៤៥០) អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតាធិបតិ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកាធិបតិ
សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសម្មដ្ឋានានកា រូបានំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៥១) អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋ-
អសន្តិលេសិកធមិផង នៃអសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិផង ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិ-
លេសិក: ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសម្មដ្ឋានរូប
ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៤៥២) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា
ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកានំ
ខន្ធានំ អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៥២) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ
មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ក្រោយ ។
ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

(៤៥៣) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ខន្ធា រុដ្ឋានស្ស
អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៥៣) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋស-
ន្តិលេសិកធមិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ
ជាបច្ច័យ នៃរុដ្ឋាន: ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

[២៥៤] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មា អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរិមា បុរិមា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ទត្តា
 បច្ច្រាមំ បច្ច្រាមំ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកានំ ទត្តានំ
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច្រាមា អនុលោមំ តោត្រកុស្ស
 អនុលោមំ រោណាទស្ស អាវជ្ជេន អសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកានំ ទត្តានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច្រាមោ ។

[២៥៥] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មា
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ច្រាមោ អាវជ្ជេន សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកានំ ទត្តានំ
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច្រាមោ ។

[២៥៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មា អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ច្រាមោ តោត្រកុ មត្តស្ស រោណាទំ មត្តស្ស អនុ-
 លោមំ ជលសមាបត្តិយា និរោតា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវ
 សញ្ញាណសញ្ញាយតនំ ជលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ច្រាមោ ។

[២៥៤] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច្រាម វៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច្រាម អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំង
 ឡាយ មុន ។ ជាបច្ច្រាម វៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ
 ត្រាយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច្រាម អនុលោម (ជាបច្ច្រាម) វៃតោត្រកុ
 អនុលោម (ជាបច្ច្រាម) វៃរោណាទៈ អាវជ្ជេន ជាបច្ច្រាម វៃអសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអនន្តរប្បច្ច្រាម ។

[២៥៥] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច្រាម វៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច្រាម អាវជ្ជេន ជាបច្ច្រាម វៃសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអនន្តរប្បច្ច្រាម ។

[២៥៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច្រាម វៃអសន្តិលិង្គ-
 អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច្រាម តោត្រកុ (ជាបច្ច្រាម) វៃមត្ត
 រោណាទៈ (ជាបច្ច្រាម) វៃមត្ត អនុលោម (ជាបច្ច្រាម) វៃជលសមាបត្តិ
 នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ រេសប្បុគ្គលកាលៈចញ្ញាណនិរោធ ជាបច្ច្រាម
 វៃជលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច្រាម ។

សន្តិលីដ្ឋភ្នំ(៣ បញ្ចករ)

[២៤៧] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិ-
 លេសិកា ខត្វា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អសន្តិលីដ្ឋ-
 អសន្តិលេសិកាធំ ខត្វាធំ អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៤៨] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៤៩] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិលីដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បេ ។ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
 អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌ-
 បនិស្សយោ អនន្តរាប្បនិស្សយោ បតកត្តបនិស្សយោ ។

សន្តិលីដ្ឋភ្នំ: បញ្ចករ:

[២៤៧] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
 លីដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិ-
 កក្ខន្ធាន្តិឡាយ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកក្ខន្ធា-
 ន្តិឡាយ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ មត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃផល
 ផល ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

[២៤៨] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
 លីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
 ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

[២៤៩] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកធមិ ដោយសមនន្តរាប្បច្ច័យ ។ បេ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ . . . ជា
 បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បុរាណវិញ្ញាបនប្បតិស្សយ អនន្តរាប្បនិស្សយ វិនិច្ឆ័យបនិស្សយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

បកកត្តបដិស្សយោ ភកំ ឧបទិស្សាយ ចាណំ ហេតុ
 សង្ឃំ កិទ្ធកិ ទោសំ ឧបទិស្សាយ ចាណំ ហេតុ
 សង្ឃំ កិទ្ធកិ រកោ . . . បត្តុយា ភកស្ស បត្តុយាយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចាណាតិចារោ
 កាលាតិចារស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ជិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបទិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកកត្តបដិស្សយោ ។
 បកកត្តបដិស្សយោ ភកំ ឧបទិស្សាយ ទានំ ទេតិ
 សីលំ សមាទិយតិ ឧទោសេកម្មំ ករោតិ ឈានំ
 . . . វិបស្សនំ . . . អភិញ្ញំ ឧប្បទេតិ សមាបត្តិ
 ឧប្បទេតិ បត្តនំ ឧបទិស្សាយ ទានំ ទេតិ សមា-
 បត្តិ ឧប្បទេតិ រកោ . . . បត្តុយា សម្ពាយ កា-
 យិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ធុក្ខុស្ស ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចាណំ ហេតុ តស្ស
 បដិយាតត្តាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ

អភិ បុព្វិដក វបុហោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

បកកត្តបដិស្សយ គី បុគ្គល អាស្រ័យរកតៈ ហើយសម្លាប់សត្វ បំបែក
 សង្ឃ អាស្រ័យរោសាសៈ ហើយសម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ រកតៈ . .
 សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ ខែរកតៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បុណ្ណាភិបាត ជាបច្ច័យ ខែបុណ្ណាភិបាត ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ និងតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ ខែនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២២០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខែអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ
 និងបកកត្តបដិស្សយ ។ បកកត្តបដិស្សយ គី បុគ្គល អាស្រ័យរកតៈ
 ហើយឱ្យខាន សមាទានសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ធ្វើឈាន . . .
 វិបស្សនា . . . ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើតឡើង
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឱ្យខាន ធ្វើសមាបត្តិ ឱ្យកើតឡើង
 រកតៈ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ ខែសត្វ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបទិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ បុគ្គល សម្លាប់សត្វ ហើយឱ្យខាន សមាទានសីល

ឧទោសដកថ្ម កកោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
សង្ឃំ កិច្ចិត្វា តស្ស បដិយាតត្តាយ ទានំ ទេតិ
សីលំ សមាទិយតិ ឧទោសដកថ្ម កកោតិ អកុ-
សលំ កកថ្មំ វិចាកស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។

[៤២១] សង្គ្រោះបញ្ចករសិក្ខា ធម្មោ អសង្គិ-
លិដ្ឋសង្គ្រោះបញ្ចករសិក្ខា ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បកត្តបទិស្សយោ រាតំ ឧបទិស្សយ
មត្តំ ឧប្បាទេតិ ផលសមាបត្តិ សមាបទ្ធិតិ ទោសំ ...
បត្តទំ ឧបទិស្សយ មត្តំ ឧប្បាទេតិ ផលសមា-
បត្តិ សមាបទ្ធិតិ រាតោ ... បត្តទា មត្តស្ស ផល-
សមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤២២] អសង្គិលិដ្ឋសង្គ្រោះបញ្ចករសិក្ខា ធម្មោ អសង្គិ-
លិដ្ឋសង្គ្រោះបញ្ចករសិក្ខា ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តបទិស្សយោ
បកត្តបទិស្សយោ ។ បកត្តបទិស្សយោ សង្ឃំ
ឧបទិស្សយ ទានំ ទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ

ធ្វើឧទោសដកថ្ម ធ្វើឈានឲ្យកើតឡើង ធ្វើវិបស្សនាឲ្យកើតឡើង ធ្វើ
អភិញ្ញាឲ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការ
យាត់ ខ្សែផល នៃកម្មនោះ បំបែកសង្ឃ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល
ធ្វើឧទោសដកថ្ម ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការយាត់ ខ្សែផល នៃកម្មនោះ
អកុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាក ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤២១] សង្គ្រោះបញ្ចករសិក្ខា ជាបច្ច័យ នៃអសង្គិលិដ្ឋសង្គ្រោះ-
បញ្ចករសិក្ខា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្តបទិស្សយ គឺ
បុគ្គល អាស្រ័យរាតៈ ហើយធ្វើបកត្តបទិស្សយ ប្រយោជន៍ដល់ការយាត់
អាស្រ័យទោសៈ... អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយធ្វើបកត្តបទិស្សយ
ចូលកាន់ផលសមាបត្តិ រាតៈ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃមត្ត
និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤២២] អសង្គិលិដ្ឋសង្គ្រោះបញ្ចករសិក្ខា ជាបច្ច័យ នៃអសង្គិ-
លិដ្ឋសង្គ្រោះបញ្ចករសិក្ខា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌប-
ទិស្សយ អនន្តបទិស្សយ និងបកត្តបទិស្សយ ។ បកត្តបទិស្សយ គឺ
បុគ្គល អាស្រ័យសទ្ធា ហើយឲ្យទាន ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង

សីល . . . សុតំ ចាតំ បញ្ញា កាយិកំ សុខំ កាយិកំ
 ទុក្ខំ ទុក្ខំ កោដនំ . . . សេនាសនំ ឧបទិស្សយ
 នានំ ទេតិ សមាបន្តិ ឧប្បទេតិ សទ្ធា . . .
 សេនាសនំ សទ្ធាយ កាយិកស្ស សុខស្ស ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលំ កម្មំ វិចា-
 កស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមស្ស
 ណានស្ស បរិកម្មំ បឋមំ បឋមស្ស ណានស្ស
 អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនស្ស ។

[២៦៣] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្យបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ
 បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ សន្តំ ឧប-
 ទិស្សយ នានំ ជេញ្ជតិ ជិដ្ឋិ កស្មានតិ សីលំ . . .
 សេនាសនំ ឧបទិស្សយ វាលំ ហានតិ សង្ឃំ កិទ្ធកិ
 សទ្ធា . . . សេនាសនំ កកស្ស បត្តនាយ ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាស្រ័យសីល . . . សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ
 សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដេវ កោដន . . . អាស្រ័យសេនាសនៈ
 ហើយឲ្យបាន ធ្វើសមាបន្តិឲ្យកើតឡើង សទ្ធា . . . សេនាសនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃសទ្ធា និងសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ កុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាក ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
 បរិកម្ម នៃឈានទី ១ ឈានទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃឈានទី ១ អាកិញ្ច-
 ញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ ។

[២៦៣] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្យបទិស្សយ
 អនន្តរូបមិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខបទិស្សយ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យសទ្ធា ហើយដោះស្រាយនោះ ប្រកាន់វិដ្ឋិ (អាស្រ័យ) សីល . . .
 អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា . . .
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃកតៈ និងសេចក្តីបាច់ ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។

[២២២] អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្ខា ធម្មា

អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្ខាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខប-
ទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ បឋមស្ស មក្ខស្ស
បរិកម្មំ បឋមស្ស មក្ខស្ស . . . ទុតិយស្ស តតិ-
យស្ស ចតុត្ថស្ស មក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២២៣] អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្ខា ធម្មា

អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្ខាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណ្យបទិស្សយោ អនន្តរ-
បទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្ស-
យោ បឋមោ មត្តោ ទុតិយស្ស មក្ខស្ស ទុតិយោ
មត្តោ តតិយស្ស មក្ខស្ស តតិយោ មត្តោ ចតុត្ថស្ស
មក្ខស្ស ចតុត្ថោ មត្តោ ជលសមាបត្តិយា ឧបទិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៤] អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្ខា ធម្មា

អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្ខាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខប-
ទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ បឋមស្ស មក្ខស្ស
បរិកម្មំ បឋមស្ស មក្ខស្ស . . . ទុតិយស្ស តតិ-
យស្ស ចតុត្ថស្ស មក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២២៥] អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្ខា ធម្មា

អសន្តិសុខភ្នំពេញសិក្ខាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណ្យបទិស្សយោ អនន្តរ-
បទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្ស-
យោ បឋមោ មត្តោ ទុតិយស្ស មក្ខស្ស ទុតិយោ
មត្តោ តតិយស្ស មក្ខស្ស តតិយោ មត្តោ ចតុត្ថស្ស
មក្ខស្ស ចតុត្ថោ មត្តោ ជលសមាបត្តិយា ឧបទិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦៦] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណ្ណបទិស្សយោ អនន្តរូប-
 ទិស្សយោ បកត្តបទិស្សយោ ។ បកត្តបទិស្ស-
 យោ អរិយោ មគ្គំ ឧបទិស្សាយ អនុប្បន្នំ សមាបត្តិ
 ទប្បរោទន្តំ ឧប្បន្នំ សមាបត្តិ សមាបជ្ឈន្តំ សង្ខារ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ មត្តោ អរិ-
 យានំ អត្តប្បទិសម្ពិទាយ ធម្ម . . . និរុត្តិ . . . បដិ-
 កាល . . . មិច្ឆា មិច្ឆា កាសល្យស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦៧] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាម្ពណ្ណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អាម្ពណ្ណ-
 បុរេជានំ ចត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ
 សោតំ . . . យានំ ជ្ជិវំ កាយំ រូបេ សន្តេ កន្ធិ រសេ

[៤៦៦] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សាន្តបទិស្សយ
 អនន្តរូបទិស្សយ និងបកត្តបទិស្សយ ។ បកត្តបទិស្សយ គឺ ពួកព្រះ
 អរិយៈ អាស្រ័យទូរមគ្គ ហើយធ្វើសមាបត្តិ ដែលមិនខានកើតឱ្យកើត
 ឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ពិចារណារឿយច្បាស់
 ទូរសង្ខារវោជឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មគ្គ (ជា
 បច្ច័យ) ខៃអត្តប្បទិសម្ពិទា របស់ពួកព្រះអរិយៈ ធម្ម . . . និរុត្តិ . . .
 បដិកាល . . . និងបំបាត់នោកាសល្យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
 ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ ខៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តនៅក្នុងកាយ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤៦៧] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សាន្តបុរេជាន
 និងវត្ថុបុរេជាន ។ ការម្សាន្តបុរេជាន គឺ បុគ្គល ពិចារណារឿយ
 ច្បាស់ ទូរចុក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ពិចារណារឿយ
 ច្បាស់ នៅសោត . . . យានៈ ជ្ជិវំ កាយ របស់ទេវត គឺន . . .

ដោយដ្ឋង្គ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
និព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សតិ និព្វាយ សោតនាតុយា
សន្តិ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោយដ្ឋង្គ-
យតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជានំ ។ វត្ថុបុរេជានំ
ចក្កាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយ-
វិញ្ញាណស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អសន្តិលីដ្ឋ-
សន្តិលេសិកានំ ទទ្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦៥] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។
អារម្មណបុរេជានំ ចក្កុំ អស្សាទេតិ អភិទទ្ធាតិ តំ
អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ...
។ លេ ។ ដោយដ្ឋង្គ... វត្ថុ អស្សាទេតិ អភិទទ្ធាតិ តំ
អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។
វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកានំ ទទ្ធានំ
បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយដ្ឋង្គ... ឡវត្ថុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន យើងរូប
ដោយទិព្វចក្ក ធូសំរៀង ដោយទិព្វសោតនាតុ រូបាយតនៈ (ជាបុ-
រេជាន) នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋង្គយតនៈ ជាបុរេជាន នៃកាយ-
វិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ ចក្កាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងចាំងឡាយ ដោយបុរេ-
ជានប្បច្ច័យ ។

[៤៦៥] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិ

លេសិកធមិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាន និងវត្ថុ-
បុរេជាន ។ អារម្មណបុរេជាន គឺ បុគ្គល ក្រេតអរ រិករាយ និងវត្ថុ
រាគៈ ប្រាព្វឡវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមទស្ស កើតឡើង សោតៈ
... ។ លេ ។ ដោយដ្ឋង្គ... បុគ្គល ក្រេតអរ រិករាយ និងវត្ថុ រាគៈ
ប្រាព្វ ឡវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមទស្ស កើតឡើង ។ ឯវត្ថុ-
បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងចាំងឡាយ
ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(៤៦៧) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរោជាកប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកានំ
ខត្តានំ បុរោជាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៦៨) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរោជាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរោជាកា សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ខត្តា
បុរោជាកស្ស វេទស្ស កាយស្ស បុរោជាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៤៦៩) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរោជាកប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរោជាកា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ
ខត្តា បុរោជាកស្ស វេទស្ស កាយស្ស បុរោជាកប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៧០) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរោជាកប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បុរោជាកា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-
កោ ខត្តា បុរោជាកស្ស វេទស្ស កាយស្ស បុរោ-
ជាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៦៧) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធមិ ដោយបុរោជាកប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខំឡាយ ដោយបុរោជាកប្បច្ច័យ ។

(៤៧០) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធមិ ដោយបុរោជាកប្បច្ច័យ បានដល់បុរោជាក គឺ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខំឡាយ ជាបច្ច័យ ខៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបុរោជាកប្បច្ច័យ ។

(៤៧១) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធមិ ដោយបុរោជាកប្បច្ច័យ បានដល់បុរោជាក គឺ អសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខំឡាយ ជាបច្ច័យ ខៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបុរោជាកប្បច្ច័យ ។

(៤៧២) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកធមិ ដោយបុរោជាកប្បច្ច័យ បានដល់បុរោជាក គឺ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខំឡាយ ជាបច្ច័យ ខៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបុរោជាកប្បច្ច័យ ។

[៤៧៣] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មា សន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា
ខត្តា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកាធំ
ខត្តាធំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៤] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មា
អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ។ បេ ។ អនុលោមំ
តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស អាសេវនប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៥] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មា អសន្តិ-
លីដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តោត្រកុ មត្តស្ស វេទានំ មត្តស្ស អា-
សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៦] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មា សន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ ខត្តានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៧] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មា ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
លេសិកោ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្កុទ្ធាន្តិ-
ឡាយ មុន ។ ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្កុទ្ធាន្តិឡាយក្រោយ ។
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៤៧៨] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មា ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលីដ្ឋ-
សន្តិលេសិកោ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកខ្លះមុន ។ ។ បេ ។
អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខៃតោត្រកុ អនុលោម ជាបច្ច័យ ខៃវេទានៈ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៤៧៩] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មា ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលីដ្ឋ-
អសន្តិលេសិកោ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ)
ខៃមត្ត វេទានៈ ជាបច្ច័យ ខៃមត្ត ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៤៨០] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មា ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
លេសិកោ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកចេតនា ជា
បច្ច័យ ខៃត្ថកសម្បយុត្តក្កុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតា នាណាខណិកា ។ សហជាតា
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានា
 រូបាធិ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណាខណិកា
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ចេតនា វិហាកាធិ ខន្ធាធិ
 កក្កត្តា ច រូបាធិ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
 ច ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ សន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកា ចេតនា សម្បយុត្តកាធិ ខន្ធាធិ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានា រូបាធិ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៨] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតា នាណាខណិកា ។ សហជាតា អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកាធិ ខន្ធាធិ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាធិ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកេមិ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកេមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាត ទិដ្ឋនាណា-
 ខណិកា ។ សហជាត គឺ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ
 វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនាណាខណិកា គឺ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ វៃពួកវិហាកក្កម្មធិ វៃពួកកក្កត្តារូប
 ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៨០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកេមិ ជាបច្ច័យ វៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកេមិធិ វៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកេមិធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ វៃពួកសម្បយុត្តកក្កម្មធិ វៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៨១] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកេមិ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកេមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាត ទិដ្ឋនាណា-
 ខណិកា ។ សហជាត គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ
 វៃពួកសម្បយុត្តកក្កម្មធិ វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នាពាខណិកា អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ចេតនា
វិហាកានំ ខន្ធានំ កងត្តា ច រូទានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៥០] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ធម្មោ
អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតា នាពាខណិកា ។ សហ-
ជាតា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ចេតនា សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាពា-
ខណិកា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ចេតនា វិហា-
កានំ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកានំ ខន្ធានំ កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥១] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ធម្មោ អ-
សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ចេ-
តនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥២] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ធម្មោ
អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិ-
លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ចេតនា

ឯនាពាខណិកា គឺ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកាចេតនា ជាបច្ច័យ ខៃត្ថក
វិហាកក្នុងផង ខៃត្ថកកងត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៥០] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលីដ្ឋ-
អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ទិវំនាពា-
ខណិកា ។ សហជាត គឺ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកាចេតនា ជាបច្ច័យ
ខៃត្ថកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនាពាខណិកា គឺ អសន្តិ-
លីដ្ឋអសន្តិលេសិកាចេតនា ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកក្នុង
ទាំងឡាយ ដែលជាវិហារ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៥១] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលីដ្ឋ-
សន្តិលេសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ អសន្តិ-
លីដ្ឋអសន្តិលេសិកាចេតនា ជាបច្ច័យ ខៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[២៥២] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ផង ខៃអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធម៌ផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកាចេតនា

អភិធម្មបិដក អបុណ្ណបិដក

សម្បយុត្តកាខំ ខន្ធាខំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ រូបាខំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិចារកម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចារកោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ណាខំ ខន្ធាខំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ រូបាខំ
វិចារកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋ ខន្ធាខំ
បដិសន្ធិត្តាលោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ណាខំ ខន្ធាខំ កាដត្តា ប រូបាខំ វិចារ-
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋ ខន្ធាខំ
ខន្ធា វត្តស្ស វិចារកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨៤] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិចារកម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ វិចារកោ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ
ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាខំ ខន្ធាខំ វិចារកម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋ ខន្ធាខំ ។

អភិធម្មបិដក អបុណ្ណបិដក

ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៨៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុង ១
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
វិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធា ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធា ២ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុង ១
បច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ ផង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធា ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធា ២ ខន្ធាខំទ្បាយ ជា
ជាបច្ច័យ នៃវត្ត ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៤៨៤] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុង ១
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធា ២ (ជា
បច្ច័យ) នៃខន្ធា ២ ។

សន្តិសីទ្ធិក្រិក បញ្ញាវិញ

(២៨៥) អសន្តិសីទ្ធិអសន្តិសីទ្ធិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិសីទ្ធិសន្តិសីទ្ធិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិទាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិទាកោ អសន្តិសីទ្ធិអសន្តិសីទ្ធិលេសិកោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ វិទាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៦) អសន្តិសីទ្ធិអសន្តិសីទ្ធិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិសីទ្ធិសន្តិសីទ្ធិលេសិកស្ស ច អសន្តិសីទ្ធិអសន្តិ-
លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស វិទាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អសន្តិសីទ្ធិអសន្តិសីទ្ធិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ក រូទានំ វិទាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ។ ខេ ។

(២៨៧) សន្តិសីទ្ធិសន្តិសីទ្ធិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
សីទ្ធិសន្តិសីទ្ធិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តិណិ ។

(២៨៨) អសន្តិសីទ្ធិសន្តិសីទ្ធិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិសីទ្ធិសន្តិសីទ្ធិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អសន្តិសីទ្ធិសន្តិសីទ្ធិលេសិកោ អាហារ
សប្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ក រូទានំ

សន្តិសីទ្ធិក្រិក បញ្ញាវិញ

(២៨៩) អសន្តិសីទ្ធិអសន្តិសីទ្ធិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិសីទ្ធិ-
សន្តិសីទ្ធិលេសិកធមិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិសីទ្ធិអសន្តិសីទ្ធិលេសិកធមិ
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

(២៩០) អសន្តិសីទ្ធិអសន្តិសីទ្ធិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិសីទ្ធិ-
សន្តិសីទ្ធិលេសិកធមិផនំ ខៃអសន្តិសីទ្ធិអសន្តិសីទ្ធិលេសិកធមិផនំ ដោយវិបាក-
ប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិសីទ្ធិអសន្តិសីទ្ធិលេសិកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ៣ ផនំ
ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផនំ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធានំ ២ ។ ខេ ។

(២៩១) សន្តិសីទ្ធិសន្តិសីទ្ធិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិសីទ្ធិសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ៣ ។

(២៩២) អសន្តិសីទ្ធិសន្តិសីទ្ធិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិសីទ្ធិសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ជាអសន្តិសីទ្ធិសន្តិ-
លេសិកៈ ជាបច្ច័យ ខៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធានំ ខៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផនំ

អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ កតត្ថិ-
តារោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អាហារប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

[២៨៩] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ តីណិ ។

[២៩០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិលិង្គ-
អសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ តីណិ ។ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ វត្ថុយ
សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណា រូបាណំ
វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ចត្តិ-
ត្រ័យំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស កាយិត្រ័យំ កាយវិញ្ញា-
ណស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបដិវត្តិត្រ័យំ
កដត្តារូបាណំ វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសន្តិ-
លិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ តីណិ ។

ដោយអាហារប្បច្ចយេន កតត្ថិក្ខណោ ជាបច្ចយេន នៃកាយនេះ ក្នុង
ខណៈវេទបដិសន្ធិ ដោយអាហារប្បច្ចយេន ។ បេ ។

[២៨៩] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ចយេន នៃអសន្តិលិង្គ-
អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអាហារប្បច្ចយេន គឺ ខន្ធា ព ។

[២៩០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ចយេន នៃសន្តិលិង្គអសន្តិ-
លេសិកធម៌ ដោយវត្ថុយប្បច្ចយេន គឺ ខន្ធា ព ។ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-
កធម៌ ជាបច្ចយេន នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ដោយវត្ថុយប្បច្ចយេន
គឺ ត្ថកវត្ថុយ ជាអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ ជាបច្ចយេន នៃត្ថកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធានំ នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូបដនំ ដោយវត្ថុយប្បច្ចយេន ចក្ខុវត្ថុយ (ជា
បច្ចយេន) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ កាយិត្រ័យេន ជាបច្ចយេន
នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវត្ថុយប្បច្ចយេន រូបដិវត្តិត្រ័យេន ជាបច្ចយេន នៃ
ត្ថកកដត្តារូប ដោយវត្ថុយប្បច្ចយេន ។ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌
គឺ ខន្ធា ព ។

[៤៧១] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ . . . មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . សម្បយុត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧២] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា អសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូចាណំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កា-
យស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
សហជាតា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធា ចិត្ត-
សមុដ្ឋាណំ រូចាណំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ករណោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធា កា-
ដត្តា ច រូចាណំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា
វត្តស្ស វត្ត ខន្ធាណំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៤] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកោ ដោយឈានប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយមក្កប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤៧៥] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បុរេសហជាត និងបច្ឆា-
ជាត ។ សហជាត គឺ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤៧៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បុរេសហជាត បុរេជាត
និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំង-
ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តា ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធាទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ)
នៃវត្ត វត្ត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បុរេជាតំ ចក្ខុយាននំ ចក្ខុវិញ្ញាណាស្ស កាយាយាននំ
 កាយវិញ្ញាណាស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកានំ ទន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បន្ទាជាតា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា
 ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៤] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកានំ
 ទន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៥] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកានំ
 ទន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៦] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បន្ទាជាតំ ។

ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខុយាននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយាននៈ ជា
 បច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអ-
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបន្ទាជាត
 គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៧៤] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៧៥] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបន្ទាជាត ។

សន្តិលីដ្ឋតិក បញ្ញាវិព

សន្តិលីដ្ឋតិក បញ្ញាវិព

សហជាតា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ទន្ធា ចិត្ត-
សមុដ្ឋាបាធំ រូបាធំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បញ្ញាជាតា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ទន្ធា បុរេ-
ជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ ៃន
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ
អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ ៃនកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មា សន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា វិកោ ទន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ
ទន្ធាធំ អត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

[២៧៧] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ ៃនសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
លេសិកធម៌ ដោយអត្តប្បច្ច័យ គឺ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុង ១ ជា
បច្ច័យ ៃនខន្ធត្ប ដោយអត្តប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[២៧៨] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មា អសន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា សន្តិលីដ្ឋ-
សន្តិលេសិកា ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ រូបាធំ អត្ត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា សន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
លេសិកា ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
អត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៨] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ ៃនអសន្តិលីដ្ឋ-
សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបញ្ញាជាត ។
សហជាត គឺ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ ៃន
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ សន្តិលីដ្ឋ-
សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ ៃនកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយអត្តប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-
 កស្ស ច ធម្មស្ស អត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកោ ឋកោ ខត្វោ តិណ្ណាដ្ឋំ ខត្វានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ អត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខត្វា . . . ។

[២៨០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បន្ទាជាតំ អាហារំ វិជ្ជិយំ ។
 សហជាតោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឋកោ ខត្វោ
 តិណ្ណាដ្ឋំ ខត្វានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ អត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ អសញ្ញសត្តានំ
 ឋកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណាដ្ឋំ ខត្វានំ អត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បេ ។ បុរេជាតំ ចក្កំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . . ។ បេ ។ កាយំ
 រូបេ ដោដ្ឋត្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ
 សោតនាតុយា សន្តិ សុណាតិ រូបាយនំ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋត្វាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស

[២៧៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធមិផង នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិផង ដោយអត្តប្បច្ច័យ គឺ
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខ ជាបច្ច័យ នៃខ្សែ ៣ ផង នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបផង ដោយអត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ។

[២៨០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយអត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
 បន្ទាជាត អាហារ វិជ្ជិយ ។ សហជាត គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកក្នុងខ ជាបច្ច័យ នៃខ្សែ ៣ ផង នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយអត្តប្បច្ច័យ មហាក្ខត ខ លេសិត្តអសញ្ញសត្ត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 ៣ ក្នុងបដិសន្ធិក្កុលា: ដោយអត្តប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ឯបុរេជាត គឺ
 បុគ្គល ទិព្វាលោយើញ្ញាណសំ ទ្រវក្កុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែន
 ខន្ធ ទ្រវសោត: . . . ។ បេ ។ ទ្រវកាយ រូប ដោដ្ឋត្វ: . . . ទិព្វ-
 លោយើញ្ញាណសំ ទ្រវក្កុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខន្ធ យើញ្ញ
 រូប ដោយទិត្តចក្ក ព្រស់ទ្រង្រង ដោយទិត្តសោតនាតុ រូបាយនន: (ជា
 បច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោដ្ឋត្វាយនន: ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ

សន្តិសុខស្តីពី បញ្ហាវារ

អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្តាយតំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស
 កាយាយតំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អសន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកាចំ ខន្ធាចំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកា ខន្ធា បុរេជា-
 តស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 កតតទ្បិកាពេ អាហារេ ឥមស្ស កាយស្ស រូបដិ-
 វិត្ត្រិយំ កតតទ្បិកាពេ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០០] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មោ សន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរេជាតំ ចត្តុំ អស្សៈនតិ អភិទទ្ធតិ តំ អារត្ត-
 រតោ ឧប្បជ្ជតិ ធាមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុំ អស្សៈនតិ
 វត្ថុ សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកាចំ ខន្ធាចំ អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥០២] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកា ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកាចំ
 ខន្ធាចំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សន្តិសុខស្តីពី បញ្ហាវារ

ដោយអត្ថប្បច្ចយេន ចត្តាយតំ (ជាបច្ច័យ) ខៃចត្តវិញ្ញាណ កាយ-
 យតំ (ជាបច្ច័យ) ខៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ចយេន ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ ខៃកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ចយេន ។ កតតទ្បិកាពារ (ជាបច្ច័យ) ខៃកាយ
 នេះ រូបដិវិត្ត្រិយ ជាបច្ច័យ ខៃកតតទ្បិកាពារ ដោយអត្ថប្បច្ចយេន ។

[៥០១] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយអត្ថប្បច្ចយេន បានដល់បុរេជាត គឺ បុគ្គល
 ក្រេតអរ រីកាយ នីវត្តក្ក រាជៈ ប្រាជ្ញនៃចក្ខុនោះ រើបរិភោជន៍
 ខោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល ក្រេតអរ នីវត្តក្ក វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខៃ
 សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ចយេន ។

[៥០២] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិដ្ឋ-
 អសន្តិលេសិកធមិ ដោយអត្ថប្បច្ចយេន បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ ខៃអសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ចយេន ។

[៥០៣] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ឋិតោ ខន្ធា
តិណ្ណំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៤] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អសន្តិ-
លិង្គអសន្តិលេសិកោ ខន្ធា ចិត្តសមុប្បាទានំ រូបានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អសន្តិ-
លិង្គអសន្តិលេសិកោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស នមស្ស
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៥] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គអសន្តិ-
លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ឋិតោ ខន្ធា តិណ្ណំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុប្បាទានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥០៦] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-

អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខន្ធ ខ
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-

លិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆា-
ជាត ។ សហជាត គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខន្ធានិទ្ធាយ ជា
បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុប្បាទរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខន្ធានិទ្ធាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៥០៨] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-

លិង្គសន្តិលេសិកធម៌ផង នៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ផង ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខន្ធ ខ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ព
ផង នៃពួកចិត្តសមុប្បាទរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៥០៦] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិ-
 លីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេ-
 សិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វេទ្ធិយំ ។ សហជាតា
 អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ខន្ធា ច មហាកូតា ច
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាណំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ខន្ធា ច
 កតាឡីការោ អាហារោ ច វេមស្ស កាយស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អសន្តិលីដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកោ ខន្ធា ច រូបជីវិត្រ្តិយញ្ច កដត្តារូបាណំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៧] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិ-
 លីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេ-
 សិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិ-
 លេសិកោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋិ
 ខន្ធាណំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៦] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិ-
 លីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេ-
 សិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វេទ្ធិយំ ។ សហជាតា គី
 អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកក្កន្ធានំ ឡាយក្កំ មហាកូតា តាំងឡាយក្កំ ជា
 បច្ចយេន ខៃពាកចិត្តសមុដ្ឋារូប ដោយអត្ថប្បច្ចយេន ។ បច្ឆាជាតា គី
 អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកក្កន្ធានំ ឡាយក្កំ កតាឡីការោក្កំ ជាបច្ចយេន
 ខៃកាយនេះ ដោយអត្ថប្បច្ចយេន ។ បច្ឆាជាតា គី អសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកក្កន្ធានំ ឡាយក្កំ រូបជីវិត្រ្តិយក្កំ ជាបច្ចយេន ខៃពាកកដត្តារូប
 ដោយអត្ថប្បច្ចយេន ។

[៥០៧] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិ-
 លីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេ-
 សិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិ-
 លេសិកោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋិ
 ខន្ធាណំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៨] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ច ធម្មា សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។
សហជាតោ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធា
ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធា ។

[៥០៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ចា-
ជាតំ អាហារំ វត្ថុយំ ។ សហជាតោ សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុប្បា-
នាទំ រូបាទំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា
សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធា ច កតាជ្ឈីការោ
អាហារោ ច បុរេជាតស្ស វេសស្ស កាយស្ស អត្ថប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា សន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកោ ខន្ធា ច រូបជីវិត្រ្យៃយក្កំ កដត្តារូបាទំ
អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្កំ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិក-
ធម៌ក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បុរេ
ដល់សហជាត ខិនបុរេជាត ។ ឯសហជាត គឺ សន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកក្នុងខក្កំ វត្ថុក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធា ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធា ។

[៥១១] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្កំ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្កំ
ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បុរេដល់
សហជាត បច្ចាជាត អាហារ ខិនវត្ថុយំ ។ សហជាត គឺ សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយក្កំ មហាក្ខតទាំងឡាយក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃពួក
ចិត្តសមុប្បាទរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយក្កំ កលទ្បិញ្ញិកហារក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយក្កំ រូបជីវិត្រ្យៃយក្កំ ជាបច្ច័យ ខៃពួកកដត្តារូប
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៥០០] សន្តិសីទ្ធិសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-

សិទ្ធិសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ទត្តិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ . . . វិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អវិភត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០១] ហេតុយា សត្ត អាម្មណោ ធម្ម អធិបតិយា

អដ្ឋ អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជាតេ
នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ ជិស្សយេ តោស ឧប-
ជិស្សយេ អដ្ឋ បុរេជាតេ តីណិ បន្តាជាតេ តីណិ
អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្ត វិចារេន ចត្តាវិ អាហារ
វេទ្ធិយេ ឈានេ មន្តេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ
វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា តោស ទត្តិយា សត្ត វិភតេ
សត្ត អវិភតេ តោស ។

[៥០២] ហេតុបរិច្ឆេយា អធិបតិយា ចត្តាវិ . . .

សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញោ តីណិ ជិស្សយេ សត្ត
វិចារេន ចត្តាវិ វេទ្ធិយេ មន្តេ ចត្តាវិ សម្បយុត្តេ

[៥១០] សន្តិសីទ្ធិសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ វិនិសន្តិសីទ្ធិសន្តិ-
លេសិកធម៌ ដោយទត្តិប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយវិភត្តប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[៥១១] ក្នុងវេទ្ធិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាម្មណាប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨
ក្នុងអញ្ញមញ្ញាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងជិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣
ក្នុងឧបជិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងបន្តាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ ក្នុងវេទ្ធិយប្បច្ច័យ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ ក្នុងមន្តេប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងទត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងទត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងវិភត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៥១២] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . .
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ជិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវេទ្ធិយ-
ប្បច្ច័យ (មានវារៈ ៤) ក្នុងមន្តេប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ

តំណ វិប្បយុត្ត តំណ អត្តិយា អវិចារេ សត្ត ។

(៥០៣) ហេតុសហជាតនិស្សយអត្តិអវិចារេ សត្ត ។

ហេតុសហជាតអញ្ញាមញ្ញនិស្សយអត្តិអវិចារេ តំណ ។

ហេតុសហជាតអញ្ញាមញ្ញនិស្សយសម្បយុត្តអត្តិអវិចារេ

តំណ ។ ហេតុសហជាតនិស្សយវិប្បយុត្តអត្តិអវិចារេ

តំណ ។ ហេតុសហជាតនិស្សយវិបាកអត្តិអវិចារេ

ចត្តាវិ ។ ហេតុសហជាតអញ្ញាមញ្ញនិស្សយវិបាក

អត្តិអវិចារេ ទ្វេ ។ ហេតុសហជាតអញ្ញាមញ្ញនិស្ស-

យវិបាកសម្បយុត្តអត្តិអវិចារេ ទ្វេ ។ ហេតុស-

ហជាតនិស្សយវិបាកវិប្បយុត្តអត្តិអវិចារេ ទ្វេ ។

មានវរៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវរៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មាន
វរៈ ៧ ក្នុងអវិចារេប្បច្ច័យ មានវរៈ ៧ ។

(៥១៣) ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ ខិស្សយប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ

អវិចារេប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវរៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហ-

ជាតប្បច្ច័យ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ខិស្សយប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិចារេប្បច្ច័យ

ដូច្នោះ មានវរៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ

អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ខិស្សយប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិច-

ារេប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវរៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា

សហជាតប្បច្ច័យ ខិស្សយប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិច-

ារេប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវរៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា

សហជាតប្បច្ច័យ ខិស្សយប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិច-

ារេប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវរៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា

សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ខិស្សយប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ

អត្តិប្បច្ច័យ អវិចារេប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវរៈ ២ ព្រោះហេតុ-

ប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ខិស្សយ-

ប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ អវិចារេប្បច្ច័យ

ដូច្នោះ មានវរៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពាក្យថា សហជាត-

ប្បច្ច័យ ខិស្សយប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិ-

ប្បច្ច័យ អវិចារេប្បច្ច័យ ដូច្នោះ មានវរៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

ហេតុសហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិភាគវិប្បយុត្តអត្ថិអវិ-
តតន្តិ ឯកំ ។ យថា កុសលត្តិកេ ឯវំ វិត្តារេតតំ ។

អនុលោមំ ។

(៥០៤) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៥) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៦) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
លីដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៥០៧) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស
ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ពាក្យថា សហជាតប្បច្ចយេន អត្ថាមញ្ញប្បច្ចយេន និស្សយប្បច្ចយេន វិប្បា-
ប្បច្ចយេន វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន អត្ថប្បច្ចយេន អវិតតប្បច្ចយេន ដូច្នោះ មានវិភាគ
ព្រោះហេតុប្បច្ចយេន ។ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យវិស្តារ ដូចជាក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៥១៤) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ វៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយអាម្ពណាប្បច្ចយេន . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ចយេន . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន ។

(៥១៥) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយអាម្ពណាប្បច្ចយេន . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ចយេន . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន . . . ជាបច្ច័យ
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ចយេន . . . ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ចយេន ។

(៥១៦) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលីដ្ឋអ-
សន្តិលេសិកធមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន ។

(៥១៧) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ វៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
លេសិកធមិផន វៃអសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិផន ដោយសហជាត-
ប្បច្ចយេន ។

[៥១៨] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . កម្ម-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . វេទន្តិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៩] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២១] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៨] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយវេទន្តិយប្បច្ច័យ ។

[៥១៩] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ វៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលិង្គ-
 អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២១] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលិង្គ-
 អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥២២] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មា អសន្តិ-
លិដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
ខេស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥២៣] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មា
អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេ-
សិកស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៤] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលិដ្ឋ-
អសន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស
ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ លហារំ វិជ្ជិយំ ។

[៥២៥] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិ-
លិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិ-
លេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៥២៦] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិ-
លិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច ធម្មា សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិ-
កស្ស ធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៥២២] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខែអសន្តិលិដ្ឋ-
អសន្តិលេសិកធមិ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបខេស្សយប្បច្ច័យ . . . ជា
បច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៣] អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខែអសន្តិលិដ្ឋ-
សន្តិលេសិកធមិផង ខែអសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិផង ដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៤] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិក្កំ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេ-
សិកធមិក្កំ (ជាបច្ច័យ) ខែអសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ បានដល់សហជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និងវិជ្ជិយំ ។

[៥២៥] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិក្កំ អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិក-
ធមិក្កំ (ជាបច្ច័យ) ខែអសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត ។

[៥២៦] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិក្កំ អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ
ក្កំ (ជាបច្ច័យ) ខែសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត ។

(៥២៧) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វេទ្រិយំ ។

(៥២៨) និហេតុយា ចុទ្ទស និហារម្មណោ ចុទ្ទស
និអធិបតិយា ចុទ្ទស និអនន្តរេ ចុទ្ទស និសមនន្តរេ
ចុទ្ទស និសហជាតេ និស និអញ្ញាមញ្ញោ និស
និសិទ្ធិយេ និស និឧបនិសិទ្ធិយេ តេសេ និបុរេជានិ
ទ្ធិនិស និបច្ឆាជាតេ ចុទ្ទស និអាសេវនេ និកម្មេ និ-
បាតេ ចុទ្ទស និអាហារេ និវេទ្រិយេ និឈានេ និមត្តេ
ចុទ្ទស និសម្បយុត្តេ និស និវិប្បយុត្តេ វដ្ឋ បោ-
អត្តិយា វដ្ឋ បោនត្តិយា ចុទ្ទស បោវិគតេ ចុទ្ទស
បោអវិគតេ វដ្ឋ ។ និហេតុប្បច្ឆយា និហារម្មណោ
ចុទ្ទស ។ សន្តិភ្នំ ។ យថា កុសលភ្នំកេ បច្ច-
និយកណាបា ឯវំ គណោតត្បំ ។

(៥២៧) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម្មិក្កំ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិក-
ធម្មិក្កំ (ជាបច្ច័យ) នៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម្មិ បាទដល់សហជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និវេទ្រិយ ។

(៥២៨) កុដិនិហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនិហារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ កុដិនិអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនិអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ កុដិនិសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនិសហជាតប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ១០ កុដិនិអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ កុដិនិសិទ្ធិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ កុដិនិឧបនិសិទ្ធិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ កុដិ-
និបុរេជានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនិបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២
កុដិនិអាសេវនប្បច្ច័យ កុដិនិកម្មប្បច្ច័យ កុដិនិបាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២
កុដិនិអាហារប្បច្ច័យ កុដិនិវេទ្រិយប្បច្ច័យ កុដិនិឈានប្បច្ច័យ កុដិនិមត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនិសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ កុដិនិវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ កុដិនិវដ្ឋាអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ កុដិនិបោនត្តិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ កុដិនិបោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនិបោអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ។ កុដិនិអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ព្រោះនិហេតុប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រែញ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាជាការរាប់ ខ្ញុំបច្ចនិយៈ កុដិ-
កុសលភ្នំកៈវដ្ឋ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមនិកាយ្យាង

(៥២៧) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
ធម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វេទ្រិយំ ។

(៥២៨) និហេតុយា ចុទ្ទស និហារម្មណោ ចុទ្ទស
និអធិបតិយា ចុទ្ទស និអនន្តរ ចុទ្ទស និសមនន្តរ
ចុទ្ទស និសហជាតេ និស និអញ្ញាមញ្ញោ និស
និសិទ្ធិយេ និស និឧបនិសិទ្ធិយេ តេស និបុរេជានិ
ទ្ធានិស និបច្ឆាជាតេ ចុទ្ទស និអាសេវនេ និកម្មេ និ-
ចារកេ ចុទ្ទស និអាហារេ និវេទ្រិយេ និឈានេ និមត្តេ
ចុទ្ទស និសម្បយុត្តេ និស និវិប្បយុត្តេ វដ្ឋ បោ-
អត្តិយា វដ្ឋ បោនត្តិយា ចុទ្ទស បោវិគតេ ចុទ្ទស
បោអវិគតេ វដ្ឋ ។ និហេតុយា ចុទ្ធិយា និហារម្មណោ
ចុទ្ទស ។ សន្តិភ្នំ ។ យថា កុសលភ្នំកេ បច្ច-
និយកណាបា ឯវំ គណោតត្បំ ។

បច្ចនិយំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមនិកាយ្យាង

(៥២៧) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម្មិក្កំ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិក-
ធម្មិក្កំ (ជាបច្ច័យ) នៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម្មិ បាទដល់សហជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និវេទ្រិយ ។

(៥២៨) កុដិនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនការម្មណាប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ កុដិនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនអនន្តរៈប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ កុដិនសមនន្តរៈប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនសហជាតប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ១០ កុដិនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ កុដិននិសិទ្ធិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ កុដិនឧបនិសិទ្ធិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ កុដិ-
និបុរេជានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២
កុដិនអាសេវនប្បច្ច័យ កុដិនកម្មប្បច្ច័យ កុដិនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២
កុដិនអាហារប្បច្ច័យ កុដិនវេទ្រិយប្បច្ច័យ កុដិនឈានប្បច្ច័យ កុដិនមត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ កុដិនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ កុដិនវាអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ កុដិននានតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១២ កុដិននោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ កុដិននាអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ។ កុដិនការម្មណាប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ព្រោះនិហេតុប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រែញ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាជាការរាប់ ខ្ញុំបច្ចនិយៈ កុដិ
កុសលភ្នំកៈវដ្ឋ ។

ចប់ បច្ចនិយៈ ។

(៥២៧) ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ សត្ត . .

នអធិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ សត្ត នអញ្ញា-
មញ្ញា ភីណិ នឧបនិស្សយេ នបុរេជានេ នបញ្ញា-
ជានេ នអាសវនេ នកម្មេ នវិចារេកេ នអាហារេ
នវត្ថុយេ នឈារេ សត្ត នមន្តេ សត្ត នសម្ប-
យុត្តេ ភីណិ នវិប្បយុត្តេ ភីណិ ចោនតិយា សត្ត
ចោវិគតេ សត្ត ។ ហេតុសហជាននិស្សយមត្តិ-
អវិគតន្តំ នការម្មណោ សត្ត ។ សន្តិភ្នំ ។ យជា
កុសលភ្នំកេ អនុលោមបច្ចនិយតណាថា វិគត្តា វិ
វិគនិគត្តំ ។

អនុលោមបច្ចនិយំ ។

(៥៣០) នហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណោ ន . . . អធិ-

បតិយា អដ្ឋ អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហ-
ជានេ នវ អញ្ញមញ្ញា ភីណិ និស្សយេ តេរស

(៥២៧) ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧ ព្រោះហេតុប្ប-

ដ្ឋយ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ
មានវាវៈ ៧ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧ ក្នុងនឧបនិស្សយប្ប-
ដ្ឋយ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយ ក្នុងនបញ្ញាជានប្បដ្ឋយ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ ក្នុងនវត្ថុយ-
ប្បដ្ឋយ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧ ក្នុងនមន្តេប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧
ក្នុងនចោនតិប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧ ក្នុងនចោវិគតប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧ ។
ពាក្យថា សហជានប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ អតិប្បដ្ឋយ អវិគតប្ប-
ដ្ឋយ ដូច្នោះ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
សេចក្តីប្រញូញ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាភារកថំ នូវអនុលោមបច្ច-
និយៈ ក្នុងកុសលភ្នំកៈ ដែលលោកចែកហើយដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនិយៈ ។

(៥៣០) ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៦ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

. . . ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៨ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧
ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧ ក្នុងនសហជានប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៨
ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវាវៈ ៧

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ឧបទិស្សយេ អដ្ឋ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ កកម្មេ សត្តំ វិហាកេ ចត្តារិ
 អាហារេ វេទ្ធិយេ ឈានេ មត្តេ សត្តំ សម្បយុត្តេ
 តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា តេរស នត្តិយា
 សត្តំ វិភតេ សត្តំ អវិភតេ តេរស ។
 នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិយា
 សត្តំ ។

សង្ខតំ ។

យថា កុសលត្ថិកេ បច្ចុដិយានុលោ-
 មកណា វិភត្តា ឯវំ វិភជិតត្បំ ។

ចច្ចនិយានុលោមំ ។
 សន្តិសិទ្ធិត្ថិកំ បរាមំ និទ្ធិតំ ។
 អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ បរិមំ ។

ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិហាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
 អាហារប្បច្ច័យ ក្នុងវេទ្ធិយប្បច្ច័យ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ ក្នុងមត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ។

សេចក្តីបំប្រញ ។

បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាភារាណំ ខ្យល់ច្រើនយានុលោម ក្នុងកុស-
 លត្ថិកៈ ដែលលោកចែកហើយដែរ ។

ចប់ ចច្ចនិយានុលោម ។
 ចប់ សន្តិសិទ្ធិត្ថិកៈ ទី ៥ ។
 ចប់ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន ខងដើម ។

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋានស្ស តតិយោ ភាគោ
មាតិកាបន្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
វិបាកតិកា	
បដិច្ចវារេ	១
អនុលោម	”
បច្ចុន័យ	១២
អនុលោមបច្ចុន័យ	២៦
បច្ចុន័យានុលោម	២៧
សហជាតវារេ	២៧
បច្ចុយវារេ	”
អនុលោម	”
បច្ចុន័យ	២២
អនុលោមបច្ចុន័យ	២៦
បច្ចុន័យានុលោម	”
និស្សយវារេ	២៧
សំសង្កវារេ	២៨
អនុលោម	”
បច្ចុន័យ	២៧

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន តតិយោភគ
សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
វិបាកតិកា	
បដិច្ចវារេ	១
អនុលោម	”
បច្ចុន័យ	១២
អនុលោមបច្ចុន័យ	២៦
បច្ចុន័យានុលោម	២៧
សហជាតវារេ	២៧
បច្ចុយវារេ	”
អនុលោម	”
បច្ចុន័យ	២២
អនុលោមបច្ចុន័យ	២៦
បច្ចុន័យានុលោម	”
និស្សយវារេ	២៧
សំសង្កវារេ	២៨
អនុលោម	”
បច្ចុន័យ	២៧

មាតិកា	អង្កេត
អនុលោមបច្ចុន័យ	៤៧
បច្ចុន័យអនុលោម	៥០
សម្បយុត្តភវេ	"
បញ្ញាភវេ	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	៨៧
អនុលោមបច្ចុន័យ	៧៣
បច្ចុន័យអនុលោម	៧៤

ឧបាទ្រន្តិក៍

បដិច្ចភវេ	៧៦
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១០៣
អនុលោមបច្ចុន័យ	១១២
បច្ចុន័យអនុលោម	"
សហជាតភវេ	"
បច្ចុយភវេ	១១៣
អនុលោម	"

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោមបច្ចុន័យ	៤៧
បច្ចុន័យអនុលោម	៥០
សម្បយុត្តភវេ	"
បញ្ញាភវេ	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	៨៧
អនុលោមបច្ចុន័យ	៧៣
បច្ចុន័យអនុលោម	៧៤

ឧបាទ្រន្តិក៍

បដិច្ចភវេ	៧៦
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១០៣
អនុលោមបច្ចុន័យ	១១២
បច្ចុន័យអនុលោម	"
សហជាតភវេ	"
បច្ចុយភវេ	១១៣
អនុលោម	"

មាតិកា	អង្កែ
ច្បាប់នីយ៍	១១៨
អនុលោមច្បាប់នីយ៍	១២៥
ច្បាប់នីយ៍នុលោម	"
និស្សយករក	១២៦
សំសង្កករក	"
អនុលោម	"
ច្បាប់នីយ៍	១២៧
អនុលោមច្បាប់នីយ៍	១២៨
ច្បាប់នីយ៍នុលោម	"
សម្បយករក	"
ចញ្ចករក	១២៨
អនុលោម	"
ច្បាប់នីយ៍	១២៩
អនុលោមច្បាប់នីយ៍	២០១
ច្បាប់នីយ៍នុលោម	២០២

មាតិកា	ទំព័រ
ច្បាប់នីយ៍:	១១៩
អនុលោមច្បាប់នីយ៍:	១២៥
ច្បាប់នីយ៍នុលោម	"
និស្សយករក:	១២៦
សំសង្កករក:	"
អនុលោម	"
ច្បាប់នីយ៍:	១២៧
អនុលោមច្បាប់នីយ៍:	១២៨
ច្បាប់នីយ៍នុលោម	"
សម្បយករក:	"
ចញ្ចករក:	១២៨
អនុលោម	"
ច្បាប់នីយ៍:	១២៩
អនុលោមច្បាប់នីយ៍:	២០១
ច្បាប់នីយ៍នុលោម	២០២

មាតិកា

អង្គ

សង្គិលិដ្ឋិតិកំ

បដិច្ចវារេ ២០៤

បញ្ញាវារេ ២០៧

អនុរោម ”

បច្ចុនីយ ២៤៣

អនុរោមបច្ចុនីយ ២៤៧

បច្ចុនីយានុរោម ”

មាតិកា

ទំព័រ

សង្គិលិដ្ឋិតិកំ

បដិច្ចវារេ ២០៤

បញ្ញាវារេ ២០៧

អនុរោម ”

បច្ចុនីយ ២៤៣

អនុរោមបច្ចុនីយ ២៤៧

បច្ចុនីយានុរោម ”

វិទ្យាវិទ្យុបត្តិ

វិទ្យុបាលី	អវិទ្យុបាលី	អង្ក	រដ្ឋលេខាយិ
វិបាកធម្មធម្ម	វិបាកធម្មធម្ម	៦	១០
វិបាក	វិបាក	១៤	៦
នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្ម	នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្ម	២២	១២
បដិច្ចវិហារ	បច្ចយវិហារ	៣១	១
"	"	៣៥	"
"	"	៣៧	"
"	"	៣៧	"
"	"	៤១	"
"	"	៤៣	"
"	"	៤៥	"
វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ	វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ	៦២	៦
ឧប្បទេតិ	ឧប្បទេតិ	៦៧	៤
ចក្ខុ	ចក្ខុ	៨៥	៥
បដិច្ចវិហារ	បច្ចយវិហារ	១១៥	១
"	"	១១៧	"
បច្ចយោ ៗ	បច្ចយោ	១៦៧	៧

វិទ្យុបាលី	អវិទ្យុបាលី	អង្ក	រដ្ឋលេខាយិ
ឧបាទិដ្ឋបាតនិយស្ស	ឧបាទិដ្ឋបាតនិយស្ស	១៧៧	៦
ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស	ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស	២២៥	៤
ហេតុប្បវត្តយា	ហេតុប្បវត្តយា	២៤១	១៤

សន្និក្ខប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ចង្កឹមៈ	ច្បូងៈ	៣១	១
"	"	៣៣	"
"	"	៣៥	"
"	"	៣៧	"
"	"	៣៨	"
"	"	៤១	"
"	"	៤៣	"
"	"	៤៥	"
នេហតុប្បច្ច័យ	ហេតុប្បច្ច័យ	៤៧	៨
ក្នុងនការមណប្បច្ច័យ	ក្នុងនការមណប្បច្ច័យ	៥០	១២
នៃវិបាកធម៌	នៃវិបាកធម៌	៦១	៤
ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ	ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ . . .	៧១	៧
ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ	ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ	៧៣	៣
អាស្រ័យមហាកូត	អាស្រ័យខន្ធាន្តប្បច្ច័យ	១០៥	១១
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ	ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ	១០៦	១៤
ចង្កឹមៈ	ច្បូងៈ	១១៥	១

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ច្រឡំដោយឧបា-	ច្រឡំដោយឧបាទិទ្ធ-		
ទិទ្ធបាទនិយធម៌	បាទនិយធម៌	១២៦	៨
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ	ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ	១២៨	"
អនុបាទិទ្ធអនុបាទនិយធម៌	អនុបាទិទ្ធអនុបាទនិយក្នុង	១២៤	"
នៃចិត្តសម្មដ្ឋានរូបផង	នៃត្បកចិត្តសម្មដ្ឋានរូបផង	១២៥	១១
ខោហៈ ទិដ្ឋិ . . .	ខោហៈ មាមៈ ទិដ្ឋិ . . .	១២៨	១២
បាទដល់បច្ចាជាន	បាទដល់បច្ចាជាន គឺ	១៧៧	៤
នៃអនុបាទិទ្ធអនុបាទនិយក្នុង	អនុបាទិទ្ធអនុបាទនិយក្នុង		
ទាំងឡាយ	ទាំងឡាយ	១៨៦	"
នៃឧបាទិទ្ធអនុបាទនិយធម៌	នៃឧបាទិទ្ធអនុបាទនិយធម៌	១៨៧	៨
នៃអនុបាទិទ្ធអនុបាទនិយធម៌ផង	នៃឧបាទិទ្ធអនុបាទនិយធម៌ផង	១៨៧	១៤
ក្នុងនការមណប្បច្ច័យ	ក្នុងនការមណប្បច្ច័យ	២០១	៥
ជាអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ	ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ	២១៤	៨
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌	អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិ-		
	កក្កន្ធាន្តប្បច្ច័យ	២៣១	៣

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were kindly met by the following organizations

Abbot Ohtani, Koshin Jodo Shinshu Hongwanji-ha
Honganji Monzencho Hanayacho-sagaru Horikawadori, Shi-
mokyoku-ku, Kyoto, Japan

この本は次の方によって複製されました。

浄土真宗 本願寺派 門主 大谷光真
〒500 京都市下京区堀川通花塚町下ル本願寺門前町

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនាចណ្ឌិក្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សភាគមជ្ឈិមយស្ថានការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកវៀងឃី

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបចំ និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL.96

"ABHIDHAMMA PITAKA"

Published by the Buddhist Institute, phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition 1994

printed in Japan by Hirotsaki Sogo Printing Ltd

トリピタカ (南伝大藏経) 全110巻・アビダルマピタカ第96巻

発行：ブノンペン仏教研究所

複製教授：カンボジア版トリピタカ(南伝大藏経)複製教授委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。